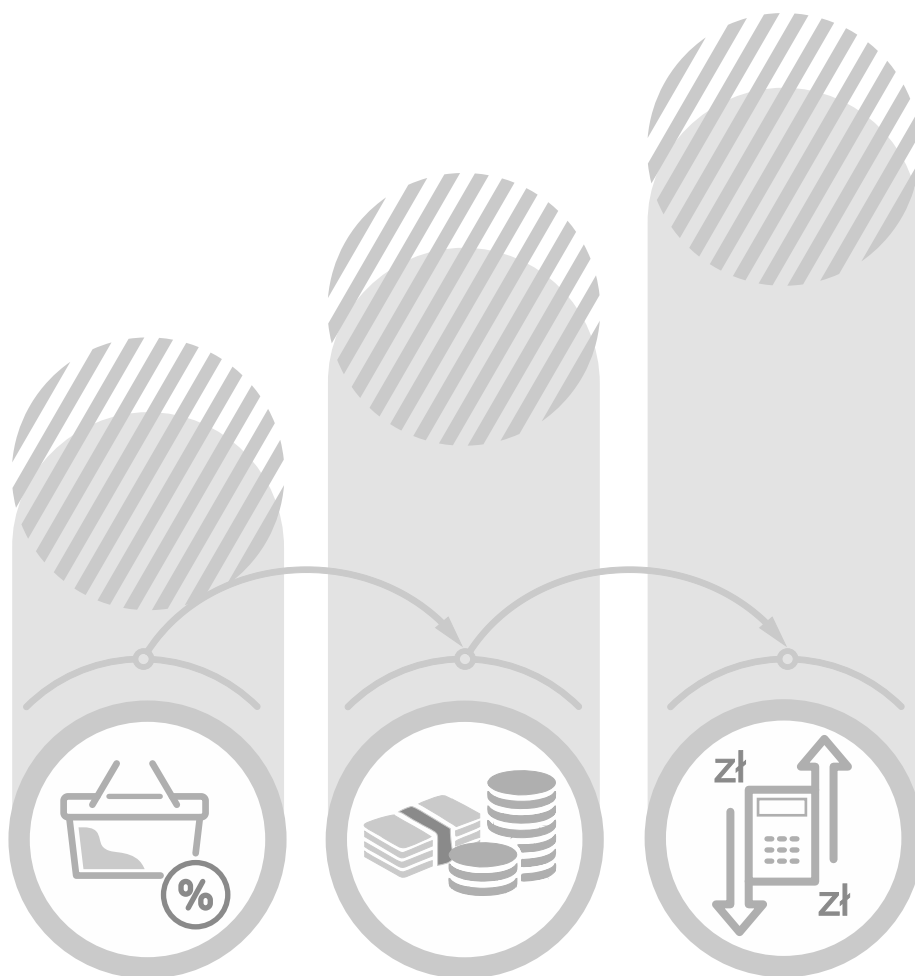




# Ceny w gospodarce narodowej w latach 2014–2018

Prices in the national economy in 2014–2018





# **Ceny w gospodarce narodowej w latach 2014–2018**

Prices in the national economy in 2014–2018

## Opracowanie merytoryczne

Content-related works

Główny Urząd Statystyczny, Departament Handlu i Usług  
Statistics Poland, Trade and Services Department

Urząd Statystyczny w Opolu, Ośrodek Statystyki Cen  
Regional Statistical Office in Opole, Centre for Price Research and Analysis

## pod kierunkiem

supervised by

Doroty Turek

## Zespół autorski

Editorial team

Anna Bobel, Ryszard Chamernik, Dariusz Dudek, Anna Fidor, Małgorzata Kaczor, Joanna Kotowska, Bożena Kudelska, Janina Kuźmicka, Bartosz Kunowski, Aneta Kwaśniak, Ewa Machowina, Agnieszka Matulska-Bachura, Irena Małmyszko, Elżbieta Matusiak, Danuta Michoń, Tomasz Pudłowski, Aleksandra Sobocińska, Jolanta Szutkowska, Andrzej Zasławski, Joanna Zwierzchowska

## Skład i opracowanie graficzne

Typesetting and graphics

Renata Kolińska, Marek Bartosz

ISSN 1505-6783

## Publikacja dostępna na stronie

Publication available on website

[stat.gov.pl](http://stat.gov.pl)

## Przy publikowaniu danych GUS prosimy o podanie źródła

When publishing Statistics Poland data – please indicate the source



Zakład Wydawnictw  
Statystycznych

"" Z\*\$ I 3DEL3I 3I 3>ž@;7BA 6>79;A 5: \$" \*ž  
;`>id\_ SUNI ebdđi SLZ ebd VWS k bgT f] SU[E fVž\$\$( " \* %\$ # " ( " \* %\$ # "  
LS\_ž376/\$" #9

## Przedmowa

Publikacja niniejsza jest kolejną edycją opracowania „Ceny w gospodarce narodowej” wydawanego corocznie przez Główny Urząd Statystyczny. Została ona opracowana wspólnie przez Departament Handlu i Usług oraz Urząd Statystyczny w Opolu.

Celem publikacji jest przedstawienie zmian cen w latach 2014–2018 dla podstawowych kategorii makroekonomicznych, cen konsumpcyjnych, inflacji bazowej, cen producentów: w rolnictwie, w przemyśle, w budownictwie, w transporcie, gospodarce magazynowej i telekomunikacji oraz usług związanych z obsługą działalności gospodarczej, a także cen nieruchomości, relacji cen, cen w handlu zagranicznym, kurs walut i cen w Unii Europejskiej.

Publikacja składa się z części analitycznej oraz uwag metodologicznych, zawierających definicje i objaśnienia podstawowych pojęć. Prezentowane dane zostały opracowane na podstawie wyników badań statystyki publicznej, przy wykorzystaniu danych pozyskanych z Narodowego Banku Polskiego i starostw powiatowych, a także danych Urzędu Statystycznego Unii Europejskiej (EUROSTAT).

Szerszy zakres danych liczbowych z obszaru statystyki cen prezentowany jest w Dzielnicowej Bazy Wiedzy Ceny zamieszczonej na stronie internetowej Głównego Urzędu Statystycznego <http://swaid.stat.gov.pl/SitePagesDBW/Ceny.aspx>.

Dziękujemy wszystkim osobom i instytucjom zgłaszającym uwagi, które mogą przyczynić się do kształtowania i wzbogacenia treści kolejnych wydań tej publikacji

Dyrektor  
Urzędu Statystycznego w Opolu



Janina Kuźmicka

Dyrektor  
Departamentu Handlu i Usług  
Głównego Urzędu Statystycznego



Ewa Adach-Stankiewicz

Warszawa/Opole grudzień 2019 r.

## Preface

This publication is the next edition of elaboration „Prices in the national economy” issued annually by Statistics Poland. It was prepared by Trade and Services Department in cooperation with Statistical Office in Opole.

The aim of the publication is to present price changes in the years 2014–2018 for main macroeconomic categories, consumer prices, core inflation, producer prices: in agriculture, in industry, in construction, in transport, storage and telecommunications, and of services related to business operations, as well as property prices, price relations, prices in foreign trade, exchange rates and prices in the European Union.

The publication consists of the analytical part and methodological notes containing definitions and explanations of the main terms. The data presented were based on the results of public statistics surveys, using data obtained from the National Bank of Poland and powiats, as well as data of the Statistical Office of the European Union (EUROSTAT).

The wider range of numerical data from the scope of price statistics is presented in the Knowledge Database Prices available on the website of Statistics Poland <http://swaid.stat.gov.pl/EN/SitePagesDBW/Ceny.aspx>.

We would like to thank all people and institutions that submit comments that may contribute to shaping and enriching the content of subsequent editions of this publication

Director  
of Statistical Office in Opole



Janina Kuźmicka

Director  
of Trade and Services Department  
of Statistics Poland



Ewa Adach-Stankiewicz

Warsaw/Opole, December 2019

# Spis treści

## Contents

Przedmowa .....	3
Preface .....	4
Spis tablic .....	7
List of tables .....	7
Spis wykresów .....	9
List of charts .....	9
Spis map .....	12
List of maps .....	12
Objaśnienia znaków umownych i skróty .....	13
Symbols and abbreviations .....	13
Synteza .....	16
Executive summary .....	16
Rozdział 1. Podstawowe kategorie makroekonomiczne .....	19
Chapter 1. Main macroeconomic categories .....	19
Rozdział 2. Ceny konsumpcyjne .....	26
Chapter 2. Consumer prices .....	26
Rozdział 3. Inflacja bazowa .....	43
Chapter 3. Core inflation .....	43
Rozdział 4. Ceny producentów .....	46
Chapter 4. Producer prices .....	46
4.1. Ceny w rolnictwie .....	46
4.1. Agricultural prices .....	46
4.2. Ceny w przemyśle .....	59
4.2. Industry prices .....	59
4.3. Ceny w budownictwie .....	62
4.3. Construction prices .....	62
4.4. Ceny w transporcie, gospodarce magazynowej i telekomunikacji .....	66
4.4. Prices of transport, storage and telecommunications .....	66
4.5. Ceny producentów usług związanych z obsługą działalności gospodarczej .....	73
4.5. Producer prices of business services .....	73
Rozdział 5. Ceny nieruchomości .....	76
Chapter 5. Real estate prices .....	76
Rozdział 6. Relacje cen .....	81
Chapter 6. Price relations .....	81
Rozdział 7. Ceny w handlu zagranicznym .....	89
Chapter 7. Prices in foreign trade .....	89
Rozdział 8. Kursy walut .....	103
Chapter 8. Exchange rates .....	103
Rozdział 9. Ceny w Unii Europejskiej .....	106
Chapter 9. Prices in the European Union .....	106
9.1. Ceny konsumpcyjne .....	106
9.1. Consumer prices .....	106
9.2. Ceny producentów .....	111
9.2. Producer prices .....	111
9.3. Ceny nieruchomości .....	121
9.3. Real estate prices .....	121

---

Uwagi metodologiczne .....	123
Methodological notes .....	123
1. Ceny konsumpcyjne .....	123
1. Consumer prices .....	123
2. Inflacja bazowa .....	125
2. Core infation .....	125
3. Ceny producentów .....	128
3. Producer prices .....	128
4. Ceny nieruchomości .....	131
4. Real estate prices .....	131
5. Ceny w handlu zagranicznym .....	132
5. Prices in foreign trade .....	132
6. Ceny w Unii Europejskiej .....	134
6. Prices in the European Union .....	134
Podstawowe pojęcia .....	136
Main terms .....	136



## Spis tablic

### List of tables

Tablica 1. Wskaźniki cen podstawowych kategorii makroekonomicznych .....	19
Table 1. Price indices of main macroeconomic categories .....	19
Tablica 2. Wskaźniki cen w wybranych obszarach gospodarki narodowej .....	25
Table 2. Price indices in selected areas of the national economy .....	25
Tablica 3. Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych według działów COICOP .....	27
Table 3. Price indices of consumer goods and services by COICOP divisions .....	27
Tablica 4. System wag stosowany w obliczeniach wskaźników cen towarów i usług konsumpcyjnych według działów COICOP .....	31
Table 4. Weighting system used for calculating price indices of consumer goods and services by COICOP divisions .....	31
Tablica 5. Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych według podstawowych grup gospodarstw domowych w 2018 r. w stosunku do roku poprzedniego .....	35
Table 5. Price indices of consumer goods and services by basic groups of households in 2018 compared to the previous years .....	35
Tablica 6. System wag stosowany w obliczeniach cen towarów i usług konsumpcyjnych według podstawowych grup gospodarstw domowych w 2018 r. ....	37
Table 6. Weighting system used in calculating prices of consumer goods and services by basic groups of households in 2018 .....	37
Tablica 7. Zharmonizowane wskaźniki cen konsumpcyjnych według działów COICOP .....	39
Table 7. Harmonised Indices of Consumer Prices by COICOP divisions .....	39
Tablica 8. System wag stosowany w obliczeniach zharmonizowanych wskaźników cen towarów i usług konsumpcyjnych według działów COICOP .....	41
Table 8. Weighting system used for calculating Harmonised Indices of Consumer Prices by COICOP divisions .....	41
Tablica 9. Ceny detaliczne wybranych artykułów żywnościowych .....	42
Table 9. Retail prices of selected foodstuffs .....	42
Tablica 10. Wskaźniki inflacji bazowej .....	43
Table 10. Core inflation .....	43
Tablica 11. Przeciętne ceny skupu ważniejszych ziemiopłodów .....	47
Table 11. Average procurement prices of major crops .....	47
Tablica 12. Przeciętne ceny skupu żywca rzeźnego i produktów zwierzęcych .....	47
Table 12. Average procurement prices of animals for slaughter and of animal products .....	47
Tablica 13. Przeciętne ceny ważniejszych ziemiopłodów uzyskiwane przez rolników na targowiskach .....	52
Table 13. Average prices of major crops received by farmers on marketplaces .....	52
Tablica 14. Przeciętne ceny zwierząt gospodarskich i produktów zwierzęcych uzyskiwane przez rolników na targowiskach .....	52
Table 14. Average prices of farm animals and animal products received by farmers on marketplaces .....	52
Tablica 15. Wskaźniki cen towarów i usług bieżąco przeznaczanych na rolnictwo .....	57
Table 15. Price indices of goods and services currently consumed in agriculture .....	57
Tablica 16. Wskaźniki cen produktów i usług przyczyniających się do inwestycji w rolnictwie .....	58
Table 16. Price indices of goods and services contributing to agricultural investment .....	58
Tablica 17. Wskaźniki cen produkcji sprzedanej przemysłu według sekcji PKD .....	59
Table 17. Price indices of sold production of industry by NACE sections .....	59
Tablica 18. Wskaźniki cen produkcji sprzedanej przemysłu według głównych grupowań przemysłowych .....	61
Table 18. Price indices of sold production of industry by main industrial groupings .....	61
Tablica 19. Wskaźniki cen produkcji budowlano-montażowej według działów PKD .....	63
Table 19. Price indices of construction and assembly production by PKD divisions .....	63

Tablica 20. Średnie miary cen za 1m <sup>2</sup> powierzchni użytkowej lokali mieszkalnych sprzedanych na rynku pierwotnym według lokalizacji .....	79
Table 20. Average measures per 1m <sup>2</sup> of residential premises sold on the primary market by location .....	79
Tablica 21. Średnie miary cen za 1m <sup>2</sup> powierzchni użytkowej lokali mieszkalnych sprzedanych na rynku wtórnym według lokalizacji .....	80
Table 21. Average measures per 1m <sup>2</sup> of residential premises sold on the secondary market by location .....	80
Tablica 22. Relacje cen detalicznych wybranych artykułów żywnościowych do cen chleba .....	83
Table 22. Relations between retail prices of selected foodstuffs and retail prices of bread .....	83
Tablica 23. Relacje cen detalicznych oleju napędowego za 100 l do cen skupu niektórych produktów rolnych .....	87
Table 23. Relations between retail prices of diesel oil per 100 l and procurement prices of some agricultural products .....	87
Tablica 24. Wskaźniki cen transakcyjnych w handlu zagranicznym .....	89
Table 24. Transaction price indices of foreign trade .....	89
Tablica 25. Wskaźniki cen transakcyjnych w handlu zagranicznym z krajami Unii Europejskiej .....	92
Table 25. Transaction price indices of foreign trade with the European Union Member States .....	92
Tablica 26. Wskaźniki cen transakcyjnych w handlu zagranicznym z krajami Europy Środkowo-Wschodniej .....	94
Table 26. Transaction price indices of foreign trade with the Central and Eastern Europe countries .....	94
Tablica 27. Wskaźniki cen rozdysponowania importu według kierunków przeznaczenia .....	98
Table 27. Price indices of distribution of imports by direction of use .....	98
Tablica 28. Wskaźniki cen rozdysponowania importu i eksportu według głównych kategorii ekonomicznych (BEC) .....	99
Table 28. Price indices of distribution of imports and exports by Broad Economic Categories (BEC) .....	99
Tablica 29. Wskaźniki cen importu i eksportu produktów przemysłowych według PKWiU .....	101
Table 29. Price indices of imports and exports of industrial products by PKWiU .....	101
Tablica 30. Dynamika kursów niektórych walut obcych (wyrażonych w zł) w Narodowym Banku Polskim .....	104
Table 30. Changes of exchange rates of some foreign currency (expressed in PLN) in National Bank of Poland .....	104
Tablica 31. Wskaźniki cen detalicznych środków produkcji dla rolnictwa .....	111
Table 31. Price indices of the means of agricultural production (Input) .....	111
Tablica 32. Wskaźniki cen produktów rolnych .....	114
Table 32. Price indices of agricultural products (Output) .....	114
Tablica 33. Wskaźniki cen producentów w przemyśle według głównych grupowań przemysłowych .....	119
Table 33. Producer price indices in industry by main industrial groupings .....	119

## Spis wykresów

### List of charts

Wykres 1. Zmiany cen podstawowych kategorii makroekonomicznych w stosunku do 2015 r. ....	20
Chart 1. Changes in prices of main macroeconomic categories compared to 2015 .....	20
Wykres 2. Zmiany cen towarów i usług konsumpcyjnych w stosunku do 2015 r. ....	21
Chart 2. Changes in prices of consumer goods and services compared to 2015 .....	21
Wykres 3. Zmiany cen produktów rolnych sprzedawanych oraz towarów i usług zakupywanych przez gospodarstwa indywidualne w stosunku do 2015 r. ....	22
Chart 3. Changes in prices of solid agricultural products as well as of goods and services purchased by private farms compared to 2015 .....	22
Wykres 4. Zmiany cen w wybranych obszarach gospodarki narodowej w stosunku do 2015 r. ....	23
Chart 4. Price changes in selected areas of the national economy compared to 2015 .....	23
Wykres 5. Zmiany cen transakcyjnych w handlu zagranicznym w stosunku do 2015 r. ....	24
Chart 5. Changes in transaction prices of foreign trade compared to 2015 .....	24
Wykres 6. Zmiany cen i wpływ zmian cen grup towarów i usług konsumpcyjnych na wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem w stosunku do roku poprzedniego .....	26
Chart 6. Price changes and influence of changes in prices of consumer goods and services groups on total price indices of consumer goods and services compared to the previous year .....	26
Wykres 7. System wag stosowany w obliczeniach wskaźników cen towarów i usług konsumpcyjnych .....	30
Chart 7. Weighting system used in calculating price indices of consumer goods and services .....	30
Wykres 8. Zmiany cen towarów i usług konsumpcyjnych w stosunku do roku poprzedniego .....	39
Chart 8. Changes in price of consumer goods and services compared to the previous year .....	39
Wykres 9. Udział grup towarów i usług w wagach przyjętych do obliczeń wskaźników cen towarów i usług konsumpcyjnych (CPI), lecz wyłączonych z obliczeń wskaźników inflacji bazowej .....	44
Chart 9. Share of goods and services groups in weighting used in calculating price indices of consumer goods and services (CPI) but excluded from calculations of core inflation .....	44
Wykres 10. Zmiany inflacji bazowej oraz cen towarów i usług konsumpcyjnych w stosunku do roku poprzedniego .....	45
Chart 10. Changes in core inflation as well as in prices of consumer goods and services compared to the previous year .....	45
Wykres 11. Przeciętne ceny skupu pszenicy za 1 dt .....	48
Chart 11. Average procurement prices of wheat per 100 kg .....	48
Wykres 12. Przeciętne ceny skupu ziemniaków jadanych (bez wczesnych) za 1 dt .....	49
Chart 12. Average procurement prices of edible potatoes (excluding early kinds) per 100 kg .....	49
Wykres 13. Przeciętne ceny skupu żywca rzeźnego i mleka krowiego w 2018 r. ....	51
Chart 13. Average procurement prices of animals for slaughter and cows' milk in 2018 .....	51
Wykres 14. Przeciętne ceny pszenicy za 1 dt na targowiskach .....	53
Chart 14. Average prices of wheat per 100 kg on the marketplaces .....	53
Wykres 15. Przeciętne ceny ziemniaków jadanych (bez wczesnych) za 1 dt na targowiskach .....	54
Table 15. Average prices of edible potatoes (excluding early kinds) per 100 kg on the marketplaces .....	54
Wykres 16. Przeciętne ceny podstawowych owoców za 1 kg na targowiskach w 2018 r. ....	55
Chart 16. Average prices of major fruit per 1 kg on the marketplaces in 2018.....	55
Wykres 17. Przeciętne ceny kapusty białej za 1 kg na targowiskach .....	56
Chart 17 Average prices of white cabbages per 1 kg on the marketplaces .....	56
Wykres 18. Zmiany cen środków produkcji rolnej w stosunku do 2015 r. ....	57
Chart 18. Changes in prices of the means of agricultural production compared to 2015 .....	57
Wykres 19. Struktura produkcji sprzedanej przemysłu według sekcji PKD (ceny bieżące) .....	60
Chart 19. Shares of sold production of industry by NACE sections (current prices) .....	60

Wykres 20. Ceny producentów wybranych wyrobów spożywczych w 2018 r. ....	62
Chart 20. Producer prices of selected food products in 2018 .....	62
Wykres 21. Struktura produkcji budowlano-montażowej według działów PKD (ceny bieżące) .....	63
Chart 21. Shares of construction and assembly production by NACE divisions (current prices) .....	63
Wykres 22. Zmiany cen wybranych obiektów budowlanych w stosunku do 2015 r. ....	64
Chart 22. Changes in prices of selected constructions compared to 2015 .....	64
Wykres 23. Zmiany cen wybranych obiektów drogowych w stosunku do 2015 r. ....	65
Chart 23. Change of prices of selected road constructions compared to 2015 .....	65
Wykres 24. Zmiany cen budowy wybranych obiektów mostowych w stosunku do roku poprzedniego .....	66
Chart 24. Change in prices of selected bridge constructions compared to the previous year .....	66
Wykres 25. Zmiany cen usług transportu i gospodarki magazynowej w stosunku do roku poprzedniego .....	67
Chart 25. Changes in prices of transportation and storage compared to the previous year .....	67
Wykres 26. Zmiany cen usług działalności pocztowej i kurierskiej w stosunku do roku poprzedniego .....	68
Chart 26. Changes in prices of postal and courier activities compared to the previous year .....	68
Wykres 27. Zmiany cen usług magazynowania i działalności usługowej wspomagającej transport w stosunku do roku poprzedniego .....	69
Chart 27. Changes in prices of warehousing and support activities for transportation compared to the previous year .....	69
Wykres 28. Zmiany cen usług transportu lądowego i rurociągowego w stosunku do roku poprzedniego .....	70
Chart 28. Changes in prices of land and pipeline transport compared to the previous year .....	70
Wykres 29. Zmiany cen usług transportu wodnego w stosunku do roku poprzedniego .....	70
Chart 29. Changes in prices of water transport compared to the previous year .....	70
Wykres 30. Zmiany cen usług telekomunikacji w stosunku do roku poprzedniego .....	71
Chart 30. Changes in prices of telecommunications compared to the previous year .....	71
Wykres 31. System wag stosowany w obliczeniach wskaźników cen usług transportu i gospodarki magazynowej .....	72
Chart 31. Weighting system used in calculating price indices of transportation and storage .....	72
Wykres 32. Zmiany cen producentów wybranych usług związanych z obsługą działalności gospodarczej w 2018 r. w stosunku do roku poprzedniego .....	73
Chart 32. Changes in producer prices of selected business services in 2018 compared to the previous year .....	73
Wykres 33. Zmiany cen producentów wybranych usług związanych z obsługą działalności gospodarczej w 2018 r. w stosunku do 2015 r. ....	75
Chart 33. Changes in producer prices of selected services related to business services in 2018 compared to 2015 .....	75
Wykres 34. Zmiany cen lokali mieszkalnych według rodzaju rynku w stosunku do roku poprzedniego .....	76
Chart 34. Changes in prices of residential premises by kind of market compared to the previous year .....	76
Wykres 35. Średnie ceny lokali mieszkalnych sprzedawanych na rynku pierwotnym według lokalizacji .....	77
Chart 35. Average prices of residential premises sold on the primary market by location .....	77
Wykres 36. Średnie ceny lokali mieszkalnych sprzedawanych na rynku wtórnym według lokalizacji .....	78
Chart 36. Average prices of residential premises sold on the secondary market by location .....	78
Wykres 37. Zmiany cen towarów i usług konsumpcyjnych w gospodarstwach domowych pracowników oraz wynagrodzeń nominalnych i realnych w stosunku do 2015 r. ....	81
Chart 37. Changes in prices of consumer goods and services in households of employees and in nominal and real wages and salaries compared to 2015 .....	81
Wykres 38. Zmiany cen towarów i usług konsumpcyjnych w gospodarstwach domowych emerytów i rencistów oraz emerytur i rent z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych w stosunku do 2015 r. ....	82
Chart 38. Changes in prices of consumer goods and services in households of retirees and pensioners and of retirement pay and pensions from non-agricultural social security system compared to 2015 .....	82
Wykres 39. Relacje cen detalicznych wybranych artykułów żywnościowych do cen skupu pszenicy za 1 kg .....	84
Chart 39. Relations between retail prices of selected foodstuffs and procurement prices of wheat per 1 kg .....	84
Wykres 40. Relacje cen detalicznych wybranych artykułów żywnościowych do cen skupu żywca rzeźnego wieprzowego za 1 kg .....	85
Chart 40. Relations between retail prices of selected foodstuffs and procurement prices of pigs for slaughter per 1 kg .....	85

Wykres 41. Relacje cen detalicznych 1dt mieszanki paszowej dla tuczników do cen skupu niektórych produktów rolnych .....	86
Chart 41. Relations between retail prices of 100 kg compound feeding stuffs for pokers and procurement prices of some agricultural products .....	86
Wykres 42. Relacje opłacalności tuczu trzody chlewnej .....	88
Chart 42. Relations of profitability of pigs fattening .....	88
Wykres 43. Zmiany cen transakcyjnych w handlu zagranicznym według sekcji SITC w 2018 r. w stosunku do roku poprzedniego .....	91
Chart 43. Changes in transaction prices of foreign trade by SITC sections in 2018 compared to the previous year .....	91
Wykres 44. Zmiany cen transakcyjnych w handlu zagranicznym według sekcji SITC w 2018 r. w stosunku do 2015 r. ....	92
Chart 44. Changes in transaction prices of foreign trade by SITC sections in 2018 compared to 2015 .....	92
Wykres 45. Zmiany cen transakcyjnych w handlu zagranicznym z krajami Unii Europejskiej według sekcji SITC w 2018 r. w stosunku do roku poprzedniego .....	93
Chart 45. Changes in transaction prices of foreign trade with the European Union Member States by SITC sections in 2018 compared to the previous year .....	93
Wykres 46. Zmiany cen transakcyjnych w handlu zagranicznym z krajami Unii Europejskiej według sekcji SITC w 2018 r. w stosunku do 2015 r. ....	94
Chart 46. Changes in transaction prices of foreign trade with the European Union Member States by SITC sections in 2018 compared to 2015 .....	94
Wykres 47. Zmiany cen transakcyjnych w handlu zagranicznym z krajami Europy Środkowo-Wschodniej według sekcji SITC w 2018 r. w stosunku do roku poprzedniego .....	95
Chart 47. Changes in transaction prices of foreign trade with the Central and Eastern Europe countries by SITC sections in 2018 compared to the previous year .....	95
Wykres 48. Zmiany cen transakcyjnych w handlu zagranicznym z krajami Europy Środkowo-Wschodniej według sekcji SITC w 2018 r. w stosunku do 2015 r. ....	96
Chart 48. Changes in transaction prices of foreign trade with the Central and Eastern Europe countries by SITC sections in 2018 compared to 2015 .....	96
Wykres 49. Import i eksport według sekcji SITC w 2018 r. (ceny bieżące) .....	96
Chart 49. Imports and exports by SITC sections in 2018 (current prices) .....	96
Wykres 50. Zmiany cen transakcyjnych w handlu zagranicznym według głównych partnerów w 2018 r. w stosunku do roku poprzedniego .....	97
Chart 50. Changes in transaction prices of foreign trade by major partners in 2018 compared to the previous year .....	97
Wykres 51. Zmiany cen rozdysponowania importu dla wybranych kierunków przeznaczenia zgodnie z BEC w 2018 r. w stosunku do 2015 r i 2017 r. ....	98
Chart 51. Changes in prices of distribution of imports for selected direction of use by BEC in 2018 compared to 2015 and 2017 .....	98
Wykres 52. Rozdysponowania importu i eksportu według głównych kategorii ekonomicznych w 2018 r. (ceny bieżące) .....	100
Chart 52. Distribution of imports and exports by Broad Economic Categories in 2018 (current prices) .....	100
Wykres 53. Zmiany cen importu i eksportu dla wybranych działów PKWiU w 2018 r. w stosunku do roku poprzedniego .....	102
Chart 53. Changes in prices of imports and exports for selected PKWiU divisions in 2018 compared to the previous year .....	102
Wykres 54. Zmiany kursów niektórych walut obcych w Narodowym Banku Polskim w stosunku do roku poprzedniego .....	103
Chart 54. Changes in exchange rates of some foreign currency in National Bank of Poland compared to the previous year .....	103
Wykres 55. Kursy niektórych walut obcych w Narodowym Banku Polskim .....	105
Chart 55. Exchange rates of some foreign currency in National Bank of Poland .....	105
Wykres 56. Zmiany cen mierzone zharmonizowanym wskaźnikiem cen konsumpcyjnych w stosunku do roku poprzedniego .....	106
Chart 56. Price changes expressed in the Harmonized Index of Consumer Prices compared to the previous year .....	106

Wykres 57. Zmiany cen mierzone zharmonizowanym wskaźnikiem cen konsumpcyjnych w krajach Unii Europejskiej w 2018 r. w stosunku do 2015 r. ....	107
Chart 57. Price changes expressed in the Harmonized Index of Consumer Prices in the European Union Member States in 2018 compared to 2015 .....	107
Wykres 58. Zmiany cen mierzone zharmonizowanym wskaźnikiem cen konsumpcyjnych według grup towarów i usług konsumpcyjnych w 2018 r. w stosunku do roku poprzedniego .....	108
Chart 58. Changes in prices expressed in the Harmonized Index of Consumer Prices by consumer goods and services groups in 2018 compared to the previous year .....	108
Wykres 59. System wag stosowany w obliczeniach zharmonizowanych wskaźników cen konsumpcyjnych w 2018 r. ....	110
Chart 59. Weighting system used for calculations of the Harmonized Indices of Consumer Prices in 2018 .....	110
Wykres 60. Zmiany cen detalicznych środków produkcji dla rolnictwa w krajach Unii Europejskiej w 2018 r. w stosunku do 2015 r. ....	112
Chart 60. Changes in prices of the means of agricultural production (Input) in the European Union Member States in 2018 compared to 2015 .....	112
Wykres 61. Zmiany cen detalicznych środków produkcji rolnej w 2018 r. w stosunku do roku poprzedniego .....	113
Chart 61. Changes in retail prices of the means of agricultural production (Input) in 2018 compared to the previous year .....	113
Wykres 62. Zmiany cen produktów rolnych w krajach Unii Europejskiej w 2018 r. w stosunku do 2015 r. ....	115
Chart 62. Changes in prices of agricultural products (Output) in the European Union Member States in 2018 compared to 2015 .....	115
Wykres 63. Zmiany cen produktów rolnych w 2018 r. w stosunku do roku poprzedniego .....	116
Chart 63. Changes in prices of agricultural products (Output) in 2018 compared to the previous year .....	116
Wykres 64. Zmiany cen producentów w przemyśle w stosunku do 2015 r. ....	117
Chart 64. Changes in producer prices in industry compared to 2015 .....	117
Wykres 65. Zmiany cen producentów w przemyśle w krajach Unii Europejskiej w 2018 r. w stosunku do 2015 r. ....	118
Chart 65. Changes in producer prices in industry in the European Union Member States in 2018 compared to 2015 ...	118
Wykres 66. Zmiany cen producentów w przemyśle według głównych grupowań przemysłowych w 2018 r. w stosunku do roku poprzedniego .....	119
Chart 66. Changes of producer prices indices in industry by main industrial groupings in 2018 compared to the previous year .....	119
Wykres 67. Zmiany cen producentów usług w krajach Unii Europejskiej w 2018 r. w stosunku do roku poprzedniego	120
Chart 67. Changes of services producer prices in European Union Member States in 2018 compared to the previous year .....	120
Wykres 68. Zmiany cen nieruchomości mieszkalnych w stosunku do 2015 r. ....	121
Chart 68. Change in residential properties prices compared to 2015 .....	121
Wykres 69. Wskaźniki cen nieruchomości mieszkalnych w 2018 r. w krajach Unii Europejskiej w stosunku do 2015 r. ...	122
Chart 69. Change in residential properties prices in 2018 in the European Union Member States compared to 2015 ...	122

## Spis map

### List of maps

Mapa 1. Zmiany cen towarów i usług konsumpcyjnych w 2018 r. w stosunku do roku poprzedniego .....	32
Map 1. Changes in prices of consumer goods and services in 2018 compared to the previous year .....	32

## Objaśnienia znaków umownych

### Symbols

Symbol Symbol	Opis Description
Kreska (-)	zjawisko nie wystąpiło magnitude zero
Kropka (.)	zupełny brak informacji albo brak wiarygodnych informacji data not available or not reliable
zero (0,0)	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,05 magnitude not zero, but less than 0,05 of a unit
Znak x	wypełnienie pozycji jest niemożliwe lub niecelowe not applicable
Znak *	oznacza, że dane zostały zmienione w stosunku do wcześniej opublikowanych data revised
%	procent percent
„W tym” „Of which”	oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy indicates that not all elements of the sum are given
Comma (,)	used in figures represents the decimal point

## Ważniejsze skróty

### Main abbreviations

Skrót Abbreviation	Znaczenie Meaning
tys. thous.	tysiąc thousand
mld bn	miliard billion
zł PLN	złoty Polish zloty
szt. pc/pcs	sztuka, sztuki piece/pieces
ok. c.	około circa
g	gram gram
kg	kilogram kilogram
dt	decytona (kwintal, 100 kg) deciton (quintal, 100 kg)
t	tona tonne
mm	milimetr milimetre

Skrót (cd.) Abbreviation (cont.)	Znaczenie (cd.) Meaning (cont.)
m	metr metre
km	kilometr kilometre
m <sup>2</sup>	metr kwadratowy square metre
ha	hektar hectare
km <sup>2</sup>	kilometr kwadratowy square kilometre
ml	mililitr millilitre
l	litr litre
hl	hektolitr (100 litrów) hectolitre (100 litres)
m <sup>3</sup>	metr sześcienny cubic metre
excl.	excluding
incl.	including
m. in.	między innymi among others
n.e.s.	not elsewhere specified
CIF	cena franco granica lub port kraju odbiorcy (łącznie z kosztami) transportu i ubezpieczenia price including costs of insurance and freight
FOB	cena franco granica lub port kraju dostawcy free on board
CPI	Wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych Consumer Price Index
HICP	Zharmonizowany wskaźnik cen konsumpcyjnych Harmonized Indices of Consumer Prices
ESA	Europejski System Rachunków European System of Accounts
NBP	Narodowy Bank Polski National Bank of Poland
PKD	Polska Klasyfikacja Działalności National Classification of Activities
NACE	Nomenklatura Działalności we Wspólnocie Europejskiej Statistical Classification of Economic Activities in the European Community
PKWiU	Polska Klasyfikacja Wyrobów i Usług Polish Classification of Goods and Services
COICOP	Klasyfikacja Spożycia Indywidualnego według Celu Classification of Individual Consumption by Purpose
SITC	Międzynarodowa Standardowa Klasyfikacja Handlu Standard International Trade Classification



Skrót (dok.) Abbreviation (cont.)	Znaczenie (dok.) Meaning (cont.)
BEC	Klasyfikacja Towarowa Handlu Zagranicznego według Głównych Kategorii Ekonomicznych Classification by Broad Economic Categories
1 USD	Dolar amerykański
1 GBP	Funt Brytyjski
1 CHF	Frank Szwajcarski
1 EUR	Euro
UE EU	Unia Europejska European Union

## Synteza

### Executive summary

W 2018 r. obserwowano szybsze niż przed rokiem tempo wzrostu gospodarczego. Głównym czynnikiem wzrostu pozostawał popyt krajowy – konsumpcyjny i inwestycyjny, przy neutralnym wpływie eksportu netto. Złoty umocnił się wobec ważniejszych walut obcych. Aprecjacja waluty krajowej wpłynęła na zwiększenie jej siły nabywczej i poprawę opłacalności importu, osłabiając jednocześnie konkurencyjność eksportu. W podstawowych kategoriach makroekonomicznych notowano wzrost cen. **Wskaźnik cen produktu krajowego brutto** wynosił 101,1 (w 2017 r. – 101,9). Na nieznacznie wyższym poziomie niż w roku poprzednim kształtował się wskaźnik cen popytu krajowego (101,8 wobec 101,7), w tym wskaźnik cen akumulacji (100,9 wobec 100,3). Wolniej niż w 2017 r. rosły ceny spożycia (1,9% wobec 2,2%). Jednak w odniesieniu do 2015 r. najbardziej wzrosły ceny spożycia (o 3,9%), a najmniej – ceny akumulacji (o 2,2%).

**Wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych** w 2018 r. ukształtował się na poziomie 101,6 (w 2017 r. – 102,0) i był niższy od założonego w ustawie budżetowej, przy czym ceny towarów wzrosły o 1,7%, a ceny usług – o 1,6%. Wyższe ceny obserwowano w większości grup towarów i usług konsumpcyjnych, w tym ceny związane z transportem (o 4,2%), restauracjami i hotelami (o 3,0%), edukacją (o 2,4%), zdrowiem (o 2,0%), mieszkaniem (o 1,8%), rekreacją i kulturą (o 1,3%), a także ceny żywności i napojów bezalkoholowych (o 2,6%) oraz napojów alkoholowych i wyrobów tytoniowych (o 1,5%). Spadek cen notowano w następujących grupach: odzież i obuwie (o 3,6%), łączność (o 1,8%) oraz inne towary i usługi (o 0,5%). W okresie od 2015 r. ceny usług konsumpcyjnych rosły w tempie 2-krotnie szybszym (4,9%) niż ceny towarów (2,4%).

W 2018 r. **ceny mierzone zharmonizowanym wskaźnikiem cen konsumpcyjnych (HICP)** w Unii Europejskiej rosły nieznacznie szybciej niż przed rokiem (1,9% wobec 1,7%). Wzrost cen konsumpcyjnych notowano we wszystkich państwach członkowskich, w tym najwyższy w Rumunii (o 4,1%) oraz Estonii (o 3,4%). Ceny w Polsce rosły wolniej niż przeciętnie w Unii Europejskiej (1,2%) i w porównaniu z 2017 r. (1,6%).

Istotny wzrost przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń brutto w sektorze przedsiębiorstw (o 7,1%), przy wzroście cen towarów i usług konsumpcyjnych o 1,6%, wpłynęła na zwiększenie w 2018 r. **siły nabywczej płac**. Relatywnie taniej niż przed rokiem można było nabyć większość towarów żywnościowych, z wyjątkiem m.in. niektórych artykułów z grupy „mleko, sery i jaja” oraz masła. Wzrost siły nabywczej płac notowano także w odniesieniu do sprzętu telekomunikacyjnego, audiowizualnego, fotograficznego

In 2018, the rate of economic growth was faster than the year before. The main growth factor remained the domestic demand – consumer and investment, at neutral impact of net exports. Polish zloty strengthened against other more important foreign currencies. Appreciation of the domestic currency affected an increase in its purchasing power and improvement in profitability of import, at the same time weakening competitiveness of export. In the main macro economical categories price raises were recorded. The **gross domestic product price index** amounted to 101.1 (in 2017 – 101.9). Also, the domestic demand price index was at the level slightly higher than the year before (101.8 vs. 101.7), of which gross capital formation price index (100.9 vs. 100.3). Consumption prices increase slower than in 2017 (1.9% against 2.2%). However, compared to 2015, the largest increase was observed in consumption prices (of 3.9%), and the lowest – gross capital formation prices (of 2.2%).

The **price index of consumer goods and services** amounted to 101.6 in 2018 (in 2017 – 102.0) and was lower than assumed in the budget act, given that the prices of goods increase by 1.7% and prices of services by 1.6%. Higher prices were observed in majority of groups of consumer goods and services, of which prices related with transport (by 4.2%), restaurants and hotels (by 3.0%), education (by 2.4%), health (by 2.0%), dwelling (by 1.8%), recreation and culture (by 1.3%), and prices of food and non-alcoholic beverages (by 2.6%) and alcoholic beverages and tobacco (by 1.5%). A decrease in prices was observed in the following groups: clothing and footwear (of 3.6%), communication (of 1.8%) and other goods and services (of 0.5%). In the period from 2015, consumer services prices increased two times faster (4.9%) than prices of goods (2.4%).

In 2018, **prices measures by the Harmonized Index of Consumer Prices (HICP)** in the European Union increased slightly faster than a year before (1.9% against 1.7%). An increase in consumer prices was observed in all member states, of which the highest in Romania (of 4.1%) and Estonia (of 3.4%). Prices in Poland increased slower than the average for the European Union (1.2%) and compared to 2017 (1.6%).

In 2018, the **purchasing power of wages** increased, because the average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector increased significantly at the increase of prices of consumer goods and services (7.1% compared to 1.6%). The majority of food commodities were relatively cheaper, with exception, among others of certain products from group “milk, cheese and eggs” and butter. The increase in purchasing power of wages was also observed in relation to telephone and telefax equipment, audio-visual, photographic and in-

i informatycznego, odzieży, książek, obuwia, usług telekomunikacyjnych, sanatoryjnych, pocztowych i transportowych, wyposażenia mieszkania i prowadzenia gospodarstwa domowego, wyrobów farmaceutycznych oraz nośników energii.

Po obserwowanym w 2017 r. istotnym wzroście **cen towarowej produkcji rolniczej** (o 8,0%), w 2018 r. notowano ich spadek (o 1,7%). Obniżyły się zarówno ceny towarowej produkcji roślinnej, jak i zwierzęcej (odpowiednio o: 6,2% i 1,3%). Spadły ceny skupu żywca wieprzowego i mleka, przy jednoczesnym wzroście cen skupu żywca wołowego i drobiowego. Znacząco obniżyły się również ceny skupu większości gatunków owoców z krzewów owocowych i plantacji jagodowych. Niższe niż przed rokiem zbiory miały natomiast wpływ na wzrost przeciętnych cen skupu podstawowych produktów roślinnych (m.in. pszenicy, żyta i ziemniaków). Również w obrocie targowiskowym notowano wzrost przeciętnych cen większości podstawowych produktów rolnych. Obserwowane w 2018 r. niekorzystne dla producentów rolnych rynkowe uwarunkowania produkcji rolniczej wynikały ze spadku cen produktów rolnych sprzedawanych, przy jednoczesnym wzroście cen towarów i usług kupowanych przez gospodarstwa indywidualne. Wskaźnik relacji tych cen („nożyce cen”) ukształtował się na poziomie 94,4, podczas gdy w 2017 r. wynosił 110,0. W porównaniu z 2015 r. ceny produktów rolnych sprzedawanych wzrosły o 6,5%, a towarów i usług kupowanych przez gospodarstwa indywidualne – o 3,6%.

W 2018 r. utrzymał się, obserwowany od 2017 r. wzrost cen produkcji sprzedanej przemysłu i produkcji budowlano-montażowej. **Ceny produkcji sprzedanej przemysłu** rosły wolniej niż w 2017 r. (2,1% wobec 2,9%). Wzrost cen obserwowano we wszystkich sekcjach, w tym najwyższy w górnictwie i wydobywaniu. Szybciej niż przed rokiem rosły natomiast **ceny produkcji budowlano-montażowej** (2,7% wobec 0,6%). Spośród działów budownictwa najbardziej wzrosły ceny związane z budową budynków, a najmniej – ceny robót budowlanych specjalistycznych. W stosunku do 2015 r. ceny produkcji sprzedanej przemysłu wzrosły o 5,0%, a produkcji budowlano-montażowej – o 2,9%.

Szybciej niż w 2017 r. rosły także ceny uzyskiwane przez podmioty prowadzące działalność związaną z **transportem i gospodarką magazynową** (1,8% wobec 0,6%). Wzrost cen odnotowano we wszystkich działach transportu i gospodarki magazynowej (z wyjątkiem transportu wodnego), w tym najwyższy w transporcie lotniczym. W odniesieniu do 2015 r. ceny usług oferowanych przez podmioty transportu i gospodarki magazynowej wzrosły o 4,5%.

W 2018 r. utrzymał się, obserwowany od kilku lat spadek cen uzyskiwanych przez podmioty świadczące **usługi telekomunikacyjne**. W skali roku ceny obniżyły się o 1,1% (w 2017 r. – odpowiednio o 5,3%). W porównaniu z 2015 r. ceny usług telekomunikacyjnych spadły o 11,8%.

**Ceny producentów usług związanych z obsługą działalności gospodarczej** w 2018 r. wzrosły, podobnie jak przed

formation equipment, clothing, footwear, telephone and telefax services, sanatoria, post and transport, furnishings, household equipment and routine household maintenance, pharmaceutical products and energy commodities.

Following the observed in 2017 significant increase in **agricultural production prices** (of 8.0%), a decrease was observed in 2018 (of 1.7%). A decrease was observed in prices of crop and animal market output (by 6.2% and 1.3%, respectively). The procurement prices of pigs for slaughter decreased, at the simultaneous increase in procurement prices of cattle and poultry for slaughter. There was a significant drop in procurement prices of majority of fruit species from fruit bearing shrubs and berry fruit plantations. In turn, production lower than a year caused an increase in average procurement prices of basic crop products (among others, wheat, rye and potatoes). An increase in the average prices of majority of basic crop products was also observed in marketplace trade. The unfavorable market conditions of agricultural production observed in 2018 resulted from a decrease in prices of sold agricultural products, at the simultaneous increase in prices of goods and services purchased by individual farms. The price relation index (price gap) was at the level of 94.4, while in 2017 it amounted to 110.0. Compared to 2015, prices of sold agricultural products increased by 6.5%, while goods and services purchased by individual farms by 3.6%.

In 2018 the increase in prices of sold production of industry and construction and assembly production observed in 2017 remained unchanged. **The prices of sold production of industry** increased slower than in 2017 (2.1% against 2.9%). An increase in prices was observed in all sections, of which the largest in mining and quarrying. However, **prices of construction and assembly** production increased faster than a year before (2.7% against 0.6%). Among construction divisions, the highest increase in prices was related with construction of buildings, while the lowest with specialized construction activities. Compared to 2015, prices of sold production of industry increased by 5.0%, and construction and assembly production by 2.9%.

The prices obtained by entities conducting activities related with **transport and storage services** increased faster than in 2017 (1.8% against 0.6%). Increase in prices was observed in all divisions of transport and storage services (with exception of water transport), of which the highest in air transport. Compared to 2015, prices of services offered by transport and storage services entities increased by 4.5%.

In 2018, the decrease in prices obtained by entities providing **telecommunication services** observed for a few years continued. On an annual basis prices dropped by 1.1% (in 2017 – by 5.3% respectively). Compared to 2015, prices of telecommunication services dropped by 11.8%.

**Producer prices of business services** in 2018 increased similar to a year before, in all surveyed types of activity

rokiem, we wszystkich badanych rodzajach działalności (za wyjątkiem w 2017 r. działalności związanej z administracyjną obsługą biura i pozostałej działalności wspomagającej prowadzenie działalności gospodarczej, gdzie notowano nieznaczny spadek o 0,4%). W 2018 r. najbardziej wzrosły ceny usług związanych z nadawaniem programów ogólnodostępnych i abonamentowych (o 7,6%).

W 2018 r. notowano najszybszy w ciągu ostatnich pięciu lat wzrost **cen lokali mieszkalnych** (6,5% wobec 3,8% w 2017 r.). Ceny lokali mieszkalnych wzrosły zarówno na rynku pierwotnym (o 5,5%), jak i wtórnym (o 7,6%), przy czym na rynku pierwotnym obserwowano wyższe średnie ceny za 1 m<sup>2</sup> powierzchni użytkowej lokalu mieszkalnego sprzedanego. W latach 2015–2018 różnica w cenie uległa jednak istotnemu zmniejszeniu (z 42,3% do 24,9%). W porównaniu z 2015 r. ceny lokali mieszkalnych wzrosły o 12,7%, w tym na rynku pierwotnym – o 10,0%, a na rynku wtórnym – o 15,2%.

W wymianie towarowej handlu zagranicznego, w wyniku wyższej dynamiki **cen transakcyjnych w imporcie** niż **w eksporcie**, wskaźnik „terms of trade” osiągnął poziom niekorzystny (98,6 wobec 100,2 w 2017 r.). Podobnie kształtował się wskaźnik w obrotach towarowych z krajami Unii Europejskiej (99,7 wobec 102,6). Na skutek obserwowanych od 2017 r. niekorzystnych relacji cenowych w obrotach towarowych z krajami Europy Środkowo-Wschodniej wskaźnik „terms of trade” utrzymał się na poziomie zbliżonym do roku poprzedniego (86,3 wobec 86,2). Mniej korzystne relacje cenowe odnotował również polski handel zagraniczny w wymianie towarowej z głównymi partnerami. Wskaźnik „terms of trade” w obrotach z Niemcami wynosił 101,3 (w 2017 r. – 104,0), z Włochami – 102,1 (103,1), z Francją – 100,3 (101,2), z Wielką Brytanią – 100,9 (104,7) i z Czechami – 100,7 (102,8). W obrotach z Rosją relacje cenowe nadal kształtowały się niekorzystne (83,1 wobec 85,3). W odniesieniu do 2015 r. ceny transakcyjne w eksporcie wzrosły o 3,4%, a w imporcie – o 4,0%. Wolniej niż w 2017 r. rosły **ceny importu** (1,7% wobec 2,9%) i **eksportu** (1,0% wobec 1,5%) **produktów przemysłowych** według Polskiej Klasyfikacji Wyrobów i Usług. Względem 2015 r. wzrost cen importu wynosił 5,5%, a cen eksportu – 3,5%.

(in 2017, apart from office administrative and maintenance activity and another activity supporting business, which recorded slight decrease of 0.4%). In 2018, the largest increase was observed in prices of programming and broadcasting services (of 7.6%).

In 2018 there was recorded the fastest in the recent five years increase in prices of **residential premises** (6.5% against 3.8% in 2017). Prices of residential premises increased both on primary (by 5.5%) and secondary (by 7.6%) market, given that higher average prices for 1 m<sup>2</sup> of useful space of sold residential premise were observed on primary market. In 2015–2018, the difference in price significantly decreased (from 42.3% to 24.9%). Compared to 2015, prices of residential premises increased by 12.7%, of which on primary market by 10.0%, and on secondary market by 15.2%.

In trade in goods in foreign trade, the higher changes in **transaction prices in imports and exports** resulted in unfavorable level of terms of trade index (98.6 against 100.2 in 2017). Similar was the index in trade in goods with countries of the European Union (99.7 against 102.6). The unfavorable price relations in trade in goods with countries of the Central and Eastern Europe observed since 2017 resulted in terms of trade index staying at the level similar to the one from the previous year (86.3 against 86.2). Less favorable price relations were also recorded by Polish foreign trade in trade in goods with major partners. Terms of trade index in trade with Germany amounted to 101.3 (in 2017 – 104.0), with Italy – 102.1 (103.1), with France – 100.3 (101.2), with Great Britain – 100.9 (104.7) and with Czech – 100.7 (102.8). In trade with Russia price relations were unfavorable (83.1 against 85.3). Compared to 2015, transaction prices in exports increased by 3.4% and in imports by 4.0%. Slower than in 2017 was increase in **import** (1.7% against 2.9%) and **export prices** (1.0% against 1.5%) of **industrial products** by the Polish Classification of Goods and Services. As compared to 2015, an increase in import prices amounted to 5.5%, and export prices – 3.5%.

# Rozdział 1

## Chapter 1

### Podstawowe kategorie makroekonomiczne

#### Main macroeconomic categories

W 2018 r. utrzymało się obserwowane od 2017 r. wysokie tempo wzrostu gospodarczego. Głównym czynnikiem wzrostu pozostawał popyt krajowy (konsumpcyjny i inwestycyjny), przy neutralnym wpływie eksportu netto.

In 2018, high rate of economic growth observed since 2017 continued. Domestic (consumption and investment) demand remained the main growth factor, with a neutral impact of the net export.

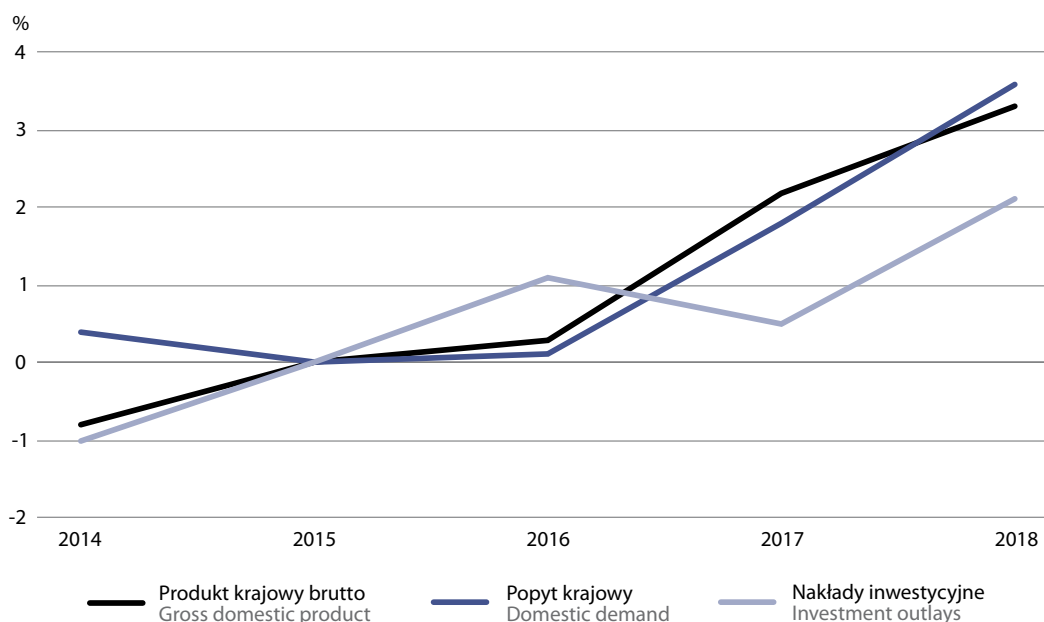
**Tablica 1. Wskaźniki cen podstawowych kategorii makroekonomicznych**  
Table 1. Price indices of main macroeconomic categories

Wyszczególnienie Specification	2014	2015	2016	2017	2018		
	rok poprzedni = 100 previous year = 100				2010= = 100	2015= = 100	
Produkcja globalna Output	100,0	99,1	99,8	102,3	101,9	112,0	104,0
Zużycie pośrednie Intermediate consumption	99,5	97,7	99,8	102,9	102,7	112,8	105,5
Produkt krajowy brutto Gross domestic product	100,5	100,8	100,3	101,9	101,1	110,9	103,3
Popyt krajowy Domestic demand	99,6	99,6	100,1	101,7	101,8	109,9	103,6
spożycie final consumption expenditure	99,9	99,5	99,8	102,2	101,9	112,4	103,9
w tym spożycie w sektorze gospodarstw domowych of which households sector	99,8	98,8	99,5	102,1	101,5	110,7	103,1
akumulacja gross capital formation	98,8	100,3	101,0	100,3	100,9	101,3	102,2
w tym nakłady brutto na środki trwałe of which gross fixed capital formation	99,0	100,4	101,0	100,1	101,6	102,7	102,7
Nakłady inwestycyjne Investment outlays	98,9	101,0	101,1	99,4	101,6	102,7	102,1
w tym budynki i budowle of which buildings and structures	99,1	99,6	99,8	100,6	102,6	102,0	103,0

W 2018 r. notowano wzrost cen podstawowych kategorii makroekonomicznych. Wskaźnik cen produktu krajowego brutto ukształtował się na poziomie 101,1 (w 2017 r. – 101,9). W tempie nieco szybszym niż przed rokiem rosły ceny popytu krajowego (1,8% wobec 1,7%), w tym akumulacji (0,9% wobec 0,3%), przy wolniejszym wzroście cen spożycia (1,9% wobec 2,2%). Ceny nakładów inwestycyjnych wzrosły (o 1,6% wobec spadku w 2017 r. – o 0,6%). W odniesieniu do 2015 r. najbardziej wzrosły ceny spożycia (o 3,9%), a najmniej – ceny nakładów inwestycyjnych (o 2,1%) oraz akumulacji (o 2,2%).

In 2018, a growth in prices of main macroeconomic categories was noted. The gross domestic product price index was at the level of 101.1 (in 2017 – 101.9). The domestic demand prices were rising at a slightly faster pace than a year ago (1.8% vs 1.7%), including gross capital formation (0.9% vs 0.3%), with a slower increase in consumption prices (1.9% vs 2.2%). The prices of investment outlays increased (by 1.6% compared to a 0.6% decrease in 2017). Compared to 2015, prices of final consumption expenditure grew the most (by 3.9%), but the least – the prices of investment outlays (by 2.1%) and accumulation (by 2.2%).

**Wykres 1. Zmiany cen podstawowych kategorii makroekonomicznych w stosunku do 2015 r.**  
 Chart 1. Changes in prices of main macroeconomic categories compared to 2015



Ceny towarów i usług konsumpcyjnych w 2018 r. rosły wolniej niż przed rokiem (1,6% wobec 2,0%). Wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych kształtował się na poziomie o 0,7 p.proc. niższym od założonego w ustawie budżetowej. Na poziom wskaźnika wpłynął zarówno wzrost cen towarów (o 1,7%), jak i usług (o 1,6%). Wzrost cen obserwowano we wszystkich grupach cen towarów i usług konsumpcyjnych, z wyjątkiem odzieży i obuwia (spadek o 3,6%), łączności (o 1,8%) oraz innych towarów i usług (o 0,5%). Wolniej rosły ceny żywności i napojów bezalkoholowych (2,6% wobec 4,2%) oraz ceny związane z rekreacją i kul-turą (1,3% wobec 1,4%). Szybszą dynamikę wzrostu cen notowano w następujących grupach: edukacja (102,4 wobec 101,2), restauracje i hotele (103,0 wobec 102,2), zdrowie (102,0 wobec 101,2), transport (104,2 wobec 103,8), napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe (101,5 wobec 101,0) oraz mieszkanie (101,8 wobec 101,6). W porównaniu z 2015 r. ceny usług konsumpcyjnych rosły w tempie 2-krotnie szybszym niż ceny towarów (4,9% wobec 2,4%).

W 2018 r. średnie miesięczne tempo wzrostu cen konsumpcyjnych było wolniejsze od obserwowanego przed rokiem (0,10% wobec 0,17%), przy czym w II i IV kwartale wynosiło odpowiednio 0,27% i 0,13%, a w I i III kwartale utrzymało się na poziomie roku poprzedniego. Najwyższe średnie miesięczne tempo wzrostu cen notowano w grupach: transport (0,32%), restauracje i hotele (0,27%), edukacja (0,25%) oraz zdrowie (0,23%). Spadek natomiast wystąpił w łączności (0,53%) oraz odzieży i obuwiu (0,23%).

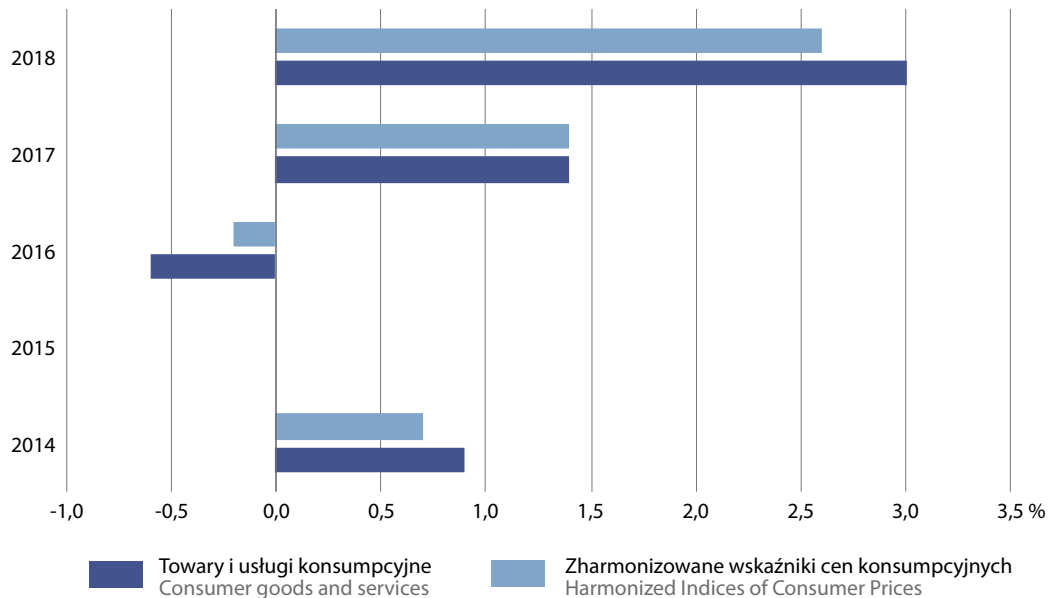
The prices of consumer goods and services in 2018 were growing more slowly than a year ago (1.6% vs 2.0%). The consumer goods and services price index was 0.7 percentage points lower than assumed in the Budget Act. The level of the index was influenced by the rise of the prices of both goods (by 1.7%) and services (by 1.6%). The growth of prices was observed in all groups of consumer goods and services, except for clothes and footwear (fall by 3.6%), communications (by 1.8%), and other goods and services (by 0.5%). The prices of food and non-alcoholic beverages (2.6% vs 4.2%) and prices related to recreation and culture (1.3% vs 1.4%) were rising more slowly. Faster growth of prices was recorded in the following groups: education (102.4 vs 101.2), restaurants and hotels (103.0 vs 102.2), health (102.0 vs 101.2), transport (104.2 vs 103.8), alcoholic beverages and tobacco products (101.5 vs 101.0), and housing (101.8 vs 101.6). Compared to 2015, prices of consumer services were rising twice as fast as prices of goods (4.9% vs 2.4%).

In 2018, the average monthly growth rate of consumer prices was slower than in the previous year (0.10% vs 0.17%), and in the second and fourth quarters it was 0.27% and 0.13%, respectively, and in the first and third quarters it remained at the level of the previous year. The highest average monthly growth rate of prices was recorded in transport (0.32%), restaurants and hotels (0.27%), education (0.25%), and health (0.23%). On the other hand, a fall occurred in communications (0.53%), as well as clothes and footwear (0.23%).

Zharmonizowany wskaźnik cen konsumpcyjnych (HICP) obliczony metodą średniej ruchomej wzrósł o 1,2% (w 2017 r. – o 1,6%), przy notowanym wzroście przeciętnego dla Unii Europejskiej wskaźnika o 1,9% (o 1,7%). W porównaniu z 2015 r. wskaźnik HICP w Polsce był o 2,6% wyższy, a przeciętnie w UE – o 3,9%.

The Harmonised Index of Consumer Prices (HICP), calculated using the moving average method, increased by 1.2% (in 2017 – by 1.6%), with a growth of the average index for the European Union by 1.9% (by 1.7%). In comparison with 2015, the HICP in Poland was 2.6% higher, and on average in the EU – 3.9%.

**Wykres 2. Zmiany cen towarów i usług konsumpcyjnych w stosunku do 2015 r.**  
Chart 2. Changes in prices of consumer goods and services compared to 2015

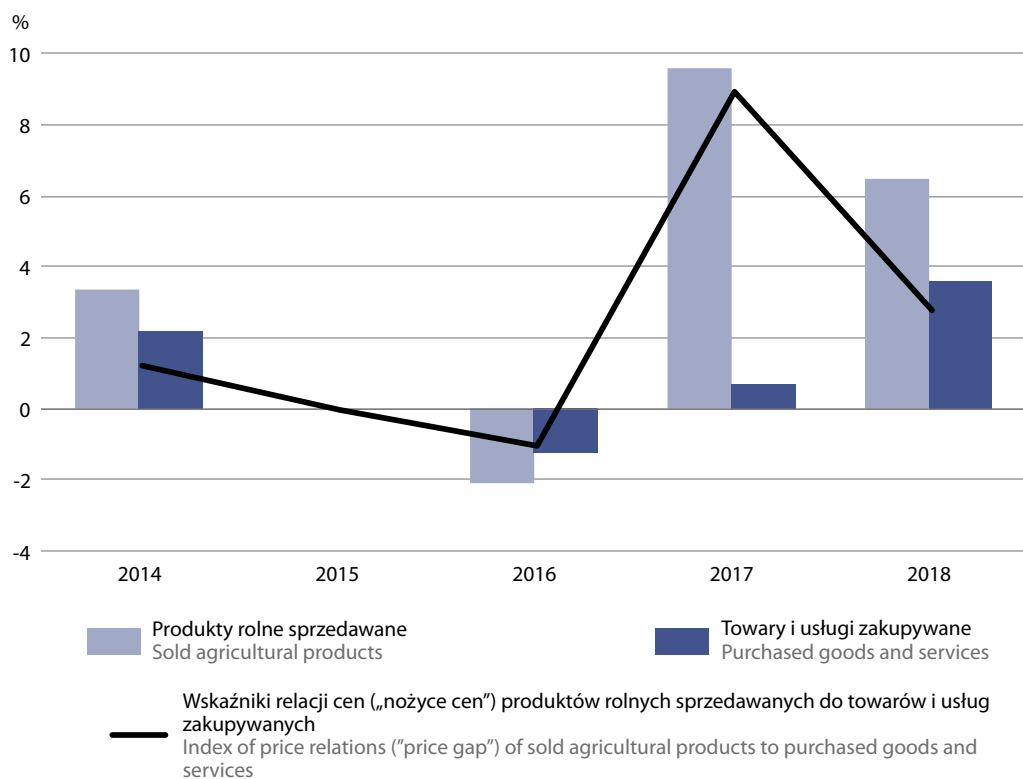


W 2018 r., w wyniku szybszego wzrostu przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń brutto w sektorze przedsiębiorstw niż cen towarów i usług konsumpcyjnych (7,1% wobec 1,6%), istotnie wzrosła siła nabywcza płac. Relatywnie taniej można było nabyć większość towarów żywnościowych (z wyjątkiem m.in. niektórych artykułów z grupy „mleko, sery i jaja” oraz masła), w tym cukier, owoce, mleko, ryż, ryby i owoce morza, mięso, sery i twarogi, mąka pszenna oraz makarony i produkty makaronowe. Wzrost siły nabywczej płac notowano także w odniesieniu do sprzętu telekomunikacyjnego, audiowizualnego, fotograficznego i informatycznego, odzieży, książek, obuwia, usług telekomunikacyjnych, sanatoryjnych, pocztowych i transportowych, wyposażenia mieszkania i prowadzenia gospodarstwa domowego, wyrobów farmaceutycznych oraz nośników energii. Relatywnie droższe były natomiast paliwa do prywatnych środków transportu, w tym olej napędowy i gaz ciekły.

In 2018, as a result of a faster growth in average monthly gross remuneration in the business sector than the prices of consumer goods and services (7.1% vs 1.6%), the purchasing power of remunerations increased significantly. It was possible to purchase the majority of foodstuffs relatively cheaper (with the exception of, inter alia, some products from the group “milk, cheese and eggs” and butter), including sugar, fruit, milk, rice, fish and seafood, meat, cheese and cottage cheese, wheat flour, and pasta and pasta products. An increase in the purchasing power of remunerations was also observed with respect to telecommunications, audiovisual, photographic and information equipment, clothes, books, footwear, telecommunications, sanatorium, postal and transport services, furnishings, household equipment and routine household maintenance, pharmaceutical products, and energy carriers. On the other hand, fuels for private means of transport, including diesel oil and liquid gas, were relatively more expensive.

### Wykres 3. Zmiany cen produktów rolnych sprzedawanych oraz towarów i usług zakupywanych przez gospodarstwa indywidualne w stosunku do 2015 r.

Chart 3. Changes in prices of sold agricultural products as well as of goods and services purchased by private farms compared to 2015

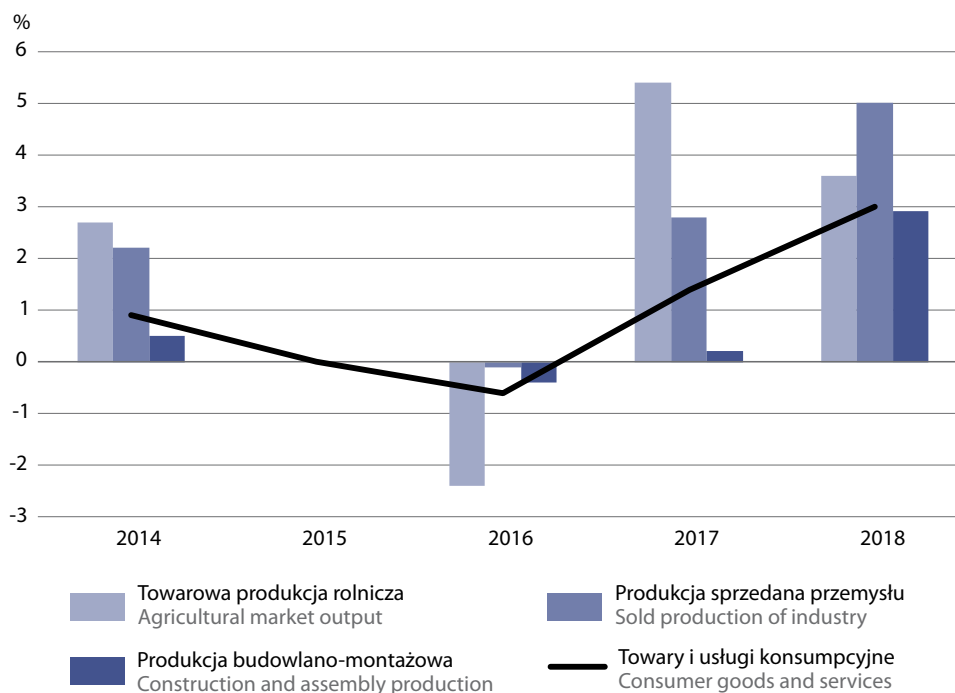


W 2018 r. obserwowano niesprzyjające dla producentów rolnych rynkowe uwarunkowania produkcji rolniczej. Na skutek spadku cen produktów rolnych sprzedawanych przez gospodarstwa indywidualne (o 2,8%), przy jednoczesnym wzroście cen towarów i usług przez nie nabywanych (o 2,9%), wskaźnik relacji tych cen („nożyce cen”) kształtował się na poziomie niekorzystnym (94,4 wobec 110,0 w 2017 r.). Po znacznym wzroście notowanym w 2017 r. (o 8,0%), wskaźnik cen towarowej produkcji rolniczej obniżył się o 1,7%, przy spadku cen towarowej produkcji roślinnej (o 3,2%) i zwierzęcej (o 0,6%). W porównaniu z 2015 r. ceny produktów rolnych sprzedawanych przez gospodarstwa indywidualne (6,5% wobec 3,6%).

In 2018, unfavorable market conditions of agricultural production for agricultural producers were observed. As a result of a drop of prices of agricultural products sold by individual farms (of 2.8%), with a rise of the prices of goods and services purchased by them (of 2.9%), the index of relations of these prices (“price gap”) was at an unfavorable level (94.4 vs 110.0 in 2017). After a significant increase observed in 2017 (of 8.0%), the agricultural production price index decreased by 1.7%, with a drop of the prices of crop output (of 3.2%) and animal output (of 0.6%). Compared to 2015, the prices of agricultural products sold were growing faster than the prices of goods and services purchased by individual farms (6.5% vs 3.6%).



**Wykres 4. Zmiany cen w wybranych obszarach gospodarki narodowej w stosunku do 2015 r.**  
 Chart 4. Price changes in selected areas of the national economy compared to 2015

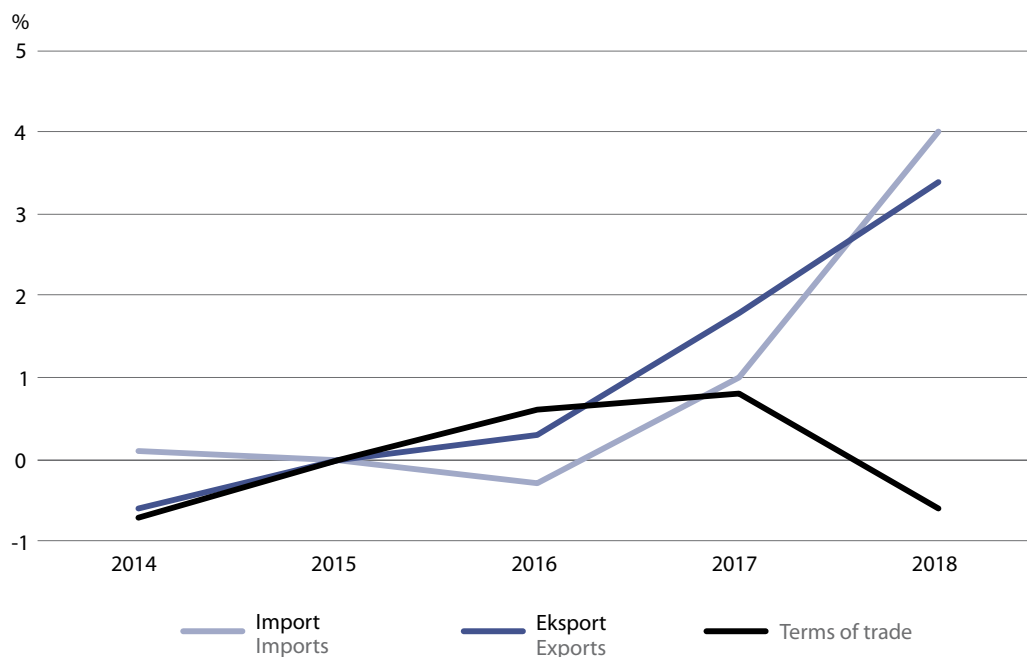


W 2018 r. utrzymał się wzrost cen produkcji sprzedanej przemysłu i produkcji budowlano-montażowej. Ceny produkcji sprzedanej przemysłu wzrosły o 2,1% (w 2017 r. – o 2,9%). Wzrost cen obserwowano we wszystkich sekcjach, w tym najwyższy w górnictwie i wydobywaniu. Notowano znacznie szybsze niż w 2017 r. tempo wzrostu cen produkcji budowlano-montażowej (2,7% wobec 0,6%). Ceny wzrosły w działalności związanej z budową budynków oraz obiektów inżynierii lądowej i wodnej, a także w robotach budowlanych specjalistycznych. Od 2015 r. ceny produkcji sprzedanej przemysłu wzrosły o 5,0%, a produkcji budowlano-montażowej – o 2,9%.

In 2018, the rise of the prices of sold production of industry and prices of construction and assembly production continued. The prices of sold production of industry rose by 2.1% (in 2017 – by 2.9%). The rise of prices was observed in all sections, including the largest in mining and quarrying. The growth rate of prices in construction and assembly production was much faster than in 2017 (2.7% vs 0.6%). Prices rose in activities related to the construction of buildings and civil engineering, as well as specialised construction activities. Since 2015, the prices of sold production of industry have risen 5.0%, and of construction and assembly production – 2.9%.

**Wykres 5. Zmiany cen transakcyjnych w handlu zagranicznym w stosunku do 2015 r.**

Chart 5. Changes in transaction prices of foreign trade compared to 2015



W 2018 r. w wyniku szybszego wzrostu cen transakcyjnych w imporcie (o 3,0%) niż w eksporcie (o 1,6%) po raz pierwszy od 2013 r. wskaźnik „terms of trade” osiągnął poziom niekorzystny (98,6 wobec 100,2 w 2017 r.). Podobnie kształtował się wskaźnik w obrotach towarowych z krajami Unii Europejskiej (99,7 wobec 102,6). W obrotach towarowych z krajami Europy Środkowo-Wschodniej wskaźnik „terms of trade” utrzymał się na niskim, zbliżonym do roku poprzedniego poziomie (86,3 wobec 86,2). W odniesieniu do 2015 r. ceny transakcyjne w eksporcie wzrosły o 3,4%, a w imporcie – o 4,0%.

In 2018, as a result of faster growth of transaction prices in import (by 3.0%) than in export (by 1.6%), for the first time since 2013, the Terms of Trade Index reached an unfavorable level (98.6 vs 100.2 in 2017). The index in trade in goods with the European Union Member States was similar (99.7 vs 102.6). In trade in goods with the Central and Eastern Europe countries, the Terms of Trade Index remained at a low level, similar to the previous year (86.3 vs 86.2). Compared to 2015, transaction prices in export rose 3.4%, and 4.0% in import.

**Tablica 2. Wskaźniki cen w wybranych obszarach gospodarki narodowej**

Table 2. Price indices in selected areas of the national economy

Wyszczególnienie Specification	2014	2015	2016	2017	2018		
	rok poprzedni = 100 previous year = 100				2010= = 100	2015= = 100	
Towary i usługi konsumpcyjne Consumer goods and services	100,0	99,1	99,4	102,0	101,6	111,6	103,0
towary goods	99,4	98,2	98,9	101,8	101,7	109,2	102,4
w tym towary nieżywnościowe of which non-foodstuff goods	98,9	97,6	97,5	100,5	101,1	102,6	99,1
usługi services	101,6	101,4	100,8	102,4	101,6	117,0	104,9
Zharmonizowany wskaźnik cen konsumpcyjnych Harmonized Index of Consumer Prices	100,1	99,3	99,8	101,6	101,2	110,7	102,6
Wskaźnik relacji cen („nożyce cen”) produktów rolnych sprzedawanych do: Index of price relations (“price gap”) of sold agricultural products to:							
towarów i usług zakupywanych purchased goods and services	94,8	98,8	99,0	110,0	94,4	101,6	102,8
towarów i usług zakupywanych na cele bieżącej pro- dukcji rolniczej i inwestycyjne purchased goods and services for current agricultural production and investment	95,1	99,1	99,1	110,0	94,1	100,5	102,6
Produkcja sprzedana przemysłu Sold production of industry	98,5	97,8	99,9	102,9	102,1	111,1	105,0
Produkcja budowlano-montażowa Construction and assembly production	98,8	99,5	99,6	100,6	102,7	100,5	102,9
Transport i gospodarka magazynowa Transport and storage	102,3	103,5	102,1	100,6	101,8	122,5	104,5
Telekomunikacja Telecommunications	94,0	96,5	94,2	94,7	98,9	68,3	88,2
Import <sup>a</sup> – cif Imports <sup>a</sup> – cif	97,3	99,9	99,7	101,3	103,0	114,8	104,0
Eksport <sup>a</sup> Exports <sup>a</sup>	100,3	100,6	100,3	101,5	101,6	117,9	103,4
„Terms of trade”	103,1	100,7	100,6	100,2	98,6	102,7	99,4

a Ceny transakcyjne.

a Transaction prices.

## Rozdział 2

### Chapter 2

## Ceny konsumpcyjne

### Consumer prices

Od 2013 r. ceny towarów i usług konsumpcyjnych utrzymują się poniżej celu inflacyjnego wyznaczonego przez Narodowy Bank Polski.

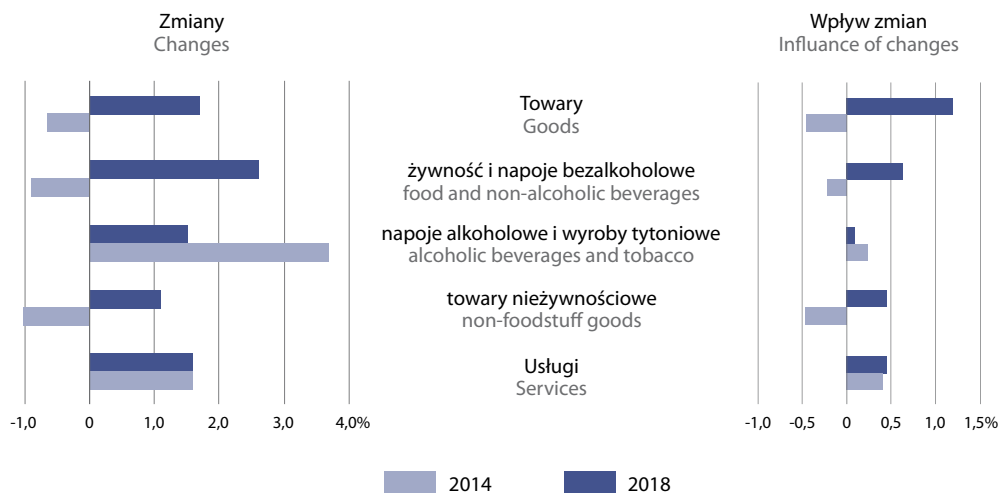
Since 2013, prices of consumer goods and services have remained below the inflation target set by the National Bank of Poland.

W 2018 r. ceny konsumpcyjne rosły wolniej niż przed rokiem (1,6% wobec 2,0%). Średnioroczny wskaźnik cen konsumpcyjnych był niższy od założonego w ustawie budżetowej 0,7 p. proc. W 2018 r. ceny towarów wzrosły o 1,7%, a usług – o 1,6%.

In 2018, consumer prices rose slower than a year before (1.6% against 2.0%). The average annual consumer price index was lower by 0.7 pp. than assumed in the budget act. In 2018, prices of goods increased by 1.7% and of services – by 1.6%.

#### Wykres 6. Zmiany cen i wpływ zmian cen grup towarów i usług konsumpcyjnych na wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem w stosunku do roku poprzedniego

Chart 6. Price changes and influence of changes in prices of consumer goods and services groups on total price indices of consumer goods and services compared to the previous year



W 2018 r. w porównaniu z 2015 r. ceny towarów i usług konsumpcyjnych wzrosły przeciętnie o 3,0%, w tym ceny usług o 4,9%, a ceny towarów – o 2,4%.

In 2018, compared to 2015, prices of consumer goods and services increased on average by 3.0%, of which prices of service grew by 4.9% and prices of goods – by 2.4%.

**Tablica 3. Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych według działów COICOP**

Table 3. Price indices of consumer goods and services by COICOP divisions

Wyszczególnienie Specification	2014	2015	2016	2017	2018		
	rok poprzedni=100 previous year=100				2010=100	2015=100	
Ogółem Total	100,0	99,1	99,4	102,0	101,6	111,6	103,0
Żywność i napoje bezalkoholowe Food and non-alcoholic beverages	99,1	98,3	100,8	104,2	102,6	117,7	107,7
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe Alcoholic beverages and tobacco	103,7	101,2	100,7	101,0	101,5	121,1	103,2
Odzież i obuwie Clothing and footwear	95,3	95,2	95,6	94,8	96,4	71,1	87,3
Użytkowanie mieszkania lub domu i nośniki energii Housing, water, electricity, gas and other fuels	101,4	100,7	99,3	101,9	102,1	120,9	103,3
Wyposażenie mieszkania i prowadzenie gospodarstwa domowego Furnishings, household equipment and routine household maintenance	99,9	99,7	99,9	100,3	100,7	105,9	100,9
Zdrowie Health	100,2	101,9	99,2	101,2	102,0	114,6	102,4
Transport Transport	97,7	91,1	95,4	103,8	104,2	104,0	103,2
Łączność Communication	100,2	101,9	99,2	100,7	98,2	91,9	98,1
Rekreacja i kultura Recreation and culture	101,0	100,7	98,1	101,4	101,3	107,0	100,8
Edukacja Education	96,2	101,1	100,8	101,2	102,4	109,1	104,4
Restauracje i hotele Restaurants and hotels	101,4	101,3	101,4	102,2	103,0	120,2	106,7
Inne towary i usługi Miscellaneous goods and services	99,8	99,9	101,6	102,2	99,5	109,5	103,3

W 2018 r. ceny żywności i napojów bezalkoholowych wzrosły o 2,6% (wobec wzrostu o 4,2% w 2017 r.), przy czym ceny żywności podrożały o 2,7% (wobec wzrostu cen w 2017 r. o 4,6%), a napojów bezalkoholowych o 1,5% (wobec wzrostu cen przed rokiem o 1,1%). W 2018 r. wzrost cen artykułów żywnościowych w porównaniu z rokiem poprzednim związany był m. in. z wyższą dynamiką cen artykułów w grupie „oleje i tłuszcze”. Towary w tej grupie podrożały o 6,8%, w tym najbardziej wzrosły ceny masła (o 12,8%). Więcej niż w 2017 r. konsumenci płacili również za produkty z grupy „mleko, sery i jaja” (przeciętnie o 5,4%, w tym jaja – o 19,4%, jogurty, śmietana, napoje i desery mleczne – o 5,9%, sery i twarogi – o 1,9% oraz mleko – o 1,2%). Wzrosły ceny warzyw (o 4,7%). Zanotowano wzrost cen pieczywa i produktów zbożowych (o 3,9%). Najwięcej podrożało pieczywo (o 5,6%) oraz mąka (o 2,0%). Wzrosły ceny mięsa (przeciętnie o 1,7%, w tym mięsa drobiowego – o 3,9%, mięsa wołowego – o 2,9%, mięsa cielęcego – o 2,6%

In 2018, prices of food and non-alcoholic beverages increased by 2.6% (against 4.2% growth in 2017), while prices of food went up by 2.7% (against a price growth of 4.6% in 2017), and of non-alcoholic beverages by 1.5% (against 1.1% price increase a year before). In 2018, the growth of food prices compared to the previous year was related to, among others, high price dynamics for the products in the „oils and fats” group. Goods in this group were more expensive by 6.8% than in 2017, of which prices of butter increased the most (by 12.8%). Consumers also paid more than in 2017 for products from the „milk, cheese and eggs” group (on average by 5.4%, of which: eggs – by 19.4%, yogurt, cream, beverages and milk desserts – by 5.9%, cheese and cottage cheese – by 1.9% and milk – by 1.2%). Prices of vegetables increased by 4.7%. The price increase of bread and cereal products was observed (by 3.9%). There increased the most prices of bread (by 5.6%) and flour (by 2.0%). On average meat was more expensive by 1.7% than in 2017, of which poultry meat – by

wędlin – o 2,5%, przy spadku mięsa wieprzowego – o 1,8%). Droższe były również ryby i owoce morza (o 1,4%). Mniej niż w 2017 r. płacono za cukier (o 29,0%). Na wzrost cen napojów bezalkoholowych wpłynęły podwyżki cen kakao i czekolady w proszku (o 2,9%), soków owocowych i warzywnych (o 2,8%), kawy (o 1,9%), wód mineralnych lub źródlanych (o 1,5%) oraz herbaty (o 1,4%).

W 2018 r. wyroby tytoniowe podrożały o 2,0%, a napoje alkoholowe o 1,3% (w 2017 r. odnotowano odpowiednio wzrost o 2,8% i 0,2%).

Mniej niż w 2017 r. konsumenci płacili za odzież (o 4,6%) oraz za obuwie (o 1,8%), wobec obniżek odpowiednio o 5,9% i 4,1% obserwowanych rok wcześniej.

Średnioroczny wzrost cen towarów i usług związanych z mieszkaniem w 2018 r. wyniósł 1,8% (wobec obserwowanego w 2017 r. wzrostu o 1,6%). Podrożało użytkowanie mieszkania lub domu i nośniki energii (o 2,1%). Zanotowano wzrost opłat za wywóz śmieci (o 3,8%), usługi kanalizacyjne (o 1,9%) oraz zaopatrywanie w wodę (o 1,4%). Podniesiono również opłaty za najem mieszkania (o 3,8%). Ceny nośników energii były wyższe niż w 2017 r. (przeciętnie o 1,6%, w tym opał – o 6,7%, energia cieplna – o 0,8%, przy tym samym co rok wcześniej poziomie cen energii elektrycznej i gazu).

Towary i usługi związane z wyposażeniem mieszkania i prowadzeniem gospodarstwa domowego podrożały o 0,7%. Więcej niż w 2017 r. płacono za usługi związane z prowadzeniem gospodarstwa domowego (o 4,1%), artykuły włókiennicze (o 1,0%), meble, artykuły dekoracyjne, sprzęt oświetleniowy (o 0,9%), urządzenia gospodarstwa domowego (o 0,2%) oraz środki czyszczące i konserwujące (o 0,1%).

Opłaty związane ze zdrowiem w 2018 r. były wyższe przeciętnie o 2,0% (wobec wzrostu o 1,2% w 2017 r.). Wzrosły ceny usług stomatologicznych (o 4,0%), lekarskich (o 3,7%), usług szpitalnych (o 2,4%), urządzeń i sprzętu terapeutycznego (o 1,4%) oraz wyrobów farmaceutycznych (1,2%). Potaniały natomiast opłaty za usługi sanatoryjne (o 0,9%).

W 2018 r. ceny w zakresie transportu były wyższe w stosunku do roku poprzedniego o 4,2% (po wzroście o 3,8% w 2017 r.), głównie w wyniku wzrostu cen paliw do prywatnych środków transportu (przeciętnie o 7,8%, w tym oleju napędowego – o 10,3%, gazu ciekłego – o 7,2% i benzyny – o 6,7%). Ceny usług transportowych podwyższono o 0,5%. Samochody osobowe sprzedawano po cenach o 5,0% niższych niż w 2017 r.

Opłaty związane z łącznością były niższe w 2018 r. w stosunku do roku poprzedniego o 1,8% (wobec wzrostu o 0,7% w 2017 r.). Mniej niż w 2017 r. konsumenci płacili za usługi pocztowe (o 0,8%). Ceny usług telekomunikacyjnych były niższe przeciętnie o 1,5%. W wyniku wprowadzanych w 2018 r. nowych ofert odnotowano wzrost cen usług telekomunikacyjnych oferowanych w pakiecie (o 5,1%), przy

3,9%, beef – by 2.9%, veal – by 2.6%, cold cuts – by 2.5%, while pork was cheaper by 1.8%. Prices of fish and seafood rose by 1.4%. Less than in 2017 consumers paid for sugar (by 29.0%). Non-alcoholic beverages costed more due to increase of prices of cocoa and chocolate powder (by 2.9%), fruit and vegetable juices (by 2.8%), coffee (by 1.9%), mineral or spring waters (by 1.5%) and tea (by 1.4%).

In 2018, tobacco products went up in price by 2.0% and alcoholic beverages by 1.3% (in 2017, the prices increased by 2.8% and 0.2%, respectively).

Less than in 2017, consumers paid for clothing (by 4.6%) and for footwear (by 1.8%), compared to price falls by 5.9% and by 4.1%, respectively, observed a year earlier.

The average price rise for housing-related goods and services in 2018 amounted to 1.8% (against the increase of 1.6% observed in 2017). Housing, water, electricity, gas and other fuels went up in price by 2.1%. There was an increase in charges for refuse disposal fees (by 3.8%), sewage services (by 1.9%) and water supply (by 1.4%). Charges for renting a flat also raised (by 3.8%). Prices of energy were higher than in 2017 (on average by 1.6%, of which fuel – by 6.7%, heat energy – by 0.8%, while the prices of electricity and gas prices remained at the same level as a year earlier).

Goods and services related to furnishings, household equipment and routine household maintenance increased by 0.7%. More than in 2017, consumers paid for housekeeping services (by 4.1%), textile articles (by 1.0%), furniture, decorative articles, lighting equipment (by 0.9%), household appliances (by 0.2%), as well as cleaning and maintenance (by 0.1%).

Health-related charges in 2018 were on average 2.0% higher than in the previous year (compared to a 1.2% increase in 2017). Prices of dental services grew by 4.0%, medical services – by 3.7%, hospital services – by 2.4%, therapeutic equipment and devices – by 1.4% and pharmaceutical products – by 1.2%. On the other hand sanatorium services went down in price by 0.9%.

In 2018, prices for transport were 4.2% higher compared to the previous year (after an increase of 3.8% in 2017), mainly as a result of growth in prices of fuels for private means of transport (by 7.8 on average, of which: diesel oil – by 10.3%, liquid gas – by 7.2% and petrol – by 6.7%). Prices of transport services rose by 0.5%. Passenger cars were sold at prices lower by 5.0% than in 2017.

Communication-related charges were lower by 1.8% in 2018 compared to the previous year (against an increase of 0.7% in 2017). Consumers paid less for postal services than in 2017 (by 0.8%). Prices for telecommunications services were 1.5% lower on average. As a result of new offers introduced in 2018, there was an increase in the prices of bundled telecommunications services (by 5.1%), while prices of landline telephony

utrzymujących się na poziomie notowanym w poprzednim roku cenach usług telefonii stacjonarnej oraz spadku cen usług telefonii komórkowej (o 4,7%) i usług internetowych (o 4,2%). Sprzęt telekomunikacyjny potaniał o 12,3%.

Średnioroczny wzrost cen towarów i usług związanych z rekreacją i kulturą w 2018 r. wyniósł 1,3% (wobec wzrostu o 1,4% w 2017 r.). Odnotowano wzrost cen gazet i czasopism (o 4,2%). Więcej niż w 2017 r. konsumenci płacili za turystykę zorganizowaną (przeciętnie o 1,3%, w tym w kraju – o 2,9%, przy spadku za granicą – o 0,2%). W 2018 r. w porównaniu z rokiem poprzednim droższe były również artykuły piśmienne, malarskie, kreślarskie (o 2,5%). Wzrosły także opłaty radiowo-telewizyjne (o 1,5%). Ceny książek obniżyły się o 3,1%, w tym podręczników – o 6,7%. W 2018 r. potaniał również sprzęt audiowizualny, fotograficzny i informatyczny (o 3,5%) .

Opłaty dotyczące edukacji w porównaniu z 2017 r. podwyższono o 2,4% (po wzroście o 1,2% rok wcześniej).

Ceny w zakresie restauracji i hoteli były wyższe w 2018 r. w stosunku do roku poprzedniego o 3,0% (po wzroście o 2,2% w 2017 r.).

Spośród innych towarów i usług, więcej niż w 2017 r. płacono za opiekę społeczną (o 3,7%), usługi fryzjerskie, kosmetyczne i pielęgnacyjne (o 3,5%) oraz artykuły do higieny osobistej i kosmetyki (o 0,2%). W 2018 r. w porównaniu z rokiem poprzednim obniżyły się natomiast ceny za usługi finansowe świadczone przez banki i inne instytucje (o 13,1%) oraz za ubezpieczenia (o 5,0%)

**System wag** stosowany w obliczeniach wskaźników cen towarów i usług konsumpcyjnych oparty jest na danych o wydatkach gospodarstw domowych na zakup towarów i usług konsumpcyjnych z roku poprzedzającego rok sprawozdawczy, uzyskanych z badania budżetów gospodarstw domowych.

services remained at the level recorded in the previous year and there was a fall in prices of mobile telephony services (by 4.7%) and Internet services (by 4.2%). Telecommunications equipment has become cheaper by 12.3%.

The average annual increase in prices of recreational and cultural goods and services in 2018 amounted to 1.3% (against an increase of 1.4% in 2017). Newspaper and magazine prices went up by 4.2%. Consumers paid more than in 2017 for package holidays (on average by 1.3%, of which: in Poland – by 2.9%, while prices of international package holidays decreased by 0.2%). In 2018, compared to the previous year, stationery, painting and drawing articles were also more expensive (by 2.5%). Radio/TV charges also increased (by 1.5%). Book prices dropped by 3.1%, of which handbooks by 6.7%. In 2018, audio-visual, photographic and information equipment also became cheaper (by 3.5%).

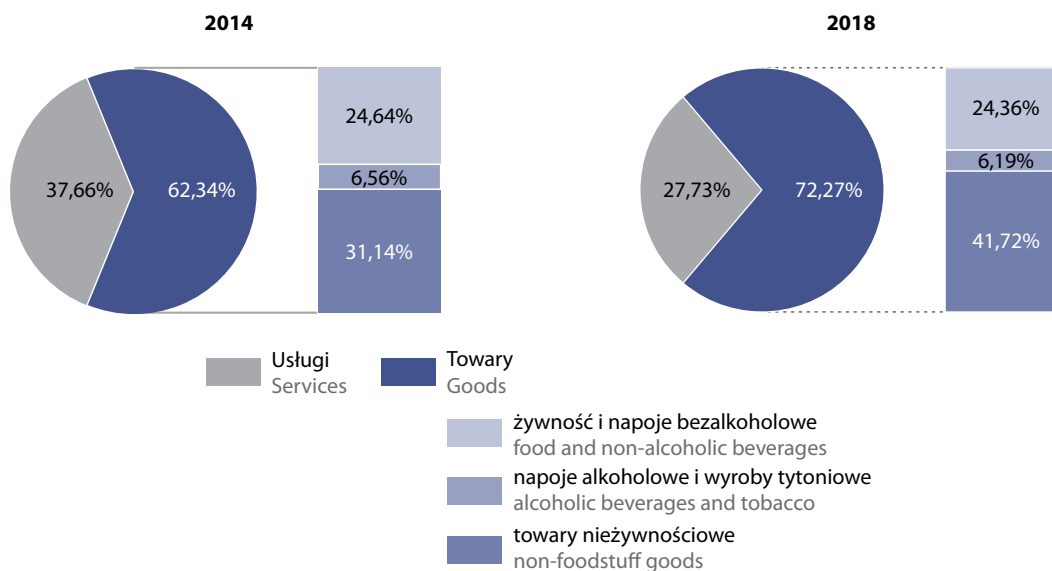
Education fees increased by 2.4% compared to 2017 (after an increase of 1.2% in 2017).

Prices regarding restaurants and hotels were higher by 3.0% in 2018 compared to the previous year (after an increase of 2.2% in 2017).

Among miscellaneous goods and services, more than in 2017, consumers paid for social protection (by 3.7%), hairdressing, cosmetics and care services (by 3.5%), as well as personal hygiene products and cosmetics (by 0.2%). In 2018, compared to the previous year, financial services provided by banks and other institutions decreased by 13.1% and insurance services – by 5.0%.

The **weighting system** used in calculating price indices of consumer goods and services is based on the data on household expenses for purchasing consumer goods and services from the year preceding the reporting year, which has been obtained from the household budget survey.

**Wykres 7. System wag stosowany w obliczenia wskaźników cen towarów i usług konsumpcyjnych**  
 Chart 7. Weighting system used in calculating price indices of consumer goods and services



W 2018 r. w odniesieniu do 2017 r. w wydatkach konsumpcyjnych gospodarstw domowych wzrósł m. in. udział wydatków w zakresie restauracji i hoteli, rekreacji i kultury, zdrowia, transportu, wyposażenia mieszkania i prowadzenia gospodarstwa domowego oraz żywności i napojów bezalkoholowych.

In 2018 compared to 2017, there increased in expenditures of households, among others, the share of expenses for: restaurants and hotels, recreation and culture, health, transport, furnishings, household equipment and routine household maintenance, as well as food and non-alcoholic beverages.



**Tablica 4. System wag stosowany w obliczeniach wskaźników cen towarów i usług konsumpcyjnych według działów COICOP**

Table 4. Weighting system used for calculating price indices of consumer goods and services by COICOP divisions

Wyszczególnienie Specification	2014	2015	2016	2017	2018
Ogółem Total	100,00	100,00	100,00	100,00	100,0
Żywność i napoje bezalkoholowe Food and non-alcoholic beverages	24,64	24,36	24,04	24,28	24,36
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe Alcoholic beverages and tobacco	6,56	6,53	6,56	6,38	6,19
Odzież i obuwie Clothing and footwear	5,02	5,35	5,47	5,68	5,37
Użytkowanie mieszkania lub domu i nośniki energii Housing, water, electricity, gas and other fuels	21,70	21,06	21,04	20,53	20,35
Wyposażenie mieszkania i prowadzenie gospodarstwa domowego Furnishings, household equipment and routine household maintenance	4,59	4,85	4,99	5,14	5,25
Zdrowie Health	5,22	5,20	5,45	5,56	5,69
Transport Transport	9,24	9,02	8,72	8,63	8,74
Łączność Communication	5,41	5,28	5,27	5,20	4,87
Rekreacja i kultura Recreation and culture	6,36	6,42	6,63	6,89	6,92
Edukacja Education	1,17	1,04	1,01	0,97	1,00
Restauracje i hotele Restaurants and hotels	4,56	5,24	5,04	5,23	5,71
Inne towary i usługi Miscellaneous goods and services	5,53	5,65	5,78	5,51	5,55

W 2018 r. w porównaniu do roku poprzedniego obniżył się natomiast m.in. udział wydatków w zakresie łączności, użytkowania mieszkania lub domu, nośników energii oraz odzieży i obuwia.

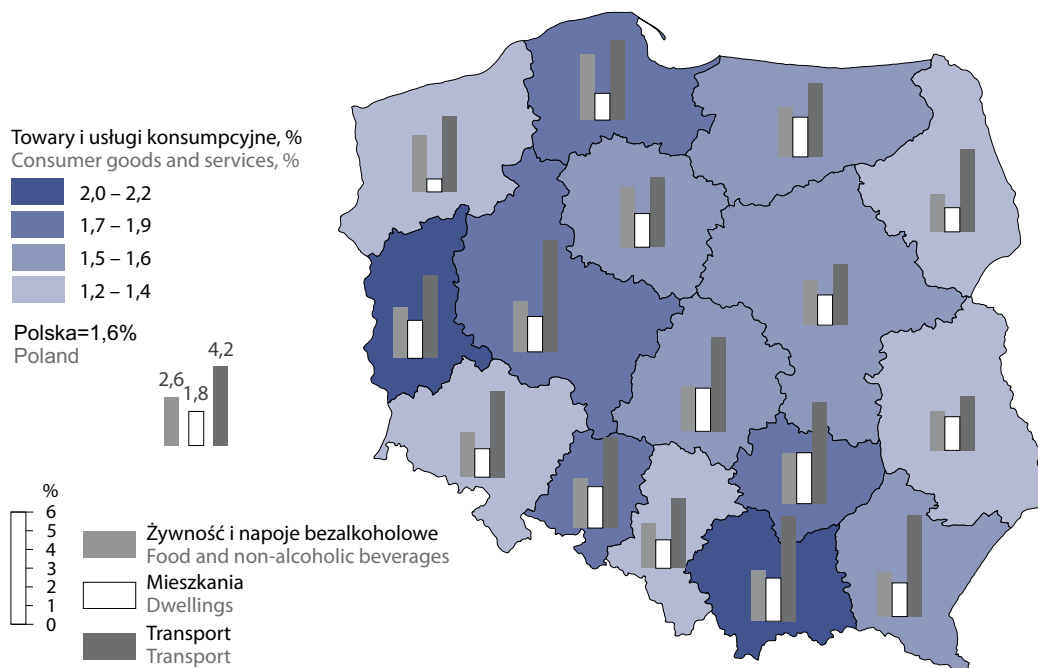
Wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem w 2018 r. wykazał znaczne zróżnicowanie regionalne. Najwyższy wzrost cen zaobserwowano w województwie małopolskim (o 2,2%), lubuskim (o 2,0%), a także w województwach: pomorskim i świętokrzyskim (po 1,9%). Najniższy wzrost cen w 2018 r. odnotowano w województwach: dolnośląskim (o 1,2%), śląskim (o 1,3%) oraz lubelskim, podlaskim i zachodniopomorskim (po 1,4%).

In 2018 compared to the previous year, there was observed, among others, decrease of shares in expenses for: communication; housing, water, electricity, gas and other fuels as well as clothing and footwear.

The total price indice of consumer goods and services in 2018 showed a considerable regional differentiation. The highest increase of prices was observed in the Małopolskie (by 2.2%) and Lubuskie (by 2.0%) voivodships, as well as in the Pomorskie and Świętokrzyskie voivodships (1.9% each). The lowest price increase in 2018 was noted in the voivodships: Dolnośląskie (by 1.2%), Śląskie (by 1.3%) and Lubelskie, Podlaskie and Zachodniopomorskie (1.4% each).

**Mapa 1. Zmiany cen towarów i usług konsumpcyjnych w 2018 r. w stosunku do roku poprzedniego**

Map 1. Changes in prices of consumer goods and services in 2018 compared to the previous year



W 2018 r. ceny żywności i napojów bezalkoholowych wzrosły (przeciętnie w kraju – o 2,6%) najbardziej w województwach: pomorskim (o 3,5%), kujawsko-pomorskim (o 3,2%) i zachodniopomorskim (o 3,0%). Najniższe wzrosty cen odnotowano w województwach: podlaskim (o 2,0%), lubelskim (o 2,1%), dolnośląskim, łódzkim, mazowieckim, podkarpackim i śląskim (po 2,4%).

Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe najbardziej podrożały w województwach opolskim (o 2,3%) oraz małopolskim i podlaskim (po 2,0%) (przeciętnie w kraju – o 1,5%). Najwolniejsze tempo wzrostu cen zaobserwowano w województwie lubuskim (o 0,5%), świętokrzyskim (o 0,7%) i śląskim (o 0,9%).

W 2018 r. ceny odzieży i obuwia były w Polsce niższe niż w roku poprzednim (przeciętnie o 3,6%). Największe spadki cen zaobserwowano w województwach: świętokrzyskim (o 6,3%), dolnośląskim i warmińsko-mazurskim (po 5,5%). Najwolniejsze tempo spadku cen odnotowano w województwach: małopolskim (o 2,4%), podkarpackim (o 2,8%) oraz podlaskim i wielkopolskim (po 2,9%).

Opłaty związane z użytkowaniem mieszkania lub domu i nośniki energii podrożały w kraju przeciętnie o 2,1%, przy czym najwyższy wzrost cen w tym zakresie odnotowano w województwie świętokrzyskim (o 2,9%), łódzkim (o 2,7%) oraz małopolskim (o 2,6%). Konsumenci najmniej odczuli podwyżki w województwach: zachodniopomorskim (o 0,9%), podlaskim (o 1,6%) oraz pomorskim (o 1,7%).

In 2018, prices of food and non-alcoholic beverages increased (on average in Poland – by 2.6%), mostly in the voivodships: Pomorskie (by 3.5%), Kujawsko-Pomorskie (by 3.2%) and Zachodniopomorskie (by 3.0%). The lowest price increases were recorded in the voivodships: Podlaskie (by 2.0%), Lubelskie (by 2.1%), Dolnośląskie, Łódzkie, Mazowieckie, Podkarpackie and Śląskie (2.4% each).

Alcoholic beverages and tobacco products went up in price the most in the voivodships: Opolskie (by 2.3%) as well as Małopolskie and Podlaskie (2.0% each) (on average in Poland – by 1.5%). The slowest price growth rate was observed in the voivodships: Lubuskie (by 0.5%), Świętokrzyskie (by 0.7%) and Śląskie (by 0.9%).

In 2018, clothing and footwear prices in Poland were lower than in the previous year (on an average by 3.6%). The largest price falls were observed in the voivodships: Świętokrzyskie (by 6.3%), Dolnośląskie and Warmińsko-Mazurskie (5.5% each). The slowest rate of price decrease was observed in the voivodships: Małopolskie (by 2.4%), Podkarpackie (by 2.8%) as well as Podlaskie and Wielkopolskie (2.9% each).

Charges related to housing, water, electricity, gas and other fuels went up in prices, on average, by 2.1% in Poland, while the highest price growth was recorded in the voivodships: Świętokrzyskie (by 2.9%), Łódzkie (by 2.7%) and Małopolskie (by 2.6%). Price increases were least noticeable by consumers in the voivodships: Zachodniopomorskie (by 0.9%), Podlaskie (by 1.6%) and Pomorskie (by 1.7%).

Obserwowano regionalne zróżnicowanie zmian cen w zakresie wyposażenia mieszkania i prowadzenia gospodarstwa domowego. Wzrost cen wystąpił w 14 województwach a ich spadek jedynie w dwóch. Przeciętnie w kraju ceny wzrosły o 0,7%. Najwyższe tempo wzrostu cen zarejestrowano w województwach: świętokrzyskim (o 2,2%), kujawsko-pomorskim (o 1,5%) oraz opolskim i podkarpackim (po 1,1%). Obniżki odnotowano w województwach: śląskim (o 0,4%) oraz zachodniopomorskim (o 0,2%).

W 2018 r. opłaty związane ze zdrowiem wzrosły (przeciętnie w kraju – o 2,0%) najbardziej w województwach: lubuskim (o 3,2%), zachodniopomorskim (o 2,7%) oraz lubelskim i pomorskim (po 2,6%). Najwolniejsze tempo wzrostu cen zaobserwowano w województwach: podlaskim (o 1,2%) oraz śląskim i warmińsko-mazurskim (po 1,4%).

W 2018 r. ceny w zakresie transportu były wyższe w stosunku do roku poprzedniego o 4,2%, przy czym najbardziej wzrosły one w województwach: wielkopolskim (o 5,9%), małopolskim (o 5,6%) oraz podkarpackim i świętokrzyskim (po 5,4%). Najwolniejsze tempo wzrostu cen zaobserwowano w województwach: lubelskim (o 2,9%), mazowieckim (o 3,2%), kujawsko-pomorskim i śląskim (po 3,7%).

Ceny towarów i usług związanych z łącznością były niższe w 2018 r. niż rok wcześniej (przeciętnie w kraju o 1,8%). Najgłębsze spadki zanotowano w województwach: opolskim (o 3,1%), świętokrzyskim (o 2,7%) i podkarpackim (o 2,4%). Wolniejsze tempo spadku zanotowano w województwie pomorskim (o 1,3%), małopolskim (o 1,5%), lubuskim i mazowieckim (po 1,6%).

Średnioroczny wzrost cen towarów i usług związanych z rekreacją i kulturą w 2018 r. wyniósł 1,3%. Najszybciej ceny rosły w województwie małopolskim (o 2,8%), świętokrzyskim (o 2,4%) oraz lubuskim i mazowieckim (po 2,3%). Najwolniejsze tempo wzrostu cen zaobserwowano w województwach: warmińsko-mazurskim (o 0,3%) oraz śląskim (o 0,5%). W województwie dolnośląskim ceny w zakresie rekreacji i kultury pozostały na poziomie notowanym w 2017 r. Spadły natomiast ceny w województwie podlaskim (o 0,5%).

W 2018 r. w porównaniu z 2017 r. opłaty dotyczące edukacji podwyższono przeciętnie w kraju o 2,4%, przy czym podwyżki te najbardziej odczuwane były w województwach: lubuskim (o 5,1%), opolskim (o 3,0%) oraz podlaskim (o 2,9%) i warmińsko-mazurskim (o 2,8%). Mniej niż przeciętnie w kraju opłaty te wzrosły w województwach: łódzkim (o 1,5%), zachodniopomorskim (o 1,6%), kujawsko-pomorskim (o 1,8%) i małopolskim (o 1,9%).

Ceny w zakresie restauracji i hoteli były przeciętnie w kraju wyższe w 2018 r. w stosunku do roku poprzedniego o 3,0%. Największy wzrost odnotowano w województwach: małopolskim (o 4,4%), lubuskim i świętokrzyskim (po 4,3%) oraz

Regional differences in price changes were observed in furnishings, household equipment and routine household maintenance. Price increases occurred in 14 voivodships and their decrease in two only. On average in Poland, prices rose by 0.7%. The highest price growth rate was recorded in the voivodships: Świętokrzyskie (by 2.2%), Kujawsko-Pomorskie (by 1.5%) and Opolskie and Podkarpackie (by 1.1% each). Price falls were noted in the voivodships: Śląskie (by 0.4%) and Zachodniopomorskie (by 0.2%).

In 2018, health-related charges increased on average in Poland – by 2.0%, mostly in the voivodships: Lubuskie (by 3.2%), Zachodniopomorskie (by 2.7%) and Lubelskie and Pomorskie (2.6% each). The slowest price growth rate was observed in the voivodships: Podlaskie (by 1.2%) as well as Śląskie and Warmińsko-Mazurskie (1.4% each).

In 2018, prices of transport were 4.2% higher compared to the previous year, while the largest increases were in the voivodships: Wielkopolskie (5.9%), Małopolskie (5.6%), Podkarpackie and Świętokrzyskie (5.4% each). The slowest rate of price growth was observed in the voivodships: Lubelskie (by 2.9%), Mazowieckie (by 3.2%), Kujawsko-Pomorskie and Śląskie (3.7% each).

Prices of communication-related goods and services were, on average in Poland, lower by 1.8% in 2018 than a year before. The deepest price decreases were recorded in the voivodships: Opolskie (by 3.1%), Świętokrzyskie (by 2.7%), Podkarpackie (by 2.4%). A slower rate of price fall was recorded in the voivodships: Pomorskie (by 1.3%), Małopolskie (by 1.5%), Lubuskie and Mazowieckie (1.6% each).

The average annual price growth of recreational and cultural goods and services in 2018 amounted to 1.3%. The prices increased the fastest in the voivodships: Małopolskie (by 2.8%), Świętokrzyskie (by 2.4%) and Lubuskie and Mazowieckie (2.3% each). The slowest price growth rate was observed in the voivodships: Warmińsko-Mazurskie (by 0.3%) and Śląskie (by 0.5%). In the Dolnośląskie voivodship, prices of recreation and culture remained at the level recorded in 2017, while prices in the Podlaskie voivodship dropped (by 0.5%).

In 2018 compared to 2017, education fees rose on average in Poland by 2.4%, while the increases were the most noticeable in the voivodships: Lubuskie (by 5.1%), Opolskie (by 3.0%) and Podlaskie (by 2.9%) and Warmińsko-Mazurskie (by 2.8%). Less than on average in Poland, these fees also increased in the voivodships: Łódzkie (by 1.5%), Zachodniopomorskie (by 1.6%), Kujawsko-Pomorskie (by 1.8%) and Małopolskie (by 1.9%).

Prices regarding restaurants and hotels were, on average in Poland, higher in 2018 compared to the previous year by 3.0%. The largest increase of prices was recorded in the voivodships: Małopolskie (by 4.4%), Lubuskie and

pomorskim (o 3,5%). Najniższe wzrosty cen odnotowano w województwach: zachodniopomorskim (o 2,0%), lubelskim i śląskim (po 2,3%).

**System wag stosowany w obliczeniach wskaźników cen towarów i usług konsumpcyjnych według województw** wykazywał w 2018 r. znaczne zróżnicowanie regionalne. We wszystkich województwach najbardziej znaczący udział miała kategoria żywność i napoje bezalkoholowe, a najwyższe wydatki na produkty z tej grupy zaobserwowano w województwach: podkarpackim, podlaskim i świętokrzyskim. Mniejszy udział tej kategorii w wydatkach ogółem zanotowano w województwie mazowieckim.

Największy udział wydatków na napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe odnotowano w województwie opolskim, lubuskim i pomorskim. Najmniejszy udział tej grupy zaobserwowano w województwie świętokrzyskim.

W 2018 r. większe wydatki z zakresu odzieży i obuwia zarejestrowano w województwie podkarpackim. Mniejszy udział zaobserwowano natomiast w województwach: lubuskim, śląskim, i pomorskim.

W zakresie wydatków związanych z użytkowaniem mieszkania lub domu i nośnikach energii największy udział widoczny był w województwach: śląskim, , małopolskim i warmińsko-mazurskim, a najmniejszy udział wystąpił w województwach: lubelskim i opolskim.

Najwyższy udział w strukturze wydatków w zakresie wyposażenia mieszkania i prowadzenia gospodarstwa domowego odnotowano w województwie lubelskim. Znacznie mniejszy udział tej kategorii w wydatkach ogółem zarejestrowano w województwach: wielkopolskim i małopolskim.

W 2018 r. największym udziałem w wydatkach na zdrowie charakteryzowało się województwo świętokrzyskie. Mniejsze udziały w tej kategorii zaobserwowano w województwach: zachodniopomorskim, warmińsko-mazurskim i kujawsko-pomorskim.

W zakresie transportu najwyższe wydatki zarejestrowano w województwach: lubelskim, podlaskim, opolskim oraz warmińsko-mazurskim. Najniższy udział wydatków w tej kategorii odnotowano w województwach: zachodniopomorskim, śląskim i lubuskim.

W ramach grupy łączność województwo warmińsko-mazurskie charakteryzowało się najwyższą wagą na tle wszystkich województw. Najmniejszy udział dla tej grupy wydatków zanotowano w województwach: mazowieckim i śląskim.

Na rekreację i kulturę największe wydatki obserwowano w województwach: mazowieckim, śląskim i opolskim, a najmniejsze – w województwach warmińsko-mazurskim i świętokrzyskim.

Świętokrzyskie (4.3% each) as well as Pomorskie (by 3.5%). The lowest price growths were recorded in the voivodships: Zachodniopomorskie (by 2.0%), Lubelskie and Śląskie (2.3% each).

**The weighting system used in calculating price indices of consumer goods and services by voivodships** showed a considerable regional differentiation in 2018. In all voivodships, food and non-alcoholic beverages had the most significant share, and the highest expenses for this group of goods were observed in the voivodships: Podkarpackie, Podlaskie and Świętokrzyskie. The lower share of this category in the total expenses was noted in the Mazowieckie Voivodship.

The largest share of expenses for alcoholic beverages and tobacco was recorded in the voivodships: Opolskie, Lubuskie and Pomorskie. The lowest share of this group was observed in the Świętokrzyskie Voivodship.

In 2018, higher expenses for clothing and footwear were recorded in the Podkarpackie Voivodship. The lower share was observed in the voivodships: Lubuskie, Śląskie and Pomorskie.

The largest share of expenses for housing, water, electricity, gas and other fuels was visible in the voivodships: Śląskie, Małopolskie and Warmińsko-Mazurskie, and the lowest share occurred in the voivodships: Lubelskie and Opolskie.

The highest share in the expenses for furnishings, household equipment and routine household maintenance was recorded in the Lubelskie Voivodship. Significantly lower share of this category in the total expenses was recorded in the Wielkopolskie and Małopolskie Voivodships.

In 2018, the largest share in health-related expenses was characteristic of the Świętokrzyskie Voivodship. Smaller shares in this category were observed in the voivodships: Zachodniopomorskie, Warmińsko-Mazurskie and Kujawsko-Pomorskie.

For transport, the highest expenses were recorded in the voivodships: Lubelskie Podlaskie, Opolskie and Warmińsko-Mazurskie. The lowest share of expenses in this category was recorded in the voivodships: Zachodniopomorskie, Śląskie and Lubuskie.

Within the communications group, the Warmińsko-Mazurskie Voivodship was characterised by the highest share in all voivodships. The lowest share of this group of expenses was recorded in the Mazowieckie and Śląskie Voivodships.

The greatest expenses on recreation and culture were observed in the voivodships: Mazowieckie, Śląskie and Opolskie, while the lowest were in the Warmińsko-Mazurskie and Świętokrzyskie Voivodships.

Na edukację w województwie mazowieckim odnotowano najwyższe wydatki, a najmniej przeznaczają na nią mieszkańcy województwa podlaskiego.

Znacząco wyższe udziały w zakresie restauracji i hoteli w wydatkach zarejestrowano w województwach: mazowieckim, wielkopolskim i dolnośląskim. Najmniejszy udział zaobserwowano w województwie warmińsko-mazurskim i podkarpackim.

W ramach grupy inne towary i usługi największe udziały odnotowano w województwach: świętokrzyskim, opolskim oraz łódzkim. Najniższe udziały wykazano w województwie warmińsko-mazurskim.

Najwyższy wzrost cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem w 2018 r. w podziale na **podstawowe grupy gospodarstw domowych** zaobserwowano w zakresie gospodarstw emerytów oraz rencistów (po 1,8%). Najniższy wzrost cen w 2018 r. odnotowano w gospodarstwach pracowników oraz pracujących na własny rachunek (po 1,6%).

The highest expenses for education were recorded in the Mazowieckie Voivodship, while the inhabitants of Podlaskie Voivodship spend the least on it.

Significantly higher shares in expenses for restaurants and hotels were recorded in the voivodships: Mazowieckie, Wielkopolskie and Dolnośląskie. The lowest share was observed in the Warmińsko-Mazurskie and Podkarpackie Voivodships.

Within the group of miscellaneous goods and services, the largest shares were recorded in the voivodships: Świętokrzyskie, Opolskie and Łódzkie. The lowest shares were noted in the Warmińsko-Mazurskie Voivodship.

The highest increase in the prices of total consumer goods and services in 2018, by **basic groups of households**, was observed for households of retirees and pensioners (1.8% each). In 2018, the lowest price increase was recorded in households of employees and of the self-employed (1.6% each).

**Tablica 5. Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych według podstawowych grup gospodarstw domowych w 2018 r. w stosunku do roku poprzedniego**

Table 5. Price indices of consumer goods and services by basic groups of households in 2018 compared to the previous year

Wyszczególnienie Specification	Gospodarstwa domowe pracowników Households of employees	Gospodarstwa domowe rolników Households of farmers	Gospodarstwa domowe pracujących na własny rachunek Households of the self-employed	Gospodarstwa domowe emerytów i rencistów Households of retirees and pensioners	Gospodarstwa domowe emerytów Households of retirees	Gospodarstwa domowe rencistów Households of pensioners	Gospodarstwa domowe utrzymujące się z niezarobkowych źródeł Households maintained from non-earned sources
Ogółem Total	101,6	101,7	101,6	101,8	101,8	101,8	101,7
Żywność i napoje bezalkoholowe Food and non-alcoholic beverages	102,6	102,2	102,7	102,7	102,7	102,7	102,7
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe Alcoholic beverages and tobacco	101,5	101,5	101,4	101,7	101,7	101,7	101,7
Odzież i obuwie Clothing and footwear	96,3	96,2	96,1	97,0	97,0	96,9	95,9
Użytkowanie mieszkania lub domu i nośniki energii Housing, water, electricity, gas and other fuels	102,1	102,9	101,8	102,0	102,0	102,2	102,4
Wyposażenie mieszkania i prowadzenie gospodarstwa domowego Furnishings, household equipment and routine household maintenance	100,7	100,7	100,8	100,6	100,7	100,5	100,7

**Tablica 5. Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych według podstawowych grup gospodarstw domowych w 2018 r. w stosunku do roku poprzedniego (dok.)**

Table 5. Price indices of consumer goods and services by basic groups of households in 2018 compared to the previous year (cont.)

Wyszczególnienie Specification	Gospo- darstwa domowe pracowników Households of employees	Gospo- darstwa domowe rolników Households of farmers	Gospo- darstwa domowe pracujących na własny rachunek Households of the self- employed	Gospo- darstwa domowe emerytów i rencistów Households of retirees and pensioners	Gospo- darstwa domowe emerytów Households of retirees	Gospo- darstwa domowe rencistów Households of pensioners	Gospo- darstwa domowe utrzymujące się z nieza- robkowych źródeł Households maintained from non-earned sources
Zdrowie Health	102,2	102,1	102,3	101,7	101,7	101,8	102,0
Transport Transport	104,0	105,4	104,8	104,1	104,2	103,5	105,0
Łączność Communication	98,0	97,7	98,2	98,7	98,8	98,5	97,9
Rekreacja i kultura Recreation and culture	101,3	101,2	101,1	101,8	101,8	101,8	101,1
Edukacja Education	102,4	102,3	102,4	102,4	102,4	102,4	102,4
Restauracje i hotele Restaurants and hotels	103,0	102,9	102,9	103,0	103,0	103,2	103,3
Inne towary i usługi Miscellaneous goods and services	99,5	99,2	99,7	99,5	99,4	100,2	99,9

W podziale na **podstawowe grupy gospodarstw domowych system wag** stosowany w obliczeniach wskaźników cen towarów i usług konsumpcyjnych wykazywał znaczące różnice w 2018 r.

W zakresie żywności i napojów bezalkoholowych najwyższy udział w strukturze wydatków gospodarstw domowych zaobserwowano w grupie gospodarstw rencistów, utrzymujących się z niezarobkowych źródeł, emerytów oraz rolników. Najmniejszy udział zarejestrowano natomiast wśród pracujących na własny rachunek oraz pracowników.

By **basic groups of households, the weighting system** used in calculating price indices of consumer goods and services showed significant differences in 2018.

The highest share of food and non-alcoholic beverages in the households' expenses was observed in the group of households of pensioners, the maintained from non-earned sources, retirees and farmers. The smallest share was recorded among households of the self-employed and employees.

**Tablica 6. System wag stosowany w obliczeniach cen towarów i usług konsumpcyjnych według podstawowych grup gospodarstw domowych w 2018 r.**

Table 6. Weighting system used for calculating prices of consumer goods and services by basic groups of households in 2018

Wyszczególnienie Specification	Gospo- darstwa domowe pracowników Households of employees	Gospo- darstwa domowe rolników Households of farmers	Gospo- darstwa domowe pracujących na własny rachunek Households of the self- employed	Gospo- darstwa domowe emerytów i rencistów Households of retirees and pensioners	Gospo- darstwa domowe emerytów Households of retirees	Gospo- darstwa domowe rencistów Households of pensioners	Gospo- darstwa domowe utrzymujące się z niezarobkowych źródeł Households maintained from non-earned sources
Ogółem Total	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00
Żywność i napoje bezalkoholowe Food and non-alcoholic beverages	22,69	27,81	19,90	29,01	28,79	30,51	29,23
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe Alcoholic beverages and tobacco	7,30	7,05	6,68	3,42	3,45	3,73	3,55
Odzież i obuwie Clothing and footwear	5,74	6,44	6,28	3,52	3,53	3,45	5,28
Użytkowanie mieszkania lub domu i nośniki energii Housing, water, electricity, gas and other fuels	18,61	17,79	16,74	25,75	25,39	28,07	26,27
Wyposażenie mieszkania i prowadzenie gospodarstwa domowego Furnishings, household equipment and routine household maintenance	5,23	5,81	4,96	5,21	5,28	4,76	5,06
Zdrowie Health	4,51	4,91	4,44	9,43	9,53	8,75	5,15
Transport Transport	9,63	10,41	8,60	6,14	6,43	4,25	5,82
Łączność Communication	4,89	5,40	4,34	4,76	4,72	5,04	5,47
Rekreacja i kultura Recreation and culture	7,07	4,46	9,62	5,42	5,51	4,60	5,46
Edukacja Education	1,26	0,52	1,44	0,12	0,11	0,14	1,02
Restauracje i hotele Restaurants and hotels	7,50	4,16	11,71	1,59	1,63	1,25	2,57
Inne towary i usługi Miscellaneous goods and services	5,57	5,24	5,29	5,63	5,63	5,45	5,12

W zakresie napojów alkoholowych i wyrobów tytoniowych największy udział w wydatkach odnotowano w grupie gospodarstw pracowników, rolników oraz pracujących na własny rachunek. Znacząco mniejszy udział tej kategorii w wydatkach zaobserwowano wśród gospodarstw emerytów, utrzymujących się z niezarobkowych źródeł oraz rencistów.

The largest share of alcoholic beverages and tobacco products in expenditure was recorded in the group of households of employees, farmers and self-employed. Significantly smaller share of this category in expenditure was observed among households of retirees, the maintained from non-earned sources and pensioners.

W 2018 r. największym udziałem w wydatkach na towary i usługi w zakresie odzieży i obuwia charakteryzowały się gospodarstwa rolników, pracujących na własny rachunek, pracowników oraz utrzymujących się z niezarobkowych źródeł. Najmniejszy udział tej grupy wydatków zanotowano w grupie gospodarstw rencistów oraz emerytów.

Towary i usługi związane z użytkowaniem mieszkania lub domu i nośnikami energii obejmowały ponad ¼ wydatków gospodarstw rencistów, utrzymujących się z niezarobkowych źródeł oraz emerytów. Znacznie mniejszy udział tej kategorii w wydatkach ogółem odnotowano w grupie gospodarstw pracujących na własny rachunek, rolników oraz pracowników.

Udział wydatków związanych z wyposażeniem mieszkania i prowadzeniem gospodarstwa domowego był w 2018 r. na stosunkowo porównywalnym poziomie we wszystkich grupach gospodarstw domowych.

Największy udział wydatków związanych ze zdrowiem zaobserwowano wśród gospodarstw emerytów oraz rencistów, a najmniejszy – w gospodarstwach pracujących na własny rachunek, pracowników, rolników oraz utrzymujących się z niezarobkowych źródeł.

W zakresie transportu największy udział w wydatkach gospodarstw domowych zanotowano w grupie gospodarstw rolników, pracowników oraz pracujących na własny rachunek. Nieco mniejszy udział w wydatkach zaobserwowano wśród rencistów, utrzymujących się z niezarobkowych źródeł oraz emerytów.

Udział wydatków związanych z łącznością był w 2018 r. na stosunkowo porównywalnym poziomie we wszystkich grupach gospodarstw domowych.

W 2018 r. udział wydatków na towary i usługi w zakresie rekreacji i kultury był największy wśród gospodarstw pracujących na własny rachunek i pracowników. Najmniejszy udział wydatków w tej kategorii zaobserwowano wśród rolników, rencistów, utrzymujących się z niezarobkowych źródeł oraz emerytów.

Największy udział wydatków związanych z restauracjami i hotelami zaobserwowano wśród gospodarstw pracujących na własny rachunek i pracowników. Znaczaco mniejszy udział wydatków w tej kategorii odnotowano w grupie gospodarstw rencistów, emerytów, utrzymujących się z niezarobkowych źródeł oraz rolników.

W 2018 r. **zharmonizowany wskaźnik cen konsumpcyjnych** wyniósł 101,2 (wzrost o 1,2% w porównaniu do 2017 r.).

In 2018, the largest share in expenditure on goods and services related to clothing and footwear was recorded in the household of farmers, self-employed, employees and the maintained from non-earned sources. The smallest share of this expenditure group was recorded in the group of households of pensioners as well as of retirees.

Goods and services related to housing, water, electricity, gas and other fuels covered more than ¼ expenses of households of pensioners, the maintained from non-earned sources and retirees. A much smaller share of this category in total expenses was recorded in the group of the self-employed, farmers and employees.

The share of expenses related to furnishings, household equipment and routine household maintenance was in 2018 at a relatively comparable level in all groups of households.

The highest share of health-related expenses was observed among households of retirees as well as of pensioners, but the smallest – in the households of the self-employed, employees, farmers and the maintained from non-earned sources.

The largest share of transport in household expenditure was recorded in the group of farmers, employees and the self-employed. A slightly smaller share in expenditure was observed among pensioners, the maintained from non-earned sources and retirees.

The share of expenditure related to communication in 2018 was at a relatively comparable level in all groups of households.

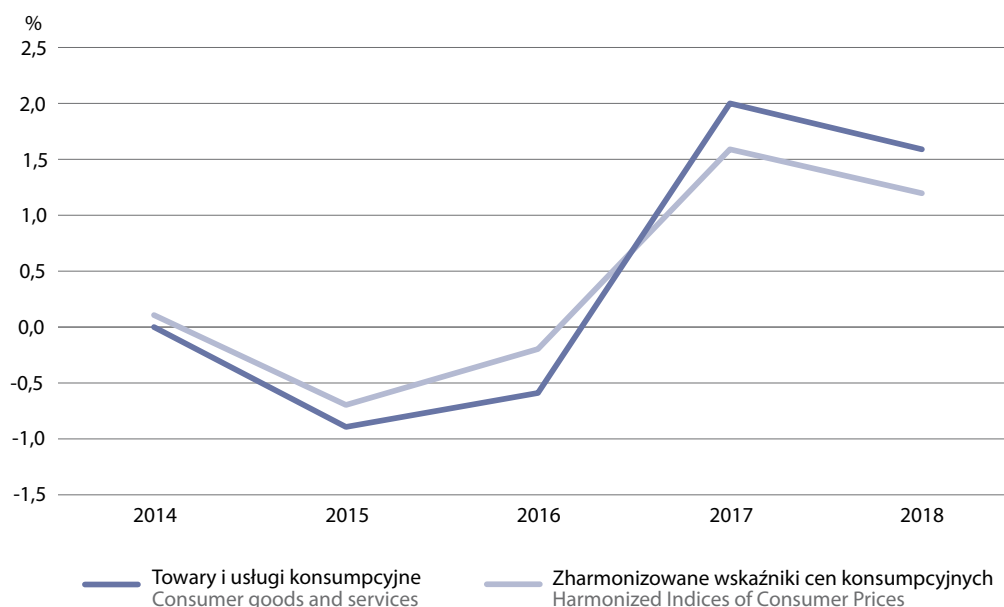
In 2018, the share of expenditure on recreational and cultural goods and services was the largest among households of the self-employed and employees. The smallest share of expenses in this category was observed among farmers, pensioners, the maintained from non-earned sources and retirees.

The largest share of expenses related to restaurants and hotels was observed among households of the self-employed and employees. Significantly smaller share of expenses in this category was recorded in the group of pensioners, retirees, the maintained from non-earned sources and farmers.

In 2018 **Harmonised Index of Consumer prices** amounted to 101.2 (increase of 1.2% compared to 2017).



**Wykres 8. Zmiany cen towarów i usług konsumpcyjnych w stosunku do roku poprzedniego**  
 Chart 8. Changes in prices of consumer goods and services compared to the previous year



W 2018 r. w porównaniu z 2015 r. wzrost cen mierzony zharmonizowanym wskaźnikiem cen konsumpcyjnych wyniósł 2,6%.

In 2018, compared to 2015, price growth expressed in Harmonised Index of Consumer Prices amounted to 2.6%.

**Tablica 7. Zharmonizowane wskaźniki cen konsumpcyjnych według działów COICOP**  
 Table 7. Harmonised Indices of Consumer Prices by COICOP divisions

Wyszczególnienie Specification	2014	2015	2016	2017	2018		
	rok poprzedni=100 previous year=100				2010=100	2015=100	
Ogółem Total	100,1	99,3	99,8	101,6	101,2	110,7	102,6
Żywność i napoje bezalkoholowe Food and non-alcoholic beverages	99,1	98,4	101,0	103,8	102,2	116,6	107,1
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe Alcoholic beverages and tobacco	104,4	101,5	101,0	101,3	101,6	125,8	104,0
Odzież i obuwie Clothing and footwear	95,4	95,4	95,8	95,0	96,6	72,2	87,9
Użytkowanie mieszkania lub domu i nośniki energii Housing, water, electricity, gas and other fuels	100,9	100,4	99,6	101,9	102,4	117,8	103,9
Wyposażenie mieszkania i prowadzenie gospodarstwa domowego Furnishings, household equipment and routine household maintenance	99,9	99,7	99,9	100,4	100,8	105,4	101,2
Zdrowie Health	100,3	101,9	99,0	101,2	102,0	115,1	102,2

**Tablica 7. Zharmonizowane wskaźniki cen konsumpcyjnych według działów COICOP (dok.)**

Table 7. Harmonised Indices of Consumer Prices by COICOP divisions (cont.)

Wyszczególnienie Specification	2014	2015	2016	2017	2018		
	rok poprzedni=100 previous year=100				2010=100	2015=100	
Transport Transport	98,1	93,0	96,9	102,1	103,4	104,0	102,3
Łączność Communication	98,3	102,6	99,7	100,3	98,1	91,4	98,1
Rekreacja i kultura Recreation and culture	101,6	100,7	96,7	100,6	100,7	103,6	98,0
Edukacja Education	98,7	101,2	100,6	101,0	102,3	109,9	104,0
Restauracje i hotele Restaurants and hotels	101,8	101,9	101,4	101,9	103,0	120,5	106,4
Inne towary i usługi Miscellaneous goods and services	100,3	101,2	104,2	102,2	97,4	113,5	103,8

**System wag stosowany w obliczeniach zharmonizowanych wskaźników cen konsumpcyjnych** oparty jest na danych o wydatkach pieniężnych gospodarstw domowych na zakup dóbr konsumpcyjnych ze statystyki rachunków narodowych sprzed dwóch lat poprzedzających rok sprawozdawczy. W 2018 r. w strukturze wydatków konsumpcyjnych gospodarstw domowych w porównaniu z 2017 r. wzrósł m.in. udział wydatków w zakresie żywności i napojów bezalkoholowych, zdrowia oraz rekreacji i kultury. Obniżył się natomiast m.in. udział wydatków w zakresie użytkowania mieszkania lub domu i nośników energii, wyposażenia mieszkania i prowadzenia domu, transportu, łączności i edukacji.

W 2018 r. największy udział w strukturze wydatków gospodarstw domowych osiągnęły wydatki na żywność i napoje bezalkoholowe, użytkowanie mieszkania lub domu i nośniki energii oraz transport. Najmniejszy udział wydatków w tym okresie odnotowano w zakresie edukacji i łączności.

The weighting system used in calculating Harmonised Indexes of Consumer Prices is based on the household monetary consumption expenditure data from the national accounts statistics for two years preceding the reporting year. In the household consumption expenditure, in 2018 compared to 2017, there increased, among others, share of expenditure for food and non-alcoholic beverages, health as well as recreation and culture. However, it reduced, among others, the share of expenses for housing, water, electricity, gas and other fuels, as well as on furnishings, household equipment and routine household maintenance, transport, communication and education.

In 2018, expenditure on food and non-alcoholic beverages, housing, water, electricity, gas and other fuels and transport reached the largest share in the household expenditure. The smallest share of expenditure in this period was recorded for education and communication.

**Tablica 8. System wag stosowany w obliczeniach zharmonizowanych wskaźników cen towarów i usług konsumpcyjnych według działów COICOP**

Table 8. Weighting system used for calculating Harmonised Indices of Consumer Prices by COICOP divisions

Wyszczególnienie Specification	2014	2015	2016	2017	2018
Ogółem Total	1000,00	1000,00	1000,00	1000,00	1000,00
Żywność i napoje bezalkoholowe Food and non-alcoholic beverages	198,17	187,44	183,73	183,81	188,37
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe Alcoholic beverages and tobacco	72,46	73,29	66,67	64,12	65,96
Odzież i obuwie Clothing and footwear	46,02	48,16	51,10	50,63	51,79
Użytkowanie mieszkania lub domu i nośniki energii Housing, water, electricity, gas and other fuels	195,80	180,76	182,88	180,26	178,71
Wyposażenie mieszkania i prowadzenie gospodarstwa domowego Furnishings, household equipment and routine household maintenance	51,00	51,43	56,98	58,89	58,68
Zdrowie Health	52,97	54,02	60,38	57,01	62,40
Transport Transport	105,80	122,20	114,93	121,37	119,42
Łączność Communication	27,20	29,66	28,33	26,52	26,16
Rekreacja i kultura Recreation and culture	86,32	82,97	82,81	82,23	84,62
Edukacja Education	12,63	12,21	11,92	11,19	11,03
Restauracje i hotele Restaurants and hotels	33,74	35,52	38,19	35,43	36,32
Inne towary i usługi Miscellaneous goods and services	117,88	122,34	122,08	128,53	118,55

W 2018 r. **ceny detaliczne większości podstawowych artykułów żywnościowych** były wyższe w porównaniu do roku poprzedniego. Zanołowano znaczący wzrost cen warzyw, w tym marchwi (o 45,2%), cebuli (20,3%) oraz ziemniaków (11,4%). Kolejny rok konsumenci musieli więcej płacić za sery dojrzewające, które były droższe niż rok temu aż o 41,3%. Wzrosły także ceny jaj (o 19,6%), masła świeżego o zawartości tłuszczu 82,5% (o 9,1%) oraz śmietany o zawartości tłuszczu 18% (o 6,4%).

W 2018 r. tańszy był m.in. cukier (o 29,6%). Mniej niż przed rokiem kosztowało także m.in. mięso wieprzowe bez kości (schab środkowy) oraz mleko krowie o zawartości tłuszczu 3–3,5%. Ich przeciętne ceny wynosiły odpowiednio 17,05 zł i 2,74 zł i były niższe od ubiegłorocznych (odpowiednio o 2,7% i 1,1%).

In 2018, **retail prices of the majority of basic foodstuffs** were higher compared to the previous year. A significant increase of prices of vegetables was observed, of which: carrots (by 45.2%), onions (20.3%) and potatoes (11.4%). The next year, consumers had to pay more for ripening cheese, which was more expensive by as much as 41.3% than last year. There was also recorded the price growth of eggs (by 19.6%), fresh butter with a fat content of 82.5% (by 9.1%) and cream with a fat content of 18% (by 6.4%).

In 2018, among others, sugar was cheaper than in 2017 (by 29.6%). Less than a year before also cost boneless pork (middle loin) and cow's milk with a fat content of 3–3.5%. Their average prices amounted to PLN 17.05 and PLN 2.74, respectively and were lower than last year (by 2.7% and 1.1%, respectively).

**Tablica 9. Ceny detaliczne wybranych artykułów żywnościowych**

Table 9. Retail prices of selected foodstuffs

Wyszczególnienie Specification	2013	2014	2015	2016	2017	2018			
	w zł in PLN						2010= =100	2015= =100	2017= =100
Ryż – za 1 kg Rice – per kg	4,15	3,92	3,79	3,80	3,85	3,81	90,9	100,5	99,0
Chleb pszenno-żytni – za 0,5 kg Wheat-rye bread – per 0.5 kg	2,24	2,20	2,20	2,21	2,26	2,40	124,4	109,1	106,2
Makaron jajeczny – za 400 g Egg pasta – per 400 g	3,91	3,87	3,82	3,85	3,89	3,98	110,2	104,2	102,3
Mąka pszenna – za 1 kg Wheat flour – per kg	2,49	2,45	2,42	2,47	2,49	2,50	130,2	103,3	100,4
Mięso wołowe bez kości (z udźca) – za 1 kg Beef meat, boneless (gammon) – per kg	33,47	32,92	32,27	32,51	33,17	33,66	126,2	104,3	101,5
Mięso wieprzowe bez kości (schab środkowy) – za 1 kg <sup>a</sup> Pork meat, boned (centre loin) – per kg <sup>a</sup>	15,48	14,87	13,98	16,81	17,53	17,05	x	x	97,3
Szynka wieprzowa gotowana – za 1 kg Pork ham, cooked – per kg	24,09	24,39	24,25	24,52	25,56	26,67	121,9	110,0	104,3
Kiełbasa sucha – za 1 kg Dry sausage – per kg	30,06	29,96	29,34	29,59	30,50	31,59	115,5	107,7	103,6
Filety z morszczuka mrożone – za 1 kg Fillets of hake, frozen – per kg	21,83	21,76	22,58	24,10	24,66	24,35	139,5	107,8	98,7
Mleko krowie spożywcze o zawartości tłuszczu 3–3,5%, sterylizowane – za 1 l Cows' milk, fat content 3-3.5%, sterilized – per l	2,81	2,99	2,87	2,73	2,77	2,74	101,9	95,5	98,9
Jogurt owocowy – za 150 g Fruit yoghurt – per 150 g	1,23	1,26	1,23	1,18	1,27	1,35	125,0	109,8	106,3
Ser dojrzewający – za 1 kg Ripening cheese – per kg	20,95	22,00	19,05	18,16	21,01	20,69	118,3	108,6	98,5
Śmietana o zawartości tłuszczu 18% – za 200 g Sour cream, fat content 18% – per 200 g	1,69	1,74	1,68	1,64	1,72	1,83	116,6	108,9	106,4
Jaja kurze świeże – za 1 szt. Hen eggs, fresh – per piece	0,56	0,52	0,51	0,50	0,56	0,67	145,7	131,4	119,6
Masło świeże o zawartości tłuszczu ok. 82,5% – za 200 g Fresh butter, fat content about 82.5% – per 200 g	4,48	4,60	4,13	4,13	5,83	6,36	154,0	154,0	109,1
Jabłka <sup>b</sup> – za 1 kg Apples <sup>b</sup> – per kg	2,77	2,53	2,55	2,55	2,98	3,24	129,1	127,1	108,7
Marchew <sup>b</sup> – za 1 kg Carrots <sup>b</sup> – per kg	2,09	1,72	2,37	2,18	1,88	2,73	143,7	115,2	145,2
Cebula <sup>b</sup> – za 1 kg Onions <sup>b</sup> – per kg	2,08	2,17	2,05	2,26	2,02	2,43	103,0	118,5	120,3
Ziemniaki <sup>b</sup> – za 1 kg Potatoes <sup>b</sup> – per kg	1,40	1,24	1,12	1,27	1,23	1,37	102,2	122,3	111,4
Cukier biały kryształ – za 1 kg White sugar, crystallized – per kg	3,60	2,50	2,23	2,87	3,04	2,14	78,4	96,0	70,4
Kawa naturalna, mielona – za 250 g Natural coffee, ground – per 250 g	6,82	6,69	6,81	6,89	7,17	7,46	123,7	109,5	104,0
Herbata czarna, liściasta – za 100 g Black tea, leaf – per 100 g	3,77	3,90	3,93	4,07	4,18	4,42	133,5	112,5	105,7

a Do 2015 r. – z kością b Średnie ceny roczne obliczono przy zastosowaniu współczynników wyrażających udział zakupów dokonanych przez ludność w poszczególnych miesiącach roku.

a Until 2015 – bone-in b Annual average prices were calculated with the use of coefficients expressing monthly shares of purchases made by consumers in particular months of a year.

## Rozdział 3

### Chapter 3

## Inflacja bazowa

### Core inflation

W 2018 r., podobnie jak przed rokiem, obserwowano wzrost cen towarów i usług konsumpcyjnych, przy jednoczesnym wzroście wszystkich miar inflacji bazowej (po wyłączeniu cen: administrowanych, najbardziej zmiennych, żywności i energii oraz 15% średniej obciętej). Drugi rok z rzędu, na skutek szybszego wzrostu cen towarów i usług wyłączonych z obliczeń wskaźników inflacji bazowej (w tym szczególnie cen żywności i energii) poszczególne wskaźniki inflacji bazowej (z wyjątkiem wskaźnika inflacji bazowej po wyłączeniu cen administrowanych) kształtowały się na niższym poziomie niż wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych.

In 2018, similar to a year before, was observed growth in prices of consumer goods and services, with simultaneous increase in all measures of core inflation (inflation excluding: administered prices, most volatile prices, food and energy prices, and 15% trimmed average). Second year in a row, due to faster increase in the prices of goods and services excluded from calculations of core inflation indices (of which, in particular, prices of food and energy), different core inflation indices (except core inflation – inflation excluding administrative prices) were lower than price index of consumers goods and services.

**Tablica 10. Wskaźniki inflacji bazowej**

Table 10. Core inflation

Wyszczególnienie Specification	2014	2015	2016	2017	2018		
	rok poprzedni = 100 previous year = 100				2010 <sup>b</sup> = = 100	2015 <sup>b</sup> = = 100	
Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych Price indices of consumer goods and services (CPI)	100,0	99,1	99,4	102,0	101,6	111,6	103,0
Wskaźniki inflacji bazowej <sup>a</sup> : Core inflation – inflation <sup>a</sup> :							
po wyłączeniu cen administrowanych excluding administered prices	99,7	98,7	99,4	102,1	101,7	109,5	103,2
po wyłączeniu cen najbardziej zmiennych excluding the most volatile prices	100,2	99,8	99,9	101,3	101,2	110,8	102,4
po wyłączeniu cen żywności i energii excluding food and energy prices	100,6	100,3	99,8	100,7	100,7	108,2	101,2
15% średnia obcięta 15% trimmed mean	100,2	99,9	99,8	101,6	101,5	112,1	102,9

a Opracowanie NBP na podstawie danych GUS. b Obliczenia GUS.

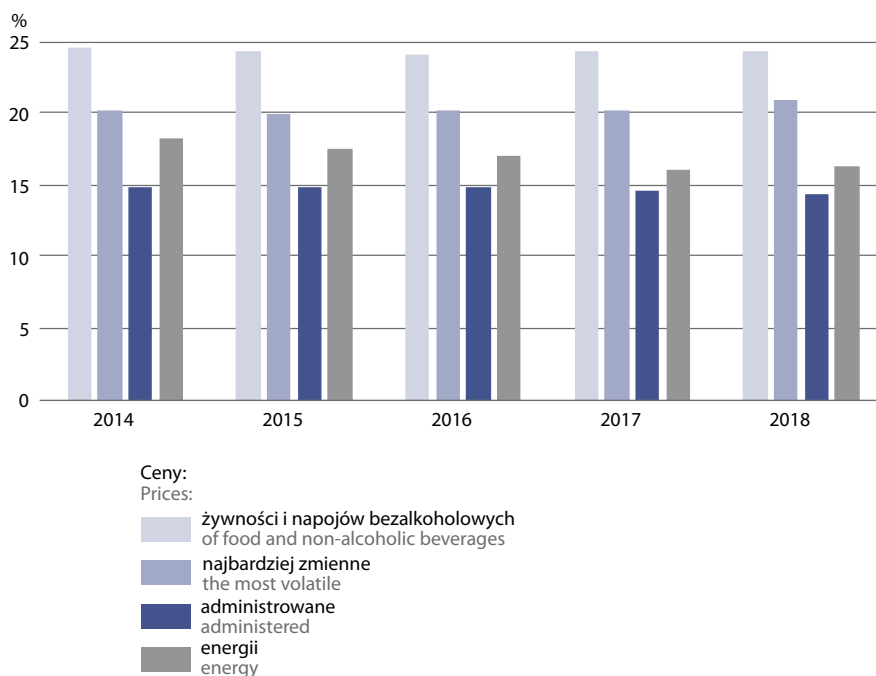
a NBP study based on data of the Statistics Poland. b Calculations of Statistics Poland.

Spośród grup towarów i usług przyjętych do obliczeń wskaźników cen towarów i usług konsumpcyjnych i jednocześnie wyłączonych z obliczeń poszczególnych miar inflacji bazowej największy udział (wagę) w koszyku towarów i usług konsumpcyjnych stanowiły ceny żywności i energii (ok. 40%).

Among groups of goods and services included into calculation of price indices of consumer goods and services and, at the same time excluded from calculations of inflation measures, the largest share (weighting factor) in the basket of consumer goods and services had prices of food and energy (about 40%).

### Wykres 9. Udział grup towarów i usług w wagach przyjętych do obliczeń wskaźników cen towarów i usług konsumpcyjnych (CPI), lecz wyłączonego z obliczeń wskaźników inflacji bazowej

Chart 9. Share of goods and services groups in weighting used in calculating price indices of consumer goods and services (CPI) but excluded from calculations of core inflation



Po wyłączeniu **cen administrowanych** w 2018 r. wskaźnik inflacji bazowej wynosił 101,7 (w 2017 r. – 102,1) i podobnie jak przed rokiem ukształtował się na poziomie o 0,1 p.proc. wyższym od wskaźnika cen towarów i usług konsumpcyjnych, co wskazuje na nieznaczny wpływ tej grupy cen na poziom inflacji. W ramach grupy towarów i usług, których ceny podlegały regulacjom prawnym, wzrosły ceny przede wszystkim usług związanych z użytkowaniem mieszkania (m.in. wywóz śmieci, zaopatrzenie w wodę i usługi kanalizacyjne) oraz energii cieplnej, przy jednoczesnym spadku cen usług pocztowych. W porównaniu z 2015 r. wskaźnik inflacji bazowej po wyłączeniu cen administrowanych wzrósł o 3,2%.

Wskaźnik inflacji bazowej po wyeliminowaniu **cen najbardziej zmiennych** (zbioru cen wyznaczanego na początku każdego roku o łącznej wadze 20% koszyka CPI) osiągnął poziom 101,2 (w 2017 r. – 101,3). Wyłączenie cen najbardziej zmiennych spowodowało obniżenie wskaźnika inflacji bazowej o 0,4 p.proc. (w 2017 r. – o 0,7 p.proc.). W grupie towarów i usług szczególnie wrażliwych na działanie mechanizmów gospodarki rynkowej oraz o istotnej i zmiennej w czasie sezonowości dużą zmienność wykazywały m.in. ceny warzyw i owoców oraz paliw, w tym benzyny i oleju napędowego. W odniesieniu do 2015 r. wskaźnik inflacji bazowej po wyeliminowaniu cen najbardziej zmiennych był o 2,4% wyższy.

In 2018, the core inflation – inflation excluding **administered prices** amounted to 101.7 (in 2017 – 102.7) and was, similar to a year before, by 0.1 percentage points higher than consumer goods and service price index, which indicates a slight impact of this group of prices at the level of inflation. As part of the group of goods and services, whose prices were subject to legal regulations, the growth was observed, first of all, in prices of services related to using a dwelling (among others, waste removal, water supply and sewage services) and heat energy, with a fall in prices of postal services. The core inflation – inflation excluding administered prices increased by 3.2% compared to 2015.

The core inflation – inflation excluding **the most volatile prices** (a set of prices determined at the beginning of each year with a total share of 20% of the CPI basket) amounted to 101.2 (101.3 in 2017). The exclusion of the most volatile prices resulted in a reduction in the core inflation by 0.4 percentage points (in 2017 – of 0.7 percentage point). In the group of goods and services particularly sensitive to market economy mechanisms and with the significant seasonality variable over time, the large volatility was demonstrated, among others, by prices of vegetables and fruit and fuels, of which prices of gasoline and diesel oil. In relation to 2015, the core inflation – inflation excluding the most volatile prices increased by 2.4%.

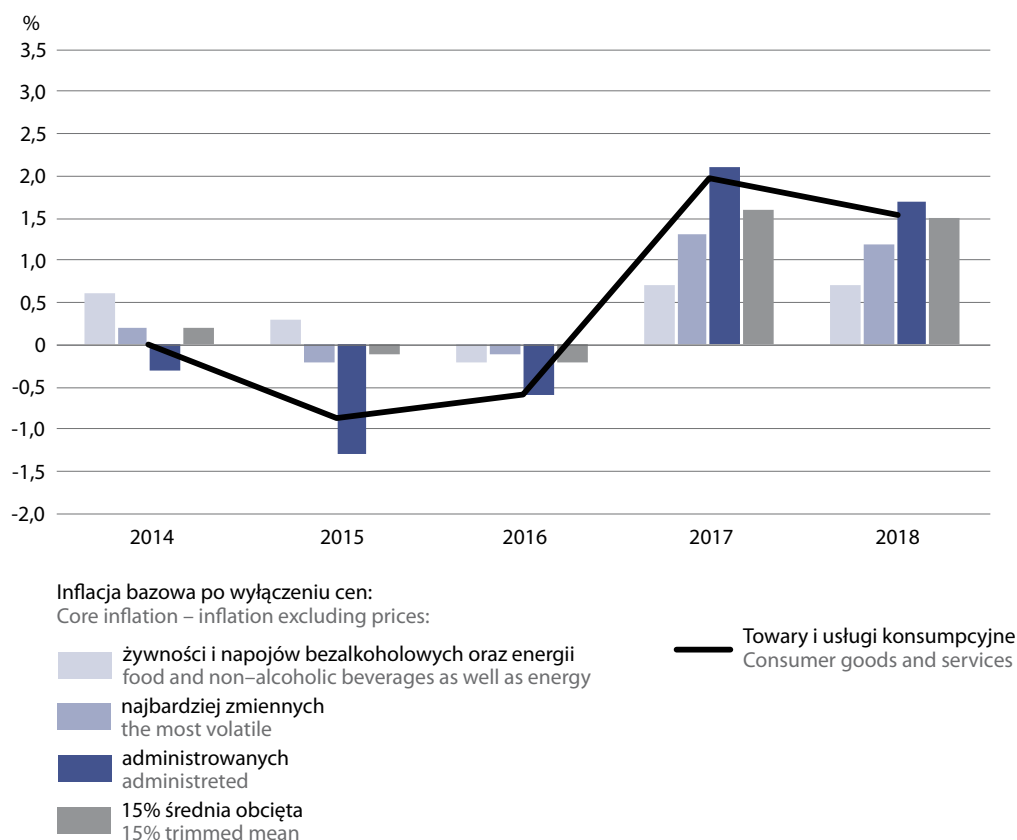
W 2018 r. wskaźnik inflacji bazowej po wyłączeniu cen żywności i energii utrzymał się na poziomie roku poprzedniego i wynosił 100,7. Różnica między wskaźnikiem cen towarów i usług konsumpcyjnych a poziomem inflacji bazowej po wyłączeniu cen żywności i energii wynosiła 0,9 p.proc. (w 2017 r. – 1,3 p.proc.), co oznacza istotny wpływ tej grupy cen na poziom inflacji. O znaczącym wpływie cen żywności i energii na poziom wskaźnika CPI decyduje duży udział żywności i energii w koszyku towarów i usług konsumpcyjnych oraz ich wrażliwość na wewnętrzne i zewnętrzne szoki podażowe. W 2018 r. czynnikiem proinflacyjnym były ceny żywności i energii, w tym paliwo do prywatnych środków transportu. Względem 2015 r. wskaźnik inflacji bazowej po wyłączeniu cen żywności i energii wzrósł o 1,2%.

Wskaźnik inflacji bazowej – 15% średnia obcięta w 2018 r. ukształtował się na poziomie 101,5 i był o 0,1 p.proc. niższy od wskaźnika cen towarów i usług konsumpcyjnych (w 2017 r. odpowiednio: 101,6 i 0,4 p.proc.). W porównaniu z 2015 r. wskaźnik inflacji bazowej – 15% średnia obcięta wzrósł o 2,9%.

In 2018, the core inflation - inflation excluding the prices of food and energy was the same as a year before and amounted to 100.7. The difference between the consumer goods and service price index and the level of core inflation, excluding the prices of food and energy was 0.9 percentage points (in 2017 – 1.3 percentage points), which means a significant impact of these prices on inflation. The significant impact of food and energy prices on the CPI level is determined by the substantial share of food and energy in the basket of consumer goods and services and their sensitivity to internal and external supply shocks. In 2018, the inflationary factor were food and energy prices, of which the prices of fuel for means of private transport. Compared to 2015, the core inflation - inflation after excluding food and energy prices increased by 1.2%.

The core inflation – 15% trimmed mean in 2017 was at the level of 101.5 and was by 0.1 percentage points lower than price index of consumer goods and services (in 2017 101.6 and 0.4 percentage points, respectively). Compared to 2015, the core inflation – 15% trimmed mean increased by 2.9%.

**Wykres 10. Zmiany inflacji bazowej oraz cen towarów i usług konsumpcyjnych w stosunku do roku poprzedniego**  
Chart 10. Changes in core inflation as well as in prices of consumer goods and services compared to the previous year



## Rozdział 4

### Chapter 4

## Ceny producentów

### Producer prices

#### 4.1. Ceny w rolnictwie

W 2018 r. ceny towarowej produkcji rolniczej były niższe niż rok wcześniej (o 1,7%; w 2017 r. – wyższe o 8,0%) co wynikało ze spadku cen produkcji roślinnej oraz zwierzęcej.

Średnie ceny produkcji roślinnej były o 3,2% niższe niż w 2017 r. W skupie zbóż utrzymała się tendencja rosnąca. Ceny pszenicy wzrosły o 9,3%, żyta – o 9,1%, jęczmienia – o 11,0%, pszenżyta i owsa – po 13,2, kukurydzy – o 14,2%, ziemniaków jadalnych (bez wczesnych) – o 10,6%, buraków cukrowych – o 10,1%. Mniej niż przed rokiem płacono w skupie za grykę (o 20,6%) oraz za rzepak i rzepik przemysłowy (o 1,5%). Ceny skupu większości produktów ogrodniczych były wyższe niż w poprzednim roku, w tym cebuli (o 67,2%), marchwi (o 50,0%), buraków ćwikłowych (o 15,6%), ogórków (o 7,8%), pomidorów (o 7,4%), za wyjątkiem kalafiorów (spadek o 8,2%). Spadki cen zanotowano w skupie dla większości produktów sadowniczych w porównaniu do 2017 r., w tym jabłek (o 40,4%), gruszek (o 25,3%), śliwek (o 64,9%), wiśni (o 73,3%), czereśni (o 56,3%), truskawek (o 18,2%), malin (o 36,7%). Wyjątek stanowiły ceny brzoskwiń (wzrost o 19,3%).

W 2018 r. w odniesieniu do 2015 r. ceny skupu owsa wzrosły o 20,5%, pszenżyta – o 17,5%, żyta – o 16,0%, ziemniaków jadalnych (bez wczesnych) – o 13,4%, jęczmienia – o 11,3%, kukurydzy – o 9,5%, pszenicy – o 8,7% oraz rzepaku i rzepiku przemysłowego – o 3,2%, natomiast ceny skupu gryki spadły o 36,1%, buraków cukrowych – o 11,9%.

#### 4.1. Prices in agriculture

In 2018, prices of agricultural market output were lower than a year before (by 1.7%; in 2017 – higher by 8.0%) which was due to the decrease in prices of crop and animal output.

Average crops output prices were 3.2% lower than in 2017. The growing trend continued in the procurement of cereals. Prices of wheat rose by 9.3%, rye – by 9.1%, barley – by 11.0%, triticale and oats – by 13.2% each, maize – by 14.2%, edible potatoes (excluding early kinds) – by 10.6%, sugar beet – by 10.1%. Procurement prices were lower for buckwheat (by 20.6%) and for rape and turnip rape seed (by 1.5%) than in the previous year. Procurement prices of most horticultural products were higher than in the previous year, of which onions (by 67.2%), carrots (by 50.0%), beets (by 15.6%), cucumbers (by 7.8%), tomatoes (by 7.4%), except cauliflowers (decrease of 8.2%). Procurement price falls were recorded for most fruit products compared to 2017, of which apples (by 40.4%), pears (by 25.3%), plums (by 64.9%), cherries (by 73.3%), sweet cherries (by 56.3%), strawberries (by 18.2%), raspberries (by 36.7%). Peach prices were an exception (increase of 19.3%).

In 2018, in relation to 2015, procurement prices of oats increased by 20.5%, of triticale – by 17.5%, of rye – by 16.0%, of edible potatoes (excluding early kinds) – by 13.4%, of barley – by 11.3%, of maize – by 9.5%, of wheat – by 8.7% as well as rape and turnip rape seed – by 3.2%, while procurement prices of buckwheat fell by 36.1%, by sugar beet – by 11.9%.



**Tablica 11 . Przeciętne ceny skupu<sup>a</sup> ważniejszych ziemiopłodów**Table 11. Average procurement prices<sup>a</sup> of major crops

Wyszczególnienie Specification	2013	2014	2015	2016	2017	2018			
						w zł PLN			2010=100
Ziarno zbóż – za 1 dt: Cereal grain – per dt:									
pszenicy wheat	79,67	68,36	66,83	62,02	66,44	72,62	121,4	108,7	109,3
żyta rye	55,36	53,34	51,42	51,73	54,67	59,67	141,7	116,0	109,1
jęczmienia barley	73,34	62,67	61,04	58,21	61,22	67,96	138,8	111,3	111,0
Ziemniaki – za 1 dt Potatoes – per dt	48,85	38,79	39,92	38,41	37,05	42,58	116,6	106,7	114,9
w tym jadalne (bez wczesnych) of which edible (excluding early kinds)	64,45	51,99	51,15	52,27	52,46	58,01	114,1	113,4	110,6

a Ceny skupu obliczono na podstawie informacji o wartości i ilości skupu realizowanego przez osoby prawne i samodzielne jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz indywidualne gospodarstwa rolne.

a Procurement prices were calculated on the basis of information on value and quantity of procurement by legal persons and independent organizational entities without legal personality as well as individual farms.

W 2018 r. ceny produkcji zwierzęcej spadły o 0,6% w porównaniu z rokiem poprzednim (w 2017 r. – wyższe o 10,2%). W skupie odnotowano wzrost cen bydła rzeźnego (o 3,6%), cieląt rzeźnych (o 2,7%) i żywca drobiowego (o 2,2%). Ceny kur wzrosły najwięcej (o 6,2%) oraz w mniejszym stopniu ceny kurczaków (o 3,3%), przy spadku cen indyków (o 2,9%). Spadły natomiast ceny skupu jaj kurzych (o 18,5%), żywca wieprzowego (o 11,3%) i mleka krowiego (o 2,9%).

In 2018, prices of animal output fell by 0.6% compared to the previous year (in 2017 – higher by 10.2%). In the procurement, there was recorded the price growth of cattle for slaughter (by 3.6%), calves for slaughter (by 2.7%) and poultry for slaughter (by 2.2%). Prices of hens increased the most (by 6.2%), and prices of chickens rose to a smaller extent (by 3.3%), with a fall in prices of turkeys (by 2.9%). However, there decreased procurement prices of chicken eggs (by 18.5%), of pigs for slaughter (by 11.3%) and of cow's milk (by 2.9%).

**Tablica 12 . Przeciętne ceny skupu<sup>a</sup> żywca rzeźnego i produktów zwierzęcych**Table 12. Average procurement prices<sup>a</sup> of animals for slaughter and of animal products

Wyszczególnienie Specification	2013	2014	2015	2016	2017	2018			
						w zł PLN			2010=100
Żywiec rzeźny – za 1 kg: Animals for slaughter – per kg:									
bydło (bez cieląt) cattle (excluding calves)	6,20	5,96	6,02	5,91	6,35	6,58	144,3	109,3	103,6
trzoda chlewna pigs	5,39	4,82	4,30	4,68	5,05	4,48	115,2	104,2	88,7
drób poultry	4,22	4,08	3,94	3,68	3,69	3,77	109,6	95,7	102,2
Mleko krowie – za 1 l Cow's milk – per l	1,36	1,37	1,13	1,11	1,39	1,35	126,2	119,5	97,1
Jaja kurcze – za 1 szt. Hen eggs – per piece	0,24	0,24	0,23	0,20	0,27	0,22	115,8	95,7	81,5

a Ceny skupu obliczono na podstawie informacji o wartości i ilości skupu realizowanego przez osoby prawne i samodzielne jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz indywidualne gospodarstwa rolne.

a Procurement prices were calculated on the basis of information on value and quantity of procurement by legal persons and independent organizational entities without legal personality as well as individual farms.

W 2018 r. ceny skupu większości produktów zwierzęcych były wyższe w odniesieniu do 2015 r., z wyjątkiem żywca drobiowego i jaj kurzych (spadek po 4,3%). Szybszy wzrost dotyczył cen mleka krowiego (o 19,5%) niż żywca rzeźnego: bydła (o 9,3%), cieląt (o 6,8%) i trzody chlewnej (o 4,2%).

W 2018 r. w odniesieniu do 2017 r. zaobserwowano wzrost cen skupu wielu podstawowych produktów rolnych w większości województw, z wyjątkiem żywca wieprzowego i mleka krowiego.

Ceny skupu pszenicy w 2018 r. wahały się w przedziale od 68,44 zł za 1 dt w województwie podkarpackim do 76,27 zł w województwie pomorskim, przy średniej cenie w kraju wynoszącej 72,62 zł. Największy wzrost cen tego zboża w porównaniu z rokiem poprzednim zanotowano w województwie małopolskim (o 12,3%), a najmniejszy – w województwie kujawsko-pomorskim (o 3,6%).

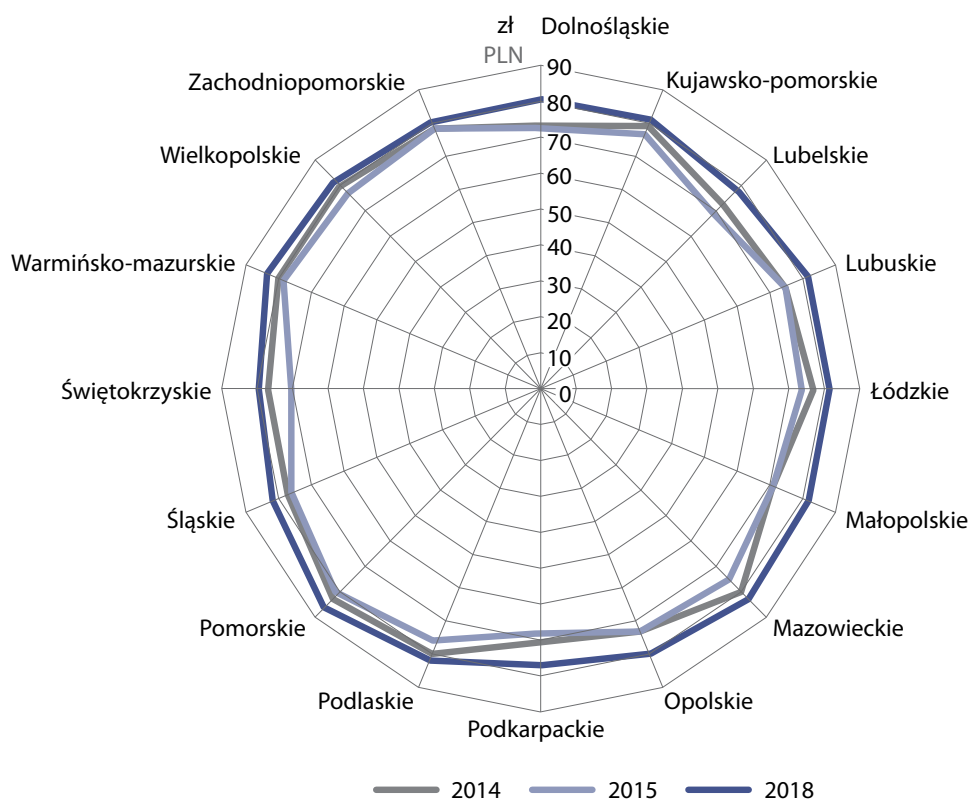
In 2018, procurement prices of the most of animal products were higher in relation to 2015, except poultry for slaughter and chicken eggs (decrease of 4.3% each). Faster growth concerned the prices of cow's milk (by 19.5%) than prices of animals for slaughter: cattle (by 9.3%), calves (by 6.8%) and pigs (by 4.2%).

In 2018, in relation to 2017, the growth in procurement prices of many major agricultural products was observed in majority of voivodships, with the exception of pigs for slaughter and cow's milk.

Procurement prices of wheat per 100 kg in 2018 ranged from PLN 68.44 in the Podkarpackie Voivodeship to PLN 76.27 in the Pomorskie Voivodeship, with the average price in the country amounting to PLN 72.62. The highest increase in prices of this cereal, compared to the previous year, was recorded in the Małopolskie Voivodeship (by 12.3%), and the smallest – in the Kujawsko-Pomorskie Voivodeship (by 3.6%).

#### Wykres 11. Przeciętne ceny skupu pszenicy za 1 dt

Chart 11. Average procurement prices of wheat per 100 kg



Ceny skupu żyta oscylowały w 2018 r. od 54,30 zł za 1 dt w województwie wielkopolskim do 62,84 zł w województwie zachodniopomorskim, przy średniej cenie w kraju na poziomie 59,67 zł. Największy wzrost cen żyta, w porównaniu z 2017 r., zaobserwowano w województwie zachodniopomorskim (o 15,9%), a najmniejszy – w województwach: lubelskim i łódzkim (po 5,7%). Spadek cen zanotowano w województwie wielkopolskim (o 0,8%).

W 2018 r. w skupie płacono średnio za 1 dt jęczmienia 67,96 zł. Ceny tego zboża kształtowały się w granicach od 63,50 zł w województwie lubuskim do 71,40 zł w województwie lubelskim. W porównaniu z 2017 r. ceny jęczmienia najwięcej wzrosły w województwie małopolskim (o 15,5%), a najmniej – w województwie dolnośląskim (o 6,2%).

Ceny skupu ziemniaków jadalnych (bez wczesnych) w 2018 r. wahały się w przedziale od 36,07 zł za 1 dt w województwie podlaskim do 79,64 zł w województwie lubelskim, przy średniej cenie w kraju wynoszącej 58,01 zł.

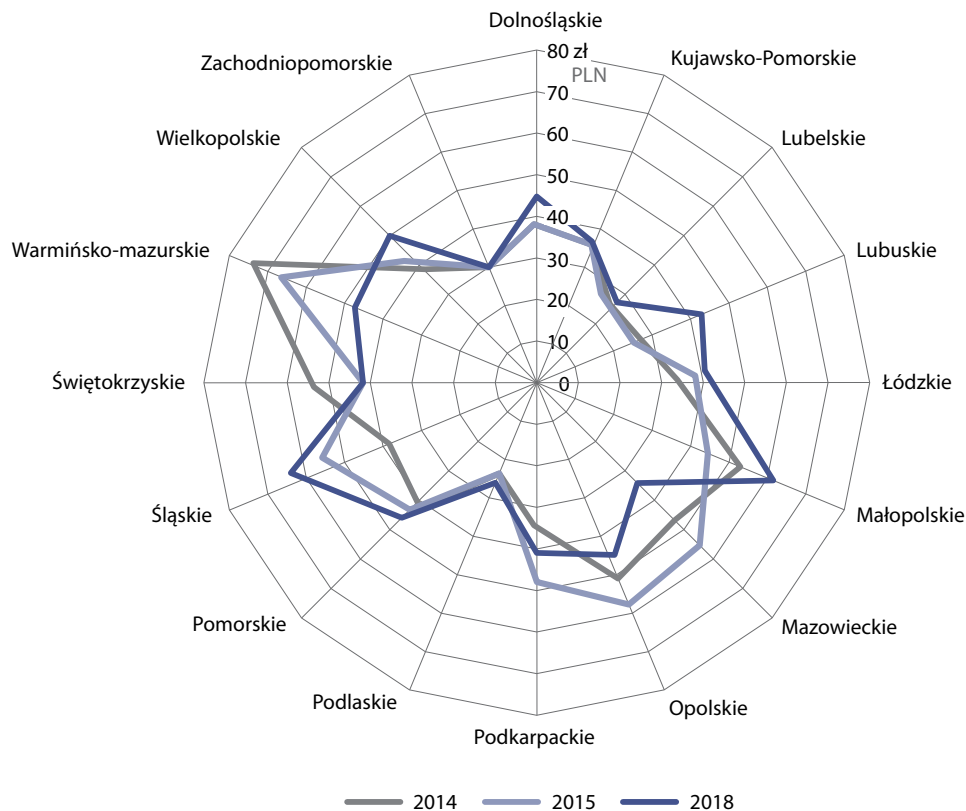
Procurement prices of rye in 2018 oscillated from 54.30 PLN per 100 kg in the Wielkopolskie Voivodship to 62.84 PLN in the Zachodniopomorskie Voivodship, with the average price in the country amounting to 59.67 PLN. The largest increase in prices of rye, compared to 2017, was observed in the Zachodniopomorskie Voivodeship (by 15.9%), and the lowest – in the Lubelskie and Łódzkie voivodships (by 5.7% each). The price fall was recorded in the Wielkopolskie voivodship (by 0.8%).

In 2018, average procurement price paid per 100 kg of barley was PLN 67.96. Prices of this cereal ranged from PLN 63.50 in the Lubuskie Voivodeship to PLN 71.40 in the Lubelskie Voivodeship. Compared to 2017, prices of barley increased the most in the Małopolskie voivodship (by 15.5%), and the least – in the Dolnośląskie voivodship (by 6.2%).

Procurement prices of edible potatoes (excluding early kinds) in 2018 ranged from PLN 36.07 per 100 kg in the Podlaskie Voivodeship to PLN 79.64 in the Lubelskie Voivodeship, with the average price in the country amounting to PLN 58.01.

#### Wykres 12. Przeciętne ceny skupu ziemniaków jadalnych (bez wczesnych) za 1 dt

Chart 12. Average procurement prices of edible potatoes (excluding early kinds) per 100 kg



W 2018 r. największy wzrost cen tego rodzaju ziemniaków w porównaniu z rokiem poprzednim, zanotowano w województwie podlaskim (o 33,3%), a najmniejszy – w województwie opolskim (o 6,4%). W 5 województwach odnotowano spadek cen ziemniaków jadanych (bez wczesnych) – znaczący w województwie zachodniopomorskim (o 19,7%) i mniejszy w województwach: pomorskim (o 6,1%), świętokrzyskim (o 2,8%), lubuskim (o 1,6%) i warmińsko-mazurskim (o 0,6%).

W 2018 r. w skupie płacono średnio za 1 kg żywca wieprzowego 4,48 zł. Ceny tego produktu kształtowały się w granicach od 4,28 zł w województwie lubelskim do 4,84 zł w województwie lubuskim. W porównaniu z 2017 r. odnotowano spadek cen żywca wieprzowego – największy w województwie lubelskim (o 15,2%), a najmniejszy – w województwie lubuskim (o 3,0%).

Ceny skupu żywca wołowego w 2018 r. wahały się od 5,08 zł za 1 kg w województwie śląskim do 7,63 zł w województwie dolnośląskim, przy średniej cenie w kraju na poziomie 6,58 zł. W porównaniu z 2017 r. ceny żywca wołowego były wyższe w większości województw. Największy wzrost cen żywca wołowego zaobserwowano w województwie dolnośląskim (o 20,9%), a najniższy – w województwie pomorskim (o 0,6%). Ich spadek zanotowano w 3 województwach: śląskim (o 15,5%), małopolskim (o 5,4%) i lubuskim (o 0,5%).

Ceny skupu żywca drobiowego w 2018 r. kształtowały się w przedziale od 3,51 zł za 1 kg w województwie małopolskim do 4,69 zł w województwie warmińsko-mazurskim, przy średniej cenie w kraju wynoszącej 3,77 zł. Ceny skupu tego żywca wzrosły w większości województw (od 0,3% w województwie dolnośląskim do 6,3% w województwie lubelskim). Ich spadek odnotowano w 3 województwach: lubuskim (o 2,2%), warmińsko-mazurskim (o 0,8%) i małopolskim (o 0,6%).

W 2018 r. w skupie za 1 litr mleka krowiego płacono średnio 1,35 zł, tj. o 2,9% mniej niż przed rokiem. Ceny mleka kształtowały się w granicach od 1,21 zł w województwie łódzkim do 1,42 zł w województwie podlaskim. Największy spadek cen mleka w porównaniu z rokiem poprzednim zanotowano w województwie pomorskim (o 5,7%), a najmniejszy – w województwie podkarpackim (o 0,7%).

In 2018, the largest rise in prices of this type of potatoes, compared to the previous year, was recorded in the Podlaskie Voivodeship (by 33.3%), and the lowest – in the Opolskie Voivodeship (by 6.4%). In 5 voivodeships, there was the price fall for edible potatoes (excluding early kinds) – significant in Zachodniopomorskie Voivodeship (by 19.7%) and lower in the following voivodeships: Pomorskie (by 6.1%), Świętokrzyskie (by 2.8%), Lubuskie (by 1.6%) and Warmińsko-Mazurskie (by 0.6%).

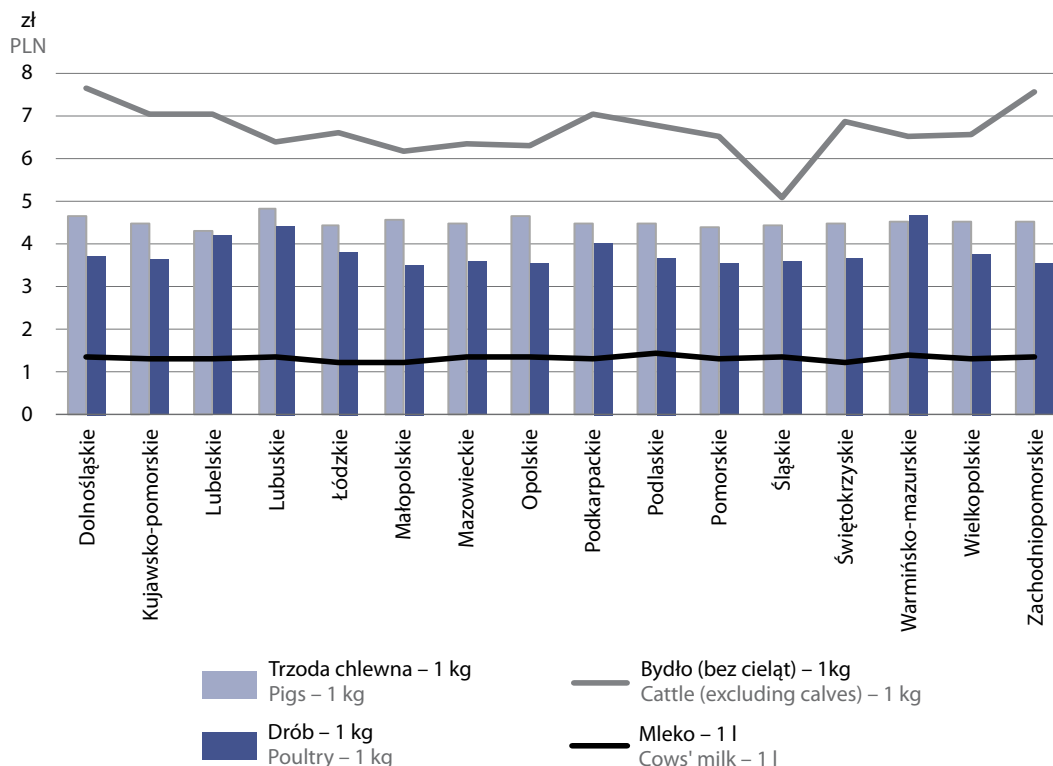
In 2018, procurement price paid on average per 1 kg of pigs for slaughter was PLN 4.48. Prices of this product ranged from PLN 4.28 in the Lubelskie Voivodeship to PLN 4.84 in the Lubuskie Voivodeship. Compared to 2017, the fall of prices of pigs for slaughter was recorded – the largest in the Lubelskie Voivodeship (by 15.2%), and the smallest in the Lubuskie Voivodeship (by 3.0%).

Procurement prices of cattle for slaughter in 2018 ranged from PLN 5.08 per 1 kg in the Śląskie Voivodeship to PLN 7.63 in the Dolnośląskie Voivodeship, with the average price in the country amounting to PLN 6.58. Compared to 2017, prices of cattle for slaughter were higher in the most voivodeships. The largest growth in prices of cattle for slaughter was observed in the Dolnośląskie Voivodeship (by 20.9%) and the lowest – in the Pomorskie Voivodeship (by 0.6%). Their fall was recorded in 3 voivodeships: Śląskie (by 15.5%), Małopolskie (by 5.4%) and Lubuskie (by 0.5%).

Procurement prices of poultry for slaughter in 2018 ranged from PLN 3.51 per 1 kg in the Małopolskie Voivodeship to PLN 4.69 in the Warmińsko-Mazurskie Voivodeship, with the average price in the country amounting to PLN 3.77. Procurement prices for these animals for slaughter rose in the most voivodeships (from 0.3% in the Dolnośląskie Voivodeship to 6.3% in the Lubelskie Voivodeship). Their fall was recorded in 3 voivodeships: Lubuskie (by 2.2%), Warmińsko-Mazurskie (by 0.8%) and Małopolskie (by 0.6%).

Average procurement price paid for cow's milk in 2018, was PLN 1.35 per 1 litre, i.e. by 2.9% less than the year before. Prices of milk ranged from PLN 1.21 in the Łódzkie Voivodeship to PLN 1.42 in the Podlaskie Voivodeship. The highest fall in prices of milk in comparison with the previous year, was recorded in the Pomorskie Voivodeship (by 5.7%), and the lowest – in the Podkarpackie Voivodeship (by 0.7%).

**Wykres 13. Przeciętne ceny skupu żywca rzeźnego i mleka krowiego w 2018 r.**  
 Chart 13. Average procurement prices of animals for slaughter and cows' milk in 2018



**Ceny targowiskowe** większości produktów roślinnych w 2018 r. wykazywały podobne tendencje jak w skupie, z wyjątkiem cen kalafiorów.

W porównaniu z rokiem 2017 wzrosły ceny zbóż: pszenicy (o 6,0%), żyta (o 6,1%), jęczmienia (o 7,0%) oraz jabłek (o 6,2%) i większości warzyw: w tym marchwi (o 32,0%), cebuli (o 24,0%), kapusty białej (o 19,5%) oraz buraków ćwikłowych (o 16,4%), ogórków gruntowych (o 13,0%), kalafiorów (o 9,4%) i pomidorów gruntowych (o 3,4%). Spadek cen dotyczył ogórków spod osłon (o 0,9%) i pomidorów spod osłon (o 7,8%), a także większości owoców, w tym śliwek węgierskich (o 55,5%), czereśni (o 44,4%), wiśni (o 43,2%), malin (o 13,0%), porzeczek czarnych (o 9,2%) i kolorowych (o 4,2%) oraz truskawek (o 1,5%).

W 2018 r. w odniesieniu do 2015 r. na targowiskach obserwowano podobną tendencję jak w skupie. W obrocie targowiskowym ziemniaki jadalne (bez wczesnych) podrożały o 18,2%, żyto – o 14,4%, pszenżyto – o 13,6%, pszenica – o 10,6% i jęczmień – o 10,0%.

**Marketplace prices** of the majority of crop products in 2018 showed similar trends as in the case of procurement, with the exception of prices of cauliflowers.

In comparison with 2017, the prices of cereals increased: wheat (by 6.0%), rye (by 6.1%), barley (by 7.0%) as well as apples (by 6.2%) and the majority of vegetables: of which carrots (by 32.0%), onions (by 24.0%), white cabbage (by 19.5%) and beetroots (by 16.4%), field cucumbers (by 13.0%), cauliflowers (by 9.4%) and field tomatoes (by 3.4%). The fall in prices concerned grown under cover cucumbers (by 0.9%) and tomatoes (by 7.8%), as well as the majority of fruit, of which Hungarian plums (by 55.5%), sweet cherries (by 44.4%), cherries (by 43.2%), raspberries (by 13.0%), black currants (by 9.2%) and colorful currants (by 4.2%) and strawberries (by 1.5%).

In 2018, compared to 2015, a similar trend was observed on marketplaces as in procurement. In marketplace trade, edible potatoes (excluding early kinds) went up in price by 18.2%, rye – by 14.4%, triticale – by 13.6%, wheat – by 10.6% and barley – by 10.0%.

**Tablica 13. Przeciętne ceny ważniejszych ziemiopłodów uzyskiwane przez rolników na targowiskach**

Table 13. Average prices of major crops received by farmers on marketplaces

Wyszczególnienie Specification	2013	2014	2015	2016	2017	2018			
						w zł za 1 dt    PLN per 100 kg		2010=100	2015=100
Ziarno zbóż: Cereal grain of:									
pszenicy wheat	97,50	84,97	75,59	75,11	78,86	83,63	128,8	110,6	106,0
żyta rye	72,89	63,91	58,67	59,33	63,23	67,10	138,1	114,4	106,1
jęczmienia barley	87,55	80,34	70,74	69,51	72,76	77,83	134,5	110,0	107,0
Ziemniaki jadalne (bez wczesnych) Edible potatoes – (excluding early kinds)	100,22	100,19	82,04	96,02	87,43	96,95	98,4	118,2	110,9

W 2018 r. ceny większości zwierząt i produktów zwierzęcych na targowiskach były wyższe niż przed rokiem. Droższe były konie robocze (o 4,2%), krowy dojne (o 0,4%), żywiec rzeźny: bydło bez cieląt (o 1,6%) i cielęta (o 1,0%) oraz jaja kurze (o 9,9%). Spadek cen dotyczył jałówek jednorocznych (2,0%), prosiąt na chów (o 1,1%) i żywca wieprzowego (o 4,3%).

W 2018 r. odniesieniu do 2015 r. na targowiskach zaobserwowano podobną tendencję jak w skupie, z wyjątkiem jaj kurzych. Ceny targowiskowe jaj kurzych wzrosły o 18,2%, żywca rzeźnego: wieprzowego – o 9,0% i wołowego – o 8,1%. Wolniej rosły ceny żywca rzeźnego cieląt (o 3,8%).

In 2018, prices of the majority of animals and animal products on marketplaces were higher than the year before. More expensive were working horses (by 4.2%) and milking cows (by 0.4%), animal for slaughter: cattle excluding calves (by 1.6%) and calves (by 1.0%) as well as hen eggs (by 9.9%). The price fall concerned one-year heifers (by 2.0%), piglets (by 1.1%) and pigs for slaughter (by 4.3%).

In 2018, in relation to 2015, a similar trend was observed on marketplaces as in procurement, except hen eggs. Marketplace prices of hen eggs rose by 18.2%, of animals for slaughter: pigs – by 9.0% and cattle – by 8.1%. Prices of calves for slaughter rose slower (by 3.8%).

**Tablica 14. Przeciętne ceny zwierząt gospodarskich i produktów zwierzęcych uzyskiwane przez rolników na targowiskach**

Table 14. Average prices of farm animals and animal products received by farmers on marketplaces

Wyszczególnienie Specification	2013	2014	2015	2016	2017	2018			
						w zł    PLN		2010=100	2015=100
<b>Zwierzęta gospodarskie – za 1 szt.:</b> <b>Farm animals – per head:</b>									
Krowa dojna Milk cow	3053	3169	3091	3078	3042	3054	122,4	98,8	100,4
Jałówka 1-rocza One-year heifer	1965	1981	1947	2001	2263	2219	141,0	114,0	98,0
Prosię Piglet	169,56	164,52	154,03	154,62	183,96	182,01	139,8	118,2	98,9
<b>Produkty zwierzęce</b> <b>Animals products</b>									
Żywiec rzeźny za 1 kg: Animals for slaughter per 1 kg:									
bydło (bez cieląt) <sup>a</sup> cattle (excluding calves) <sup>a</sup>	6,62	6,49	6,52	6,54	6,94	7,05	147,2	108,1	101,6
trzoda chlewna pigs	5,36	4,94	4,54	4,61	5,17	4,95	129,2	109,0	95,7
Jaja kurze za 1 szt. Hen eggs per piece	0,66	0,66	0,66	0,67	0,71	0,78	150,0	118,2	109,9

a Średnia ważona cena bydła rzeźnego obliczona przy przyjęciu struktury ilości skupu młodego bydła i krów rzeźnych.

a Average weighted price of cattle for slaughter calculated with the adoption of the structure of procurement quantity of young cattle and cows for slaughter.

W 2018 r. w odniesieniu do 2017 r. w większości województw zaobserwowano wzrost cen targowiskowych podstawowych produktów rolnych.

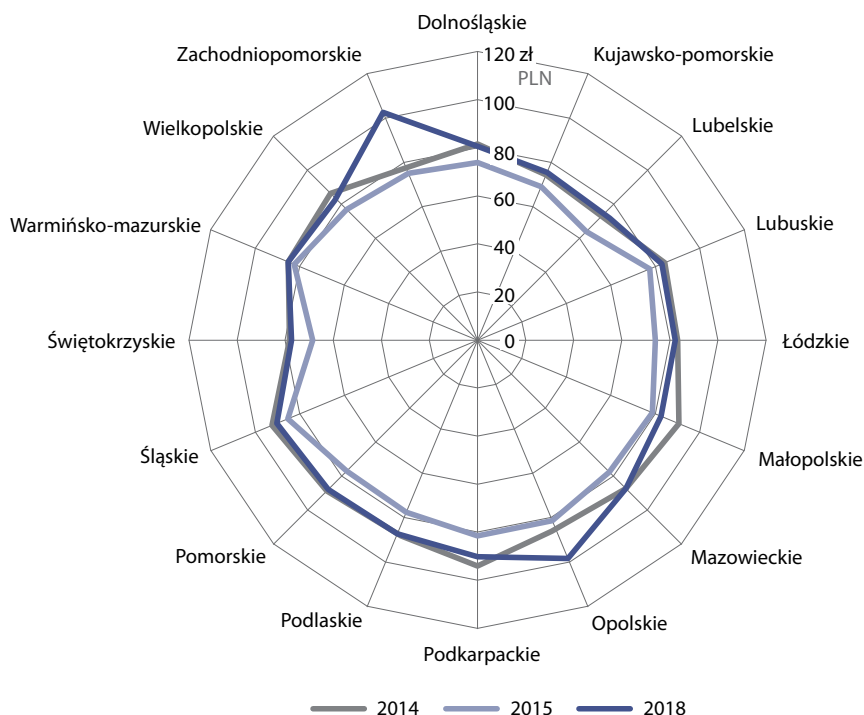
Na targowiskach ceny pszenicy w 2018 r. wahały się w przedziale od 77,17 zł za 1 dt w województwie świętokrzyskim do 106,88 zł w województwie zachodniopomorskim, przy średniej cenie w kraju wynoszącej 83,63 zł. W porównaniu z rokiem poprzednim ceny tego zboża wzrosły (od 2,5% w województwie kujawsko-pomorskim do 13,6% w województwie zachodniopomorskim).

In 2018, the growth in marketplace prices of many major agricultural products, was observed in majority of voivodeships compared to 2017.

Prices of wheat on marketplaces in 2018 ranged from PLN 77.17 per 100 kg in the Świętokrzyskie Voivodeship to PLN 106.88 in the Zachodniopomorskie Voivodeship, with the average price in the country amounting to PLN 83.63. In the comparison with the previous year, the prices of this cereal rose (from 2.5% in the Kujawsko-Pomorskie Voivodeship to 13.6% in the Zachodniopomorskie Voivodeship).

#### Wykres 14. Przeciętne ceny pszenicy za 1 dt na targowiskach

Chart 14. Average prices of wheat per 100 kg on the marketplaces



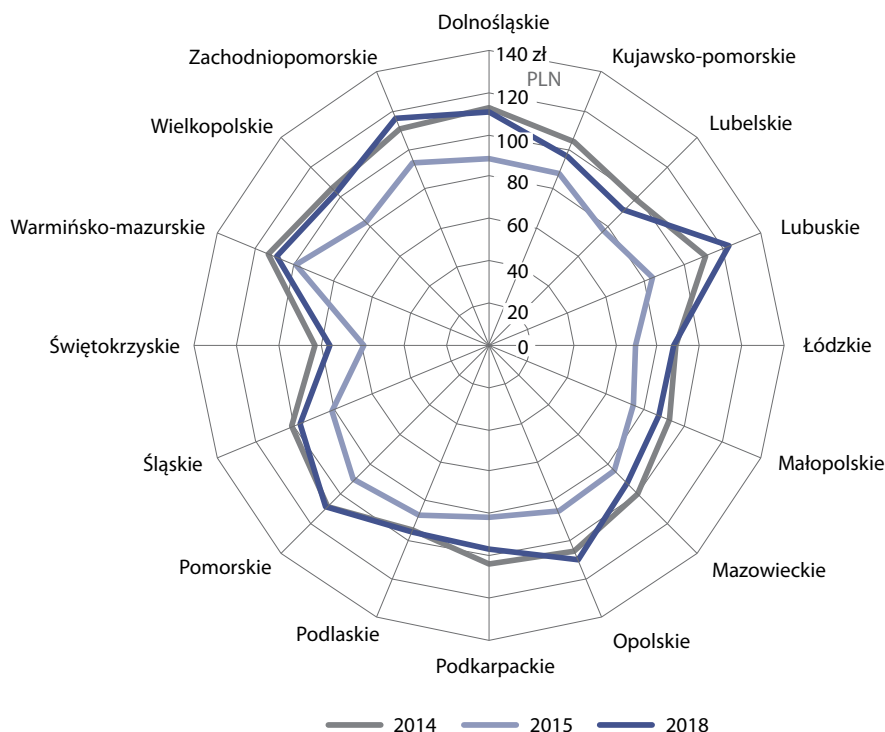
Ceny żyta na targowiskach oscylowały w 2018 r. od 59,39 zł za 1 dt w województwie pomorskim do 85,48 zł w województwie dolnośląskim, przy średniej cenie w kraju na poziomie 67,10 zł. Największy wzrost cen żyta, w porównaniu z 2017 r., zaobserwowano w województwie dolnośląskim (o 17,2%), a najmniejszy – w województwie kujawsko-pomorskim (o 0,3%).

Ceny ziemniaków jadalnych (bez wczesnych) w roku 2018 na targowiskach wahały się w przedziale od 75,10 zł za 1 dt w województwie świętokrzyskim do 122,82 zł w województwie lubuskim, przy średniej cenie w kraju wynoszącej 96,95 zł. W porównaniu z rokiem poprzednim ceny ziemniaków były wyższe. Największy wzrost cen ziemniaków zanotowano w województwie podlaskim (o 20,7%), a najmniejszy – w województwie śląskim (o 4,6%).

Prices of rye on marketplaces ranged in 2018 from PLN 59.39 per 100 kg in the Pomorskie Voivodeship to PLN 85.48 in the Dolnośląskie Voivodeship, with the average price in the country amounting to PLN 67.10. The largest rise in prices of rye, compared to 2017, was observed in the Dolnośląskie Voivodeship (by 17.2%), and the lowest – in the Kujawsko-Pomorskie Voivodeship (by 0.3%).

Prices of edible potatoes (excluding early kinds) on marketplaces in 2018 ranged from PLN 75.10 per 100 kg in the Świętokrzyskie Voivodeship to PLN 122.82 in the Lubuskie Voivodeship, with the average price in the country amounting to PLN 96.95. In the comparison with the previous year, prices of potatoes were higher. The largest growth in prices of potatoes was recorded in the Podlaskie Voivodeship (by 20.7%) and the smallest – in the Śląskie Voivodeship (by 4.6%).

**Wykres 15. Przeciętne ceny ziemniaków jadalnych (bez wczesnych) za 1 dt na targowiskach**  
 Chart 15. Average prices of edible potatoes (excluding early kinds) per 100 kg on the marketplaces



W 2018 r. średnio za 1 kg jabłek płacono na targowiskach 2,74 zł, tj. o 6,2% więcej niż przed rokiem. Ceny tych owoców kształtowały się w granicach od 2,36 zł w województwie lubelskim do 3,35 zł w województwie lubuskim. Największy wzrost cen jabłek, w porównaniu z 2017 r., odnotowano w województwie podlaskim (o 12,1%), a najmniejszy – w województwie śląskim (o 2,2%).

W 2018 r. ceny wiśni za 1 kg na targowiskach wahały się w granicach od 2,85 zł w województwie podkarpackim do 6,45 zł w województwie zachodniopomorskim, przy średniej cenie w kraju na poziomie 4,34 zł, tj. o 43,2% mniejszej niż przed rokiem. W porównaniu z 2017 r. najbardziej potaniały wiśnie w województwie lubelskim (o 54,2%), a najmniej – w województwie dolnośląskim (o 18,8%).

Ceny truskawek na targowiskach w 2018 r. kształtowały się od 7,85 zł za 1 kg w województwie pomorskim do 13,16 zł w województwie opolskim (przeciętna cena w kraju – 11,09 zł, była niższa o 1,5% niż w 2017 r.). Wzrost cen w stosunku do roku poprzedniego zanotowano w 10 województwach, w tym najwyższy w województwie opolskim (o 50,4%), a spadek – w 5 województwach (najgłębszy w województwie dolnośląskim – o 6,7%). W województwie małopolskim ceny truskawek nie uległy zmianie w skali roku.

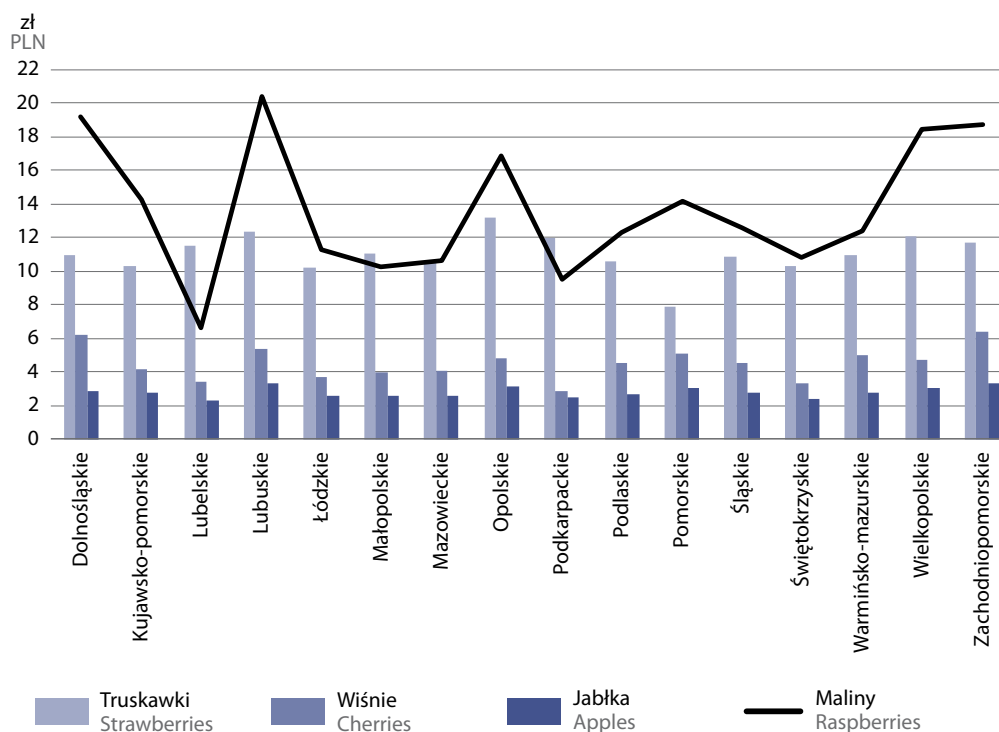
The average price paid for apples on marketplaces in 2018 was PLN 2.74 per 1 kg, i.e. by 6.2% more than the year before. Prices of this fruit ranged from PLN 2.36 in the Lubelskie Voivodeship to PLN 3.35 in the Lubuskie Voivodeship. The highest growth in prices of apples, compared to 2017, was recorded in the Podlaskie Voivodeship (by 12.1%), and the lowest – in the Śląskie Voivodeship (by 2.2%).

Prices of cherries on marketplaces in 2018 ranged from PLN 2.85 per 1 kg in the Podkarpackie Voivodeship to PLN 6.45 in the Zachodniopomorskie Voivodeship, with the average price in the country amounting to PLN 4.34, lower by 43.2% than the year before. In comparison with 2017, cherries got cheaper the most in the Lubelskie Voivodeship (by 54.2%), and the least – in the Dolnośląskie Voivodeship (by 18.8%).

Prices of strawberries for 1 kg on marketplaces in 2018 ranged from PLN 7.85 in the Pomorskie Voivodeship to PLN 13.16 in the Opolskie Voivodeship (average price in the country – PLN 11.09, by 1.5% smaller than in 2017). The price rise compared to the previous year was recorded in 10 voivodeships, of which the highest in the Opolskie Voivodeship (by 50.4%), while the fall was in 5 voivodeships (the deepest in the Dolnośląskie Voivodeship – by 6.7%). In the Małopolskie voivodeship, prices of strawberries did not change during the year).



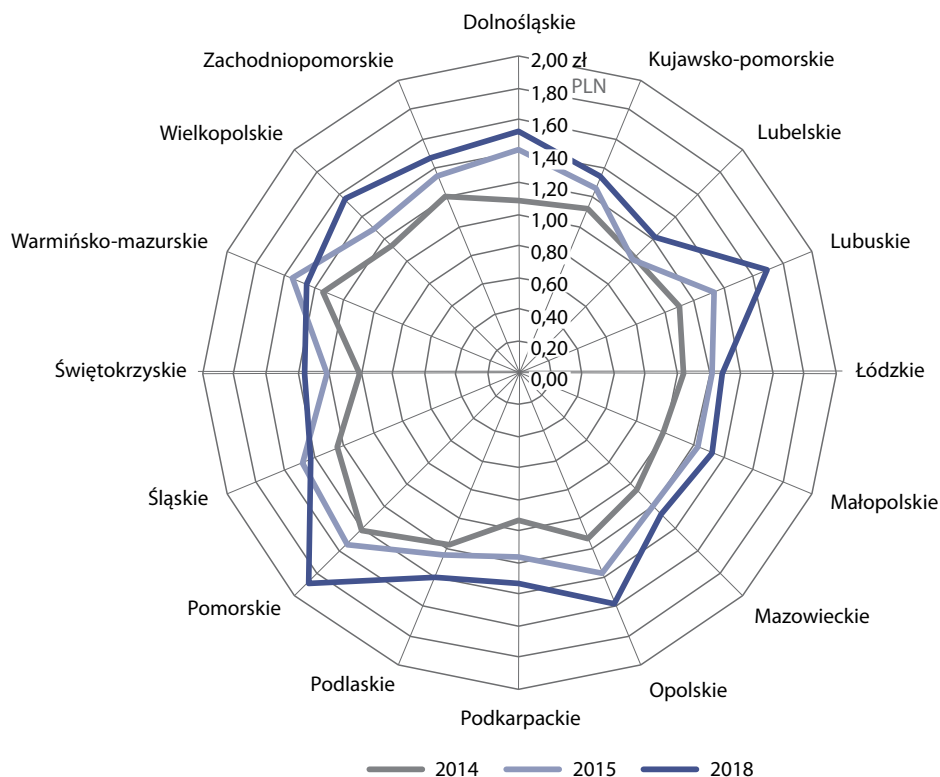
**Wykres 16. Przeciętne ceny podstawowych owoców za 1 kg na targowiskach w 2018 r.**  
 Chart 16. Average prices of major fruit per 1 kg on the marketplaces in 2018



W 2018 r. za 1 kg kapusty białej płacono na targowiskach średnio 1,41 zł, tj. o 19,5% więcej niż przed rokiem. Ceny kapusty kształtowały się w granicach od 1,22 zł w województwie lubelskim do 1,89 zł w województwie pomorskim i były wyższe w porównaniu z 2017 r. Najbardziej wzrosły ceny tego warzywa w województwie lubuskim (o 37,1%), a najmniej – w województwie podlaskim (o 6,9%).

An average price of white cabbage paid on marketplaces in 2018 was PLN 1.41 per 1 kg, i.e. by 19.5% more than the year before. Prices of cabbage ranged from PLN 1.22 in the Lubelskie Voivodeship to PLN 1.89 in the Pomorskie Voivodeship and were higher compared to 2017. Prices of this vegetable grew the most in the Lubuskie Voivodeship (by 37.1%), and the least in the Podlaskie Voivodeship (by 6.9%).

**Wykres 17. Przeciętne ceny kapusty białej za 1 kg na targowiskach**  
 Chart 17. Average prices of white cabbages per 1 kg on the marketplaces



Ceny cebuli na targowiskach oscylowały w 2018 r. od 1,92 zł za 1 kg w województwie świętokrzyskim do 2,61 zł w województwie lubuskim, przy średniej cenie w kraju na poziomie 2,17 zł (o 24,0% wyższej od notowanej w roku 2017). W porównaniu z rokiem poprzednim najwyższy wzrost cen tego warzywa zaobserwowano w województwie małopolskim (o 37,9%), a najniższy – w województwie zachodniopomorskim (o 15,1%).

Ceny marchwi na targowiskach wahały się w roku 2018 w przedziale od 1,86 zł za 1 kg w województwie świętokrzyskim do 2,68 zł w województwie lubuskim, przy średniej cenie w kraju wynoszącej 2,23 zł (tj. o 32,0% wyższej niż w 2017 r.). Najbardziej wzrosły ceny tego warzywa w odniesieniu do roku poprzedniego w województwie małopolskim (o 43,9%), a najmniej – w województwie zachodniopomorskim (o 24,6%).

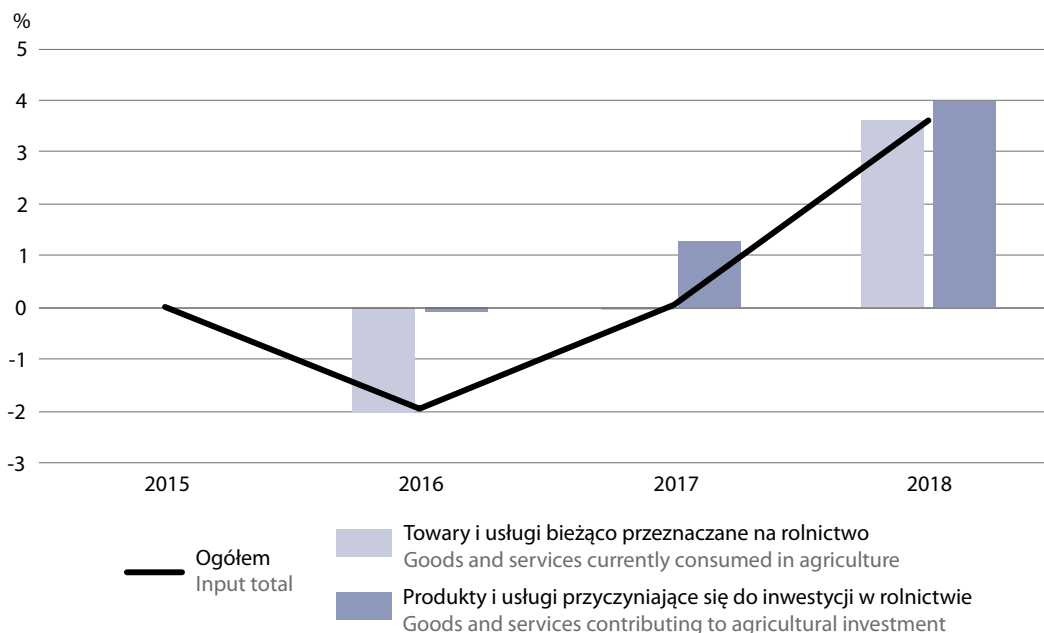
W 2018 r. **ceny środków produkcji dla rolnictwa** były wyższe o 3,6% niż przed rokiem. Ceny towarów i usług bieżąco przeznaczane na rolnictwo wzrosły o 3,6%. Ceny produktów i usług przyczyniających się do inwestycji w rolnictwie były wyższe o 2,6%.

Prices of onions on marketplaces in 2018 ranged from PLN 1.92 per 1 kg in the Świętokrzyskie Voivodeship to PLN 2.61 in the Lubuskie Voivodeship, with the average price in the country at the level of PLN 2.17 (by 24.0% more than in 2017). In comparison with the previous year, the largest growth in prices of this vegetable was observed in the Małopolskie Voivodeship (by 37.9%) and the lowest – in the Zachodniopomorskie Voivodeship (by 15.1%).

Prices of carrots on marketplaces in 2018 ranged from PLN 1.86 for 1 kg in the Świętokrzyskie Voivodeship to PLN 2.68 in the Lubuskie Voivodeship, with the average price in the country amounting to PLN 2.23 (i.e. higher by 32.0% than in 2017). Prices of this vegetable grew most, in relation to the previous year, in the Małopolskie Voivodeship (by 43.9%), and least – in the Zachodniopomorskie Voivodeship (by 24.6%).

In 2018, **prices of means of agricultural production** (input) were higher by 3.6% than the year before. Prices of goods and services currently consumed in agriculture rose by 3.6%. Prices of goods and services contributing to agricultural investment were higher by 2.6%.

**Wykres 18. Zmiany cen środków produkcji rolnej w stosunku do 2015 r.**  
 Chart 18. Changes in prices of the means of agricultural production compared to 2015



W porównaniu z 2015 r. ceny środków produkcji dla rolnictwa wzrosły w 2018 r. o 3,6%, przy czym wyższy wzrost dotyczył cen produktów i usług przyczyniających się do inwestycji w rolnictwie (o 4,0%) niż towarów i usług bieżąco przeznaczanych na rolnictwo (3,6%).

Wśród towarów i usług bieżąco przeznaczanych na rolnictwo najwyższy wzrost cen (o 7,1%) w 2018 r. w porównaniu z 2017 r. odnotowano w energii elektrycznej; paliwach, oleju i smarach (łącznie z węglem). Znaczący wzrost cen dotyczył również utrzymania budynków (o 4,8%) oraz utrzymania materiałów (o 3,4%). Najmniej wzrosły ceny nawozów i polepszaczy gleby (o 0,5%), a także nasion siewnych i sadzonek (o 0,6%).

In comparison with 2015, the prices of means of production for agriculture increased in 2018 by 3.6%, with a higher increase related to prices of products and services contributing to agricultural investment (by 4.0%) than goods and services currently consumed in agriculture (3.6%).

Among the goods and services currently consumed to agriculture, the highest price growth (by 7.1%) in 2018 compared to 2017 was noted in energy; fuels, oil and lubricants (including coal). A significant growth in prices also concerned the maintenance of buildings (by 4.8%) and maintenance of materials (by 3.4%). The smallest price increase were recorded among fertilisers and soil improvers (by 0.5%), as well as seeds and planting stock (by 0.6%).

**Tablica 15. Wskaźniki cen towarów i usług bieżąco przeznaczanych na rolnictwo**  
 Table 15. Price indices of goods and services currently consumed in agriculture

Wyszczególnienie Specification	2016	2017	2018	
	rok poprzedni = 100 <sup>a</sup> previous year = 100 <sup>a</sup>		2015=100	
Ogółem Total	98,0	102,1	103,6	103,6
Nasiona i sadzonki Seeds and planting stock	103,2	98,3	100,6	102,0
Energia elektryczna; paliwa i smary Energy, fuel and lubricants	94,7	105,5	107,1	107,0
Nawozy i polepszacze gleby Fertilisers and soil improvers	95,9	98,2	100,5	94,6

**Tablica 15. Wskaźniki cen towarów i usług bieżąco przeznaczanych na rolnictwo (dok.)**

Table 15. Price indices of goods and services currently consumed in agriculture (cont.)

Wyszczególnienie Specification	2016	2017	2018	
	rok poprzedni = 100 <sup>a</sup> previous year = 100 <sup>a</sup>		2015=100	
Środki ochrony roślin i pestycydy Plant protection products and pesticides	101,2	101,9	101,4	104,6
Wydatki na usługi weterynaryjne Veterinary expenses	100,6	101,8	102,9	105,3
Pasze dla zwierząt Animal feeding stuffs	99,3	100,7	102,5	102,6
Utrzymanie materiałów Maintenance of materials	101,3	102,5	103,4	107,3
Utrzymanie budynków Maintenance of buildings	101,5	103,8	104,8	110,5
Inne produkty i usługi Other goods and services	100,1	101,5	102,2	103,8

a Obliczono na podstawie systemu wag z roku 2015.

a Calculation on the basis of weighting system from 2015.

Wśród produktów i usług przyczyniających się do inwestycji w rolnictwie w 2018 r. w porównaniu z 2017 r. odnotowano wzrost cen wszystkich produktów i usług. Najbardziej wzrosły ceny maszyn i innych urządzeń rolniczych (o 3,3%), a najmniej podrożały inne prace z wyjątkiem uprawy ziemi (o 0,1%).

Among products and services contributing to agricultural investment in 2018, compared to 2017, an increase was recorded for all products and services. The prices of machinery and other equipment rose the most (by 3.3%), whereas prices of other works except for land improvements rose only slightly (by 0.1%).

**Tablica 16. Wskaźniki cen produktów i usług przyczyniających się do inwestycji w rolnictwie**

Table 16. Price indices of goods and services contributing to agricultural investment

Wyszczególnienie Specification	2016	2017	2018	
	rok poprzedni = 100 <sup>a</sup> previous year = 100 <sup>a</sup>		2015=100	
Ogółem Total	100,0	101,4	102,6	104,0
Materiały Materials	100,7	101,7	102,8	105,3
Maszyny i inne urządzenia Machinery and other equipment	100,8	101,7	103,3	105,8
Wyposażenie transportowe Transport equipment	100,5	101,9	101,4	103,8
Budynki Buildings	99,0	100,6	102,4	101,9
Zabudowania gospodarcze (niemieszkalne) Farm buildings (non-residential)	100,2	100,9	102,6	103,7
Inne prace z wyjątkiem uprawy ziemi Other works except land improvements	87,6	97,6	100,1	85,5
Inne Other	100,7	102,8	103,0	106,7

a Obliczono na podstawie systemu wag z roku 2015.

a Calculation based on weighting system from 2015.

## 4.2. Ceny w przemyśle

W 2018 r. **ceny produkcji sprzedanej przemysłu** w porównaniu z rokiem ubiegłym wzrosły o 2,1% (wobec wzrostu o 2,9% w 2017 r.). Wzrost cen obserwowano we wszystkich **sekcjach przemysłu**, w tym największy w górnictwie i wydobywaniu o 2,9% (wzrost o 19,5% przed rokiem). Mniejsze wzrosty cen wystąpiły w przetwórstwie przemysłowym o 2,2% (wobec wzrostu o 2,4% przed rokiem) oraz w dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji o 1,3% (wobec wzrostu o 2,7% przed rokiem). W wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę wzrost cen wyniósł 0,5% (wobec wzrostu o 0,2% przed rokiem).

W odniesieniu do 2015 r. ceny produkcji sprzedanej przemysłu wzrosły o 5,0%, w tym największy wzrost zanotowano w górnictwie i wydobywaniu o 21,2%. Ceny zwiększyły się także w dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji o 5,6% oraz w przetwórstwie przemysłowym o 4,8%. Spadek cen zaobserwowano natomiast w wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę o 1,6%.

## 4.2. Prices in industry

In 2018, the **prices of sold production of industry** compared to the previous year increased 2.1% (compared to an increase of 2.9% in 2017). An increase in prices was observed in all **sections of the industry**, including the largest one in mining and quarrying of 2.9% (an increase of 19.5% in the previous year). A smaller rise of prices occurred in manufacturing – of 2.2% (compared to a rise of 2.4% a year before) and in water supply; sewerage and waste management; remediation activities of 1.3% (compared to a rise of 2.7% in the previous year). In electricity, gas, steam and air conditioning supply, the rise of prices was 0.5% (compared to an increase of 0.2% in the previous year).

In comparison with 2015, the prices of sold production of industry rose 5.0%, of which the largest increase was recorded in mining and quarrying – of 21.2%. Prices also rose in water supply; sewerage and waste management; and remediation activities by 5.6%, and by 4.8% in manufacturing. However, a fall of 1.6% was observed in prices in electricity, gas, steam and air conditioning supply.

**Tablica 17. Wskaźniki cen produkcji sprzedanej przemysłu według sekcji PKD**

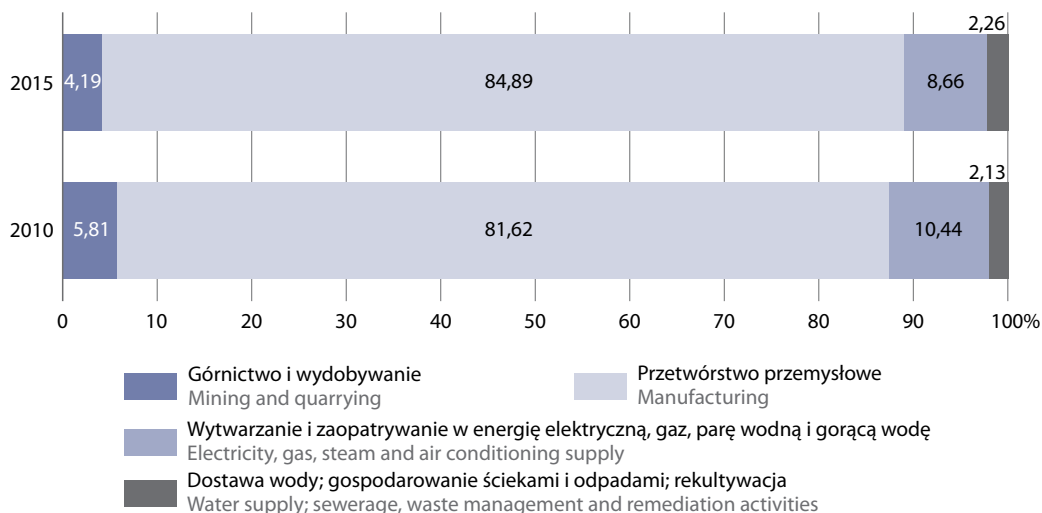
Table 17. Price indices of sold production of industry by NACE sections

Wyszczególnienie Specification	2014	2015	2016	2017	2018		
	rok poprzedni = 100 previous year = 100				2010 = 100	2015 = 100	
Ogółem Total	98,5	97,8	99,9	102,9	102,1	111,1	105,0
Górnictwo i wydobywanie Mining and quarrying	95,3	96,1	98,6	119,5	102,9	116,0	121,2
Przetwórstwo przemysłowe Manufacturing	98,3	97,4	100,1	102,4	102,2	110,3	104,8
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę Electricity, gas, steam and air conditioning supply	101,1	100,7	97,7	100,2	100,5	108,7	98,4
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja Water supply; sewerage, waste management and remediation activities	101,2	101,2	101,5	102,7	101,3	120,4	105,6

System wag do obliczania wskaźników cen oparty jest na strukturze wartości produkcji sprzedanej przemysłu z 2015 r. uzyskanej z badania o działalności gospodarczej podmiotów, w których liczba pracujących wynosi 10 osób i więcej.

The weighting system for calculation of price indices is based on the structure of the value of sold production of industry from 2015 obtained from the survey on the economic activity of entities in which the number of employees is 10 persons and more.

**Wykres 19. Struktura produkcji sprzedanej przemysłu według sekcji PKD (ceny bieżące)**  
 Chart 19. Shares of sold production of industry by NACE sections (current prices)



W 2018 r. w odniesieniu do 2017 r., spośród 34 **działów PKD zaliczanych do przemysłu**, w 29 zanotowano wzrost cen, w tym największy w produkcji koksu i produktów rafinacji ropy naftowej – o 17,4%. Wzrosły także ceny m.in. w produkcji: metali (o 6,2%), papieru i wyrobów z papieru (o 5,0%), skór i wyrobów skórzanych (o 3,4%), wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych (o 3,3%), chemikaliów i wyrobów chemicznych (o 2,6%), odzieży (o 2,5%), wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny (o 2,1%), napojów (o 1,8%), wyrobów z metali (o 1,5%), wyrobów tekstylnych (o 1,3%), wyrobów tytoniowych (o 0,8%), wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych, mebli (po 0,5%), poligrafii i reprodukcji zapisanych nośników informacji, pojazdów samochodowych, przyczep i naczep (po 0,4%), maszyn i urządzeń (o 0,2%), artykułów spożywczych, urządzeń elektrycznych (po 0,1%). Ceny w produkcji wyrobów farmaceutycznych ukształtowały się na poziomie zbliżonym do notowanego w 2017 r. Spadły natomiast ceny m.in. w produkcji: komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych (o 1,3%) oraz pozostałego sprzętu transportowego (o 1,7%).

W 2018 r. w relacji do 2015 r. w większości działów zanotowano wzrost cen, w tym największy w wydobywaniu węgla kamiennego i węgla brunatnego (lignitu) (o 37,5%). Wzrosły także ceny m.in. w produkcji koksu i produktów rafinacji ropy naftowej (o 28,0%), metali (o 16,4%), górnictwie rud metali (o 9,9%), papieru i wyrobów z papieru (o 8,3%), skór i wyrobów skórzanych (o 7,3%), wyrobów tytoniowych (o 6,3%), artykułów spożywczych (o 4,8%). Spadły natomiast ceny m.in. produkcji maszyn i urządzeń (o 0,8%), mebli (o 0,9%), komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych (o 1,0%).

In 2018, compared to 2017, out of 34 **divisions of NACE included in the industry**, in 29 the rise of prices was recorded, including the largest in manufacture of coke and refined petroleum products – of 17.4%. The prices also rose, among others, in manufacture of: basic metals (by 6.2%), paper and paper products (by 5.0%), leather and related products (by 3.4%), other non-metallic mineral products (by 3.3%), chemicals and chemical products (by 2.6%), clothes (by 2.5%), wood, cork, straw and wicker products (by 2.1%), beverages (by 1.8%), metal products (by 1.5%), textiles (by 1.3%), tobacco products (by 0.8%), rubber and plastic products, furniture (by 0.5% each), printing and reproduction of recorded media, motor vehicles, trailers and semi-trailers (0.4% each), machinery and equipment (0.2%), food products, electrical equipment (0.1% each). The prices in manufacture of pharmaceutical products were at a level similar to the one recorded in 2017. However, a fall occurred in manufacture of, inter alia: computer, electronic and optical products (of 1.3%), and other transport equipment (of 1.7%).

In 2018, compared to 2015, the majority of divisions recorded a rise of prices, including the largest in mining of coal and lignite (of 37.5%). The prices also increased, among others, in manufacture of coke and refined petroleum products (by 28.0%), metals (by 16.4%), mining of metal ores (by 9.9%), paper and paper products (by 8.3%), leather and related products (by 7.3%), tobacco products (by 6.3%), food products (by 4.8%). The drop in prices was recorded, among others, in manufacture of machinery and equipment (of 0.8%), furniture (of 0.9%), computer, electronic and optical products (of 1.0%).

W 2018 r. **ceny produkcji sprzedanej przemysłu w większości głównych grupowań przemysłowych** były wyższe niż w 2017 r. Najbardziej wzrosły ceny dóbr związanych z energią o 7,9%. Wzrosły także ceny dóbr zaopatrzeniowych o 2,3% oraz dóbr konsumpcyjnych trwałych i nietrwałych odpowiednio o 0,7% i o 0,1%. Na niezmiennym poziomie pozostały ceny dóbr inwestycyjnych.

W relacji do 2015 r. odnotowano wzrost cen dóbr związanych z energią (o 13,8%), zaopatrzeniowych (o 5,2%), konsumpcyjnych nietrwałych (o 3,8%), inwestycyjnych (o 1,3%), konsumpcyjnych trwałych (o 0,4%).

In 2018, the **prices of sold production of industry in the majority of main industrial groupings** were higher than in 2017. The largest rise – of 7.9% – was observed in energy-related goods. There was also a rise of the prices of intermediate goods of 2.3%, and of durable and non-durable consumer goods of 0.7% and 0.1%, respectively. The prices of investment goods remained unchanged.

Compared to 2015, there was a rise of the prices of energy-related goods (of 13.8%), intermediate goods (of 5.2%), non-durable consumer goods (of 3.8%), investment goods (of 1.3%), and durable consumer goods (of 0.4%).

**Tablica 18. Wskaźniki cen produkcji sprzedanej przemysłu według głównych grupowań przemysłowych**

Table 18. Price indices of sold production of industry by main industrial groupings

Wyszczególnienie Specification	2014	2015	2016	2017	2018		
	rok poprzedni = 100 previous year = 100				2010 = 100	2015 = 100	
Dobra zaopatrzeniowe Intermediate goods	98,2	99,5	99,8	103,0	102,3	112,3	105,2
Dobra inwestycyjne Capital goods	98,8	100,0	102,0	99,3	100,0	105,1	101,3
Dobra konsumpcyjne trwałe Durable consumer goods	99,0	101,0	100,1	99,6	100,7	98,4	100,4
Dobra konsumpcyjne nietrwałe Non-durable consumer goods	99,3	97,9	101,0	102,7	100,1	111,0	103,8
Dobra związane z energią Energy	97,6	91,8	96,9	108,9	107,9	119,9	113,8

W 2018 r. **ceny producentów wyrobów spożywczych** objętych badaniem w większości ukształtowały się na poziomie wyższym w porównaniu do roku poprzedniego. Najbardziej wzrosły ceny śmietany w opakowaniu bezzwrotnym o zawartości 12% tłuszczu – o 11,3%. Wyższe ceny uzyskali także producenci m.in. parówek drobiowych, wzrost o 9,2% (wobec wzrostu przed rokiem o 4,2%), mąki pszennej „Wrocławskiej” workowanej – o 8,7% (wobec wzrostu przed rokiem o 5,1%), piersi z kurczęcia surowej (filet) – 7,8% (wobec wzrostu przed rokiem o 0,7%), mięsa wołowego z kością (szponder) – o 3,1% (wobec wzrostu o 1,6% przed rokiem). Spadły natomiast ceny cukru białego z buraków cukrowych, workowanego – o 30,0% (wobec spadku przed rokiem o 1,7%), kaszy jęczmiennej „Mazurskiej” – o 12,0% (wobec spadku przed rokiem o 8,0%) oraz oleju jadalnego rafinowanego rzepakowego niekonfekcjonowanego – o 9,5% (wobec wzrostu o 11,9% przed rokiem).

Porównując z 2015 r. najbardziej wzrosły ceny masła świeżego o zawartości tłuszczu nie większej niż 85% masy (w kostkach) – o 57,7%. Wzrosły także ceny m.in. śmietany w opakowaniu bezzwrotnym o zawartości 30% tłuszczu – o 25,4%, parówek drobiowych – o 20,2%, mięsa wieprzowego z kością (żeberka) – o 14,5%.

In 2018, the **prices of producers of food products** covered by the survey were mostly higher than in the previous year. The prices of sour cream in non-returnable packaging with 12% fat content rose the most – 11.3%. Higher prices were also received by producers of, among others: chicken frankfurter sausages, increase of 9.2% (vs an increase of 4.2% a year ago), “Wrocławska” wheat flour in sacks, of 8.7% (vs an increase of 5.1% a year ago), raw chicken breast (fillet) – 7.8% (vs an increase of 0.7% a year ago), beef with bone (fore-rib) – of 3.1% (vs an increase of 1.6% a year ago). However, there was a drop of the prices of white sugar from sugar beets, in sacks – of 30.0% (vs a drop of 1.7% a year ago), “Mazurska” barley groats – of 12.0% (vs a drop of 8.0% a year ago), and edible unrefined rapeseed oil – of 9.5% (vs a rise of 11.9% the year before).

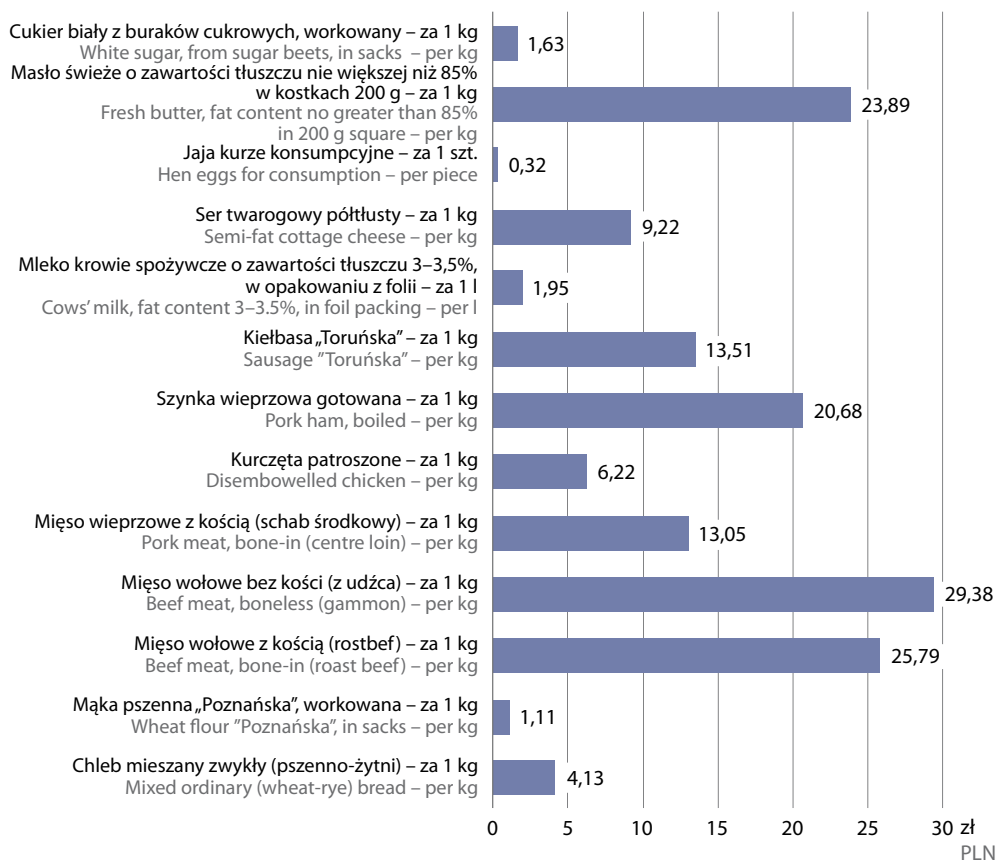
Compared to 2015, the prices of fresh butter with a fat content of no more than 85% (cubes) increased the most – by 57.7%. Higher prices were also obtained for, among others, sour cream in a non-returnable packaging with 30% fat content – by 25.4%, chicken frankfurter sausages – by 20.2%, pork with bone (ribs) – by 14.5%.

Spadły natomiast ceny cukru białego z buraków cukrowych paczkowanego – o 20,7%, oleju jadalnego rafinowanego rzepakowego konfekcjonowanego – o 17,6% oraz kaszy gryczanej prażonej – o 14,1%.

However, the prices of white sugar from sugar beets, in packages, dropped 20.7%, refined edible rapeseed oil dropped 17.6%, and roasted buckwheat dropped 14.1%.

#### Wykres 20. Ceny producentów wybranych wyrobów spożywczych w 2018 r.

Chart 20. Producer prices of selected food products in 2018



### 4.3. Ceny w budownictwie

W 2018 r. w porównaniu z rokiem poprzednim **ceny produkcji budowlano-montażowej** wzrosły o 2,7%. Spośród działów budownictwa największy wzrost cen zanotowano w budowie budynków o 3,1%. Podniesiono także ceny budowy obiektów inżynierii lądowej i wodnej o 2,7% oraz robót budowlanych specjalistycznych – o 2,3%.

### 4.3. Prices in construction

In comparison with the previous year, in 2018 the **prices of construction and assembly production** increased 2.7%. Among the construction divisions, the largest increase in prices was observed in construction of buildings – by 3.1%. The prices also increased in civil engineering by 2.7% and in specialised construction activities by 2.3%.



**Tablica 19. Wskaźniki cen produkcji budowlano-montażowej według działów PKD**

Table 19. Price indices of construction and assembly production by PKD divisions

Wyszczególnienie Specification	2014	2015	2016	2017	2018		
	rok poprzedni = 100 previous year = 100				2010=100	2015=100	
Ogółem Total	98,8	99,5	99,6	100,6	102,7	100,5	102,9
Budowa budynków Construction of buildings	98,4	99,1	99,2	100,7	103,1	98,4	103,0
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej Civil engineering	98,7	99,2	99,4	100,2	102,7	100,3	102,3
Roboty budowlane specjalistyczne Specialised construction activities	99,7	100,5	100,3	101,1	102,3	104,7	103,7

W 2018 r. w odniesieniu do 2015 r. odnotowano wzrost cen o 2,9%, przy czym najbardziej zwiększyły się ceny robót budowlanych specjalistycznych o 3,7%. Ceny budowy budynków wzrosły o 3,0% a budowy obiektów inżynierii lądowej i wodnej – o 2,3%.

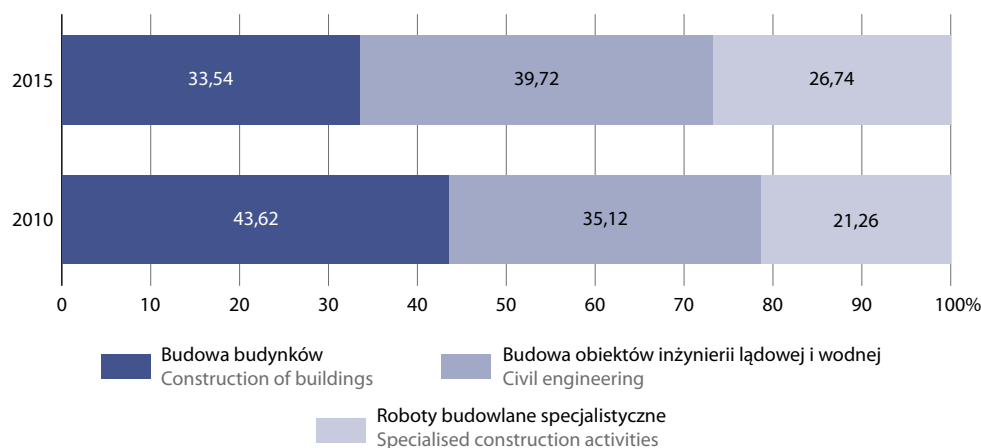
System wag do obliczania wskaźników cen produkcji budowlano-montażowej stanowi struktura sprzedaży produkcji budowlano-montażowej zrealizowanej w 2015 r. przez podmioty budowlane, w których liczba pracujących wynosi 10 osób i więcej.

In 2018, in relation to 2015, prices increased 2.9%, with the largest increase in the prices of specialised construction activities – of 3.7%. The prices of construction of buildings increased 3.0% and of civil engineering 2.3%.

The weight system for calculation of price indices of construction and assembly production constitutes the sales structure of construction and assembly production carried out in 2015 by construction entities in which the number of employees is 10 persons and more.

**Wykres 21. Struktura produkcji budowlano-montażowej według działów PKD (ceny bieżące)**

Chart 21. Shares of construction and assembly production by NACE divisions (current prices)



**Ceny wszystkich obiektów budowlanych** objętych badaniem w 2018 r. ukształtowały się na poziomie wyższym w porównaniu z rokiem poprzednim (w przedziale 0,6% – 3,5%). Zanotowano wzrost cen budowy m.in. szkoły podstawowej – o 3,5%, budynku wolnostojącego jednorodzinnego, częściowo podpiwniczonego, hali sportowej oraz boiska na terenie przyszkolnym (po 3,4%). Najmniej wzrosły ceny budowy linii napowietrznej S.N15kV z przewodów wielożyłowych typu AXCES – o 0,6%.

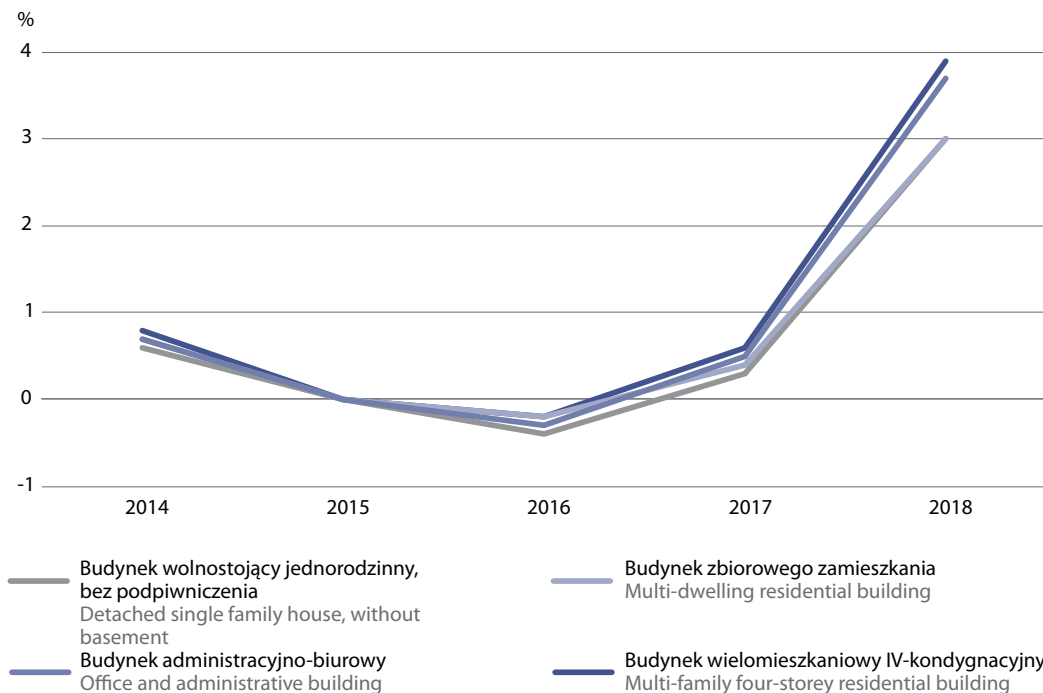
**Prices of all construction objects** covered by the survey in 2018 were at a higher level compared to the previous year (in the range of 0.6% – 3.5%). An increase was noted in construction prices, inter alia, of: a primary school – of 3.5%, a detached single-family house, partly with a basement, a sports hall, and a playing field at the school (3.4% each). The prices of construction of the overhead M.V. 15 kV power line with AXCES multi-core ca-bles increased the least (by 0.6%).

W relacji do 2015 r., zanotowano wzrost cen wszystkich obiektów budowlanych, w tym największy budowy szkoły podstawowej – o 4,6%. Ceny budowy domu wolnostojącego jednorodzinnego, częściowo podpiwniczonego oraz garażu wielopoziomowego wzrosły po 4,1% a przychodni rejonowej – o 3,9. Najmniej podniesiono ceny budowy linii kablowej S.N.15KV (o 1,0%).

Compared to 2015, there was an increase in the prices of all construction objects, including the largest one – of the construction of a primary school – of 4.6%. The prices in construction of a detached single-family house, partly with a basement, or a multi-storey garage increased 4.1% each, and of a district health clinic increased 3.9%. The prices of construction of the L.V. 15 kV cable line rose the least (1.0%).

#### Wykres 22. Zmiany cen wybranych obiektów budowlanych w stosunku do 2015 r.

Chart 22. Changes in prices of selected constructions compared to 2015



W 2018 r. ceny wszystkich badanych **obiektów drogowych** były wyższe w porównaniu z 2017 r. Największy wzrost cen dotyczył budowy ronda – o 2,9%. Ceny pozostałych obiektów wykazywały wzrosty od 1,9% do 2,7%.

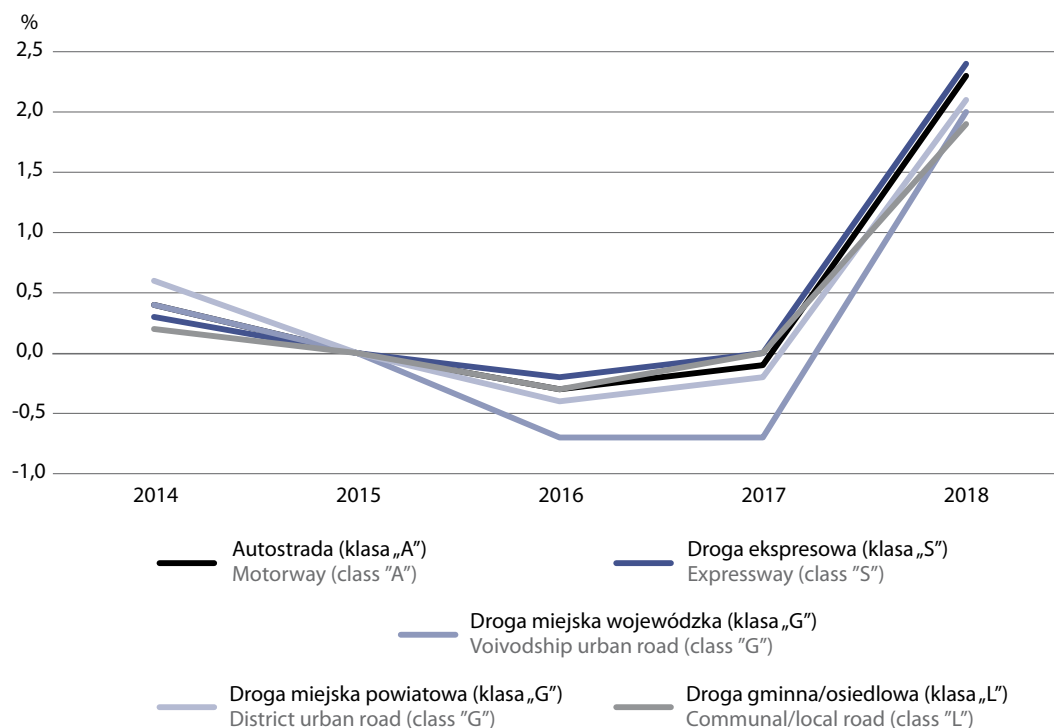
In 2018, the prices of all **road facilities** surveyed were higher compared to 2017. The largest increase in prices – of 2.9% – concerned the construction of a roundabout. The prices of other facilities showed an increase from 1.9% to 2.7%.

W 2018 r w odniesieniu do 2015 r. ceny wszystkich realizowanych obiektów drogowych były wyższe. Najbardziej podniesiono ceny budowy ronda i chodnika – po 2,9%.

In 2018, compared to 2015, the prices of all road facilities constructed were higher. Roundabout and pavement construction prices increased the most – by 2.9%.

**Wykres 23. Zmiany cen wybranych obiektów drogowych w stosunku do 2015 r.**

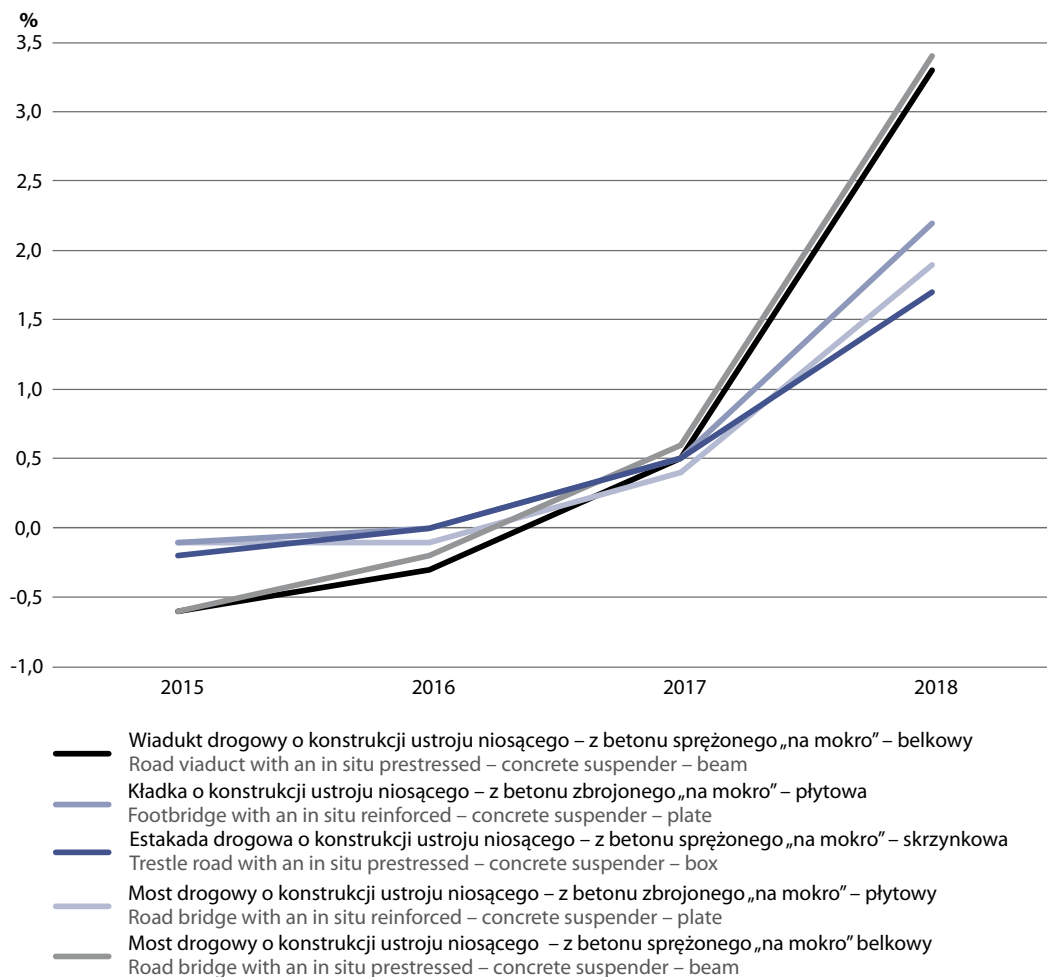
Chart 23. Change of prices of selected road constructions compared to 2015



**Ceny wszystkich obiektów mostowych** objętych badaniem, w 2018 r. były wyższe w odniesieniu do 2017 r. Ceny budowy: mostu drogowego o konstrukcji ustroju niosącego z betonu sprężonego „na mokro” – belkowy były wyższe o 3,4%, wiaduktu drogowego o konstrukcji ustroju niosącego – z betonu sprężonego „na mokro” – belkowy – o 3,3%, wiaduktu drogowego o konstrukcji ustroju niosącego – z betonu zbrojonego „na mokro” – belkowy – o 2,6%.

**The prices of all bridge facilities** covered by the survey were higher in 2018 compared to 2017. Construction prices were higher in the case of: a road bridge with the carrying superstructure made of “wet” prestressed concrete – beam bridge – by 3.4%, a road viaduct with the carrying superstructure made of “wet” prestressed concrete – beam bridge – by 3.3%, a road viaduct with the carrying superstructure made of “wet” reinforced concrete – beam bridge – by 2.6%.

**Wykres 24. Zmiany cen wybranych obiektów mostowych w stosunku do roku poprzedniego**  
 Chart 24. Change in prices of selected bridge constructions compared to the previous year



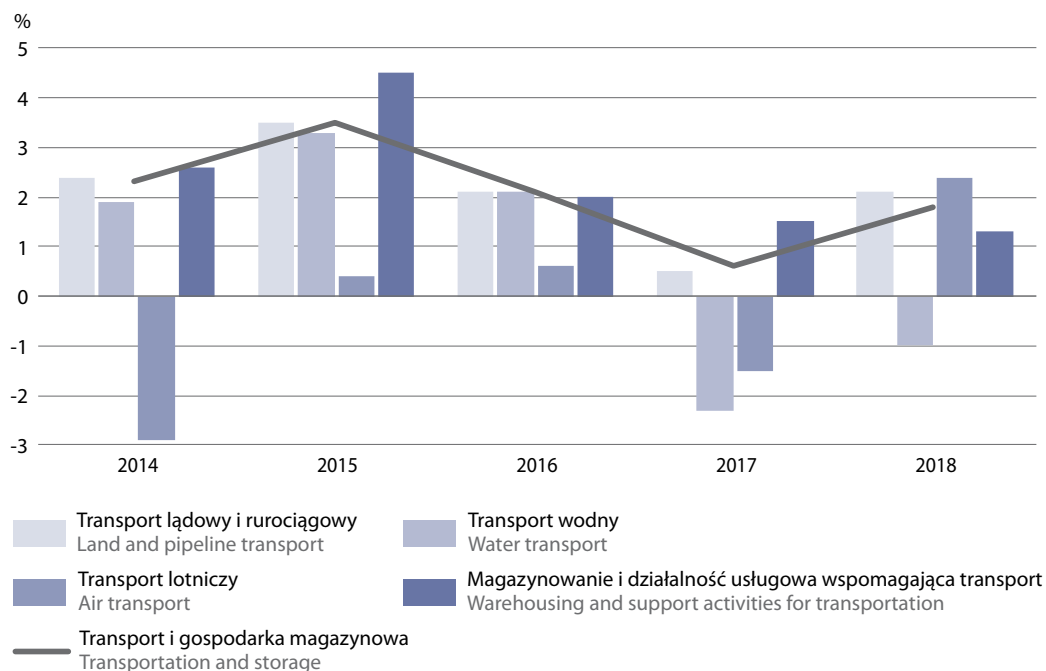
#### 4.4. Ceny w transporcie, gospodarce magazynowej i telekomunikacji

W 2018 r. **ceny** uzyskiwane przez podmioty **transportu i gospodarki magazynowej** w stosunku do 2017 r. wzrosły – o 1,8% (w 2017 r. wzrost o 0,6%). Wzrost cen odnotowano we wszystkich działach transportu i gospodarki magazynowej, z wyjątkiem transportu wodnego. W odniesieniu do roku bazowego 2015 ceny usług oferowanych przez podmioty transportu i gospodarki magazynowej były wyższe o 4,5%.

#### 4.4. Prices in transport, storage and telecommunications

In 2018, compared to 2017, **prices** obtained by entities **of transport and storage** rose by 1.8% (in 2017 and increase of 0.6%). An increase in prices was observed in all divisions of transport and storage services, with exception of water transport). Compared to the basic year 2015, prices of services offered by transport and storage services entities were higher by 4.5%.

**Wykres 25. Zmiany cen usług transportu i gospodarki magazynowej w stosunku do roku poprzedniego**  
 Chart 25. Changes in prices of transportation and storage compared to the previous year



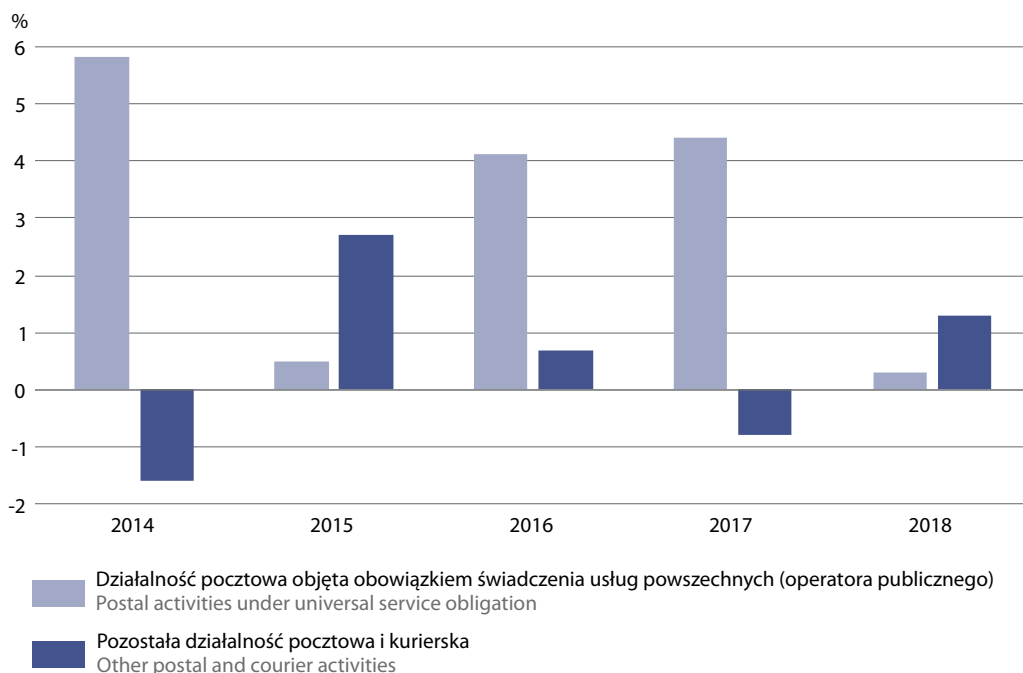
Największy wpływ na wartość wskaźnika cen producentów usług w transporcie i gospodarce magazynowej ogółem, miały zmiany w poziomach cen w transporcie lotniczym – o 2,4%, w transporcie lądowym i rurociągowym – o 2,1%, a także cen magazynowania i działalności usługowej wspomagającej transport – o 1,3%. W 2018 r. przychody z całokształtu działalności tych przedsiębiorstw stanowiły ponad 94% przychodów ogółem w transporcie i gospodarce magazynowej.

Wzrost cen odnotowano w działalności pocztowej i kurierskiej – o 0,7% (wobec 2,2% w 2017 r.) oraz działalności pocztowej objętej obowiązkiem świadczenia usług powszechnych (operatora publicznego) – o 0,3% (wobec 4,4% w 2017 r.), a także pozostałej działalności pocztowej i kurierskiej – o 1,3% (wobec spadku o 0,8% w 2017 r.).

The greatest impact on the value of total producer price index of transport and storage services in total had changes in levels of prices in air transport – by 2.4%, in land and pipeline transport – by 2.1%, as well as of prices of warehousing and support activities for transportation – by 1.3%. In 2018, revenues from the overall activity of those companies accounted for more than 94% of total revenues in transport and storage.

An increase in prices was noted in postal and courier activities – by 0.7% (against 2.2% in 2017) and in postal activities under universal service obligation (public operator) – by 0.3% (against 4.4% in 2017), as well as in other postal and courier activities – by 1.3% (against a decrease of 0.8% in 2017).

**Wykres 26. Zmiany cen usług działalności pocztowej i kurierskiej w stosunku do roku poprzedniego**  
 Chart 26. Changes in prices of postal and courier activities compared to the previous year



Ceny w magazynowaniu i działalności usługowej wspomagającej transport były wyższe w porównaniu z 2017 r. – o 1,3%. (w 2017 r. o 1,5%). Ceny działalności usługowej wspomagającej transport wzrosły – o 1,2% (wobec 1,7% w 2017 r.).

Więcej niż przed rokiem wzrosły także ceny w magazynowaniu i przechowywaniu towarów, tj. – o 1,3% (wobec 0,7% w 2017 r.).

Wśród działalności wspomagającej transport najwyższy wzrost cen odnotowano w działalności usługowej wspomagającej transport lądowy – o 2,9% (wobec 2,4% w 2017 r.). Wyższe niż przed rokiem były też ceny uzyskiwane przez producentów usług działalności wspomagającej transport wodny – o 1,0% (wobec spadku o 1,5% w 2017 r.). Słabszy wzrost zanotowano w pozostałej działalności usługowej wspomagającej transport – o 0,8% (wobec 1,7% w 2017 r.) oraz przeładunku towarów – o 0,3% (wobec 0,6% w 2017 r.). Jednocześnie ceny działalności usługowej wspomagającej transport lotniczy spadły – o 0,7% (wobec podobnego spadku o 0,8% w 2017 r.).

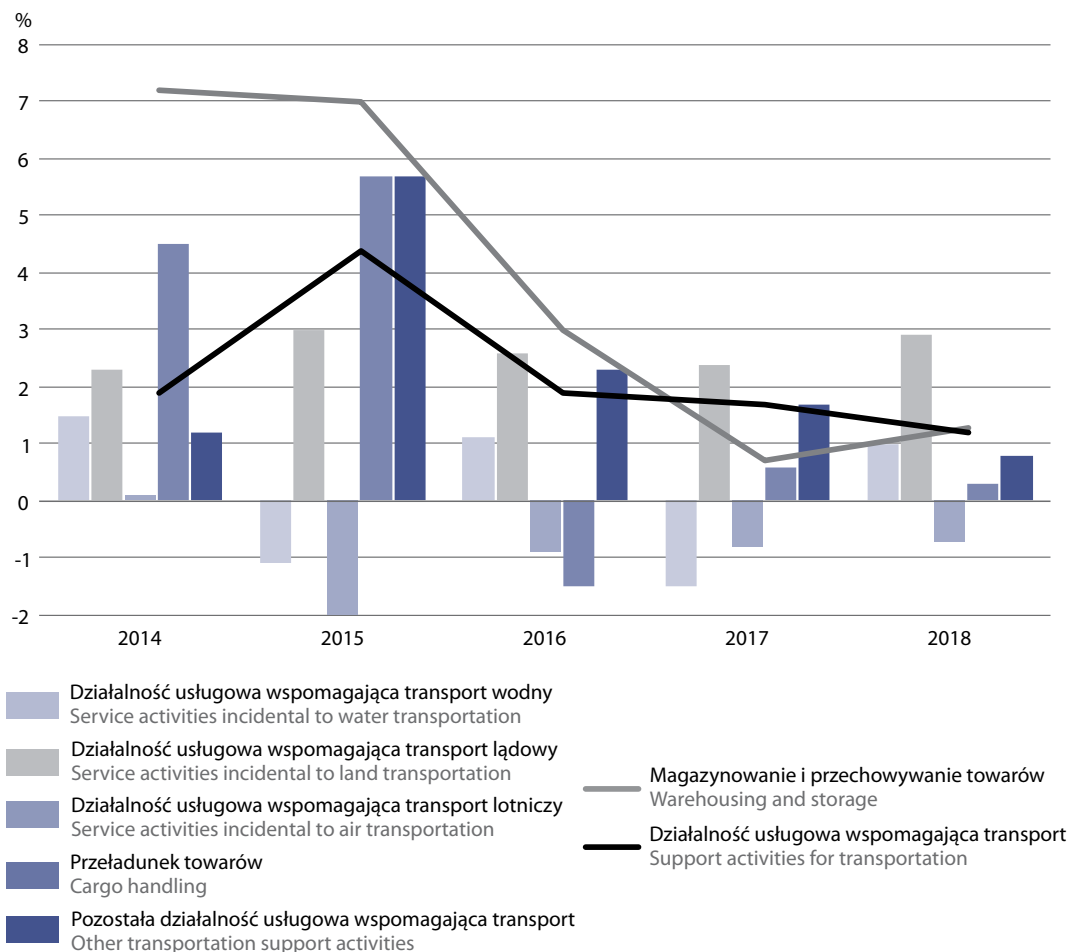
Prices in warehousing and service activity supporting transport were higher by 1.3% than in 2017 (in 2017 by 1.5%). The prices of activity supporting transport increased by 1.2% (against 1.7% in 2017).

The prices in warehousing and storage of goods grew more than a year before, i.e. by 1.3% (against 0.7% in 2017).

Among activities supporting transport, the highest price increase was recorded in the activity supporting land transport – by 2.9% (against 2.4% in 2017). Higher than last year were also prices obtained by producers of service activity supporting water transport – by 1.0% (against a decrease of 1.5% in 2017). Lower than last year was the increase in other activities supporting transport – by 0.8% (against 1.7% in 2017) and cargo handling – by 0.3% (against 0.6% in 2017). At the same time there was a drop in prices of activity supporting air transport – of 0.7% (against a similar fall of 0.8% in 2017).

**Wykres 27. Zmiany cen usług magazynowania i działalności usługowej wspomagającej transport w stosunku do roku poprzedniego**

Chart 27. Changes in prices of warehousing and support activities for transportation compared to the previous year



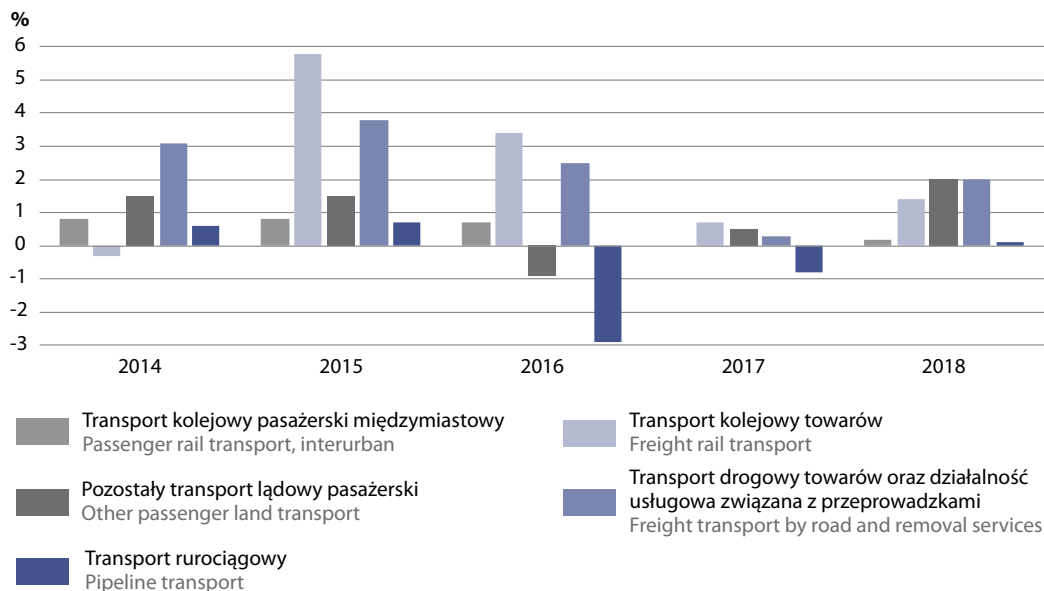
Wzrosły ceny w transporcie lądowym i rurociągowym – o 2,1% (w 2017 r. o 0,5%). Wzrost cen wynikał ze zwiększenia cen w pozostałym transporcie lądowym pasażerskim – o 2,0% (w 2017 r. o 0,5%), w tym transporcie lądowym pasażerskim miejskim i podmiejskim – o 2,3%, (w 2017 r. ceny ukształtowały się na tym samym poziomie co w 2016 r.), w pozostałym transporcie lądowym pasażerskim gdzie indziej niesklasyfikowanym – o 2,2% (wobec 1,4% w 2017 r.), w transporcie kolejowym towarów – o 1,4% (wobec 0,7% w 2017 r.). Wzrost cen wystąpił w transporcie drogowym towarów oraz działalności usługowej związanej z przeprowadzkami – o 2,0% (wobec 0,3% w 2017 r.).

Wzrosły ceny w transporcie rurociągowym – o 0,1% (wobec spadku o 0,8% w 2017 r.).

An increase in prices was observed in land and pipeline transport – of 2.1% (in 2017 of 0.5%). The increase resulted from raised prices in other passenger land transport by 2.0% (in 2017 by 0.5%), of which in urban and suburban passenger land transport – by 2.3%, (in 2017 the prices were at the same level as in 2016), in other passenger land transport nowhere else classified – by 2.2% (against 1.4% in 2017), in freight rail transport – by 1.4% (against 0.7% in 2017). An increase in prices occurred in freight transport by road and removal services – of 2.0% (against 0.3% in 2017).

The prices increased in pipeline transport by 0.1% (against the decrease of 0.8% in 2017).

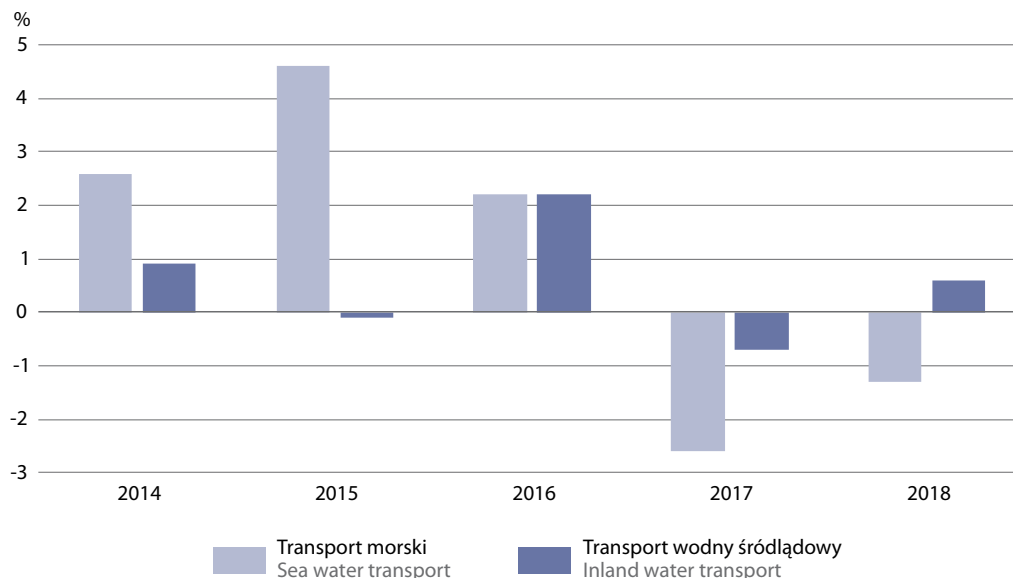
**Wykres 28. Zmiany cen usług transportu lądowego i rurociągowego w stosunku do roku poprzedniego**  
 Chart 28. Changes in prices of land and pipe transport compared to the previous year



Wzrosły ceny usług w transporcie lotniczym – o 2,4% (w 2017 r. spadek o 1,5%). Spadek cen wystąpił natomiast w transporcie wodnym – o 1,0% (w 2017 r. o 2,3%), w tym w transporcie morskim – o 1,3% (w 2017 r. o 2,6%), przy jednoczesnym wzroście cen w transporcie śródlądowym – o 0,6% (wobec spadku w 2017 r. o 0,7%).

The prices increased in air transport – by 2.4% (a drop of 1.5% in 2017). In turn the price fall took place in water transport – by 1.0% (in 2017, by 2.3%), of which in sea water transport – by 1.3% (in 2017, by 2.6%) with an increase in inland water transport – of 0.6% (against a decrease of 0.7% in 2017).

**Wykres 29. Zmiany cen usług transportu wodnego w stosunku do roku poprzedniego**  
 Chart 29. Changes in prices of water transport compared to the previous year





W 2018 r. w porównaniu z 2015 r. ceny producentów w transporcie i gospodarce magazynowej wzrosły – o 4,5%. Największy wzrost cen w tym okresie wystąpił w działalności pocztowej i kurierskiej, tj. – o 5,6%, w magazynowaniu i działalności usługowej wspomagającej transport oraz transporcie lądowym i rurociągowym – o 4,8% natomiast w transporcie lotniczym – o 1,5%, przy jednoczesnym spadku cen w transporcie wodnym – o 1,2%. Spośród badanych usług transportowych i gospodarki magazynowej najbardziej wzrosły ceny działalności pocztowej objętej obowiązkiem świadczenia usług powszechnych (operatora publicznego) – o 9,0% oraz działalności usługowej wspomagającej transport lądowy – o 8,1%.

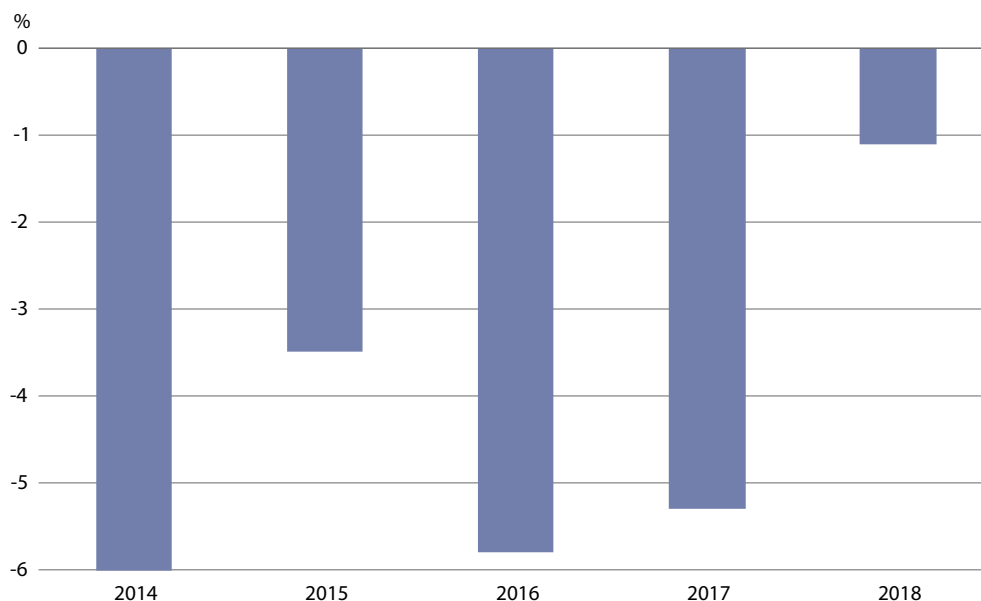
W telekomunikacji nieprzerwanie od kilku lat obserwowany jest spadek cen uzyskiwanych przez podmioty świadczące te usługi. W 2018 r. ceny obniżyły się w porównaniu z 2017 r. – o 1,1% (przed rokiem o 5,3%). W porównaniu z 2015 r. ceny usług telekomunikacyjnych były niższe – o 11,8%.

In 2018, compared to 2015, producer prices in transport and storage increased by 4.5%. In this period the highest increase was observed in postal and courier activities, i.e. – of 5.6%, in warehousing and support activities for transportation and in land and pipeline transport – of 4.8%, while in air transport – of 1.5%, with simultaneous drop in prices in water transport – of 1.2%. Among the surveyed transport and storage services, the highest increase in prices was observed in postal activities under universal service obligation (public operator) – of 9.0% and the activity supporting land transport – of 8.1%.

In telecommunications, a decline in prices obtained by the producer has been observed for several years. In 2018, prices decreased by 1.1% compared to 2017 (a year before by 5.3%). Compared to 2015, prices of telecommunications services dropped by 11.8%.

### Wykres 30. Zmiany cen usług telekomunikacji w stosunku do roku poprzedniego

Chart 30. Changes in prices of telecommunications compared to the previous year

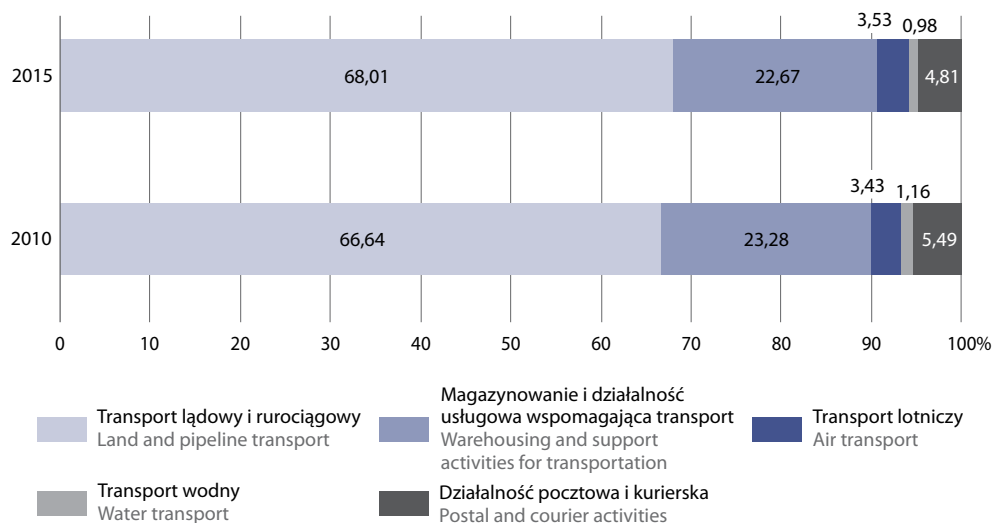


System wag do obliczeń agregatowych wskaźników cen opracowywany jest na podstawie danych dotyczących obrotów zrealizowanych w roku bazowym i zmieniany raz na pięć lat. Począwszy od danych za styczeń 2015 roku, wskaźniki cen obliczane są przy wykorzystaniu systemu wagowego opracowanego w oparciu o obroty zrealizowane w roku 2015.

The weighting system applied to calculations of aggregate price indices is developed on the basis of data on turnover achieved in the basic year and changed once every five years. Since data for January 2015, price indices have been calculated using the weighting system based on the turnover achieved in 2015.

### Wykres 31. System wag stosowany w obliczeniach wskaźników cen usług transportu i gospodarki magazynowej

Chart 31. Weighting system used in calculating price indices of transportation and storage



## 4.5. Ceny producentów usług związanych z obsługą działalności gospodarczej

W 2018 r. wzrost cen producentów usług w porównaniu z rokiem ubiegłym odnotowano we wszystkich badanych usługach związanych z obsługą działalności gospodarczej.

## 4.5. Producer prices of business services

In 2018, as compared to the previous year, an increase in producer prices was observed in all surveyed business services.

### Wykres 32. Zmiany cen producentów wybranych usług związanych z obsługą działalności gospodarczej w 2018 r. w stosunku do roku poprzedniego

Chart 32. Changes in producer prices of selected business services in 2018 compared to previous year



W 2018 r. najbardziej wzrosły ceny producentów usług nadawania programów ogólnodostępnych i abonamentowych – o 7,6% (w 2017 r. o 6,1%). Ceny usług w działalności organizatorów turystyki, pośredników i agentów turystycznych oraz pozostałej działalności usługowej w zakresie rezerwacji i działalności z nią związanych wzrosły o 4,9% (wobec 2,6% w 2017 r.) a usług detektywistycznych i ochroniarskich o 4,0% (wobec 8,5% w 2017 r.)

Najniższy wzrost cen producentów usług (o 0,8%) odnotowano w działalności wydawniczej (w 2017 r. 2,4%), czy też o 0,5% w działalności związanej z administracyjną obsługą biur i pozostałą działalnością wspomagającą prowadzenie działalności gospodarczej (w 2017 r. odnotowano spadek o 0,4%).

Szybciej niż przed rokiem rosły ceny usług związanych z oprogramowaniem i doradztwem w zakresie informatyki oraz działalności powiązanej (1,8% wobec 1,2%), usług w zakresie działalności prawniczej, rachunkowo-księgowej i doradztwa podatkowego; doradztwa związanego z zarządzaniem (1,6% wobec 0,7%), usług w zakresie pozostałej działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej (również wzrost o 1,6% wobec 0,7% w 2017 r.), usług reklamy, badania rynku i opinii publicznej (1,5% wobec 1,3%), usług związanych z produkcją filmów, nagrań wideo, programów telewizyjnych, nagrań dźwiękowych i muzycznych (o 1,1% wobec 0,8% w 2017 r.). Wolniej niż w 2017 r. rosły natomiast ceny producentów usług związanych z utrzymaniem porządku w budynkach i zagospodarowaniem terenów zieleni (o 3,6% wobec 4,9% w 2017 r.), w tym ceny usług sprzątania obiektów o 3,7% (w 2017 r. o 6,1%), usług związanych z zatrudnieniem (2,4% wobec 2,9%), usług w zakresie informacji (1,6% wobec 2,7%), wynajmu i dzierżawy (1,6% wobec 1,9%), usług w zakresie architektury i inżynierii; badań i analiz technicznych (1,5% wobec 3,1%), a także usług związanych z obsługą rynku nieruchomości (1,3% wobec 1,5%).

In 2018, the largest increase was observed in producer prices of programming and broadcasting services – of 7.6% (in 2017 of 6.1%). Prices of travel agency, tour operator reservation services and related services increased by 4.9% (against 2.6% in 2017) and security and investigation services by 4.0% (against 8.5% in 2017)

The lowest increase of producer prices of services (of 0.8%) was observed in publishing activities (in 2017 2.4%), or of 0.5% in office administrative, office support and other business support services (in 2017 a decrease of 0.4% was recorded).

Faster than a year before increased prices of computer programming, consultancy and related services (1.8% against 1.2%), legal and accounting services; management consulting services (1.6% against 0.7%), other professional, scientific and technical services (also an increase of 1.6% against 0.7% in 2017), advertising and market research services (1.5% against 1.3%), motion picture, video and television program production, sound recording and music publishing services (of 1.1% against 0.8% in 2017). In turn, slower than in 2017 increased producer prices of services to buildings and landscapes activities (by 3.6% against 4.9% in 2017), of which cleaning activities by 3.7% (in 2017 by 6.1%), services connected with employment (2.4% against 2.9%), information service activities (1.6% against 2.7%), rental and leasing services (1.6% against 1.9%), architectural and engineering services; technical testing and analysis services (1.5% against 3.1%), as well as real estate services (1.3% against 1.5%).

**Wykres 33. Zmiany cen producentów wybranych usług związanych z obsługą działalności gospodarczej w 2018 r. w stosunku do 2015 r.**

Chart 33. Changes in producer prices of selected services related to business services in 2018 compared to 2015



W odniesieniu do 2015 r. najszybciej rosły ceny producentów usług detektywistycznych i ochroniarskich (14,6%), usług związanych z utrzymaniem porządku w budynkach i zagospodarowaniem terenów zieleni (10,4%), w tym ceny usług sprzątania obiektów (11,8%), oraz związanych z zatrudnieniem (7,6%). Mniejszy wzrost cen zanotowano w usługach w zakresie informacji (5,3%), usługach w zakresie architektury i inżynierii; badań i analiz technicznych (5,2%), usługach reklamy, badania rynku i opinii publicznej (4,6%), usługach w zakresie pozostałej działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej (4,5%), wynajmu i dzierżawy (4,3%). Najwolniej rosły ceny producentów usług związanych z obsługą rynku nieruchomości (3,8%), usług w zakresie działalności prawniczej, rachunkowo-księgowej i doradztwa podatkowego; doradztwa związanego z zarządzaniem (3,2%) oraz usług związanych z oprogramowaniem i doradztwem w zakresie informatyki oraz działalności powiązanej (o 2,9%).

In relation to 2015, the fastest growth was recorded in producer prices of services of security and investigation activities (14.6%), services to buildings and landscape activities (10.4%), including prices of cleaning activities (11.8%) and employment activities (7.6%). The lower price increase was noted in information service activities (5.3%), architectural and engineering activities; technical testing and analysis (5.2%), advertising and market research (4.6%), other professional, scientific and technical activities (4.5%), rental and leasing activities (4.3%). The slowest increase of producer prices of services was observed in real estate activities (3.8%), legal and accounting activities; management consultancy activities (3.2%) and computer programming, consultancy and related activities (by 2.9%).

## Rozdział 5

### Chapter 5

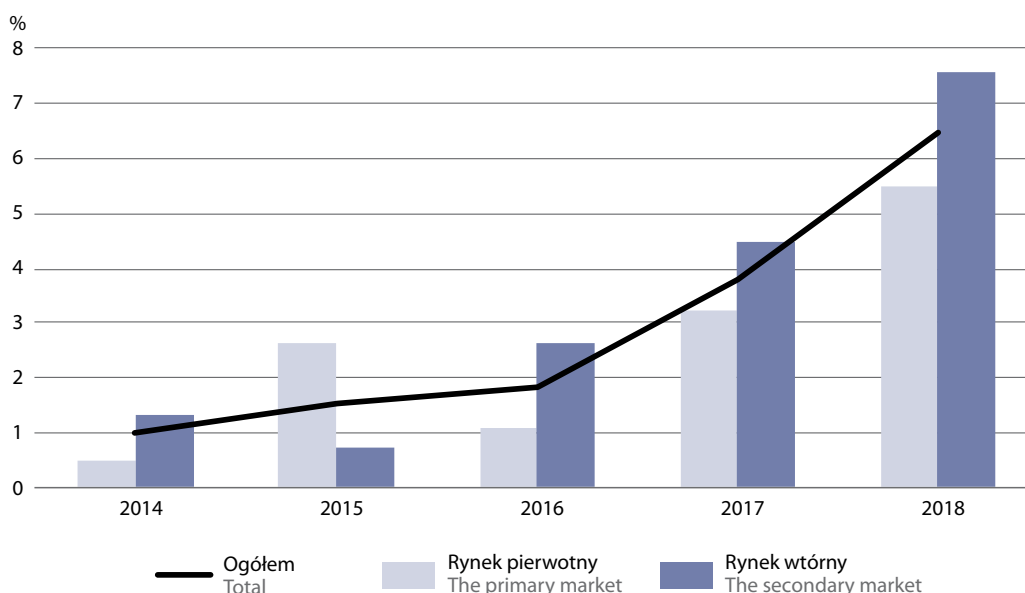
## Ceny nieruchomości

### Real estate prices

W 2018 r. ceny lokali mieszkalnych były o 6,5% wyższe niż przed rokiem (w 2017 r. – o 3,8%). Na rynku pierwotnym ceny wzrosły o 5,5% (w 2017 r. – o 3,2%), podczas gdy na rynku wtórnym o 7,6% (w 2017 r. – o 4,5%). W odniesieniu do 2015 r. ceny lokali mieszkalnych zwiększyły się o 12,7%, przy czym na rynku pierwotnym wzrost ten wyniósł 10,0%, na rynku wtórnym – 15,2%.

In 2018, the prices of residential premises were 6.5% higher than a year before (in 2017 – by 3.8%). On the primary market, prices increased by 5.5% (in 2017 – 3.2%), while on the secondary market by 7.6% (in 2017 – 4.5%). Compared to 2015 the prices of residential premises increased by 12.7%, however, on the primary market this increase amounted to 10.0%, and on the secondary market – to 15.2%.

**Wykres 34. Zmiany cen lokali mieszkalnych według rodzaju rynku w stosunku do roku poprzedniego**  
Chart 34. Changes in prices of residential premises by kind of market compared to the previous year



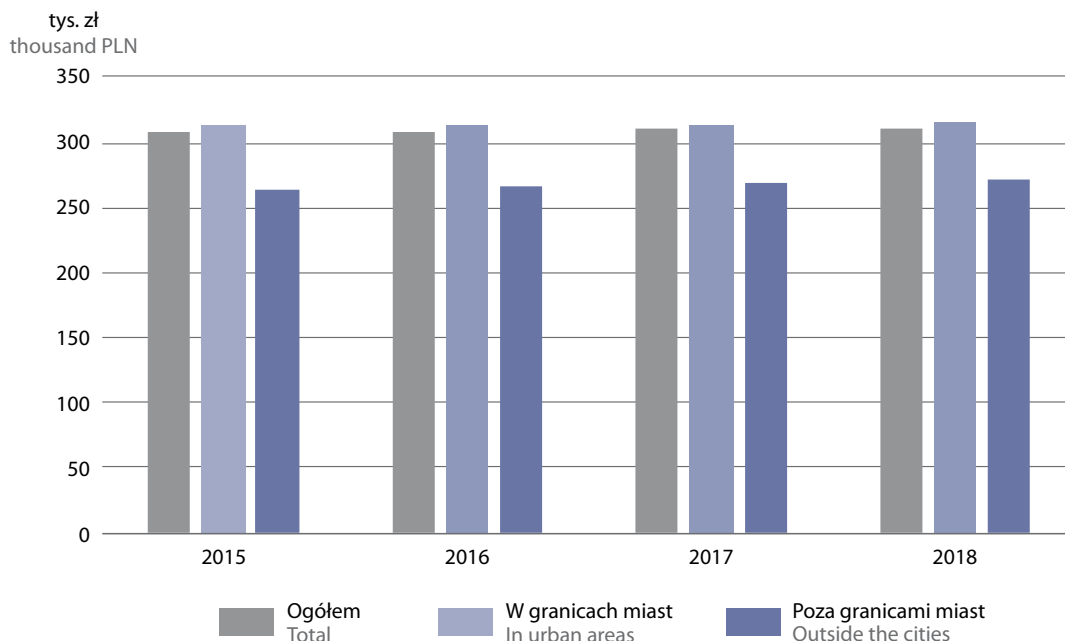
W 2018 r. lokale mieszkalne sprzedane na rynku pierwotnym były przeciętnie o 31,6% droższe od tych sprzedanych na rynku wtórnym. Średnia cena pojedynczego lokalu na rynku pierwotnym wyniosła 311,9 tys. zł i była o 2,0 tys. zł wyższa niż w 2017 r. Za zakup nowego lokalu mieszkalnego zlokalizowanego w granicach miasta płacono przeciętnie o 16,4% więcej niż w przypadku nowych lokali mieszkalnych usytuowanych poza granicami miast. Na terenach miejskich średnia cena pojedynczego lokalu na rynku pierwotnym ukształtowała się na poziomie 315,9 tys. zł (o 2,6 tys. zł więcej niż przed rokiem), podczas gdy na terenach wiejskich było to 271,3 tys. zł (o 3,1 tys. zł więcej niż przed rokiem).

Residential premises sold on the primary market in 2018 were on average by 31.6% more expensive than those sold on the secondary market. The average price of a single premise on the primary market was PLN 311.9 thousand and was by PLN 2.0 thousand higher than in 2017. The price paid for the purchase of a new residential premises located within the city was on average 16.4% higher than in the case of new residential premises located outside the city. In urban areas, the average price of a single premise on the primary market amounted to PLN 315.9 thousand (PLN 2.6 thousand more than a year before), while in rural areas it was PLN 271.3 thousand (PLN 3.1 thousand more than a year before).

Najwyższą średnią cenę (337,5 tys. zł) zaobserwowano w przypadku miast na prawach powiatu.

The highest average price (PLN 337.5 thousand) was observed in the case of cities with powiat status.

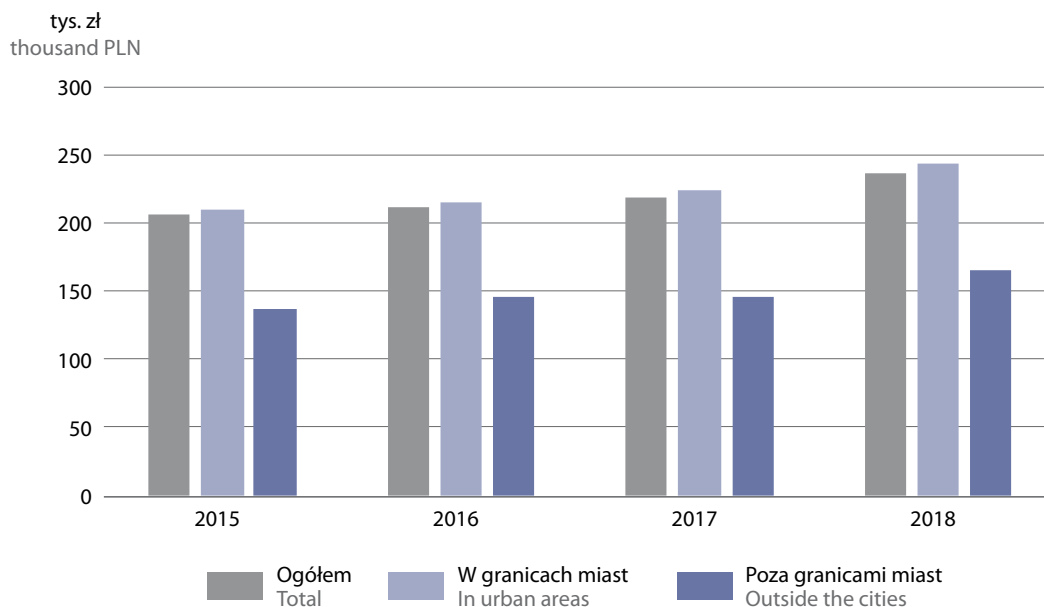
**Wykres 35. Średnie ceny lokali mieszkalnych sprzedawanych na rynku pierwotnym według lokalizacji**  
 Chart 35. Average prices of residential premises sold on the primary market by location



Na rynku wtórnym na zakup mieszkania w 2018 r. przeciętnie wydano 237,0 tys. zł i było to o 18,3 tys. zł więcej niż przed rokiem. W granicach miast średnia cena używanego lokalu mieszkalnego była o 46,9% wyższa niż lokalu mieszkalnego na obszarach wiejskich. W miastach średnia cena używanego lokalu mieszkalnego ukształtowała się na poziomie 243,6 tys. zł (o 19,2 tys. zł więcej niż w 2017 r.). W miastach na prawach powiatu średnia cena używanego lokalu mieszkalnego wyniosła 285,2 tys. zł. Z kolei na obszarach wiejskich było to przeciętnie 165,8 tys. zł (o 19,3 tys. zł więcej niż przed rokiem).

On the secondary market, the amount paid on average for the purchase of a premises in 2018 was PLN 237.0 thousand and it was PLN 18.3 thousand more than a year before. The average price of the second-hand residential premises located within urban areas was by 46.9% higher than of residential premises in rural areas. The average price of second-hand residential premises in the cities amounted to PLN 243.6 thousand (PLN 19.2 thousand more than in 2017). In the cities with powiat status, the average price of a second-hand residential premises was PLN 285.2 thousand. In turn, in rural areas it was on average PLN 165.8 thousand (PLN 19.3 thousand more than a year before).

**Wykres 36. Średnie ceny lokali mieszkalnych sprzedawanych na rynku wtórnym według lokalizacji**  
 Chart 36. Average prices of residential premises sold on the secondary market by location



Średnie ceny za 1 m<sup>2</sup> powierzchni użytkowej lokalu mieszkalnego sprzedanego w 2018 r. na rynku pierwotnym były o 24,9% wyższe niż w przypadku mieszkań sprzedanych na rynku wtórnym. Na rynku pierwotnym średnia cena za 1 m<sup>2</sup> powierzchni użytkowej lokalu mieszkalnego sprzedanego w 2018 r. wyniosła 5 581 zł i była niższa o 50 zł niż przed rokiem. Jednocześnie w przypadku połowy liczby lokali mieszkalnych sprzedanych na rynku pierwotnym w 2018 r. za 1 m<sup>2</sup> powierzchni użytkowej lokalu zapłacono mniej niż 5 182 zł, podczas gdy w 2017 r. mediana tych cen wyniosła 5 165 zł.

Najwyższe średnie ceny za 1 m<sup>2</sup> powierzchni użytkowej nowego lokalu mieszkalnego obserwowane są w miastach na prawach powiatu. W 2018 r. za 1 m<sup>2</sup> powierzchni użytkowej takiego lokalu płacono przeciętnie 6 140 zł (o 14 zł mniej niż w 2017 r.).

Na obszarach miejskich średnia cena za 1 m<sup>2</sup> powierzchni użytkowej lokalu mieszkalnego sprzedanego w 2018 r. na rynku pierwotnym wyniosła 5 733 zł i była o 29 zł niższa w porównaniu z 2017 r. Mediana cen ukształtowała się na poziomie 5 302 zł i wzrosła w stosunku do 2017 r. o 43 zł. Na terenach miejskich za 1 m<sup>2</sup> powierzchni użytkowej nowego lokalu mieszkalnego płacono przeciętnie o 34,4% więcej niż na terenach wiejskich, a w przypadku mediany cen stosunek ten wyniósł 24,9%.

Na obszarach wiejskich za 1 m<sup>2</sup> powierzchni użytkowej lokalu mieszkalnego sprzedanego na rynku pierwotnym w 2018 r. płacono przeciętnie 4 266 zł i było to o 17 zł mniej niż przed rokiem. Jednocześnie ceny za 1 m<sup>2</sup> powierzchni użytkowej

Average prices for 1 m<sup>2</sup> of usable area of residential premises sold in 2018 on the primary market were 24.9% higher than for premises sold on the secondary market. On the primary market, the average price for 1 m<sup>2</sup> of usable area of residential premises sold in 2018 was PLN 5 581 and it was by PLN 50 lower than a year before. At the same time, in the case of half of residential premises sold on the primary market in 2018, less than PLN 5 182 was paid for 1 m<sup>2</sup> of usable area, while in 2017 the median of these prices amounted to PLN 5 165.

The highest average prices for 1 m<sup>2</sup> of usable area of new residential premises are observed in the cities with powiat status. In 2018 the average price paid for 1 m<sup>2</sup> of usable area of such premises was PLN 6 140 (PLN 14 less than in 2017).

In urban areas, the average price for 1 m<sup>2</sup> of usable area of residential premises sold in 2018 on the primary market amounted to PLN 5 733 and was by PLN 29 lower compared to 2017. The median of prices amounted to PLN 5 302 and it increased by PLN 43 compared to 2017. In urban areas, the amount paid for 1 m<sup>2</sup> of usable area of new residential premises was on average by 34.4% higher than in rural areas and in the case of the price median the relation was 24.9%.

In rural areas the price paid for 1 m<sup>2</sup> of usable area of residential premises sold on the primary market in 2018 was on average PLN 4 266, which was by PLN 17 less than a year before. At the same time, the prices for 1 m<sup>2</sup> of usable



dla połowy nowych lokali mieszkalnych usytuowanych poza granicami miast kształtowały się poniżej poziomu 4 244 zł (19 zł więcej niż w 2017r.).

area for half of new residential premises – located outside the cities – were below PLN 4 244 (PLN 19 more than in 2017).

**Tablica 20. Średnie miary cen za 1m<sup>2</sup> powierzchni użytkowej lokali mieszkalnych sprzedanych na rynku pierwotnym według lokalizacji**

Table 20. Average measures per 1m<sup>2</sup> of residential premises sold on the primary market by location

Lokale mieszkalne Residential premises	2015		2016		2017		2018	
	średnia average	mediana median	średnia average	mediana median	średnia average	mediana median	średnia average	mediana median
	w tys. zł in thous. PLN							
Ogółem Total	5 566	5 201	5 613	5 298	5 631	5 165	5 581	5 182
W granicach miast In urban areas	5 720	5 361	5 775	5 495	5 762	5 259	5 733	5 302
w tym w miastach na prawach powiatu of which cities with powiat status	6 027	5 656	6 118	5 844	6 154	5 738	6 140	5 744
Poza granicami miast Outside the cities	4 218	4 102	4 194	4 152	4 283	4 225	4 266	4 244

W 2018 r. za 1 m<sup>2</sup> powierzchni użytkowej lokalu mieszkalnego sprzedanego rynku wtórnym płacono przeciętnie 4 468 zł (o 325 zł więcej niż w 2017 r.), podczas gdy w przypadku połowy mieszkań sprzedanych na tym rynku za 1 m<sup>2</sup> powierzchni użytkowej lokalu zapłacono mniej niż 3 807 zł (o 289 zł więcej niż rok wcześniej).

In 2018 an average price of PLN 4 468 was paid for 1 m<sup>2</sup> of usable area of residential premises sold on the secondary market (PLN 325 more than in 2017), while in the case of half of the premises sold on that market less than PLN 3 807 was paid for 1 m<sup>2</sup> of usable area (PLN 289 more than a year before).

Na obszarach miejskich za zakup 1 m<sup>2</sup> powierzchni użytkowej lokalu mieszkalnego na rynku wtórnym płacono 4 644 zł (o 357 zł więcej niż w 2017 r.). Mediana cen wyniosła natomiast 3 935 zł za 1 m<sup>2</sup> powierzchni użytkowej lokalu mieszkalnego. Wyższe ceny odnotowano w miastach na prawach powiatu, gdzie średnia cena za 1 m<sup>2</sup> powierzchni użytkowej używanego lokalu mieszkalnego wyniosła 5 388 zł (o 391 zł wyższa niż w 2017 r.), a mediana cen ukształtowała się na poziomie 4 813 zł (o 316 zł więcej niż przed rokiem).

In urban areas PLN 4 644 was paid for the purchase of 1 m<sup>2</sup> of usable area of residential premises on the secondary market (PLN 357 more than in 2017). The median of prices amounted to PLN 3 935 for 1 m<sup>2</sup> of usable area of residential premises. Higher prices were recorded in the cities with powiat status where the average price for 1 m<sup>2</sup> of usable area of the second-hand residential premises amounted to PLN 5 388 (PLN 391 higher than in 2017), and the median of prices amounted to PLN 4 813 (by PLN 316 more than a year before).

Średnia cena za 1 m<sup>2</sup> powierzchni używanych lokali mieszkalnych usytuowanych poza granicami miast była o 39,6% niższa niż średnia cen odnotowana w miastach, a w przypadku mediany cen różnica ta wyniosła 43,3%. Na obszarach wiejskich za 1 m<sup>2</sup> powierzchni używanego lokalu mieszkalnego płacono 2 805 zł (o 275 zł więcej niż w 2017 r.). Mediana cen wyniosła natomiast 2 232 zł za 1 m<sup>2</sup> powierzchni użytkowej.

The average price for 1 m<sup>2</sup> of the second-hand residential premises located outside cities was 39.6% lower than the average prices recorded in cities, and in the case of the median of prices, the difference was 43.3%. In rural areas the price paid for 1 m<sup>2</sup> of the second-hand residential premises was PLN 2 805 (PLN 275 more than in 2017). The median of prices amounted to PLN 2 232 for 1 m<sup>2</sup> of usable area.

**Tablica 21. Średnie miary cen za 1m<sup>2</sup> powierzchni użytkowej lokali mieszkalnych sprzedanych na rynku wtórnym według lokalizacji**Table 21. Average measures per 1m<sup>2</sup> of residential premises sold on the secondary market by location

Lokale mieszkalne Residential premises	2015		2016		2017		2018	
	średnia average	mediana median	średnia average	mediana median	średnia average	mediana median	średnia average	mediana median
	w tys. zł in thous. PLN							
Ogółem Total	3 911	3 340	3 990	3 396	4 143	3 518	4 468	3 807
W granicach miast In urban areas	4 042	3 425	4 127	3 486	4 287	3 617	4 644	3 935
w tym w miastach na prawach powiatu of which cities with powiat status	4 674	4 211	4 794	4 269	4 997	4 497	5 388	4 813
Poza granicami miast Outside the cities	2 380	1 889	2 495	1 979	2 530	2 038	2 805	2 232

## Rozdział 6

### Chapter 6

## Relacje cen

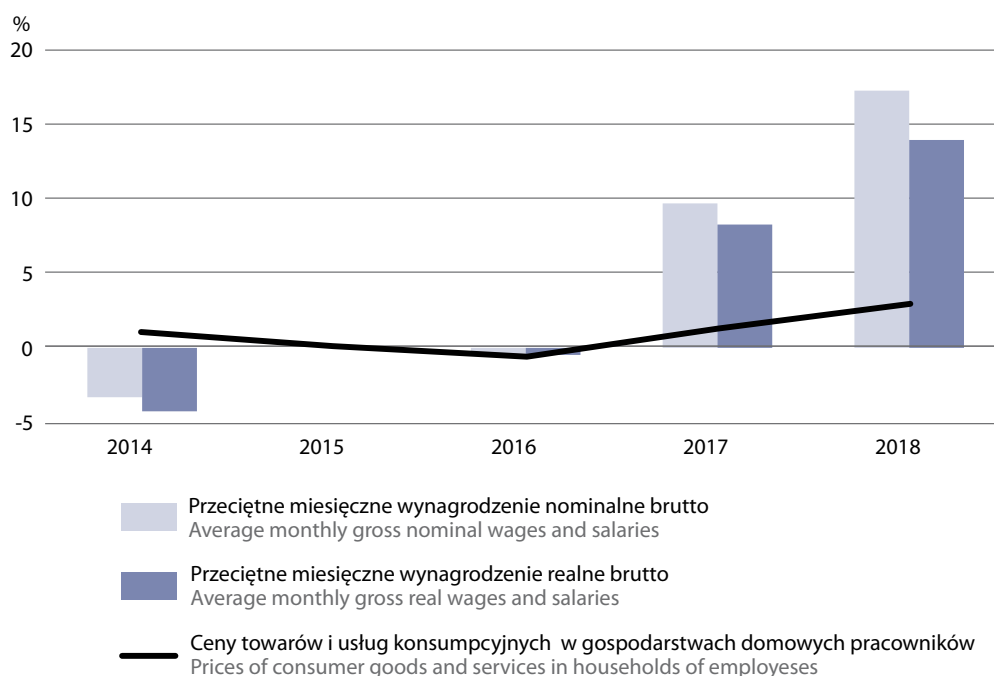
### Price relations

W 2018 r. ceny towarów i usług konsumpcyjnych nabywanych przez gospodarstwa domowe pracowników wzrosły o 1,6%, podczas gdy przeciętne miesięczne wynagrodzenie nominalne brutto w sektorze przedsiębiorstw – o 7,1% (w 2017 r. odpowiednio o: 1,9% i 5,7%). W konsekwencji ponad 4-krotnie szybszego wzrostu wynagrodzeń niż cen towarów i usług istotnie zwiększyła się siła nabywcza płac (o 5,4%).

Prices of consumer goods and services purchased by households of employees increased in 2018 by 1.6%, while the average monthly gross nominal remuneration in the business sector by 7.1% (in 2017 by 1.9% and 5.7%, respectively). As a consequence of 4-times faster increase in remunerations than prices of goods and services, the purchasing power of remunerations grew considerably (by 5.4%).

#### Wykres 37. Zmiany cen towarów i usług konsumpcyjnych w gospodarstwach domowych pracowników oraz wynagrodzeń nominalnych i realnych w stosunku do 2015 r.

Chart 37. Changes in prices of consumer goods and services in households of employees and in nominal and real wages and salaries compared to 2015

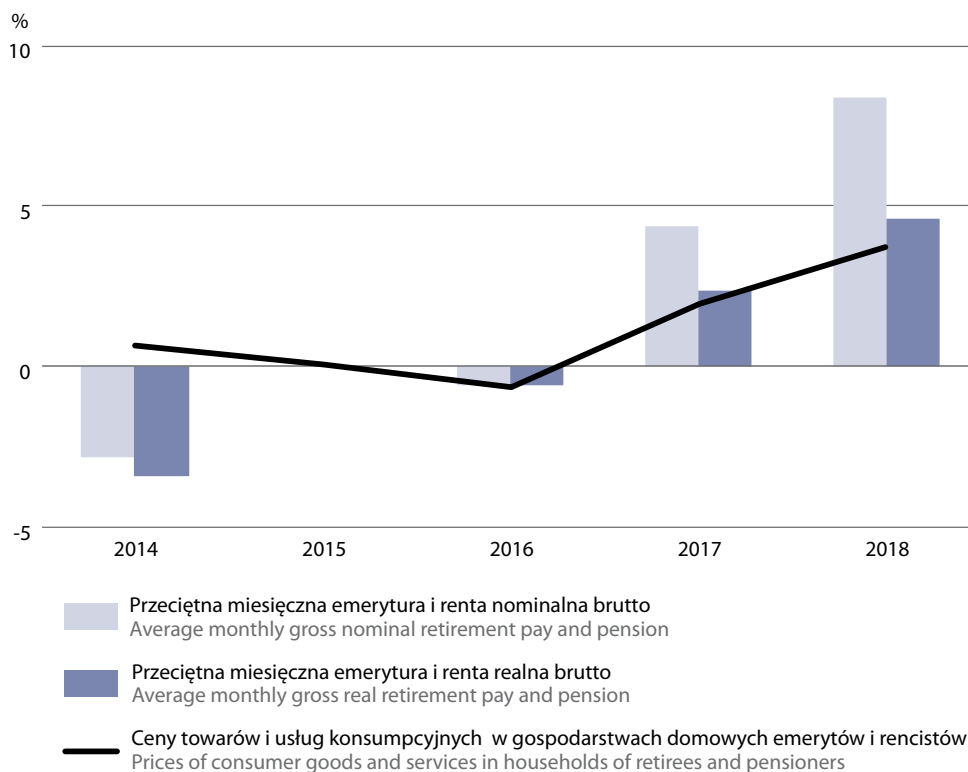


Przeciętne nominalne emerytury i renty brutto z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych rosły znacznie wolniej niż wynagrodzenia (3,9% wobec 2,5% w 2017 r.), a ich siła nabywcza, przy wzroście cen towarów i usług konsumpcyjnych nabywanych przez emerytów i rencistów (o 1,8%), zwiększyła się o 2,1% (w 2017 r. odpowiednio o: 2,3% i 0,2%).

Average nominal gross retirement pay and pensions from the non-agricultural social insurance system grew significantly slower than remunerations (3.9% against 2.5% in 2017) and their purchasing power, with the growth in prices of consumer goods and services purchased by pensioners and retirees (by 1.8%), increased by 2.1% (in 2017 by 2.3% and 0.2%, respectively).

**Wykres 38. Zmiany cen towarów i usług konsumpcyjnych w gospodarstwach domowych emerytów i rencistów oraz emerytur i rent z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych w stosunku do 2015 r.**

Chart 38. Changes in prices of consumer goods and services prices in households of retirees and pensioners and of retirement pay and pensions from non-agricultural social security system compared to 2015



W 2018 r. utrzymał się obserwowany od 2016 r. wzrost cen detalicznych większości artykułów żywnościowych, w tym cen chleba. Wolniejszy wzrost cen m.in. szynki wieprzowej gotowanej, mięsa wołowego z kością (rostbief), kurcząt patroszonych, kiełbasy wędzonej, sera twarogowego półtłustego i maki pszennej niż cen chleba sprawił, że za równowartość ceny 1 kg tych artykułów można było nabyć mniej chleba pszenno-żytniego. Spadek cen detalicznych m.in. cukru białego kryształ, sera dojrzewającego, mleka krowiego spożywczego o zawartości tłuszczu 3–3,5% oraz mięsa wieprzowego bez kości (łopatka) również wpłynął na obniżenie poziomu relacji ich cen do cen chleba. Szybszy wzrost cen masła świeżego o zawartości tłuszczu ok. 82,5% niż cen chleba umożliwił natomiast nabycie większej ilości chleba pszenno-żytniego za równowartość ceny 1 kg tego produktu.

The increase in retail prices of majority of foodstuffs, of which in prices of bread observed since 2016 remained unchanged in 2018. Slower increase in prices, among others of pork ham, beef with bone (leg), disembowelled chicken, smoked sausage, semi-fat cottage cheese and wheat flour the prices of bread causes that less wheat-rye bread could be purchased for the equivalent of the price for 1 kg of those products. A decrease in retail prices, among others, of white crystallized sugar, ripening cheese, cow's milk with fat content 3–3.5%, and de-boned pork (shoulder) also affected the decrease in relations of their prices to the prices of bread. In turn, faster increase in prices of fresh butter, fat content about 82,5% than in prices of bread allowed purchase of less wheat-rye bread for the equivalent of the price for 1 kg of this product.

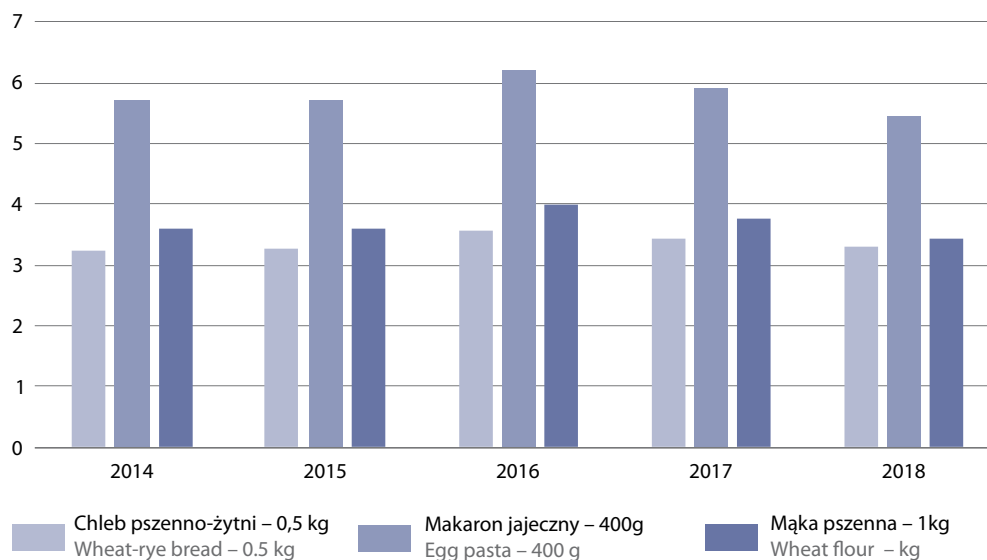
**Tablica 22. Relacje cen detalicznych wybranych artykułów żywnościowych do cen chleba**  
 Table 22. Relations between retail prices of selected foodstuffs and retail prices of bread

Wyszczególnienie Specification	2014	2015	2016	2017	2018
	cena chleba pszenno-żytniego, 0,5 kg = 1,00 price of wheat-rye bread, 0,5 kg = 1.00				
Mąka pszenna – 1 kg Wheat flour – kg	1,1	1,1	1,1	1,1	1,0
Mięso wołowe z kością (rostbief) – 1 kg Beef meat, bone-in (roast beef) – kg	11,9	11,8	11,8	12,1	11,8
Mięso wieprzowe bez kości (łopatka) – 1 kg Pork meat, bone-in (shoulder) – kg	6,1	5,5	5,6	6,0	5,4
Kurczęta patroszone – 1 kg Disembowelled chicken – kg	3,3	3,2	3,1	3,1	3,0
Szynka wieprzowa gotowana – 1 kg Pork ham, boiled – kg	11,1	11,0	11,1	11,3	11,1
Mleko krowie spożywcze o zawartości tłuszczu 3–3,5%, sterylizowane – 1 l Cows' milk, fat content 3–3.5%, sterilized – l	1,4	1,3	1,2	1,2	1,1
Ser twarogowy półtłusty – 1 kg Semi-fat cottage cheese – kg	6,1	6,0	6,0	5,9	5,6
Ser dojrzewający – 1 kg Maturing cheese – kg	10,0	8,7	8,2	9,3	8,6
Masło świeże o zawartości tłuszczu ok. 82,5% – 200 g Fresh butter, fat content about 82.5% – 200 g	2,1	1,9	1,9	2,6	2,7
Cukier biały kryształ – 1 kg White sugar, crystallized – kg	1,1	1,0	1,3	1,3	0,9

Obserwowany od 2017 r. wolniejszy wzrost cen detalicznych wybranych artykułów żywnościowych, przy szybszym wzroście cen skupu pszenicy wpłynął na dalszy spadek poziomu relacji ich cen. Cena detaliczna 1 kg mąki pszennej odpowiadała cenie skupu 3,42 kg pszenicy, cena 0,5 kg chleba pszenno-żytniego – 3,29 kg, a cena 1 kg makaronu jajecznego – 5,45 kg (w 2017 r. odpowiednio: 3,77 kg, 3,42 kg i 5,89 kg). Wzrost cen skupu buraków cukrowych i jednocześnie znaczący spadek cen detalicznych cukru białego kryształ również spowodował obniżenie poziomu relacji ich cen.

The slower growth in retail prices of selected foodstuffs, with the slower increase in retail prices of the selected foodstuffs observed since 2017, with faster increase in procurement prices of wheat resulted in further decrease in the level of their price relations. Retail price of 1 kg of wheat flour corresponded to the procurement price of 3.42 kg of wheat, the price of 0.5 kg of wheat-rye bread – 3.29 kg, and the price of 1 kg of egg pasta – 5.45 kg (in 2017 3.77 kg, 3.42 kg and 5.89 kg, respectively). Increase in procurement prices of sugar beets with simultaneous significant decrease in retail prices of white crystallized sugar also resulted in decrease in their price relations.

**Wykres 39. Relacje cen detalicznych wybranych artykułów żywnościowych do cen skupu pszenicy za 1 kg**  
 Chart 39. Relations between retail prices of selected foodstuffs and procurement prices of wheat per 1 kg



Odmienne przedstawiała się natomiast sytuacja w relacjach cen detalicznych wybranych artykułów żywnościowych do cen skupu żywca rzeźnego wieprzowego oraz mleka krowiego.

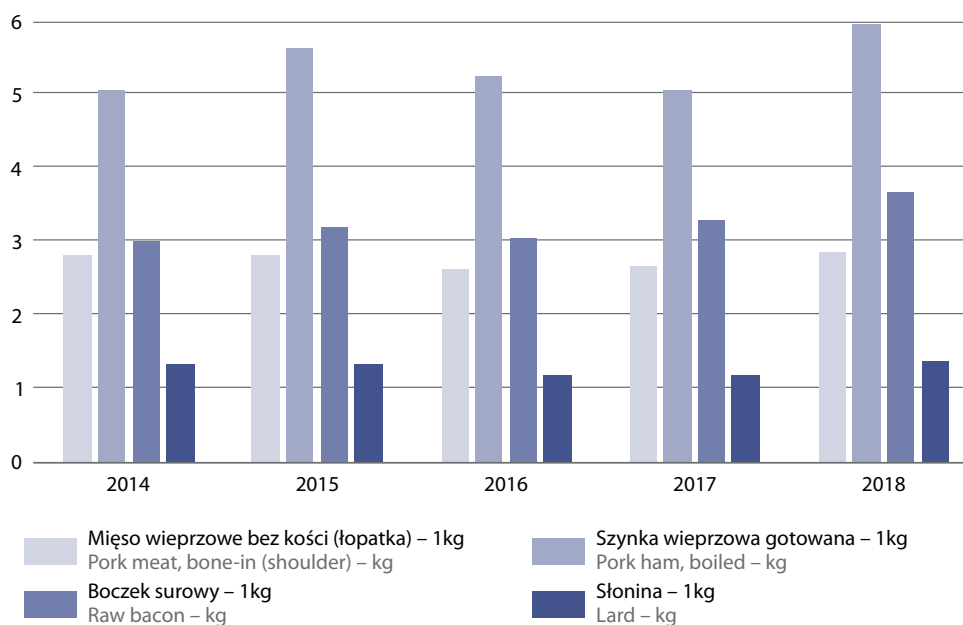
Spadek cen skupu żywca rzeźnego wieprzowego w 2018 r., przy notowanym jednocześnie wolniejszym spadku cen detalicznych mięsa wieprzowego bez kości (łopatka) i boczku surowego oraz wzroście cen detalicznych szynki wieprzowej gotowanej i słoniny, wpłynął na wzrost poziomu relacji ich cen.

However, the situation in relations between retail prices of the selected foodstuffs and procurement prices of pigs for slaughter and cow's milk was different.

An increase in their price relation was affected by decrease in procurement prices of pigs for slaughter in 2018, with simultaneously recorded slower decrease in retail prices of boned pork and raw bacon, and increase in retail prices of boiled pork ham and lard.

**Wykres 40. Relacje cen detalicznych wybranych artykułów żywnościowych do cen skupu żywca rzeźnego wieprzowego za 1 kg**

Chart 40. Relations between retail prices of selected foodstuffs and procurement prices of pigs for slaughter per 1 kg



Na wyższym poziomie kształtowały się również relacje cen detalicznych wybranych artykułów żywnościowych do cen skupu mleka krowiego. Na wzrost poziomu relacji ich cen wpłynęły wyższe ceny detaliczne masła świeżego o zawartości tłuszczu ok. 82,5% i sera twarogowego półtłustego oraz wolniejszy spadek cen detalicznych mleka krowiego spożywczego o zawartości tłuszczu 3–3,5% i sera dojrzewającego niż cen skupu mleka krowiego.

Wzrost poziomu relacji, spowodowany szybszym wzrostem cen detalicznych niż cen skupu, notowano także w przypadku cen detalicznych mięsa wołowego z kością (rostbef) i cen skupu żywca wołowego.

Utrzymujący się od 2017 r. wzrost cen skupu wybranych produktów rolnych wpłynął w 2018 r. na korzystniejsze relacje cen detalicznych środków produkcji dla rolnictwa do cen skupu produktów rolnych. W celu nabycia wybranych środków produkcji konieczna była sprzedaż mniejszej ilości m.in. pszenicy, żyta i ziemniaków. Niekorzystnym zmianom uległy natomiast relacje cen większości środków produkcji do cen skupu żywca wieprzowego i mleka krowiego, których ceny skupu spadły.

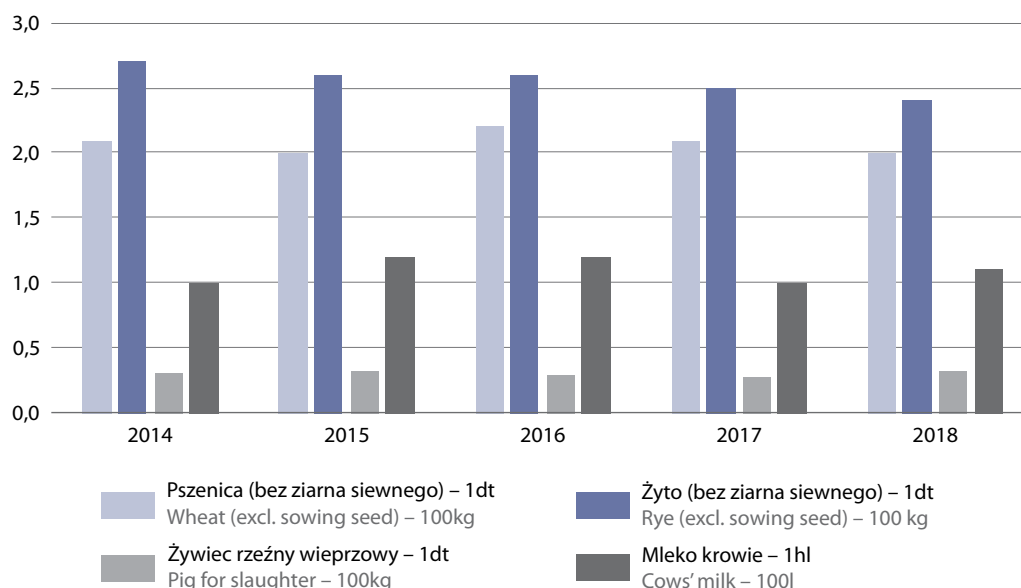
Relations between retail prices of the selected foodstuffs and procurement prices of cow's milk were also at a higher level. Increase in the level or relations between their prices was affected by higher retail prices of fresh butter fat content about 82,5% and semi-fat cottage cheese and slower decrease in retail prices of cow's milk with fat content 3–3.5% and ripening cheese than the prices of cow's milk.

Increase in the level of relations, caused by faster increase in retail prices than procurement prices, was also observed in the case of retail prices of boned beef (leg) and procurement prices of cattle for slaughter.

In 2018, the increase in procurement prices of the selected agricultural products observed since 2017, resulted in more favourable relations between retail prices of means of production for agriculture and the procurement prices of agricultural products. Sales of lower quantities, among other, of wheat, rye and potatoes, was necessary to purchase the selected means of production. However, unfavourable changes occurred in relations between prices of majority of means of production and procurement prices of pigs for slaughter and cow's milk.

### Wykres 41. Relacje cen detalicznych 1 dt mieszanki paszowej dla tuczników do cen skupu niektórych produktów rolnych

Chart 41. Relations between retail prices of 100 kg compound feeding stuffs for pokers and procurement prices of some agricultural products



Czynnikiem decydującym o kosztach produkcji w rolnictwie jest cena oleju napędowego, niezbędnego do pracy maszyn i urządzeń rolniczych. Wzrost cen detalicznych oleju napędowego w 2018 r. wpłynął na pogorszenie relacji jego cen do cen skupu podstawowych produktów rolnych. Rolnicy, aby zakupić olej napędowy musieli sprzedać więcej niż w 2017 r. m.in. rzepaku i rzepiku przemysłowego, żywca rzeźnego wieprzowego i mleka krowiego. Na poziomie roku poprzedniego utrzymała się relacja cen detalicznych oleju napędowego w stosunku do cen skupu pszenicy. Poprawie uległa tylko relacja cen detalicznych oleju napędowego do cen skupu ziemniaków, których ceny w 2018 r. również istotnie wzrosły.

The factor determining the costs of production in agriculture was the price of diesel oil, necessary for work of agricultural machinery and equipment. Increase in retail prices of diesel oil in 2018 is reflected in worsening of relation between its prices and the procurement prices of the basic agricultural products. In order to purchase diesel oil in 2017, farmers had to sell more, among others, industrial rape and turnip rape, pigs for slaughter and cow's milk. The relation between retail prices of diesel oil and procurement prices of wheat was at the same level as the year before. There was an improvement in relation between retail prices of diesel oil and procurement prices of potatoes, the prices of which also significantly grew in 2018.



**Tablica 23. Relacje cen detalicznych oleju napędowego za 100 l do cen skupu niektórych produktów rolnych**

Table 23. Relations between retail prices of diesel oil per 100 l and procurement prices of some agricultural products

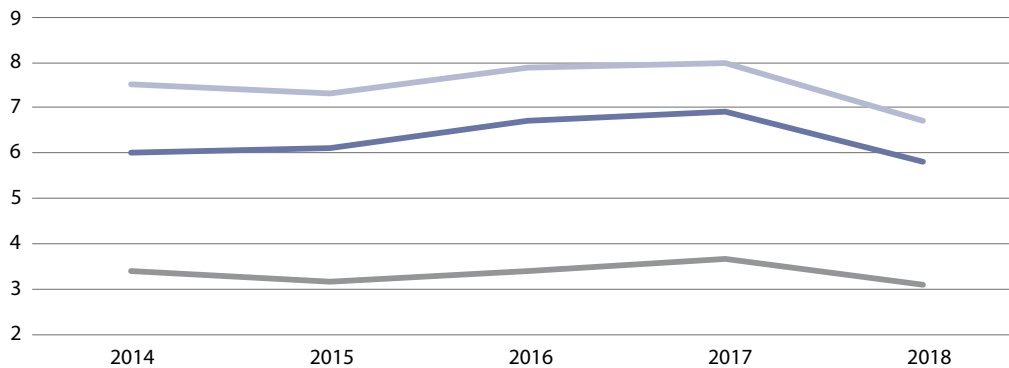
Produkty rolne Agricultural products	2014	2015	2016	2017	2018
	cena skupu 1 dt produktów rolnych = 1,00 procurement prices of dt of agricultural products = 1.00				
Ziarno zbóż (bez siewnego): Cereal grain (excl. sowing seed):					
pszenicy wheat	7,7	6,8	6,7	6,8	6,8
żyta rye	9,9	8,8	8,0	8,2	8,3
Rzepak i rzepik przemysłowy Rape and industrial agrimony	4,0	3,0	2,6	2,8	3,2
Buraki cukrowe Sugar beets	41,9	38,1	35,7	46,9	47,0
Ziemniaki Potatoes	13,6	11,4	10,8	12,1	11,6
Żywiec rzeźny wieprzowy Pigs for slaughter	1,1	1,1	0,9	0,9	1,1
Mleko krowie <sup>a</sup> Cows' milk <sup>a</sup>	3,8	4,0	3,8	3,2	3,7

a W hektolitrach.  
a In hectolitres.

Obserwowany w 2018 r. spadek cen skupu żywca wieprzowego wpłynął na pogorszenie opłacalności tuczu trzody chlewnej i w konsekwencji redukcję jej pogłowia. Relacja cen skupu żywca wieprzowego do cen żyta i jęczmienia na targowiskach w 2018 r. zmniejszyła się do poziomu najniższego notowanego w ciągu ostatnich sześciu lat.

The decrease in procurement prices of pigs for slaughter observed in 2018 resulted in worsening of profitability of pig fattening and in consequence reduction in the number. Relation between procurement prices of rye and barley at marketplaces in 2018 decreased to the lowest level recorded in the recent six years.

**Wykres 42. Relacje opłacalności tuczu trzody chlewnej**  
 Chart 42. Relations of profitability of pigs fattening



Cena skupu żywca wieprzowego za 1kg do cen:  
 Procurement price of pigs for slaughter per 1kg to prices of:

- żyta na targowiskach – 1kg  
rye on marketplaces – 1kg
- jęczmienia na targowiskach – 1kg  
barley on marketplaces – 1kg
- mieszanki paszowej dla tuczników – 1kg  
compound feedingstuffs for porkers – 1kg

## Rozdział 7

### Chapter 7

## Ceny w handlu zagranicznym

### Prices in foreign trade

W 2018 r. eksport towarów (liczony w złotych) wzrósł o 7,8%, a import był wyższy o 10,3% w porównaniu do 2017 r. Zanotowano ujemne saldo obrotów na poziomie 19,5 mld zł. W strukturze geograficznej obrotów towarowych ogółem nie nastąpiły istotne zmiany. Udział krajów rozwiniętych w eksporcie wyniósł 87,1% (w tym krajów UE 80,6%), a w imporcie – 65,9% (w tym UE 58,8%), wobec odpowiednio 86,6% (w tym UE 80,0%) i 67,7% (w tym UE 60,4%) w 2017 r. Udział krajów rozwijających się w imporcie wyniósł 25,2%, a w eksporcie 7,1%. Wartość importu z krajów Europy Środkowo-Wschodniej stanowiła 8,9%, a eksportu 5,8% wartości obrotów ogółem. Niezmiennie głównym partnerem handlowym Polski były Niemcy, których udział w eksporcie zwiększył się w porównaniu do 2017 r. o 0,7 p. proc. i wyniósł 28,2%, a w imporcie zmniejszył się o 0,5 p. proc. i stanowił 22,6%.

**Ceny transakcyjne** towarów importowanych w 2018 r. w stosunku do roku poprzedniego wzrosły o 3,0%, a towarów eksportowanych – o 1,6%. W 2017 r. ceny towarów importowanych wzrosły się o 1,3%, a eksportowanych o 1,5%. Wskaźnik „terms of trade” w 2018 r. ukształtował się na niekorzystnym poziomie 98,6 (wobec 100,2 przed rokiem).

In 2018, export of goods (calculated in PLN) increased by 7.8%, and import was higher by 10.3% as compared to 2017. A negative balance of turnover at the level of PLN 19.5 bn was observed. There were no changes in geographic structure of goods. Share of developed countries amounted to 87.1% in export (of which the EU countries 80.6%), and 65.9% in import (of which the EU 58.8%), against 86.6% (of which the EU 80.0%) and 67.7% (of which the EU 60.4%), respectively in 2017. Share of developing countries amounted to 25.2% in import, and 7.1% in export. Value of import from countries of the Central and Eastern Europe accounted for 8.9% and export for 5.8% of the total turnover value. Germany remained Poland's main commercial partner, which share in export increased by 0.7 percentage point as compared to 2017 and amounted to 28.2%, and in import it decreased by 0.5 percentage point to 22.6%.

**Transaction prices** of imported goods, as compared to the previous year, increased in 2018 by 3.0%, while those of exported goods by 1.6%. In 2017, prices of imported goods increased by 1.3% and exported goods by 1.5%. Terms of trade index in 2018 was at unfavorable level of 98.6 (against 100.2 a year ago).

**Tablica 24. Wskaźniki cen transakcyjnych w handlu zagranicznym**

Table 24. Transaction price indices of foreign trade

Wyszczególnienie Specification	2014	2015	2016	2017	2018		
	rok poprzedni=100 previous year=100				2010=100	2015=100	
Import Imports	97,3	99,9	99,7	101,3	103,0	114,8	104,0
Eksport Exports	100,3	100,6	100,3	101,5	101,6	117,9	103,4
Terms of trade	103,1	100,7	100,6	100,2	98,6	102,7	99,4

Na wzrost cen towarów importowanych ogółem wpłynęły przede wszystkim wyższe ceny w następujących sekcjach Międzynarodowej Standardowej Klasyfikacji Handlu (SITC): paliwa mineralne, smary i materiały pochodne o 21,6% (co spowodowane było głównie wzrostem cen ropy naftowej, produktów naftowych i materiałów pochodnych o 25,3%), chemikalia i produkty pokrewne o 2,0% (w tym: chemikalia

An increase in prices of imported goods in total was mainly influenced by higher prices in the following sections of the Standard International Trade Classification (SITC): mineral fuels, lubricants and related materials by 21.6% (which was mainly caused by an increase in the prices of oil, petroleum products and related materials of 25.3%), chemicals and related products by 2.0% (of which: inorganic chemicals by

nieorganiczne o 4,2%, chemikalia organiczne o 3,6%, nawozy o 9,5%, pigmenty, barwniki i środki barwiące o 8,9%) towary przemysłowe sklasyfikowane głównie według surowca o 3,8% (w tym: żelazo i stal o 6,1%, metale nieżelazne o 3,2%, papier, tektura i wyroby z masy papierniczej, papieru lub tektury o 5,1%, wyroby z korka i drewna (z wyjątkiem mebli) o 6,3%, wyroby z kauczuku o 4,7%) oraz maszyn, urządzeń i sprzętu transportowego o 1,6% (w tym: maszyny i urządzenia do wytwarzania energii o 8,4%, maszyny biurowe i urządzenia do automatycznego przetwarzania danych o 3,9%, pojazdy drogowe o 3,1%). Spadły natomiast ceny importowanej żywności i zwierząt żywych o 3,1% (w tym: mięso i przetwory mięsne o 9,7%, warzywa i owoce o 1,7%, kawa, herbata, kakao, przyprawy i wyroby z nich o 8,1%) oraz olejów, tłuszczów, wosków roślinnych i zwierzęcych o 12,7% (w tym: oleje i tłuszcze roślinne, surowe, rafinowane lub frakcjonowane o 11,2%).

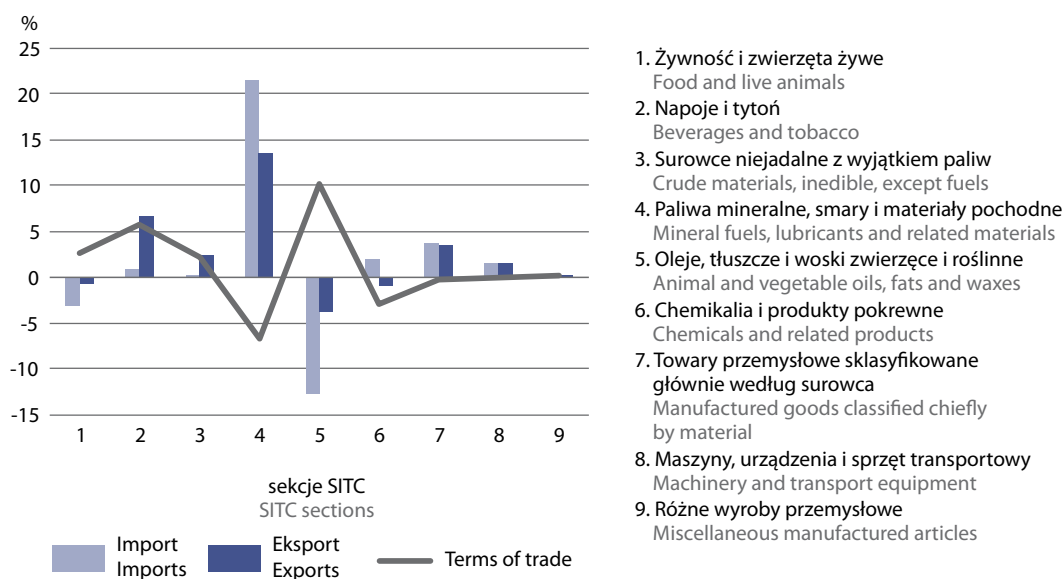
Wśród towarów eksportowanych wzrosły głównie ceny paliw mineralnych, smarów i materiałów pochodnych o 13,6% (w tym: węgiel, koks i brykiety o 8,2% oraz produkty naftowe i materiały pochodne o 19,7%), surowców niejadalnych z wyjątkiem paliw o 2,4% (w tym: rudy metali i złom o 6,1%, nawozy surowe naturalne i surowce mineralne (bez węgla, ropy naftowej, kamieni szlachetnych) o 17,9%, masa celulozowa i makulatura o 2,7%), towarów przemysłowych sklasyfikowanych głównie według surowca o 3,5% (w tym: żelazo i stal o 10,4%, papier, tektura i wyroby z masy papierniczej, papieru lub tektury o 7,6%, wyroby z korka i drewna (z wyjątkiem mebli) o 2,6%), napojów i tytoniu o 6,6% (w tym: napoje o 2,9%, tytoń i wyroby tytoniowe o 7,5%) oraz maszyn, urządzeń i sprzętu transportowego o 1,5%. Z kolei spadek cen zaobserwowano w sekcjach: chemikalia i produkty pokrewne o 0,9%, żywność i zwierzęta żywe o 0,6% oraz oleje, tłuszcze, woski roślinne i zwierzęce o 3,8%.

4.2%, organic chemicals by 3.6%, fertilizers by 9.5%, dyes, pigments and other coloring matter by 8.9%) and manufactured goods classified chiefly by material by 3.8% (of which: iron and steel by 6.1%, non-ferrous metals by 3.2%, paper and paperboard; articles of paper pulp, of paper or of paperboard by 5.1%, cork and wood manufactures (excluding furniture) by 6.3%, rubber manufactures by 4.7%) as well as machinery and transport equipment by 1.6% (of which: power-generating machinery and equipment by 8.4%, office machines and automatic data processing machines by 3.9%, road vehicles by 3.1%). However, a decrease of 3.1% was observed in prices of imported food and live animals (of which: meat and meat products of 9.7%, fruit and vegetable of 1.7%, coffee, tea, cocoa, spices and articles thereof of 8.1%) and animal and vegetable oils, fats and waxes of 12.7% (of which: fixed vegetable fats and oils, crude, refined or fractionated of 11.2%).

Among exported goods prices increased mainly for mineral fuels, lubricants and related materials by 13.6% (of which: coal, coke and briquettes by 8.2% and petroleum products and related products by 19.7%), crude materials inedible, except fuels by 2.4% (of which: metalliferous ores and metal scrap by 6.1%, crude fertilizers and crude minerals (excluding coal, oil, precious stones) by 17.9%, pulp and waste paper by 2.7%), manufactured goods classified chiefly by material by 3.5% (of which: iron and steel by 10.4%, paper and paperboard; articles of paper pulp, of paper or of paperboard by 7.6%, cork and wood manufactures (excluding furniture) by 2.6%), beverages and tobacco by 6.6% (of which: beverages by 2.9%, tobacco by 7.5%) and machinery and transport equipment by 1.5%. In turn a decrease in prices was observed in sections: chemicals and related products of 0.9%, food and live animals of 0.6% and animal, and vegetable oils, fats and waxes of 3.8%.

**Wykres 43. Zmiany cen transakcyjnych w handlu zagranicznym według sekcji SITC w 2018 r. w stosunku do roku poprzedniego**

Chart 43. Changes in transaction prices of foreign trade by SITC sections in 2018 compared to the previous year



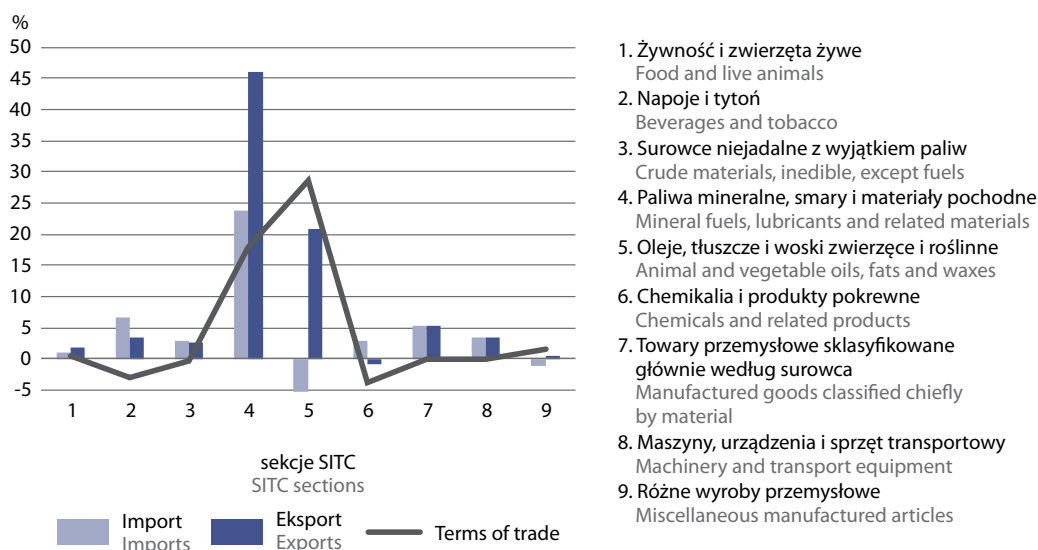
1. Żywność i zwierzęta żywe  
Food and live animals
2. Napoje i tytoń  
Beverages and tobacco
3. Surowce niejadalne z wyjątkiem paliw  
Crude materials, inedible, except fuels
4. Paliwa mineralne, smary i materiały pochodne  
Mineral fuels, lubricants and related materials
5. Oleje, tłuszcze i woski zwierzęce i roślinne  
Animal and vegetable oils, fats and waxes
6. Chemikalia i produkty pokrewne  
Chemicals and related products
7. Towary przemysłowe sklasyfikowane głównie według surowca  
Manufactured goods classified chiefly by material
8. Maszyny, urządzenia i sprzęt transportowy  
Machinery and transport equipment
9. Różne wyroby przemysłowe  
Miscellaneous manufactured articles

W odniesieniu do 2015 r. ceny transakcyjne towarów importowanych i eksportowanych były wyższe odpowiednio o 4,0% i 3,4%, a wskaźnik „terms of trade” wyniósł 99,4. W imporcie znacząco wzrosły ceny paliw mineralnych, smarów i materiałów pochodnych (o 23,9%), napojów i tytoniu (o 6,6%), towarów przemysłowych sklasyfikowanych głównie według surowca (o 5,4%) oraz maszyn, urządzeń i sprzętu transportowego (o 3,3%). W eksporcie najbardziej wzrosły ceny paliw mineralnych, smarów i materiałów pochodnych (o 46,2%), olejów, tłuszczów i wosków zwierzęcych i roślinnych (o 20,9%), towarów przemysłowych sklasyfikowanych głównie według surowca (o 5,3%), napojów i tytoniu (o 3,5%) oraz maszyn, urządzeń i sprzętu transportowego (o 3,3%). Niższe niż w 2015 r. były ceny importowanych olejów, tłuszczów i wosków zwierzęcych i roślinnych (o 6,0%) i różnych wyrobów przemysłowych (o 1,0%). Natomiast w eksporcie niższe były ceny chemikaliów i produktów pokrewnych, które spadły o 0,9%.

As compared to 2015, transaction prices of imported and exported goods were higher by 4.0% and 3.4%, respectively, and the terms of trade index amounted to 99.4. In imports, significant increase in prices concerned mineral fuels, lubricants and related materials (of 23.9%), beverages and tobacco (of 6.6%), manufactured goods classified chiefly by material (of 5.4%) and machinery and transport equipment (of 3.3%). In exports, the highest increase in prices concerned mineral fuels, lubricants and related materials (of 46.2%), animal and vegetable oils, fats, and waxes (of 20.9%), manufactured goods classified chiefly by material (of 5.3%), beverages and tobacco (of 3.5%) and machinery and transport equipment (of 3.3%). Lower than in 2015, were prices of imported animal and vegetable oils, fats and waxes (by 6.0%) and various manufactures goods (by 1.0%). However, in export, there was a decrease in prices of chemicals and related products, which dropped by 0.9%.

#### Wykres 44. Zmiany cen transakcyjnych w handlu zagranicznym według sekcji SITC w 2018 r. w stosunku do 2015 r.

Chart 44. Changes in transaction prices of foreign trade by SITC sections in 2018 compared to 2015



W obrotach towarowych z **krajami Unii Europejskiej** ceny transakcyjne towarów importowanych wzrosły o 2,6%, a eksportowanych o 2,3%.

In trade turnover with **countries of the European Union** transaction prices of imported goods increased by 2.6%, while exported by 2.3%.

#### Tablica 25. Wskaźniki cen transakcyjnych w handlu zagranicznym z krajami Unii Europejskiej

Table 25. Transaction price indices of foreign trade with the European Union Member States

Wyszczególnienie Specification	2014	2015	2016	2017	2018		
	rok poprzedni=100 previous year=100				2010=100	2015=100	
Import Imports	98,7	101,6	101,8	99,7	102,6	115,6	104,1
Eksport Exports	99,3	100,6	100,1	102,3	102,3	117,1	104,8
Terms of trade	100,6	99,0	98,3	102,6	99,7	101,3	100,7

W imporcie z krajów UE w porównaniu z 2017 r. najbardziej wyrosły ceny paliw mineralnych, smarów i materiałów pochodnych o 16,0%, różnych wyrobów przemysłowych o 4,5%, towarów przemysłowych sklasyfikowanych głównie według surowca o 4,5%, maszyn, urządzeń i sprzętu transportowego o 2,3%, surowców niejadalnych z wyjątkiem paliw o 2,2% oraz napojów i tytoniu o 2,6%. Natomiast obniżyły się ceny olejów, tłuszczów i wosków zwierzęcych i roślinnych o 13,3% oraz żywności i zwierząt żywych o 3,4%.

In import from the EU countries, as compared to 2017, the highest increase in prices concerned mineral fuels, lubricants and related materials of 16.0%, various manufactured goods of 4.5%, manufactured goods classified chiefly by material of 4.5%, machinery and transport equipment of 2.3%, crude materials inedible, except fuels of 2.2% and beverages and tobacco of 2.6%. In turn, there was a decrease in prices of animal and vegetable oils, fats and waxes of 13.3% and food and live animals of 3.4%.

O wzroście cen w eksporcie do UE zdecydowały wyższe ceny paliw mineralnych, smarów i materiałów pochodnych o 12,5%, napojów i tytoniu o 6,7%, towarów przemysłowych sklasyfikowanych głównie według surowca o 4,3%, surowców niejadalnych z wyjątkiem paliw o 3,2% oraz maszyn, urządzeń i sprzętu transportowego o 2,3%.

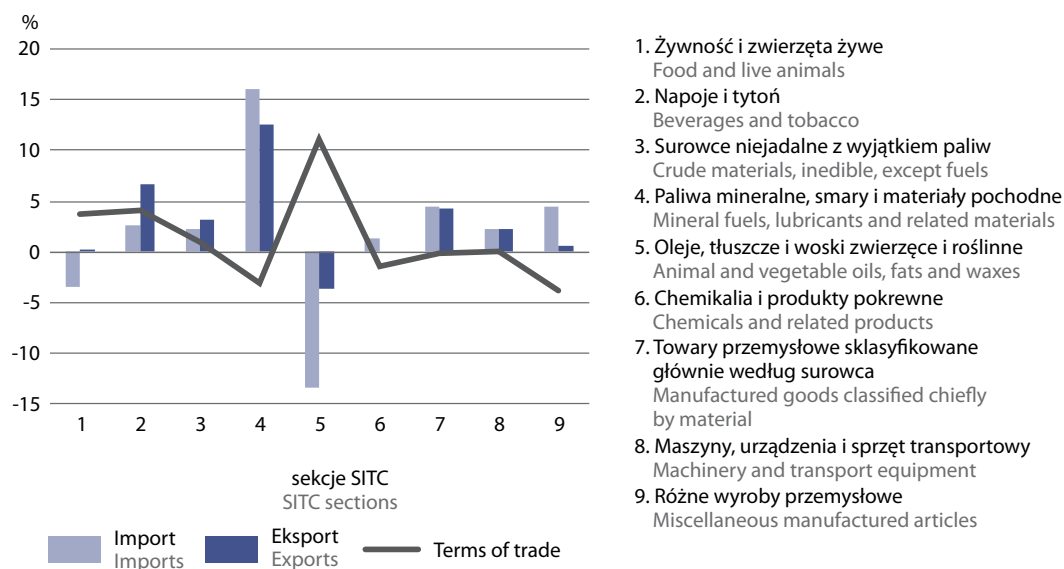
An increase of prices in export to the EU was influenced by higher prices of mineral fuels, lubricants and related materials by 12.5%, beverages and tobacco by 6.7%, manufactured goods classified chiefly by material by 4.3%, crude materials inedible, except fuels by 3.2% and machinery and transport equipment by 2.3%.

Niższa dynamika cen towarów eksportowanych niż importowanych wpłynęła na pogorszenie wskaźnika „terms of trade” w handlu z krajami UE, do poziomu 99,7 (wobec 102,6 w 2017 r.). Niekorzystne relacje zmian cen towarów eksportowanych do importowanych odnotowano w sekcjach: chemikalia i produkty pokrewne (98,6), paliwa mineralne, smary i materiały pochodne (97,0), różne wyroby przemysłowe (96,3) oraz towary przemysłowe sklasyfikowane głównie według surowca (99,8). Korzystne relacje cenowe wystąpiły w sekcjach: żywność i zwierzęta żywe (103,6), napoje i tytoń (104,0), oleje, tłuszcze i woski zwierzęce i roślinne (111,1) oraz surowce niejadalne z wyjątkiem paliw (101,0).

Lower dynamics of prices of exported rather than imported goods resulted in a drop in the terms of trade index in trade with the EU countries to the level of 99.7 (against 102.6 in 2017). Unfavorable price relations of exported to imported goods were observed in sections: chemicals and related products (98.6), mineral fuels, lubricants and related products (97.0), various manufactured goods (96.3) and manufactured goods classified chiefly by material (99.8). Favorable price relations were observed in sections: food and live animals (103.6), beverages and tobacco (104.0), animal, and vegetable oils, fats and waxes (111.1) and crude materials inedible, except fuels (101.0).

#### Wykres 45. Zmiany cen transakcyjnych w handlu zagranicznym z krajami Unii Europejskiej według sekcji SITC w 2018 r. w stosunku do roku poprzedniego

Chart 45. Changes in transaction prices of foreign trade with the European Union Member States by SITC sections in 2018 compared to the previous year

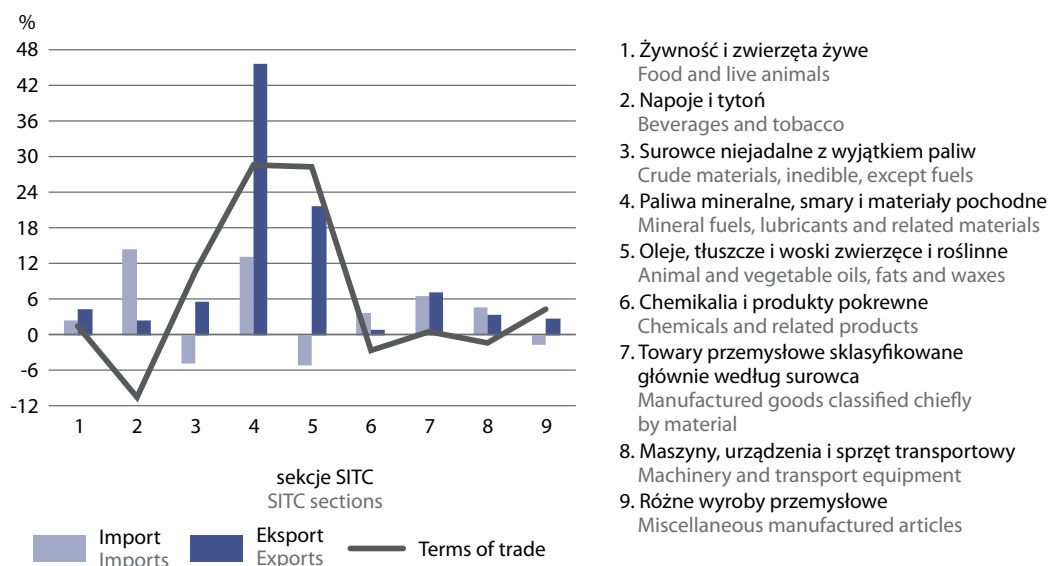


W odniesieniu do 2015 r. ceny w obrotach z krajami Unii Europejskiej wzrosły w imporcie o 4,1%, a w eksporcie o 4,8%. Wskaźnik „terms of trade” ukształtował się na poziomie 100,7.

As compared to 2015, prices in turnover with the European Union countries increase in imports by 4.1%, while in exports by 4.8%. Terms of trade index was at the level of 100.7.

**Wykres 46. Zmiany cen transakcyjnych w handlu zagranicznym z krajami Unii Europejskiej według sekcji SITC w 2018 r. w stosunku do 2015 r.**

Chart 46. Changes in transaction prices of foreign trade with the European Union Member States by SITC sections in 2018 compared to 2015



W obrotach towarowych z **krajami Europy Środkowo-Wschodniej** ceny towarów importowanych wzrosły o 15,6%, a eksportowanych obniżyły się o 0,2% w porównaniu z 2017 r.

In trade turnover with **countries of the Central and Eastern Europe** prices of imported goods increased by 15.6%, while prices of exported goods decreased by 0.2% as compared to 2017.

**Tablica 26. Wskaźniki cen transakcyjnych w handlu zagranicznym z krajami Europy Środkowo-Wschodniej**

Table 26. Transaction price indices of foreign trade with the Central and Eastern Europe countries

Wyszczególnienie Specification	2014	2015	2016	2017	2018	
	rok poprzedni=100 previous year=100				2010=100	2015=100
Import Imports	92,4	73,1	81,9	117,7	115,6	99,3
Eksport Exports	97,7	96,3	98,7	101,4	99,8	104,3
Terms of trade	105,7	131,7	120,5	86,2	86,3	105,0

Wzrost cen w imporcie spowodowany był głównie wysokimi cenami paliw mineralnych, smarów i materiałów pochodnych (wzrost o 23,6%), których udział stanowi ponad połowę wartości obrotów w tej grupie krajów. Spadły natomiast ceny importowanych surowców niejadalnych z wyjątkiem paliw o 3,3%, różnych wyrobów przemysłowych o 1,2% oraz olejów, tłuszczu i wosków zwierzęcych i roślinnych o 9,2%.

Ceny towarów eksportowanych obniżyły się o 0,2%. Przyczyniły się do tego niższe ceny surowców niejadalnych z wyjątkiem paliw o 2,9%, paliw mineralnych, smarów i materiałów pochodnych o 1,2% oraz olejów, tłuszczu i wosków zwierzęcych i roślinnych o 8,3%.

Increase of prices in imports was mainly caused by high prices of mineral fuels, lubricants and related materials (an increase of 23.6%), the share of which accounts for more than half of the turnover value in this group of countries. In turn, there was a decrease in prices of imported crude materials inedible, except fuels of 3.3%, various manufactured goods of 1.2% and animal and vegetable oils, fats and waxes of 9.2%.

Prices of exported goods decreased by 0.2%. It was influenced by lower prices of crude materials inedible, except fuels by 2.9%, mineral fuels, lubricants and related materials by 1.2% and animal and vegetable oils, fats and waxes of 8.3%.

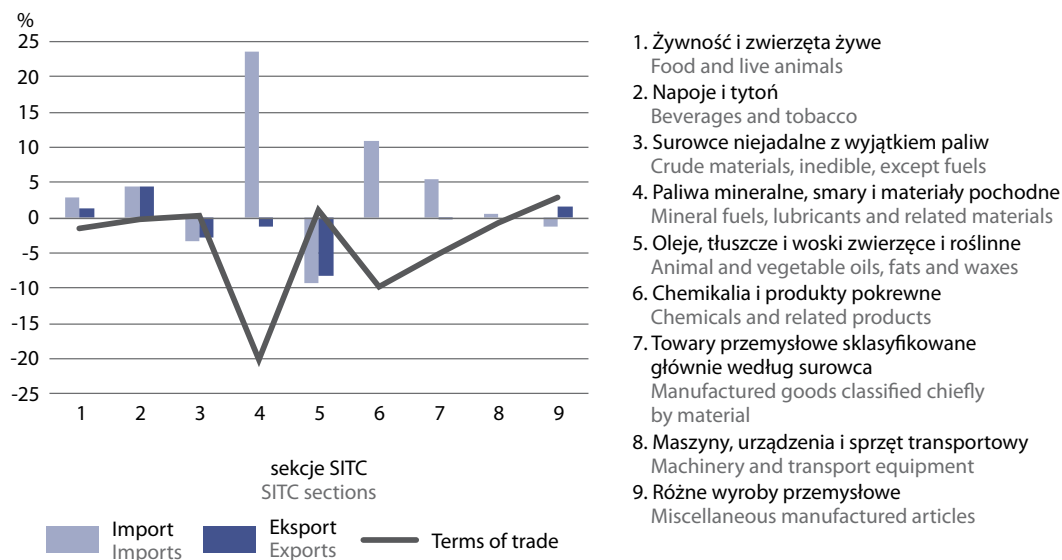


Znacznie większy wzrost cen towarów importowanych niż eksportowanych spowodował, że wskaźnik „terms of trade” ukształtował się na niekorzystnym poziomie 86,3 (w 2017 r. – 86,2).

Significantly higher increase in prices of imported rather than exported goods resulted in terms of trade index being at the unfavorable level of 86.3 (in 2017 – 86.2).

**Wykres 47. Zmiany cen transakcyjnych w handlu zagranicznym z krajami Europy Środkowo-Wschodniej według sekcji SITC w 2018 r. w stosunku do roku poprzedniego**

Chart 47. Changes in transaction prices of foreign trade with the Central and Eastern Europe countries by SITC sections in 2018 compared to the previous year

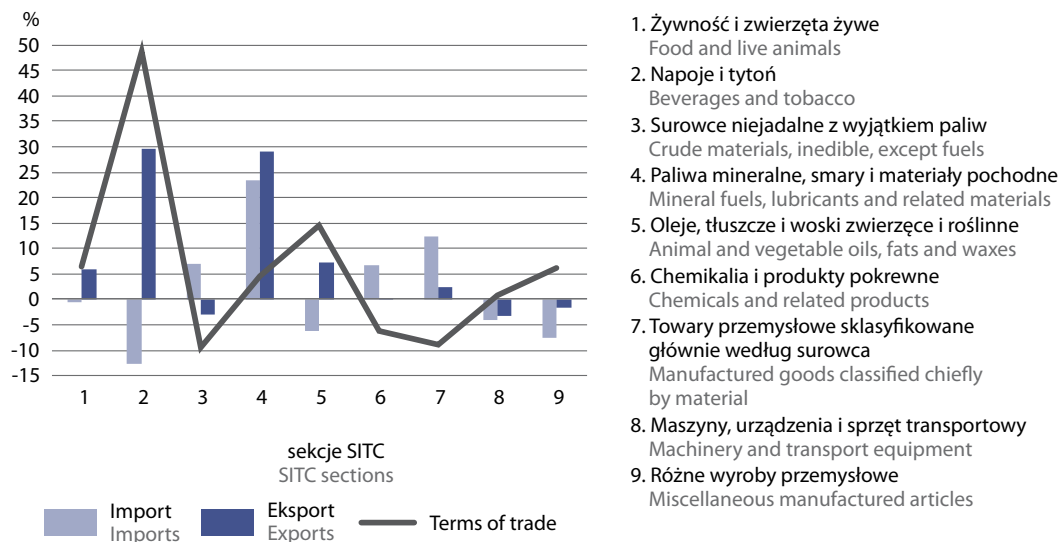


W odniesieniu do 2015 r. ceny w obrotach z krajami Europy Środkowo-Wschodniej w imporcie wzrosły o 11,4%, w eksporcie zmalały o 0,1%. Wskaźnik „terms of trade” w handlu z krajami Europy Środkowo-Wschodniej ukształtował się na poziomie 89,7.

As compared to 2015, prices in turnover with the countries of the Central and Eastern Europe in imports increased by 11.4%, while in exports decreased by 0.1%. Terms of trade index in trade with countries of the Central and Eastern Europe was at the level of 89.7.

### Wykres 48. Zmiany cen transakcyjnych w handlu zagranicznym z krajami Europy Środkowo-Wschodniej według sekcji SITC w 2018 r. w stosunku do 2015 r.

Chart 48. Changes in transaction prices of foreign trade with the Central and Eastern Europe countries by SITC sections in 2018 compared to 2015

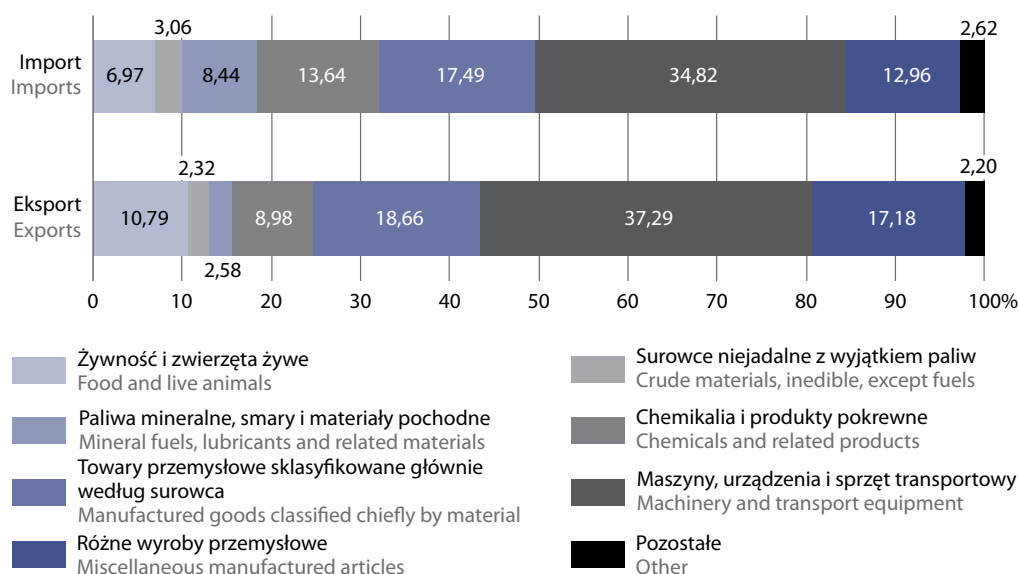


W 2018 r. największy udział zarówno w eksporcie jak i imporcie miały sekcje: maszyny, urządzenia i sprzęt transportowy oraz towary przemysłowe sklasyfikowane głównie według surowca.

In 2018, the sections of machinery and transport equipment and manufactured goods classified chiefly by material had the largest share both in export and in import.

### Wykres 49. Import i eksport według sekcji SITC w 2018 r. (ceny bieżące)

Chart 49. Imports and exports by SITC sections in 2018 (current prices)

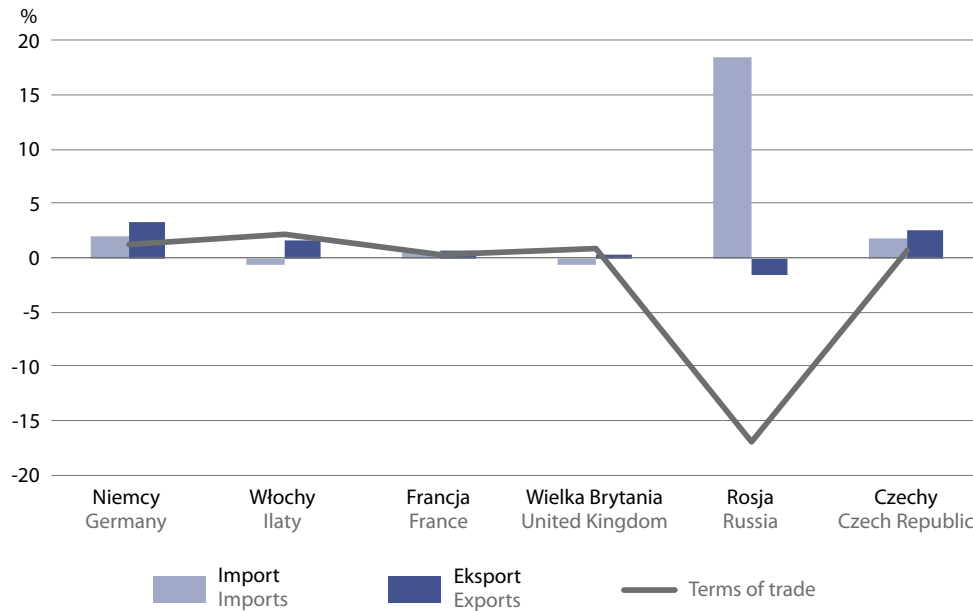


W 2018 r. w **wymianie towarowej z głównymi partnerami** polski handel zagraniczny odnotował korzystne relacje cenowe. Wskaźnik „terms of trade” w obrotach z Niemcami wyniósł 101,3, z Włochami – 102,1, z Francją – 100,3, z Wielką Brytanią – 100,9, z Czechami – 100,7. W obrotach z Rosją osiągnęliśmy niekorzystne relacje cenowe – 83,1.

In 2018, in **trade in goods with the main partners** Polish foreign trade recorded favorable price relations. Terms of trade index in trade with Germany amounted to 101.3, with Italy – 102.1, with France – 100.3, with Great Britain – 100.9, with Czech – 100.7. In trade with Russia price relations were unfavorable – 83.1.

**Wykres 50. Zmiany cen transakcyjnych w handlu zagranicznym według głównych partnerów w 2018 r. w stosunku do roku poprzedniego**

Chart 50. Changes in transaction prices of foreign trade by major partners in 2018 compared to the previous year



W 2018 r. wskaźnik **cen rozdysponowania importu według kierunków przeznaczenia** wzrósł o 3,0% (przed rokiem wzrost o 1,3%). Na wzrost wpłynęły wyższe ceny towarów przeznaczonych do zużycia pośredniego (o 5,4%), w tym głównie paliw i smarów, nieprzetworzonych (o 23,1%) i przetworzonych (o 17,5%). Obniżyły się natomiast ceny towarów konsumpcyjnych – o 0,2% oraz dóbr inwestycyjnych – o 1,1% (w 2017 r. spadek odpowiednio o 1,5% i 2,1%). W grupie towarów konsumpcyjnych najbardziej spadły ceny środków transportu nieprzemysłowego (o 14,7%), żywności i napojów, przetworzonych, głównie dla gospodarstw domowych (o 3,1%) i nieprzetworzonych (o 2,2%) oraz towarów konsumpcyjnych, gdzie indziej niewymienionych, półtrwałego użytku (o 1,6%). Podrożały samochody osobowe (o 7,7%).

W kategorii towarów przeznaczonych na cele inwestycyjne obniżyły się ceny dóbr inwestycyjnych, z wyjątkiem środków transportu (o 0,5%) i środków transportu przemysłowych (o 3,5%).

In 2018, **price index of distribution of imports by direction of use** increased by 3.0% (an increase of 1.3% a year ago). The increase was influenced by higher prices of goods for intermediate consumption (by 5.4%), of which mainly of primary (by 23.1%) and processed (by 17.5%) fuels and lubricants. However, there was a decrease in prices of consumer goods – of 0.2% and investment goods of 1.1% (in 2017, a decrease of 1.5% and 2.1%, respectively). In the group of consumer goods the largest decrease was observed in the prices of non-industrial transport equipment (of 14.7%), processed food and beverages, mainly for households (of 3.1%) and semi-durable consumer goods, not elsewhere specified (of 1.6%). There was an increase in prices of passenger cars (of 7.7%).

In the category of goods intended for investment purposes, the prices of capital goods apart from means of transport, decreased (by 0.5%), while the prices of industrial means of transport decreased by 3.5%.

**Tablica 27. Wskaźniki cen rozdysponowania importu według kierunków przeznaczenia zgodnie z BEC**

Table 27. Price indices of distribution of imports by direction of use by BEC

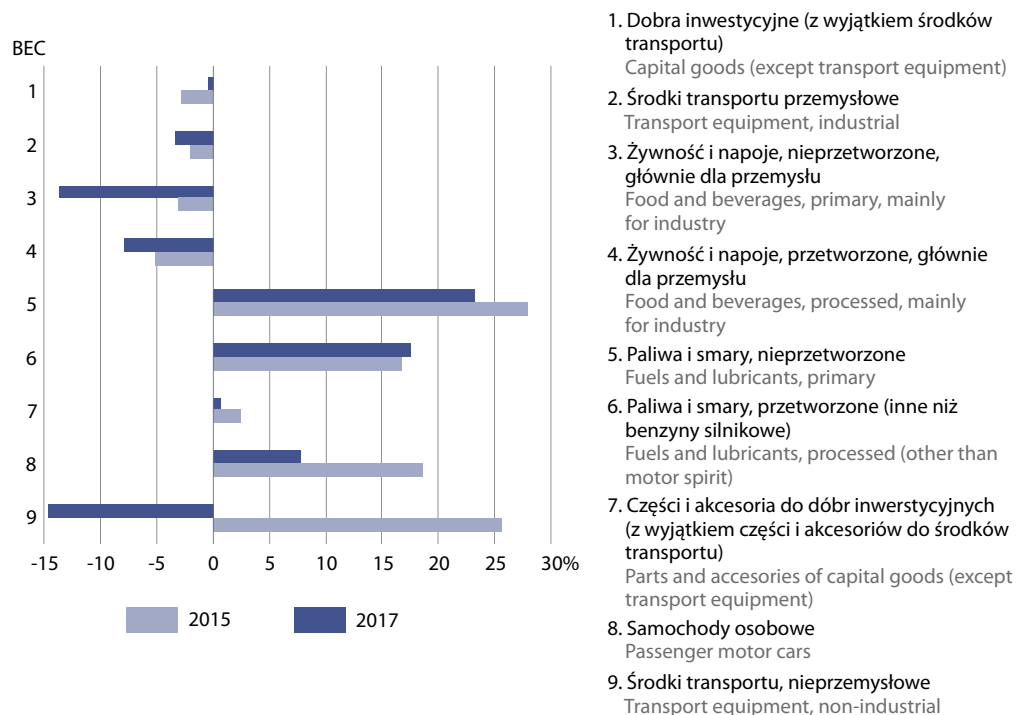
Wyszczególnienie Specification	2014	2015	2016	2017	2018		
	rok poprzedni=100			previous year=100		2010=100	2015=100
<b>Ogółem</b> <b>Total</b>	<b>97,3</b>	<b>99,9</b>	<b>99,7</b>	<b>101,3</b>	<b>103,0</b>	<b>114,8</b>	<b>104,0</b>
Dobra inwestycyjne Capital goods	100,1	108,2	100,5	97,9	98,9	114,9	97,3
Zużycie pośrednie Intermediate goods	96,0	94,3	97,9	104,1	105,4	112,9	107,4
Towary konsumpcyjne Consumption goods	100,1	108,4	104,5	98,5	99,8	123,1	102,7

W porównaniu z 2015 r. wzrosły ceny importowanych towarów z przeznaczeniem na zużycie pośrednie (o 7,4%), konsumpcję (o 2,7%), natomiast spadły ceny dóbr inwestycyjnych (o 2,7%). Najszybciej rosły ceny paliw i smarów, nieprzetworzonych i przetworzonych (odpowiednio o 27,9% i 16,7%), środków transportu, nieprzemysłowych (o 25,6%) i samochodów osobowych (o 18,6%). Niższe były ceny dóbr inwestycyjnych (z wyjątkiem środków transportu) o 2,8%, żywności i napojów przetworzonych i nieprzetworzonych, głównie dla przemysłu (odpowiednio o 5,1% i 3,1%).

Compared to 2015, there was an increase in prices of imported goods for intermediate consumption (of 7.4%), for consumption (of 2.7%) while the prices of investment goods dropped by 2.7%. The fastest growth was recorded in the case of prices of primary and processed fuels and lubricants (of 27.9 and 16.7, respectively) non-industrial transport equipment (of 25.6%), and passenger cars (of 18.6%). On the other hand, the prices of capital goods (excluding transport equipment) were lower by 2.8% and primary and processed food and beverages mainly for industry by 5.1% and 3.1%, respectively.

**Wykres 51. Zmiany cen rozdysponowania importu dla wybranych kierunków przeznaczenia zgodnie z BEC w 2018 r. w stosunku do 2015 r. i 2017 r.**

Chart 51. Changes in prices of distribution of imports for selected direction of use by BEC in 2018 compared to 2015 and 2017



W 2018 r. w stosunku do roku poprzedniego wzrosły ceny rozdysponowania importu (o 3,0%) i eksportu (o 1,6%) według Głównych Kategorii Ekonomicznych (BEC).

In 2018, compared to the previous year, there increased prices of distribution of imports (by 3.0%) and exports (by 1.6%) by the Broad Economic Categories (BEC).

**Tablica 28. Wskaźniki cen rozdysponowania importu i eksportu według głównych kategorii ekonomicznych (BEC)**  
Table 28. Price indices of distribution of imports and exports by Broad Economic Categories (BEC)

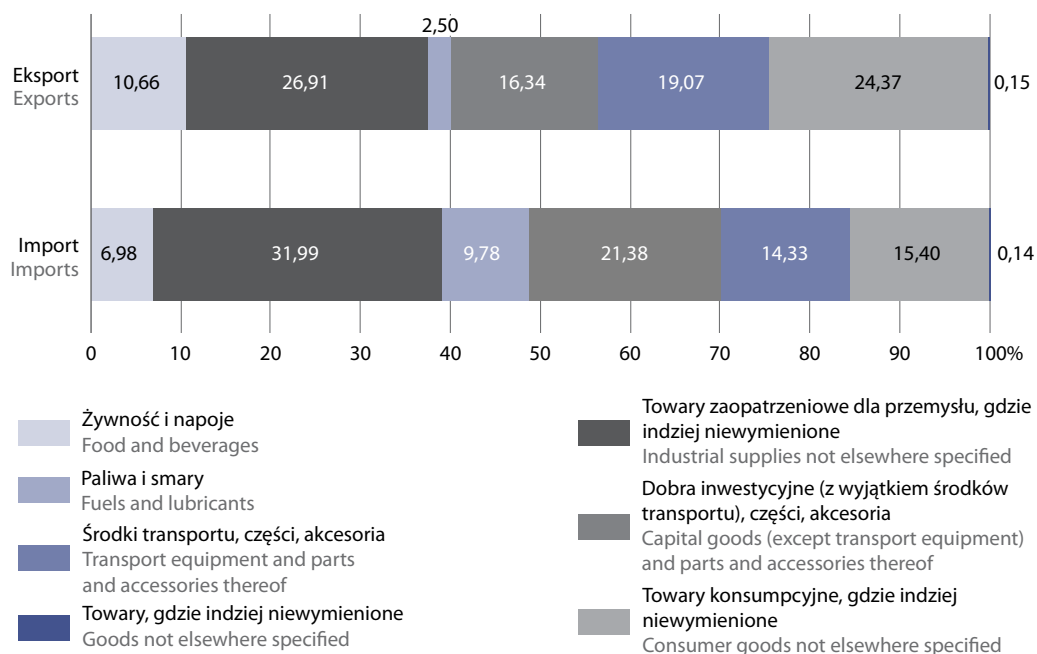
Wyszczególnienie Specification	2014	2015	2016	2017	2018		
	rok poprzedni=100		previous year=100		2010=100	2015=100	
<b>Import</b> <b>Imports</b>	<b>97,3</b>	<b>99,9</b>	<b>99,7</b>	<b>101,3</b>	<b>103,0</b>	<b>114,8</b>	<b>104,0</b>
Żywność i napoje Food and beverages	98,0	101,4	105,3	100,7	95,4	116,0	101,1
Towary zaopatrzeniowe dla przemysłu, gdzie indziej niewymienione Industrial supplies not elsewhere specified	97,4	99,8	98,2	103,4	103,5	113,2	105,1
Paliwa i smary Fuels and lubricants	93,0	65,8	82,5	123,6	121,5	104,9	123,9
Dobra inwestycyjne (z wyjątkiem środków transportu), części, akcesoria Capital goods (except transport equipment) and parts and accessories thereof	97,1	109,6	101,3	98,2	100,0	114,5	99,5
Środki transportu, części, akcesoria Transport equipment and parts and accessories thereof	98,6	103,2	106,3	98,0	103,7	122,7	108,1
Towary konsumpcyjne, gdzie indziej niewymienione Consumer goods not elsewhere specified	100,5	110,8	102,9	97,2	99,0	119,6	99,0
<b>Eksport</b> <b>Exports</b>	<b>100,3</b>	<b>100,6</b>	<b>100,3</b>	<b>101,5</b>	<b>101,6</b>	<b>117,9</b>	<b>103,4</b>
Żywność i napoje Food and beverages	98,0	99,3	101,4	99,9	99,9	114,6	100,3
Towary zaopatrzeniowe dla przemysłu, gdzie indziej niewymienione Industrial supplies not elsewhere specified	97,8	99,6	99,1	102,9	103,4	118,2	105,5
Paliwa i smary Fuels and lubricants	91,5	78,8	91,7	141,9	111,2	110,5	144,7
Dobra inwestycyjne (z wyjątkiem środków transportu), części, akcesoria Capital goods (except transport equipment) and parts and accessories thereof	102,8	104,4	96,5	98,1	104,7	123,5	99,2
Środki transportu, części, akcesoria Transport equipment and parts and accessories thereof	102,3	102,0	107,2	102,0	99,5	126,3	108,8
Towary konsumpcyjne, gdzie indziej niewymienione Consumer goods not elsewhere specified	100,5	103,3	99,0	99,7	99,6	111,7	98,3

W 2018 r. największy udział zarówno w eksporcie, jak i w imporcie miała kategoria Towary zaopatrzeniowe dla przemysłu, gdzie indziej nie wymienione.

The greatest share in both imports and exports was noted in 2018 in the category of Industrial supplies not elsewhere specified.

### Wykres 52. Rozdysponowanie importu i eksportu według głównych kategorii ekonomicznych w 2018 r. (ceny bieżące)

Chart 52. Distribution of imports and exports by Broad Economic Categories in 2018 (current prices)



W 2018 r. odnotowano wzrost **cen importu produktów przemysłowych** według Polskiej Klasyfikacji Wyrobów i Usług o 1,7% (w 2017 r. wzrost o 2,9%), a **ceny eksportu** wzrosły o 1,0% (w poprzednim roku wzrost o 1,5%).

In 2018, there was an increase in **import prices of industrial products** of 1.7% by the Polish Classification of Goods and Services (PKWiU) (in 2017, an increase of 2.9%), and **export prices** increased by 1.0% (an increase of 1.5% in the previous year).

**Tablica 29. Wskaźniki cen importu i eksportu produktów przemysłowych według PKWiU**  
 Table 29. Price indices of imports and exports of industrial products by PKWiU

Wyszczególnienie Specification	2014	2015	2016	2017	2018		
	rok poprzedni=100 previous year=100				2010=100	2015=100	
IMPORT IMPORTS							
Przemysł Industry	98,1	96,9	100,8	102,9	101,7	114,8	105,5
w tym: of which:							
Produkty górnictwa i wydobywania Mining and quarrying	91,1	71,0	100,1	121,0	120,8	158,6	146,3
Produkty przetwórstwa przemysłowego Manufactured products	98,8	99,8	100,7	101,5	100,3	110,9	102,5
EKSPORT EXPORTS							
Przemysł Industry	99,1	99,1	101,0	101,5	101,0	112,7	103,5
w tym: of which:							
Produkty górnictwa i wydobywania Mining and quarrying	93,8	96,6	97,5	127,1	110,2	136,0	136,5
Produkty przetwórstwa przemysłowego Manufactured products	99,2	99,2	101,0	101,3	100,9	112,4	103,2

W imporcie najbardziej wzrosły ceny ropy naftowej (o 25,6%), koksu, brykietu i produktów rafinacji ropy naftowej (o 16,3%), metali (o 4,0%), węgla kamiennego i brunatnego (o 4,8%) oraz papieru i wyrobów z papieru (o 5,1%). Spadły natomiast m.in. ceny rud metali (o 5,8%), komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych (o 2,6%) oraz wyrobów tytoniowych (o 1,7%).

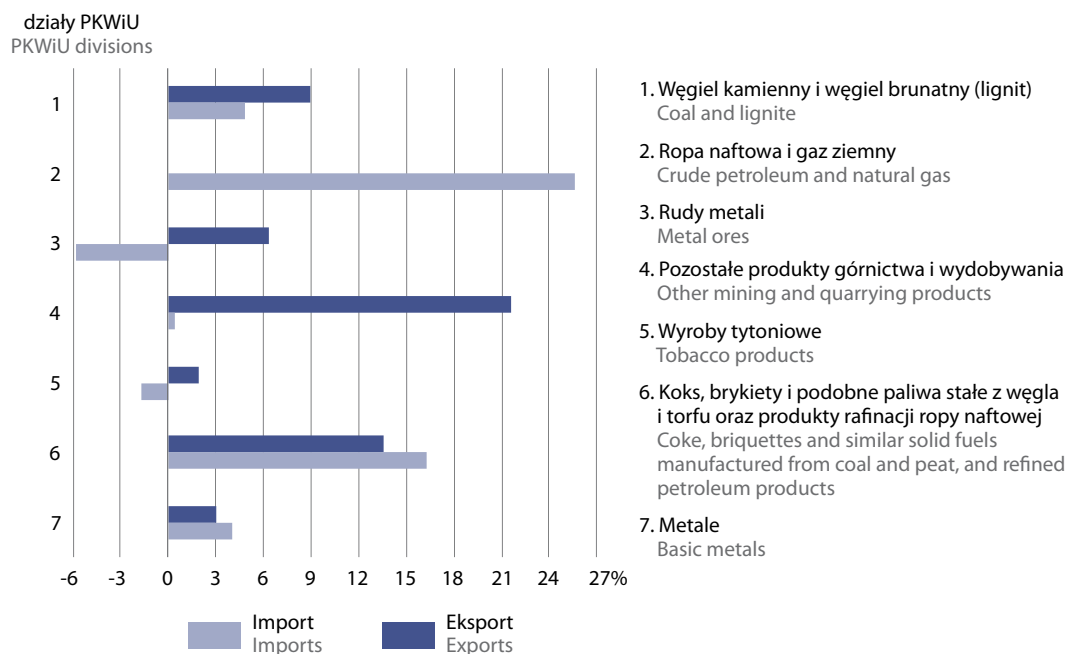
Wśród towarów eksportowanych największy wzrost cen dotyczył koksu, brykietu i produktów rafinacji ropy naftowej (o 13,6%), węgla kamiennego i brunatnego (o 9,0%), rud metali (o 6,3%), oraz metali (o 3,0%). Niższe ceny uzyskiwali eksporterzy napojów (o 1,5%), leków i wyrobów farmaceutycznych (o 1,2%) oraz komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych (o 2,0%).

In imports, the highest rise in prices was recorded in the case of petroleum (25.6%), coke, briquette and refined petroleum products (16.3%), metals (4.0%), hard and brown coal (4.8%) and paper and paper products (5.1%). By contrast, prices of, among others, metal ores decreased (by 5.8%), computer, electronic and optical products (by 2.6%), and tobacco (by 1.7%).

Among exported goods, the largest increase in prices concerned coke, briquette and refined petroleum products (of 13.6%), hard and brown coal (of 9.0%), metal ores (of 6.3%), and metals (of 3.0%). Lower prices were obtained by exporters of beverages (by 1.5%), medicinal and pharmaceutical products (by 1.2%) and computer, electronic and optical products (by 2.0%).

### Wykres 53. Zmiany cen importu i eksportu dla wybranych działów PKWiU w 2018 r. w stosunku do roku poprzedniego

Chart 53. Changes in prices of imports and exports for selected PKWiU divisions in 2018 compared to the previous year



W odniesieniu do 2015 r. wzrosły ceny importu i eksportu produktów przemysłowych (odpowiednio o 5,5% i 3,5%).

W imporcie najbardziej wzrosły ceny ropy naftowej (o 53,2%), rud metali (o 30,5%), koksu, brykiety i produktów rafinacji ropy naftowej (o 28,6%), węgla kamiennego i brunatnego (o 13,3%) oraz metali (o 12,5%). Zanotowano spadek cen wyrobów tytoniowych (o 8,7%), komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych (o 4,6%) oraz leków i wyrobów farmaceutycznych (o 1,2%).

W eksporcie wzrosły ceny węgla kamiennego i brunatnego (o 42,5%), rud metali (o 41,8%), koksu, brykiety i produktów rafinacji ropy naftowej (o 25,5%), metali (o 9,8%), wyrobów tytoniowych (o 8,5%) oraz odzieży (o 6,0%). Natomiast obniżyły się ceny leków i wyrobów farmaceutycznych (o 3,2%).

Compared to 2015, the prices of imports and exports of industrial products increased (by 5.5% and by 3.5%, respectively).

In imports, there was the largest increase in prices of petroleum (of 53.2%), metal ores (of 30.5%), coke, briquette and refined petroleum products (of 28.6%), hard and brown coal (of 13.3%), and metals (of 12.5%). The fall was recorded in the prices of tobacco (of 8.7%), computer, electronic and optical products (by 4.6%) and medicinal and pharmaceutical products (of 1.2%).

In exports, there was an increase in prices of hard and brown coal (of 42.5%), metal ores (of 41.8%), coke, briquette and refined petroleum products (of 25.5%), metals (of 9.8%), tobacco (of 8.5%) and clothing (of 6.0%). While a decrease was observed in prices of medicinal and pharmaceutical products (by 3.2%).



## Rozdział 8

### Chapter 8

## Kursy walut

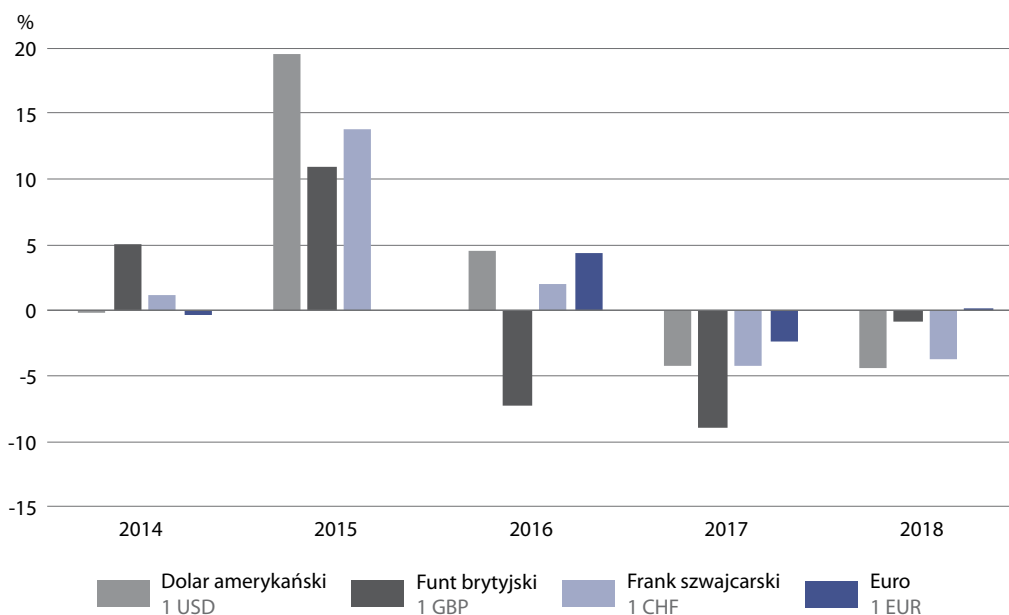
### Exchange rates

W 2018 r. obserwowano dalsze umacnianie się złotego wobec ważniejszych walut obcych, w tym funta brytyjskiego, dolara amerykańskiego i franka szwajcarskiego. Wzrost wartości waluty krajowej wpłynął na zwiększenie jej siły nabywczej i poprawę opłacalności importu, osłabiając jednocześnie konkurencyjność eksportu.

In 2018, PLN continued strengthening against major foreign currencies, including GBP, USD, and CHF. Increase in value of the national currency affected an increase in its purchasing power and improvement in profitability of import, at the same time weakening competitiveness of export.

#### Wykres 54. Zmiany niektórych kursów walut obcych<sup>a</sup> w Narodowym Banku Polskim w stosunku do roku poprzedniego

Chart 54. Changes in exchange rates of some foreign currency<sup>a</sup> in National Bank of Poland compared to the previous year



<sup>a</sup> Na podstawie kursów walut wyrażonych w złotych.

<sup>a</sup> Based on the exchange rates expressed in PLN.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Narodowego Banku Polskiego.

Source: Own preparation based on data of the National Bank of Poland.

W 2018 r. obserwowano utrzymującą się aprecjację złotego wobec dolara amerykańskiego (4,3% wobec 4,2% w 2017 r.). Podobne tendencje notowano względem hrywny ukraińskiej (6,4% wobec 8,0%), korony szwedzkiej (6,0% wobec 4,1%) i franka szwajcarskiego (3,7% wobec 4,2%). Wyraźnie mniej waluta krajowa zyskała wobec funta brytyjskiego (0,9% wobec 9,0%). Notowano dalszą deprecjację

In 2018, the appreciation of PLN against USD was still observed (4.3% against 4.2% in 2017). Similar tendencies were recorded against UAH (6.4% against 8.0%), SEK (6.0% against 4.1%) and CHF (3.7% against 4.2%). PLN gained less against GBP (0.9% against 9.0%). Further depreciation of the Polish zloty was observed against CZK (by 2.8%). In 2018, the national currency weakened also against EUR by 0.1%,

złotego względem korony czeskiej (o 2,8%). W 2018 r. waluta krajowa osłabiła się także wobec euro o 0,1%, podczas gdy w 2017 r. notowano jej umocnienie o 2,4%. Po obserwowanym w 2017 r. osłabieniu waluty krajowej wobec rubla rosyjskiego (o 9,6%), w 2018 r. złoty istotnie umocnił się (spadek kursu o 11,0%).

while strengthening of PLN by 2.4% was observed in 2017. Following the observed in 2017 weakening of the national currency against RUB (of 9.6%), the Polish zloty recorded significant strengthening in 2018 (drop in exchange rate of 11.0%).

**Tablica 30. Dynamika kursów niektórych walut obcych<sup>a</sup> (wyrażonych w zł) w Narodowym Banku Polskim**  
Table 30. Changes of exchange rates of some foreign currency<sup>a</sup> (expressed in PLN) in National Bank of Poland

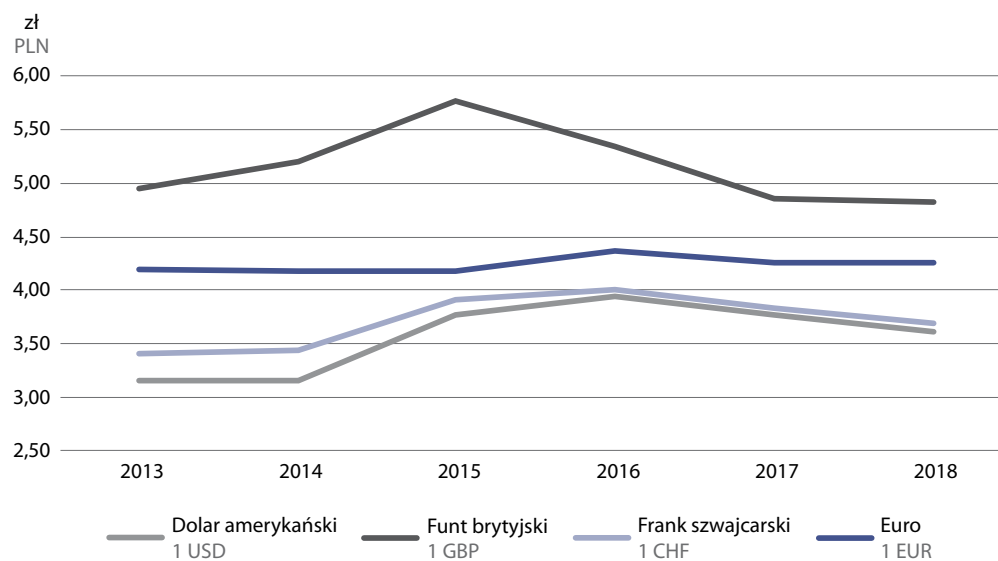
Wyszczególnienie Specification	2014	2015	2016	2017	2018		
	rok poprzedni = 100 previous year = 100				2010 = = 100	2015 = = 100	
Dolar amerykański USD	99,8	119,5	104,6	95,8	95,7	119,9	95,9
Funt brytyjski GBP	105,1	111,0	92,7	91,0	99,1	103,5	83,6
Frank szwajcarski CHF	101,1	113,8	102,1	95,8	96,3	127,5	94,2
Euro EUR	99,7	100,0	104,3	97,6	100,1	106,7	101,9
Korona szwedzka SEK	94,8	97,2	103,1	95,9	94,0	99,3	93,0
Korona czeska CZK	94,0	100,9	105,2	100,2	102,8	105,3	108,4
Hrywna ukraińska UAH	69,7	64,4	88,5	92,0	93,6	35,0	76,2
Rubel rosyjski RUB	83,7	74,8	95,0	109,6	89,0	58,0	92,6

a Opracowanie GUS na podstawie danych Narodowego Banku Polskiego.  
a Study of Statistics Poland based on data of the National Bank of Poland.

W latach 2015–2018 wartość złotego wzrosła względem większości walut obcych, w tym najbardziej wobec hrywny ukraińskiej (o 23,8%) i funta brytyjskiego (o 16,4%). Deprecjację złotego obserwowano względem korony czeskiej i euro (odpowiednio o: 8,4% i 1,9%).

In the period of 2015–2018 value of the Polish zloty increased against majority of foreign currencies, of which the most against UAH (by 23.8%) and GBP (by 16.4%). The depreciation of the Polish zloty was observed against CZK and EUR (by 8.4% and 1.9%, respectively).

**Wykres 55. Kursy niektórych walut obcych w Narodowym Banku Polskim**  
 Chart 55. Exchange rates of some foreign currency in National Bank of Poland



Źródło: Narodowy Bank Polski.  
 Source: National Bank of Poland.

## Rozdział 9

### Chapter 9

## Ceny w Unii Europejskiej

### Prices in the European Union

#### 9.1. Ceny konsumpcyjne

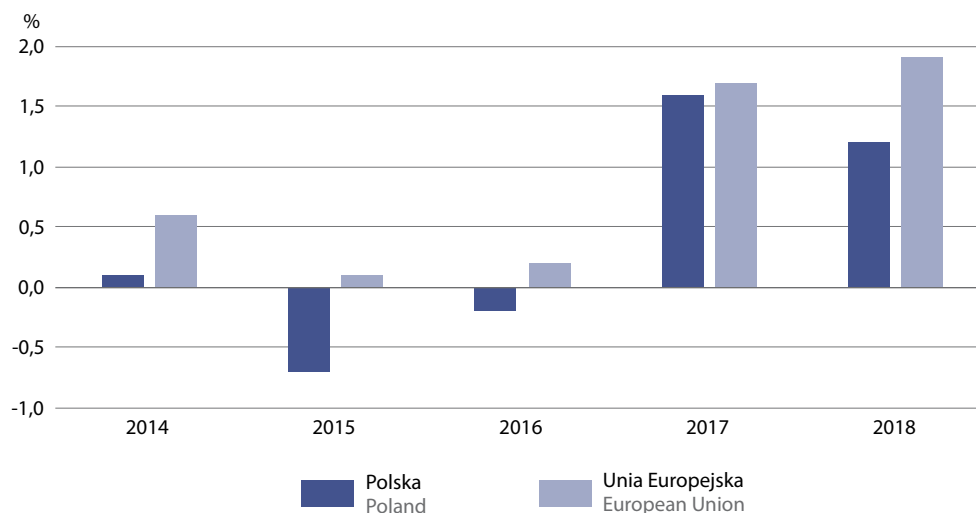
W 2018 r. **cenę towarów i usług konsumpcyjnych** w Unii Europejskiej rosły szybciej niż przed rokiem. Wzrost cen notowano we wszystkich grupach towarów i usług konsumpcyjnych, z wyjątkiem cen związanych z łącznością. Ceny w zakresie edukacji utrzymały się na tym samym poziomie jak w roku poprzednim. Ceny mierzone zharmonizowanym wskaźnikiem cen konsumpcyjnych (HICP) w 2018 r. w porównaniu do roku poprzedniego wzrosły przeciętnie w Unii Europejskiej o 1,9%, w tym w strefie euro – o 1,8% (w 2017 r. odpowiednio o: 1,7% i 1,5%).

#### 9.1. Consumer prices

In 2018, consumer goods and service prices in the European Union rose faster than the year before. The price increase was recorded in all consumer goods and services groups, except for prices related to communication. Prices of education services remained at the same level as in the previous year. Prices measured by the harmonized index of consumer prices (HICP) increased on average in the European Union by 1.9% in 2018 compared to the previous year, of which in the Euro zone – by 1.8% (in 2017, by: 1.7% and 1.5%, respectively).

#### Wykres 56. Zmiany cen mierzone zharmonizowanym wskaźnikiem cen konsumpcyjnych w stosunku do roku poprzedniego

Chart 56. Price changes expressed in the Harmonized Index of Consumer Prices compared to the previous year



Źródło: Eurostat.  
Source: Eurostat.

Najbardziej wzrosły ceny w Rumunii (o 4,1%) i Estonii (o 3,4%). Szybciej niż przeciętnie w UE rosły także ceny na Węgrzech, w Bułgarii, na Łotwie i Litwie, w Słowacji, Wielkiej Brytanii, Belgii, Francji, Austrii, Czechach, Luksemburgu oraz Szwecji, (w granicach 2,0%–2,9%). W Niemczech i na Słoweni ceny rosły w tempie notowanym przeciętnie w UE (o 1,9%). Wolniejszy niż przeciętny w UE wzrost cen notowa-

The highest growth of prices was observed in Romania (by 4.1%) and Estonia (by 3.4%). Prices in Hungary, Bulgaria, Latvia and Lithuania, Slovakia, United Kingdom, Belgium, France, Austria, the Czech Republic, Luxembourg and Sweden also increased faster than on average in the EU (between 2.0% and 2.9%). In Germany and in Slovenia, prices rose at an average rate recorded in the EU (by 1.9%). A slower price increase than

no m.in. w Danii i Irlandii (po 0,7%) oraz w Grecji (o 0,8%). W Polsce ceny wzrosły o 1,2%, podczas gdy w 2017 r. były wyższe o 1,6%.

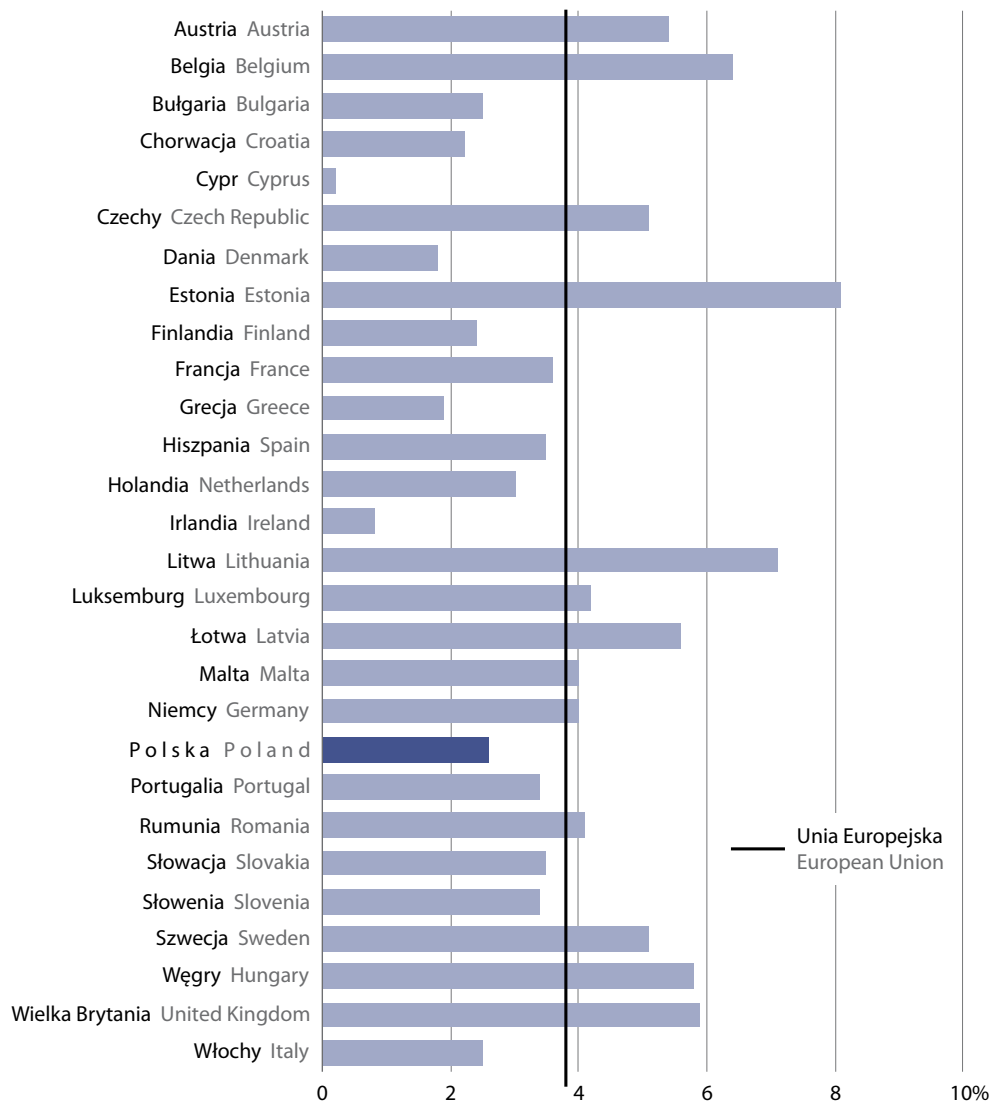
Ceny mierzone zharmonizowanym wskaźnikiem cen konsumpcyjnych w UE w porównaniu z 2015 r. były o 3,9% wyższe. Najszybciej rosły ceny w Estonii (o 8,1%), na Litwie (o 7,1%), w Belgii (o 6,45), Wielkiej Brytanii (o 5,9%) oraz na Węgrzech (o 5,8%), a najwolniej – na Cyprze (o 0,2%). W Polsce wzrost cen kształtował się na poziomie 2,6%.

EU average was recorded, among others, in Denmark and Ireland (0.7% each) as well as in Greece (0.8%). In Poland, prices increased by 1.2%, while in 2017, they were higher by 1.6%.

Prices measured by the harmonized index of consumer prices in the EU were 3.9% higher compared to 2015. The fastest growth of prices were in Estonia (8.1%), Lithuania (7.1%), Belgium (by 6.45), United Kingdom (by 5.9%) and Hungary (by 5.8%), and the slowest – in Cyprus (by 0.2%). In Poland, the prices increased by 2.6%.

#### Wykres 57. Zmiany cen mierzone zharmonizowanym wskaźnikiem cen konsumpcyjnych w krajach Unii Europejskiej w 2018 r. w stosunku do 2015 r.

Chart 57. Price changes expressed in the Harmonized Index of Consumer Prices in the European Union Member States in 2018 compared to 2015



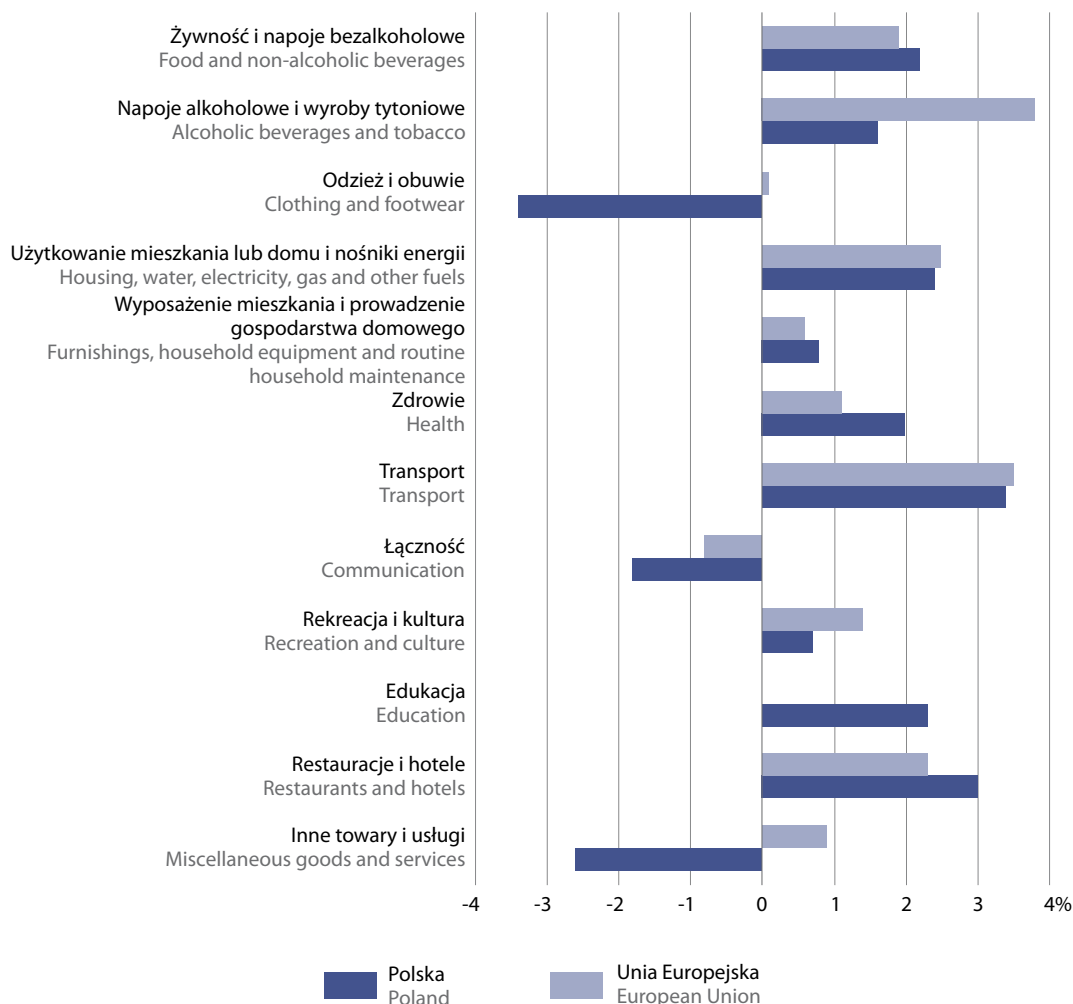
Źródło: Eurostat.  
Source: Eurostat.

W 2018 r. notowano w UE wzrost cen we wszystkich grupach towarów i usług konsumpcyjnych (poza łącznością).

In 2018, the price increase was recorded in the EU in all consumer goods and services groups (except communication).

**Wykres 58. Zmiany cen mierzone zharmonizowanym wskaźnikiem cen konsumpcyjnych według grup towarów i usług konsumpcyjnych w 2018 r. w stosunku do roku poprzedniego**

Chart 58. Price changes expressed in the Harmonized Index of Consumer Prices by consumer goods and services groups in 2018 compared to the previous year



Źródło: Eurostat.  
Source: Eurostat.

W 2018 r. w stosunku do roku poprzedniego najwięcej podrożały w UE napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe. Wzrost cen odnotowano również w grupie towarów i usług związanych z transportem oraz restauracjami i hotelami.

In 2018, prices of alcoholic beverages and tobacco products rose the most in the EU compared to the previous year. An increase of prices was also recorded in the group of goods and services related to transport as well as restaurants and hotels.

Ceny napojów alkoholowych i wyrobów tytoniowych wzrosły przeciętnie o 3,8% (w 2017 r. – odpowiednio o 2,4%). Najbardziej ceny wzrosły w Estonii (o 8,6%), Francji (o 7,6) oraz Finlandii (o 6,2%). Spadek cen zanotowano na Cyprze (o 1,4%). W Polsce ceny napojów alkoholowych i wyro-

Prices of alcoholic beverages and tobacco products increase on average by 3.8% (in 2017 – by 2.4%). The prices increased most in Estonia (by 8.6%), France (by 7.6) and Finland (by 6.2%). The decrease of prices was recorded in Cyprus (by 1.4%). In Poland, prices of alcoholic beverages and

bów tytoniowych rosły w tempie wolniejszym niż przeciętnie w UE (o 1,6%).

Ceny związane z transportem w 2018 r. wzrosły w UE o 3,5% w porównaniu z rokiem poprzednim. Wzrost cen obserwowano we wszystkich krajach UE, w tym największy w Rumunii (o 6,8%), na Litwie i w Słowacji (po 4,6%) oraz na Łotwie i Węgrzech (po 4,5%), a najmniejszy – w Finlandii (o 0,5%) i Irlandii (o 0,8%). W Polsce ceny transportu rosły wolniej niż przeciętnie w UE (o 3,4%).

W 2018 r. ceny związane z restauracjami i hotelami przeciętnie w UE wzrosły o 2,3%, podczas gdy w Polsce – o 3,0% (w 2017 r. odpowiednio o: 2,5% i 1,9%). Wzrost cen notowano we wszystkich krajach UE, w tym największy w Bułgarii (o 6,9%), na Litwie (5,2%) i Węgrzech (4,6%).

Ceny żywności i napojów bezalkoholowych wzrosły w większości krajów UE (przeciętnie – o 1,9% wobec wzrostu o 2,1% w 2017 r.), w tym najbardziej w na Węgrzech i w Estonii (po 4,0%) oraz w Słowacji (o 3,9%). W Polsce ceny żywności i napojów bezalkoholowych wzrosły o 2,2%. Spadek cen zanotowano w Irlandii (o 2,0%).

Spośród pozostałych grup towarów i usług konsumpcyjnych, w tempie szybszym niż przed rokiem rosły w UE ceny użytkowania mieszkania lub domu i nośniki energii (o 2,5%). Wolniej rosły m.in. ceny w związane z rekreacją i kulturą (o 1,4%), zdrowiem (o 1,1%), wyposażeniem mieszkania i prowadzenia gospodarstwa domowego (o 0,6%). Odmienne tendencje obserwowano w cenach związanych z łącznością, które obniżyły się (o 0,8%).

Struktura wydatków konsumpcyjnych gospodarstw domowych w 2018 r. była nieco inna w Polsce, niż przeciętnie w UE. W Polsce wydatki na żywność i napoje bezalkoholowe (18,84%) oraz na użytkownię mieszkania lub domu i nośniki energii (17,87%) stanowiły w wydatkach ogółem większy udział niż średnio w UE (odpowiednio: 15,49% i 15,27%). Średnio w UE wydawano więcej niż w Polsce m. in. na transport (15,06%, wobec 11,94%), rekreację i kulturę (9,93%, wobec 8,46%), restaurację i hotele (9,56%, wobec 3,63%).

tobacco products grew at a slower rate than the EU average (by 1.6%).

Prices related to transport in 2018 increased by 3.5% in the EU compared to the previous year. Price increases were observed in all EU countries, of which the largest in Romania (by 6.8%), Lithuania and Slovakia (4.6% each) as well as Latvia and Hungary (4.5% each), but the smallest - in Finland (by 0.5%) and Ireland (by 0.8%). In Poland, transport prices grew slower than the EU average (by 3.4%).

In 2018, prices related to restaurants and hotels rose on average in the EU by 2.3%, while in Poland – by 3.0% (in 2017 by: 2.5% and 1.9%, respectively). The price growth was recorded in all EU Member States, with the largest – in Bulgaria (by 6.9%), Lithuania (5.2%) and Hungary (4.6%).

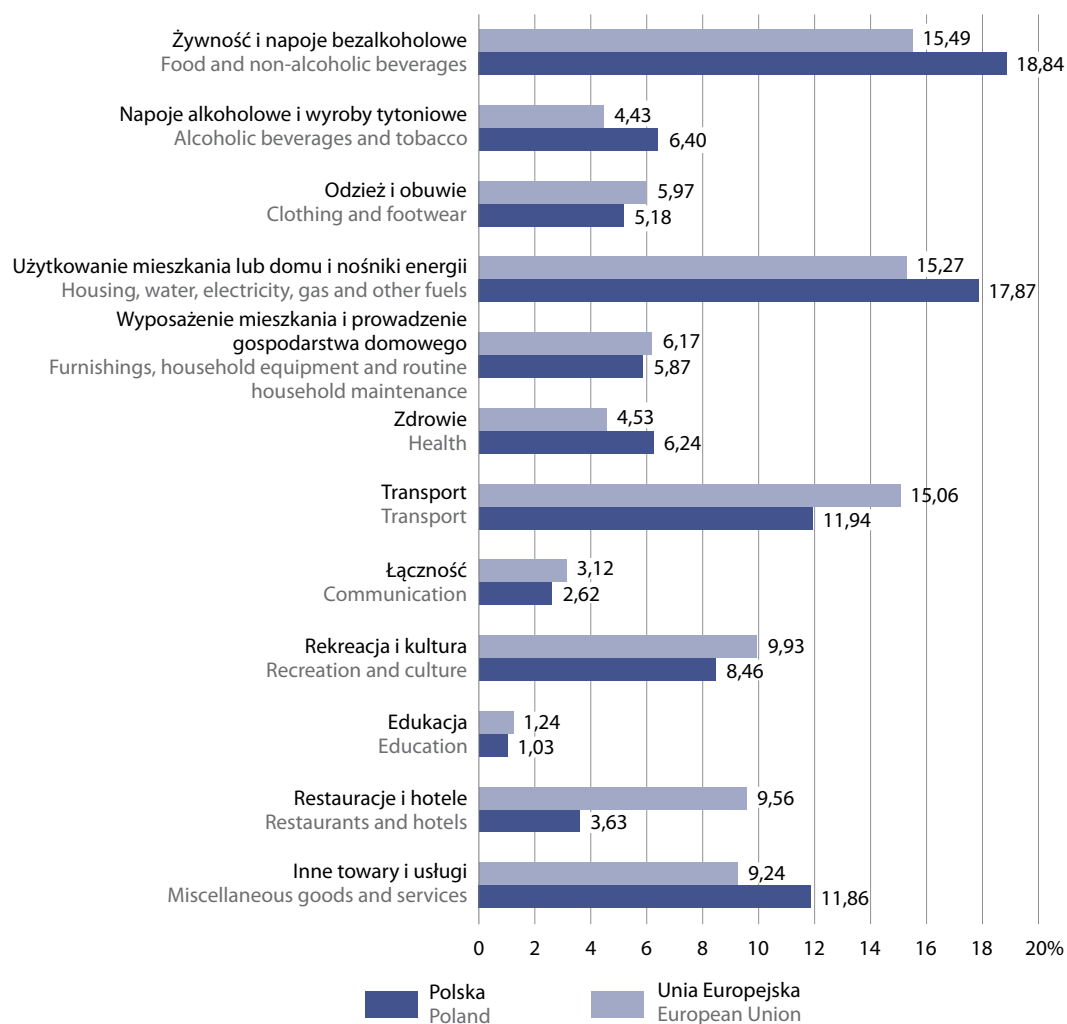
Prices of food and non-alcoholic beverages increased in most EU countries (on average – by 1.9% compared to an increase of 2.1% in 2017), of which the largest growth in Hungary and Estonia (4.0% each) as well as Slovakia (by 3.9%). In Poland, prices of food and non-alcoholic beverages rose by 2.2%. Price fall was recorded in Ireland (by 2.0%).

Among other consumer goods and services groups, the prices of housing, water, electricity, gas and other fuels rose at faster rate than a year before (by 2.5%). There increased slower prices, among others, related to recreation and culture (by 1.4%), health (by 1.1%), furnishings, household equipment and routine household maintenance (by 0.6%). Different trends were observed in communication-related prices, which decreased (by 0.8%).

The shares of household consumption expenditure in 2018 was slightly different in Poland than on average in the EU. In Poland expenditure on food and non-alcoholic beverages (18.84%) as well as housing, water, electricity, gas and other fuels (17.87%) accounted for a larger share of total expenditures than on average in the EU (15.49% and 15.27% respectively). On average in EU, there was spent more than in Poland, among others for transport (15.06% vs 11.94%), recreation and culture (9.93% vs 8.46%) and restaurants and hotels (9.56% vs 3.63%).

**Wykres 59. System wag stosowany w obliczeniach zharmonizowanych wskaźników cen konsumpcyjnych w 2018 r.**

Chart 59. Weighting system used for calculations of the Harmonized Indices of Consumer Prices in 2018



Źródło: Eurostat.  
Source: Eurostat.



## 9.2. Ceny producentów

## 9.2. Producer prices

**Ceny detaliczne środków produkcji dla rolnictwa** w 2018 r. wzrosły w Unii Europejskiej zarówno w porównaniu z rokiem poprzednim (o 3,8%), jak i w stosunku do roku 2015 (o 3,6%).

**Retail prices of means of agricultural production** in 2018 increased in the European Union compared to the previous year (by 3.8%) as well as compared to 2015 (by 3.6%).

**Tablica 31. Wskaźniki cen detalicznych środków produkcji dla rolnictwa**  
Table 31. Price indices of the means of agricultural production (Input)

Wyszczególnienie Specification	2016	2017	2018	
	rok poprzedni=100 previous year=100		2015=100	
Ogółem Total input				
Unia Europejska European Union	97,9	102,0	103,8	103,6
Polska Poland	98,0	102,0	103,6	103,6
Towary i usługi na bieżąco przeznaczone dla rolnictwa Goods and services currently consumed in agriculture				
Unia Europejska European Union	97,2	102,1	104,1	103,3
Polska Poland	98,0	102,1	103,6	103,6
Towary i usługi przyczyniające się do inwestycji w rolnictwie Goods and services contributing to agricultural investment				
Unia Europejska European Union	101,1	102,1	102,8	106,1
Polska Poland	100,0	101,4	102,6	104,0

Źródło: Eurostat (system wag z roku 2015)  
Source: Eurostat (weighting system from 2015)

W 2018 r., w odniesieniu do 2017 r., najwyższy wzrost cen środków produkcji rolnej w UE odnotowano w Szwecji (o 6,9%), a najniższy – na Malcie (o 1,2%). Polska uplasowała się na 14. miejscu ze wzrostem cen o 3,6%. Dwa kraje UE (Litwa i Cypr) wykazały spadek cen w tym okresie.

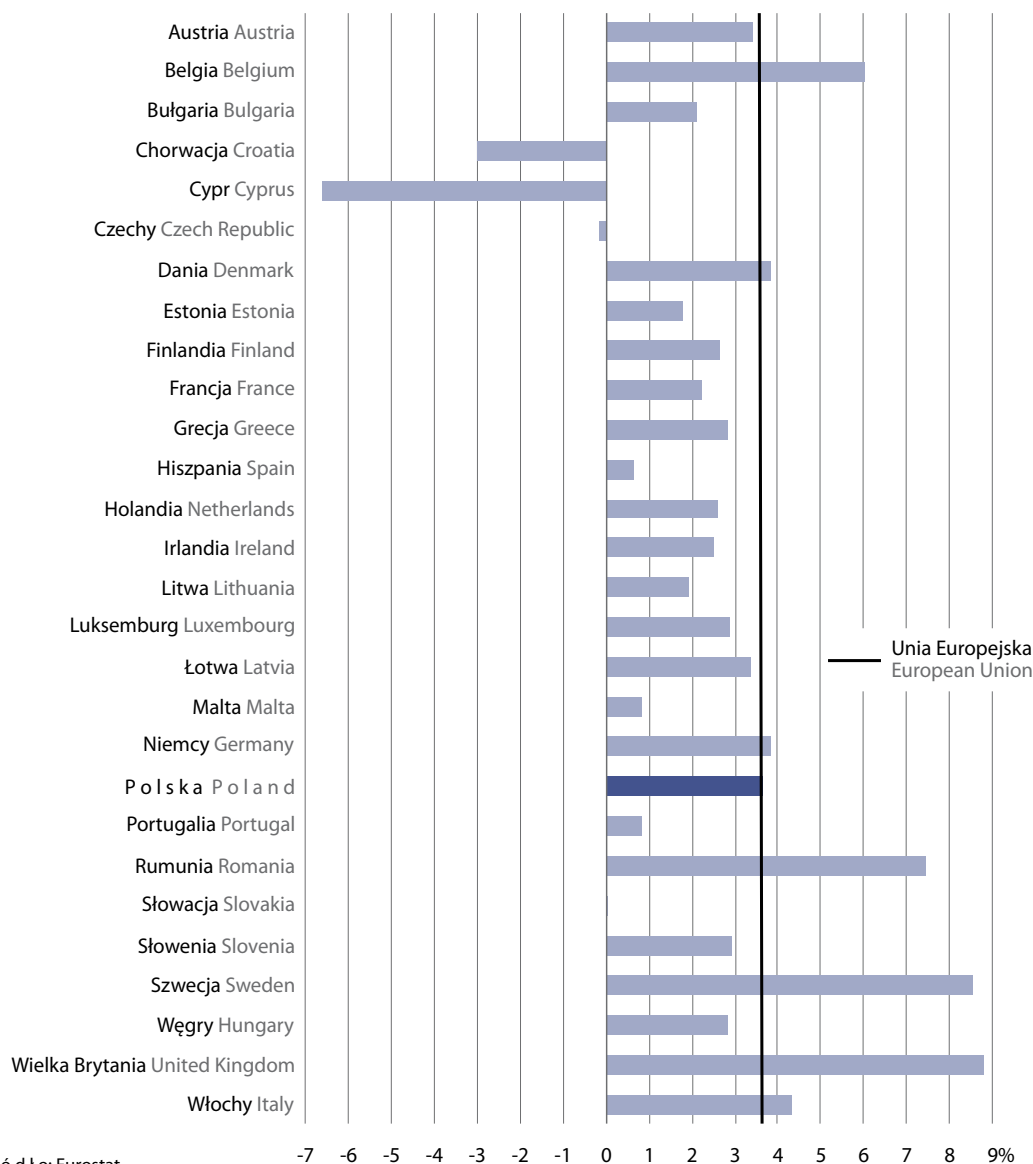
In 2018, in relation to 2017, the highest price growth of means of agricultural production in the EU was observed in Sweden (by 6.9%) and the lowest – in Malta (by 1.2 %). Poland took the 14th place with the price increase by 3.6%. Two countries of the EU (Lithuania and Cyprus) demonstrated the price fall in this period.

W porównaniu z 2015 r. najwyższy wzrost cen środków produkcji rolnej w UE odnotowano w Wielkiej Brytanii (o 8,8%), a najniższy – na Słowacji (o 0,1%). Polska zajęła 8. miejsce ze wzrostem cen o 3,6%. Spadek cen zaobserwowano na Cyprze (o 6,6%), w Chorwacji (o 3,0%) i w Czechach (o 0,2%).

Compared to 2015, the highest price growth of means of agricultural production in the EU was observed in the United Kingdom (by 8.8%) and the lowest – in Slovakia (by 0.1%). Poland took the 8th place with price growth by 3.6%. The price fall was observed in Cyprus (by 6.6%), Croatia (by 3.0%) and in the Czech Republic (by 0.2%).

**Wykres 60. Zmiany cen detalicznych środków produkcji dla rolnictwa w krajach Unii Europejskiej w 2018 r. w stosunku do 2015 r.**

Chart 60. Changes in prices of the means of agricultural production (Input) in the European Union Member States in 2018 compared to 2015



W 2018 r., w porównaniu z 2017 r., szybciej w UE rosły ceny towarów i usług bieżąco przeznaczanych na rolnictwo (o 4,1%) niż ceny towarów i usług przyczyniających się do inwestycji w rolnictwie (o 2,8%). Ceny za towary i usługi bieżąco przeznaczane na rolnictwo wzrosły w większości krajów UE, z wyjątkiem Cypru (spadek cen o 2,2%). Najwyższy wzrost cen odnotowano w Szwecji (o 7,5%), a najniższy – na Malcie (o 1,7%). Polska zajęła 17. miejsce ze wzrostem o 3,6%. Ceny za towary i usługi przyczyniające się do inwestycji w rolnic-

In 2018, compared to 2017, prices of goods and services currently consumed in agriculture grew faster in the EU (by 4.1%) than prices of goods and services contributing to agricultural investment (by 2.8%). Prices of goods and services currently consumed in agriculture increased in most EU countries, with the exception of Cyprus (a 2.2% drop in prices). The highest increase in prices was recorded in Sweden (by 7.5%) and the lowest – in Malta (by 1.7%). Poland took the 17th place with price growth by 3.6%. Prices for goods and

twie wzrosły w większości krajów UE, przy czym najwyższy wzrost cen w UE odnotowano w Rumunii (o 11,4%), drugi w kolejności - na Węgrzech (o 5,7%), a najniższy – w Grecji (o 0,4%). Polska uplasowała się na 11. miejscu ze wzrostem cen o 2,6%. Spadek cen w tym okresie wykazały 4 kraje UE (Litwa, Słowacja, Malta i Cypr).

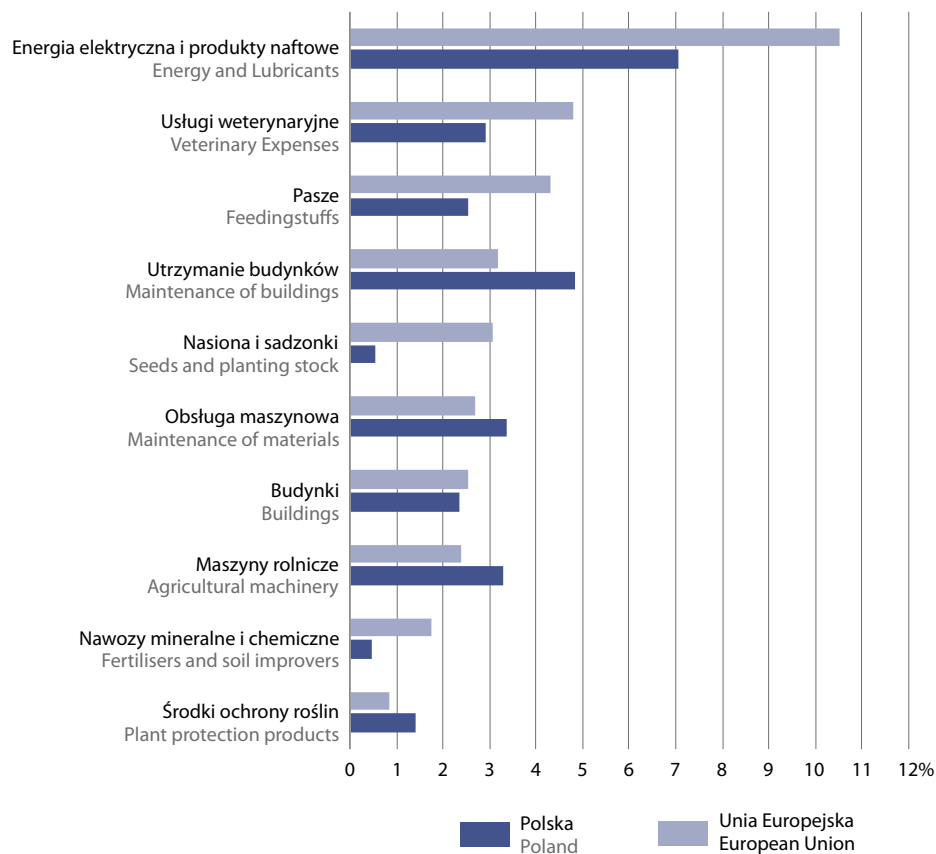
W 2018 r., w porównaniu z 2017 r., najszybciej w UE rosły ceny za energię elektryczną i produkty naftowe (o 10,5%), przy czym w Polsce wzrost ten było nieco wolniejszy (o 7,1%). Większy wzrost cen dotyczył również wydatków na usługi weterynaryjne (w UE – o 4,8%, w Polsce – o 2,9%) oraz pasze dla zwierząt (w UE – o 4,3% wobec o 2,5% w Polsce). Najniższy wzrost cen w UE zanotowano w odniesieniu do środków ochrony roślin (o 0,8%), przy czym w Polsce ich ceny rosły szybciej niż w UE (o 1,4%). W przypadku nasion i sadzonek ceny w Polsce odnotowały nieznaczny wzrost o 0,6%, przy czym w UE wzrosły o 3,1%.

services contributing to agricultural investment have increased in most EU countries, with the highest increase in prices in Romania (by 11.4%), followed by Hungary (by 5.7%), and the lowest - in Greece (by 0.4%). Poland had the 11th place with price growth by 2.6%. The price fall was observed in 4 EU countries (Lithuania, Slovakia, Malta and Cyprus).

In 2018 compared to 2017, the fastest price growth in the EU was in electricity and petroleum products (by 10.5%) whereby this increase in Poland was slightly slower (by 7.1%). The higher price growth also concerned veterinary expenses (in the EU – by 4.8%, in Poland – by 2.9%) as well as animal feedingstuffs (in the EU – by 4.3% vs by 2.5% in Poland). The smallest price increase was recorded in relation to plant protection products (by 0.8%), while in Poland, prices grew faster than in the EU (by 1.4%). In the case of seeds and seedlings, prices in Poland noted a slight increase by 0.6%, while in the EU they increased by 3.1%.

#### Wykres 61. Zmiany cen detalicznych środków produkcji rolnej w 2018 r. w stosunku do roku poprzedniego

Chart 61. Changes in retail prices of the means of agricultural production, (Input) in 2018 compared to the previous year



Źródło: Eurostat.  
Source: Eurostat.

W 2018 r. **ceny produktów rolnych** wzrosły w Unii Europejskiej o 1,1% w porównaniu z rokiem poprzednim i o 7,2% w stosunku do 2015 r.

In 2018, **prices of agricultural products** rose in the European Union by 1.1% compared to the previous year and by 7.2% in relation to 2015.

**Tablica 32. Wskaźniki cen produktów rolnych**  
Table 32. Price indices of agricultural products (Output)

Wyszczególnienie Specification	2016	2017	2018	2015=100
	rok poprzedni=100 previous year=100			
<b>Ogółem</b> Total output				
Unia Europejska European Union	98,7	107,5	101,1	107,2
Polska Poland	100,3	117,6	99,3	117,2
<b>Produkty roślinne</b> Crop output				
Unia Europejska European Union	100,5	104,4	104,9	109,9
Polska Poland	100,3	126,8	103,9	132,3
<b>Produkty zwierzęce</b> Animal output				
Unia Europejska European Union	96,8	111,1	97,0	104,3
Polska Poland	100,3	111,0	95,6	106,5

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Eurostatu (system wag z roku 2015).  
Source: Own preparation based on data of Eurostat (weighting system from 2015).

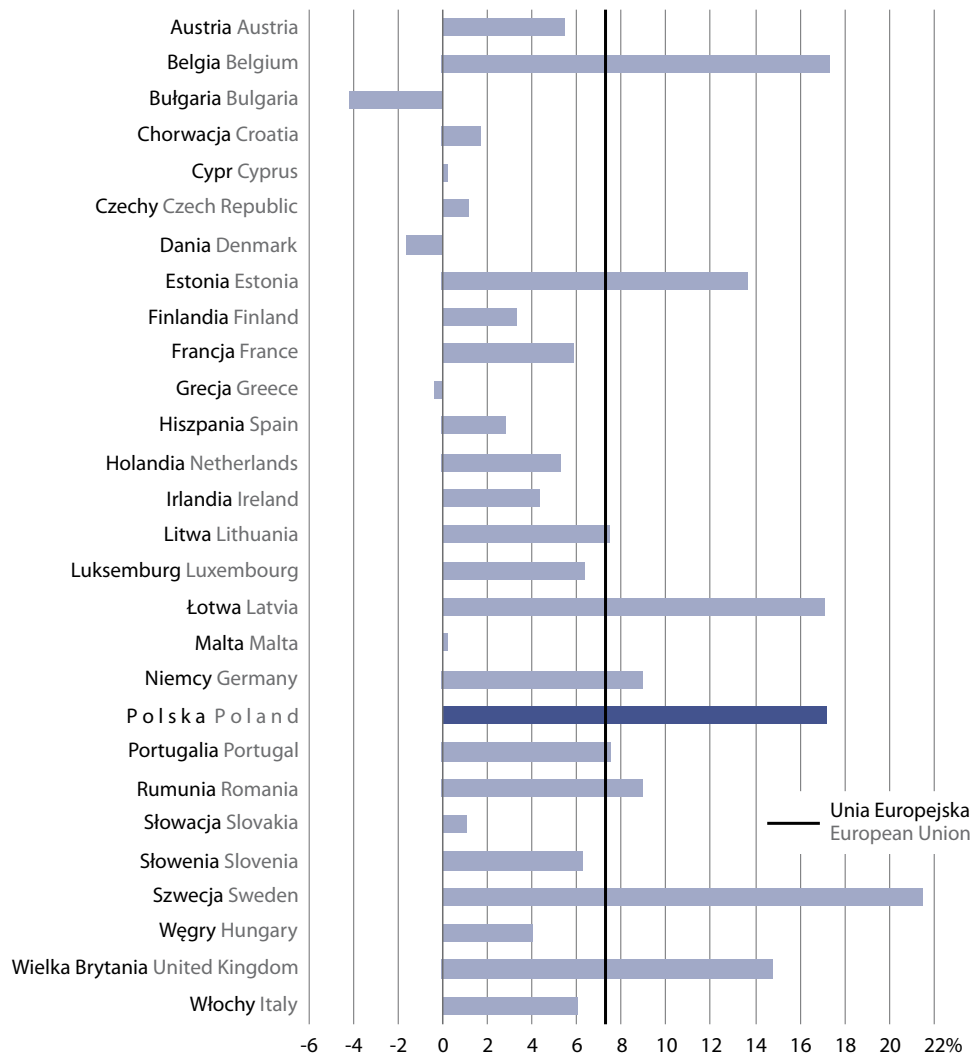
W 2018 r., w porównaniu z 2017 r., odnotowano wzrost cen produktów rolnych w większości krajów UE. Najwyższy wzrost zaobserwowano w Szwecji (o 11,1%), a najniższy – w Niemczech (0,4%), natomiast ceny w Czechach pozostały na tym samym poziomie. Spadek cen wykazano w 12 krajach UE. Polska zajęła 21. miejsce ze spadkiem cen o 0,7%.

In 2018 compared to 2017, there was the price growth of agricultural products in the majority of EU countries. The highest increase was observed in Sweden (by 11.1%), while the lowest in Germany (0.3%), while prices in the Czech Republic remained at the same level. The price fall was noted in 12 EU countries. Poland took the 21st place with the price decrease by 0.7%.

W odniesieniu do 2015 r. odnotowano wzrost cen produktów rolnych w większości krajów Unii Europejskiej, z wyjątkiem Bułgarii, Danii i Grecji. Polska ułokowała się na 3. miejscu ze wzrostem cen o 17,2%, za Szwecją (o 21,5%) i Belgią (o 17,4%). Najwolniej ceny rosły na Malcie (o 0,2%).

Compared to 2015, there was the price growth of agricultural products in the most of European Union countries., except for Bulgaria, Denmark and Greece. Poland had the third place with the price increase by 17.2%, after Sweden (by 21.5%) and Belgium (by 17.4%). The slowest price growth was in Malta (by 0.2%).

**Wykres 62. Zmiany cen produktów rolnych w krajach Unii Europejskiej w 2018 r. w stosunku do 2015 r.**  
 Chart 62. Changes in prices of agricultural products, (Output) in the European Union Member States in 2018 compared to 2015



Źródło: Eurostat.  
 Source: Eurostat.

W 2018 r., w porównaniu z 2017 r., w większości krajów UE odnotowano wzrost cen produktów roślinnych, z wyjątkiem Chorwacji, Słowacji, Słowenii i Malty. Polska zajęła 16. miejsce ze wzrostem o 3,9%. Ceny zwierząt i produktów zwierzęcych odnotowały spadek w większości krajów UE. Polska ułokowała się na 22. miejscu w UE ze spadkiem o 4,4%. Wzrost cen wykazano dla 5 krajów UE (najwyższy w Rumunii – o 4,4%, a najniższy w Słowenii – o 0,1%).

W 2018 r., w porównaniu z 2017 r., najszybciej w UE rosły ceny roślin pastewnych (o 16,4%) i zbóż (o 10,2%), przy czym w Polsce – nieco wolniej (odpowiednio o 11,4% i o 6,4%). Większy wzrost cen w Polsce niż w UE zanotowa-

In 2018, compared to 2017, there was recorded the price growth of crop output in the majority of EU countries, except Croatia, Slovakia, Slovenia and Malta. Poland took 16th place with an increase of 3.9%. Prices of animal output fell in the most of EU countries. Poland had 22nd place in the EU with a decrease of 4.4%. The price growth was observed in 5 EU countries (the highest in Romania – by 4.4%, and the lowest in Slovenia – by 0.1%).

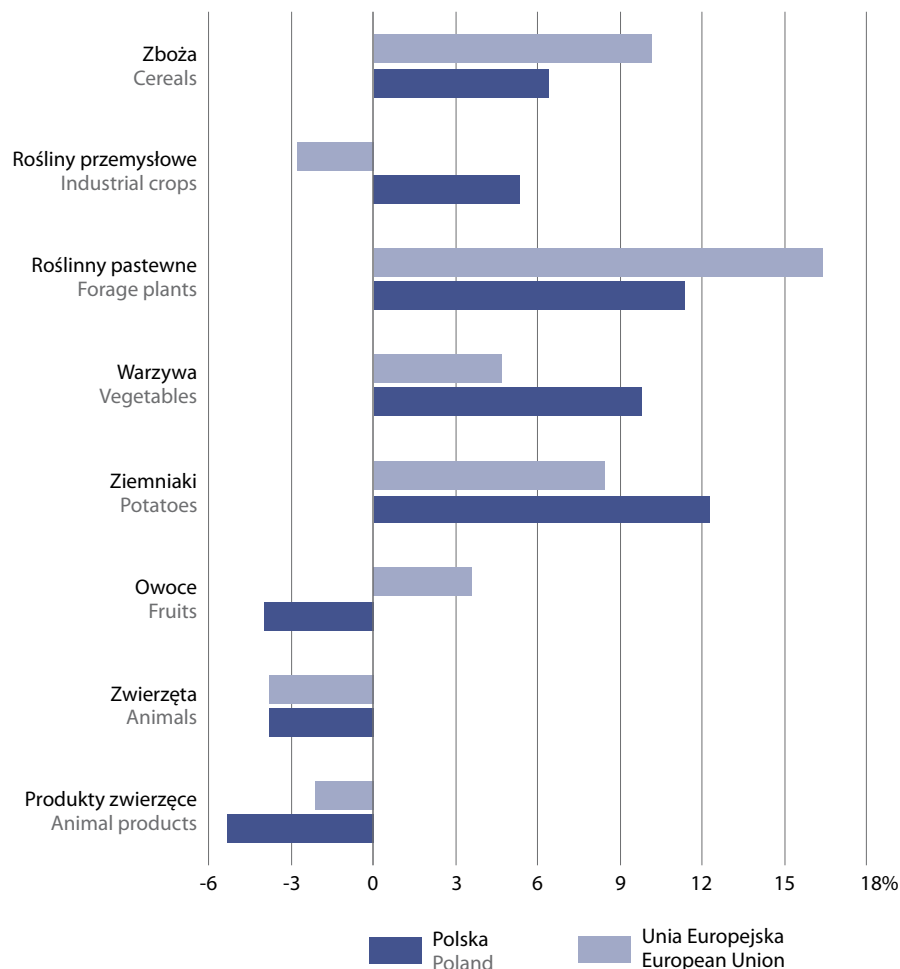
In 2018, compared to 2017, there increased the prices of forage plants (by 16.4%) and cereals (by 10.2%) the fastest in the EU, while in Poland – slightly slower (by 11.4% and 6.4%, respectively). A greater price increase in Poland than

no w odniesieniu do warzyw (odpowiednio o 9,8% i o 4,7%) oraz ziemniaków (w UE – 8,5%, w Polsce – o 12,3%). Spadek cen dotyczył zwierząt (o 3,8% zarówno w UE jak i w Polsce) oraz produktów zwierzęcych, których ceny bardziej spadły w Polsce (o 5,3%) niż w UE (o 2,1%). W przypadku owoców ceny w Polsce były niższe o 4,0%, natomiast w UE – wyższe o 3,6%.

in the EU was recorded for vegetables (by 9.8% and 4.7%, respectively) and potatoes (in the EU – 8.5%, in Poland – by 12.3%). The fall in prices concerned animals (by 3.8% both in the EU and in Poland) and animal products, whose prices fell more in Poland (by 5.3%) than in the EU (by 2.1%). In the case of fruit, prices in Poland were lower by 4.0%, while in the EU – higher by 3.6%.

### Wykres 63. Zmiany cen produktów rolnych w 2018 r. w stosunku do roku poprzedniego

Chart 63. Changes in prices of agricultural products, (Output) in 2018 compared to the previous year

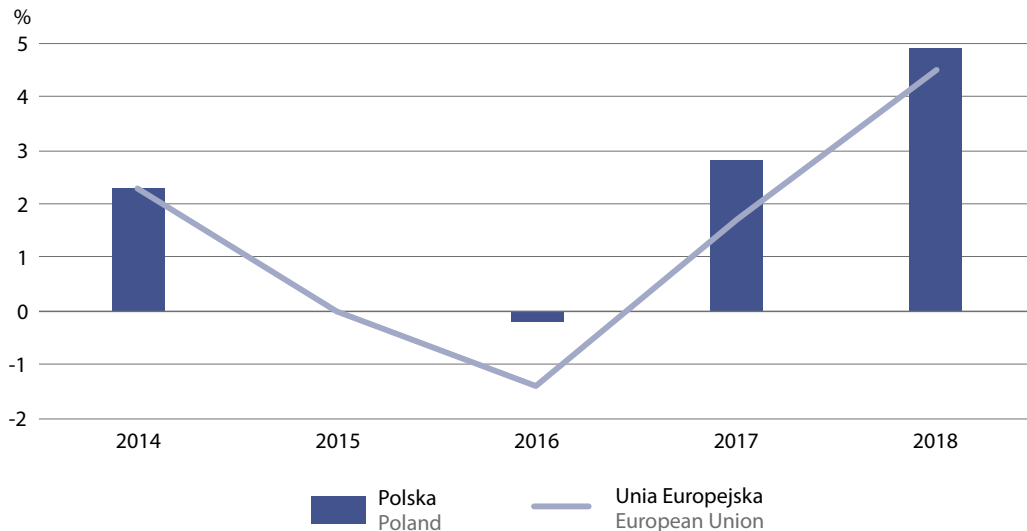


Źródło: Eurostat.  
Source: Eurostat.

W 2018 r. **ceny producentów w przemyśle** wzrosły w UE przeciętnie o 2,8% (w 2017 r. odnotowano wzrost o 3,1%). Tempo wzrostu cen w strefie euro było wolniejsze i wynosiło 2,5% (w 2017 r. – o 2,8%).

In 2018, **producer prices in industry** increased by 2.8% in the EU on average (in 2017 the growth by 3.1% was noted). The tempo of price growth in the Euro zone was slower and stood at 2.5% (in 2017 – by 2.8%).

**Wykres 64. Zmiany cen producentów w przemyśle w stosunku do 2015 r.**  
 Chart 64. Changes in producer prices in industry compared to 2015



Źródło: Eurostat.  
 Source: Eurostat.

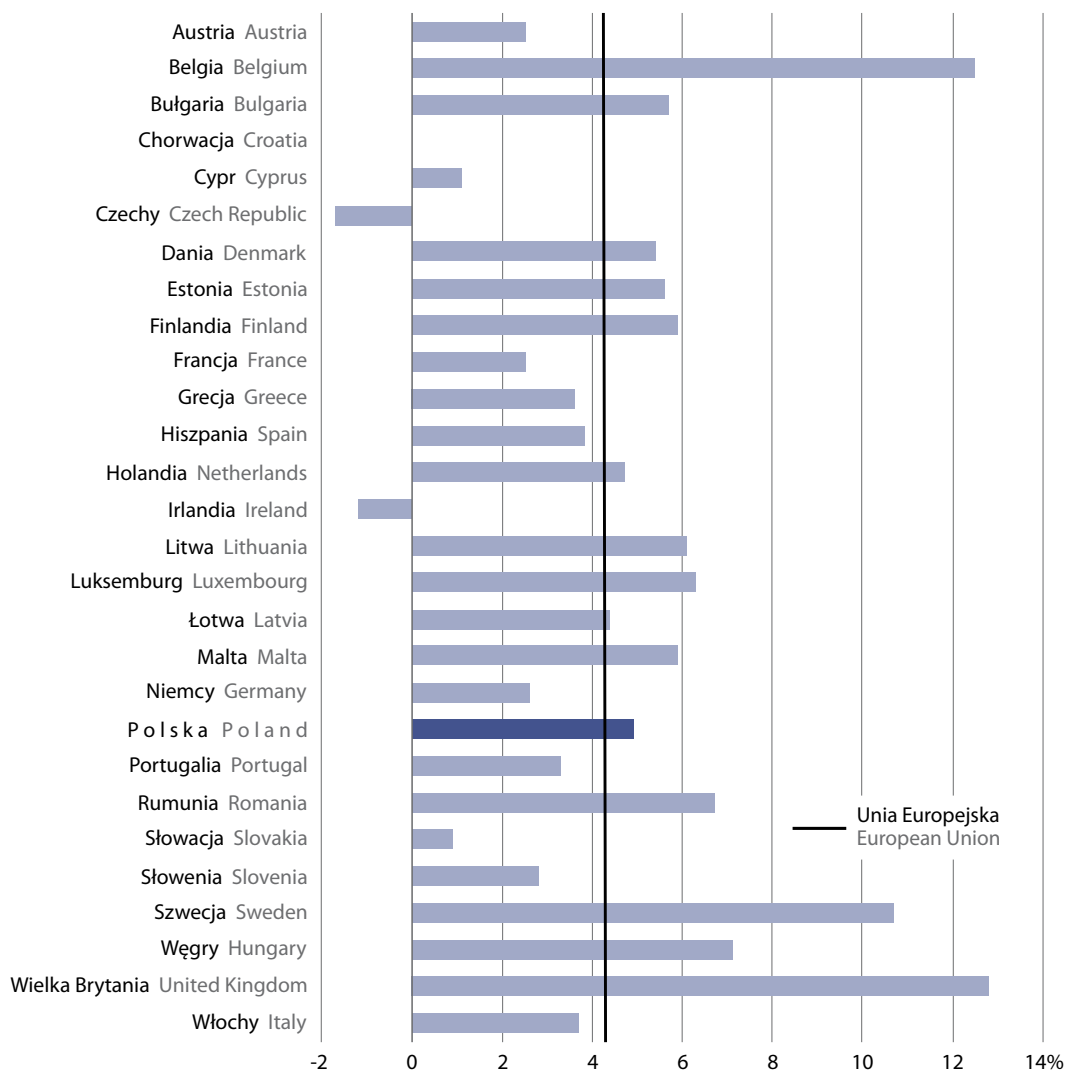
W 2018 r. wzrost cen obserwowano we wszystkich krajach UE, z wyjątkiem Irlandii (spadek o 2,5% w porównaniu z 2017 r.). Największą dynamikę wzrostu zanotowano w Szwecji (o 6,6%), na Litwie (o 5,6%), Węgrzech (o 5,5%). Najwolniej ceny rosły w Czechach (0,7%) i Niemczech (1,9%). W Polsce ceny producentów rosły wolniej niż przeciętnie w UE (2,0% wobec 2,8%), a w porównaniu z 2017 r. – odpowiednio 3,0% wobec 3,1%.

W odniesieniu do 2015 r. ceny producentów w przemyśle w UE wzrosły o 4,5%, w tym najbardziej w Wielkiej Brytanii (o 12,8%), Belgii (o 12,5%) i Szwecji (o 10,7%). W Polsce ceny w tym okresie podniesiono o 4,9%. Spadek cen producentów notowano w Czechach (o 1,7%) i Irlandii (o 1,2%), a w Chorwacji pozostały one na tym samym poziomie.

In 2018, price increases were observed in all EU countries, except Ireland (a decrease by 2.5% compared to 2017). The highest growth rate was recorded in Sweden (by 6.6%), Lithuania (by 5.6%) and Hungary (by 5.5%). The slowest price increase was observed in the Czech Republic (0.7%) and Germany (1.9%). In Poland, producer prices grew more slowly than the average in the EU (2.0% vs 2.8%), and compared to 2017 – 3.0% vs 3.1%, respectively.

In relation to 2015, producer prices in industry in the EU rose by 4.5%, with the largest in the United Kingdom (by 12.8%), Belgium (by 12.5%) and Sweden (by 10.7%). In Poland, prices in this period were raised by 4.9%. A fall in producer prices was recorded in the Czech Republic (by 1.7%) and Ireland (by 1.2%), while in Croatia they remained at the same level.

**Wykres 65. Zmiany cen producentów w przemyśle<sup>a</sup> w krajach Unii Europejskiej w 2018 r. w stosunku do 2015 r.**  
**Chart 65. Changes in producer prices in industry<sup>a</sup> in the European Union Member States in 2018 compared to 2015**



<sup>a</sup> Dane dla niektórych krajów członkowskich nie są dostępne.

<sup>a</sup> Data for some Member States are not available.

Źródło: Eurostat.

Source: Eurostat.

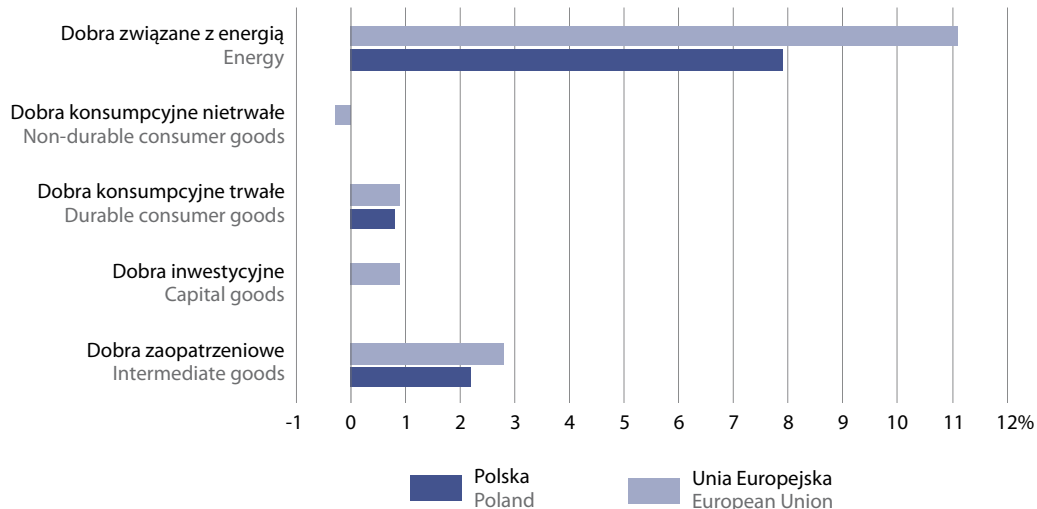
W 2018 r. w UE obserwowano wzrost cen wszystkich głównych **grupowań przemysłowych**, z wyjątkiem dóbr konsumpcyjnych (spadek o 0,2%). Największy wzrost notowano w produkcji dóbr związanych z energią – o 11,1% (w 2017 r. – o 9,3%). Ceny produkcji dóbr zaopatrzeniowych wzrosły o 2,8% (w roku poprzednim – o 3,4%), a inwestycyjnych – o 0,9% (tak samo jak w 2017 r.). Spadły ceny produkcji dóbr konsumpcyjnych nietrwałych – o 0,3%, ale wzrosły ceny dóbr konsumpcyjnych trwałych – o 0,9% (w 2017 r. obserwowano wzrost cen w obu tych kategoriach – odpowiednio o: 2,0% i 0,5%).

In 2018, the growth was observed in the EU in prices of all major **industrial groupings**, with the exception of consumer goods (prices decreased by 0.2%). The largest increase was recorded in the production of energy-related goods – by 11.1% (in 2017 – by 9.3%). Prices of production of intermediate goods rose by 2.8% (in the previous year – by 3.4%), and of investment goods by 0.9% (the same growth as in 2017). Prices of non-durable consumer goods decreased by 0.3%, however prices of durable consumer goods raised by 0.9% (in 2017 an increase of prices was observed in both categories – by 2.0% and 0.5%, respectively).



**Wykres 66. Zmiany cen producentów w przemyśle według głównych grupowań przemysłowych w 2018 r. w stosunku do roku poprzedniego**

Chart 66. Changes of producer prices indices in industry by main industrial groupings in 2018 compared to the previous year



Źródło: Eurostat.  
Source: Eurostat.

W porównaniu z 2015 r. przeciętnie w UE wzrosły ceny produkcji dóbr związanych z energią (o 11,4%), zaopatrzeniowych (o 5,0%), inwestycyjnych (o 2,5%) oraz dóbr konsumpcyjnych trwałych (o 2,1%) i nietrwałych (o 2,0%).

In comparison with 2015, on average, in the EU there was the growth in prices of production of energy-related goods (by 11.4%), intermediate goods (by 5.0%), capital goods (by 2.5%) and durable consumer goods (by 2.1 %) as well as non-durable (by 2.0%).

**Tablica 33. Wskaźniki cen producentów w przemyśle według głównych grupowań przemysłowych**

Table 33. Producer price indices in industry by main industrial groupings

Wyszczególnienie Specification a – Unia Europejska European Union b – Polska Poland	2014	2015	2016	2017	2018		
	rok poprzedni=100 previous year=100					2015=100	
Dobra związane z energią Energy	a	91,4	85,5	91,8	109,3	111,1	111,4
	b	97,5	91,7	96,9	108,9	107,9	113,8
Dobra zaopatrzeniowe Intermediate goods	a	99,0	99,1	98,7	103,4	102,8	105,0
	b	98,1	99,5	99,8	103,1	102,2	105,2
Dobra inwestycyjne Capital goods	a	100,2	101,6	100,7	100,9	100,9	102,5
	b	98,8	100,1	102,0	99,3	100,0	101,3
Dobra konsumpcyjne trwałe Durable consumer goods	a	99,9	101,2	100,7	100,5	100,9	102,1
	b	99,0	100,9	100,1	99,6	100,8	100,5
Dobra konsumpcyjne nietrwałe Non-durable consumer goods	a	99,4	100,0	100,3	102,0	99,7	102,0
	b	99,3	97,8	101,0	102,8	100,0	103,8

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Eurostatu  
Source: Own preparation based on data of Eurostat

Ceny mierzone wskaźnikiem **cen producentów usług** (SPPI) w 2018 r. wzrosły przeciętnie w Unii Europejskiej o 1,5 % w porównaniu do poprzedniego roku.

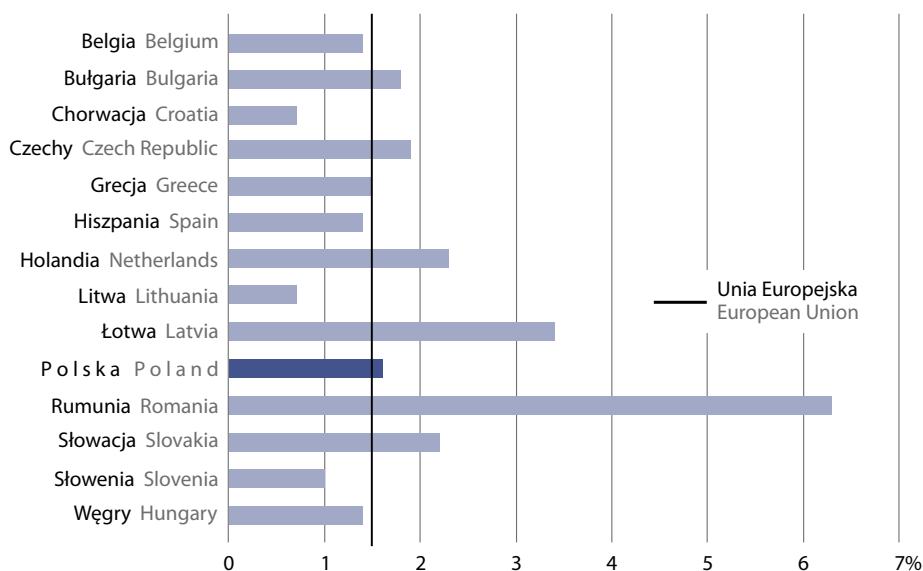
Najbardziej wzrosły ceny w Rumunii (o 6,3%) oraz na Łotwie (o 3,4%). Na wyższym poziomie kształtowały się również ceny w Holandii o 2,3%, a także Słowacji (2,2%). Szybciej niż przeciętnie w UE rosły także ceny w Czechach, Bułgarii i Polsce (odpowiednio: 1,9%, 1,8%, 1,6%). Taki sam wzrost jak przeciętny w UE zanotowano w Grecji. Wzrost minimalnie poniżej średniej w UE zanotowano w Belgii, Hiszpanii i na Węgrzech (1,4%). Najwolniejszy wzrost notowano w Słowenii (1,0%) oraz w Chorwacji i na Litwie (w obu krajach o 0,7%).

Prices measured by **the services producer price indices** (SPPI) in 2018, on average, increased in the European Union by 1.5% compared to the previous year.

The highest price growth was in Romania (by 6.3%) and Latvia (by 3.4%). Prices were also at the higher level in the Netherlands (by 2.3%) and Slovakia (by 2.2%). Prices in the Czech Republic, Bulgaria and Poland were also rising faster than on average in the EU (by 1.9%, 1.8% and 1.6% respectively). In Greece, prices were at the same level as on average in the EU. The growth slightly below average in the EU was recorded in Belgium, Spain and Hungary (by 1.4%). The slowest growth was recorded in Slovenia (by 1.0%) as well as in Croatia and Lithuania (by 0.7%).

**Wykres 67. Zmiany cen producentów usług<sup>a</sup> w krajach Unii Europejskiej w 2018 r. w stosunku do roku poprzedniego**

Chart 67. Changes of services producer prices<sup>a</sup> in European Union Member States in 2018 compared to in previous year



<sup>a</sup> Dane dla niektórych krajów członkowskich nie są dostępne.  
<sup>a</sup> Data for some Member States are not available.

Źródło: Eurostat.  
 Source: Eurostat.

### 9.3. Ceny nieruchomości

W 2018 r. ceny nieruchomości mieszkalnych w całej Unii Europejskiej rosły w tym samym tempie co w roku poprzednim (wzrost o 4,7%), podczas gdy w strefie euro wzrost cen był szybszy niż w 2017 r. (o 4,7%, wobec 4,3%). Wzrost cen odnotowano we wszystkich krajach UE (z wyjątkiem Szwecji – spadek o 0,9% oraz Włoch – spadek o 0,6%). Najbardziej ceny nieruchomości mieszkalnych wzrosły na Węgrzech (o 14,3%), w Portugalii (o 10,3%) i Irlandii (o 10,2%). W Polsce tempo wzrostu cen nieruchomości mieszkalnych było szybsze niż przeciętnie w UE i wyniosło 6,6%.

W odniesieniu do 2015 r. wzrost cen nieruchomości mieszkalnych obserwowano we wszystkich krajach UE (przeciętnie w UE o 14,7%), oprócz Włoch, gdzie nastąpił spadek cen o 1,4%.

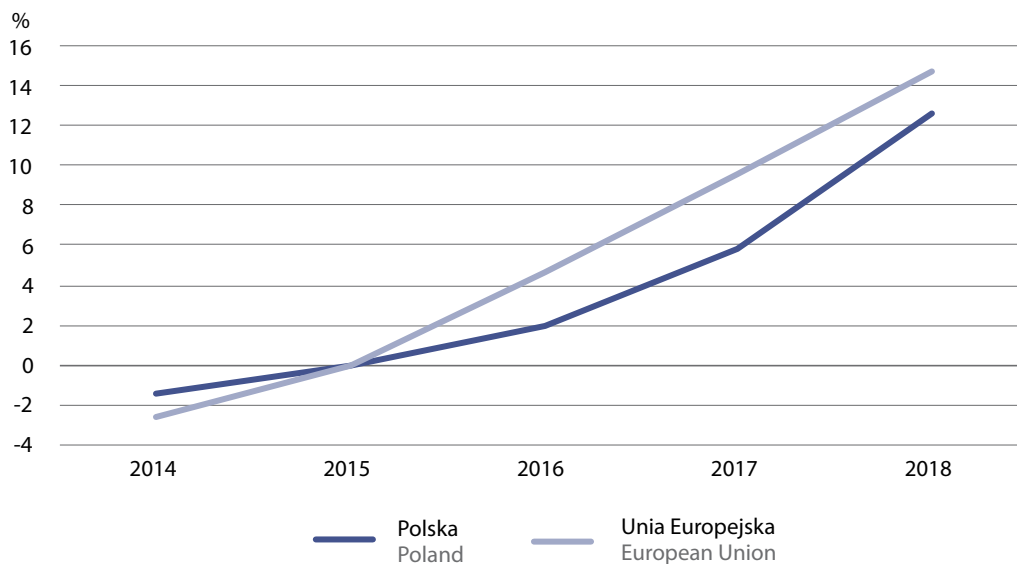
### 9.3. Real estate prices

In 2018 prices of residential properties in the whole UE increased with the same rate as in the previous year (by 4.7%), while in the Euro zone the increase was faster than in 2017 (4.7% vs 4.3%). The increase in prices was recorded in all EU member states (with the exception of Sweden – the fall by 0.9% and Italy – the fall by 0.6%). The largest growth was in Hungary (by 14.3%), Portugal (by 10.3%) and Ireland (by 10.2%). In Poland the increase in prices of residential properties was higher than on average in the EU and amounted to 6.6%.

In relation to 2015 the growth in prices of residential properties was observed in all EU Member States (on average in the EU by 14.7%), apart from Italy where the prices decreased by 1.4%.

#### Wykres 68. Zmiany cen nieruchomości mieszkalnych w stosunku do 2015r.

Chart 68. Change in residential properties prices compared to 2015



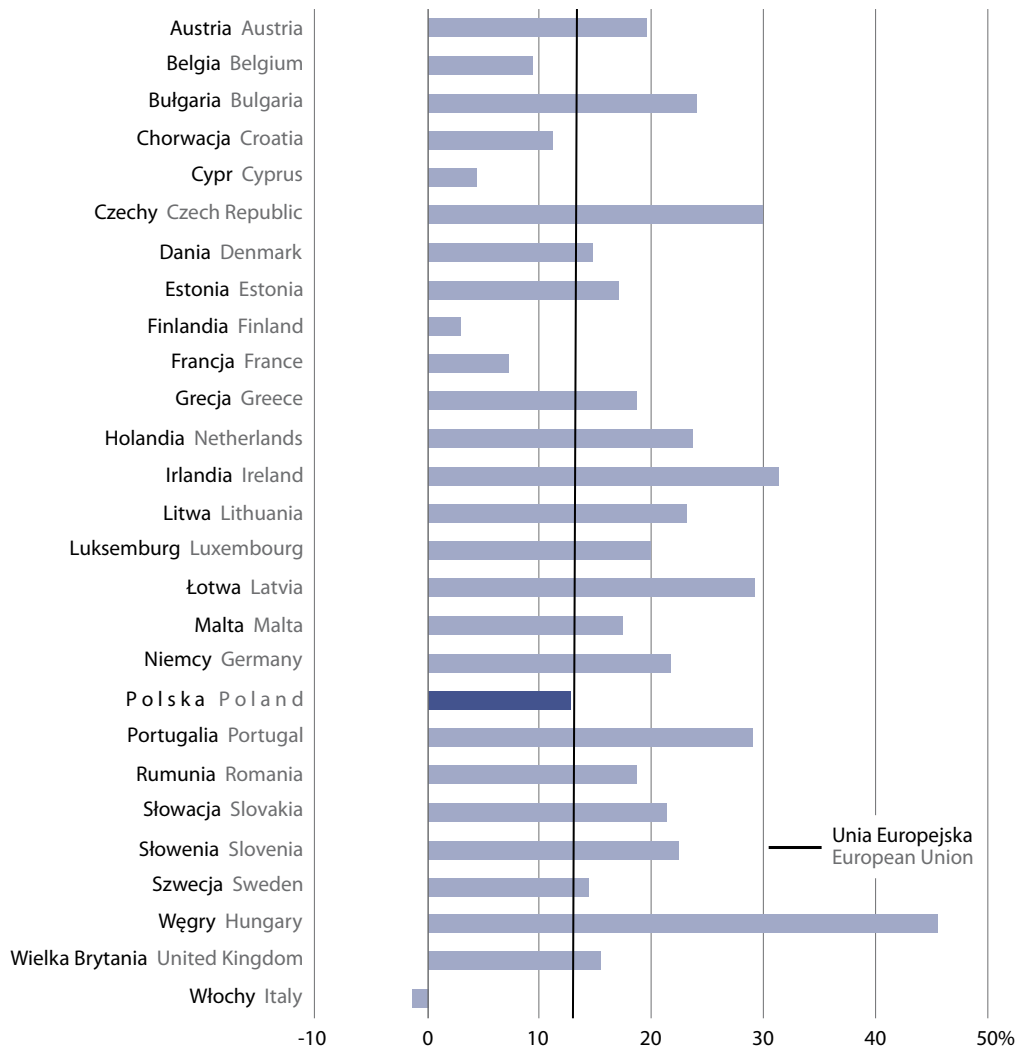
Źródło: Eurostat.  
Source: Eurostat.

W 2018 r. w stosunku do 2015 r. najszybciej ceny nieruchomości mieszkalnych rosły na Węgrzech (o 45,5%), w Irlandii (o 31,4%), Czechach (o 30,0%), na Łotwie (o 29,3%) i w Portugalii (29,0%). W Polsce zanotowano wzrost cen na poziomie 12,7%.

In 2018, in relation to 2015, prices of residential properties increased the fastest in Hungary (by 45.5%), Ireland (by 31.4%), the Czech Republic (by 30.0%), Latvia (by 29.3%) and in Portugal (by 29.0%). In Poland there was noted the increase in prices by 12.7%.

**Wykres 69. Wskaźniki cen nieruchomości mieszkalnych w 2018 r. w krajach Unii Europejskiej w stosunku do 2015 r.**

Chart 69. Change in residential properties prices in 2018 in the European Union Member States compared to 2015



a Dane dla niektórych krajów członkowskich nie są dostępne.

a Data for some Member States are not available.

Źródło: Eurostat.

Source: Eurostat.

## Uwagi metodologiczne

### 1. Ceny konsumpcyjne

Zawarte w publikacji informacje o **cenach detalicznych** są wynikiem badania cen prowadzonego w zakresie towarów i usług konsumpcyjnych.

Badanie realizowane jest w oparciu o listę reprezentantów wytypowaną metodą doboru celowego. Notowania cen towarów i usług prowadzone są przez ankieterów urzędów statystycznych w punktach sprzedaży wybranych do badania na obszarze poszczególnych rejonów badania cen (207 w 2018 r.). Zarówno rejon badania cen, punkty sprzedaży, jak i listę reprezentantów towarów i usług dobrano uwzględniając zmiany w modelu konsumpcji. Rejonem może być miasto, część dużego miasta, gmina lub dzielnica. Podział na rejon badania cen został ustalony przez GUS przy współpracy z urzędami statystycznymi. Wytypowane do badania cen punkty sprzedaży powinny odzwierciedlać różnorodność sieci handlowej na terenie rejonu badania cen. Zaleca się notowanie cen w tych samych punktach sprzedaży przez okres przynajmniej 1 roku.

Ustalona centralnie lista reprezentantów towarów i usług jest stała przez cały rok i obowiązuje wszystkie rejon badania cen. Z punktu widzenia charakteru opisu lista zawiera dwa rodzaje reprezentantów:

- produkty opisane bardzo dokładnie, z podaniem konkretnych parametrów ściśle określających ich cechy,
- produkty stanowiące wąskie grupy asortymentowe, reprezentujące np. ubiory, bieliznę, obuwie itp., które są dostarczane na rynek w krótkich seriach. W zakresie tej grupy o wyborze konkretnego reprezentanta towaru lub usługi decyduje ankieter.

W 2018 r. badaniem objęto ok. 1,5 tys. reprezentantów towarów i usług konsumpcyjnych.

Źródłem informacji o cenach detalicznych towarów i usług były:

- notowania cen dokonywane przez ankieterów,
- cenniki, zarządzenia i decyzje w zakresie cen jednolitych obowiązujących na terenie całego kraju lub jego części, wydawane przez organy administracji rządowej i organy jednostek samorządu terytorialnego, jak również przez podmioty prowadzące działalność gospodarczą,
- notowania cen towarów i usług zakupywanych przez Internet.

Ceny towarów i usług notowane były w 2017 r. raz w miesiącu z wyjątkiem cen owoców i warzyw, które notowane były dwa razy w miesiącu. W przypadku cen jednolitych oraz taryf, średnie miesięczne ceny detaliczne obliczane są jako średnie arytmetyczne ważone ilością dni obowiązywania

## Methodological notes

### 1. Consumer prices

Information about **retail prices** covered by this publication comes from the price surveys of consumer goods and services.

The survey is based on the purposively selected list of representative items. Prices of goods and services are gathered by statistical interviewers of the regional statistical offices in outlets selected within the price survey regions (207 in 2018). While selecting regions, sales outlets as well representative items of goods and services, changes in the consumption model are considered. The region can be a city, a part of a large city, gmina or a district. The price survey regions have been settled by Statistics Poland in cooperation with regional statistical offices. The sale points selected for the survey should reflect the diversity of a distributive network within a given region of price survey. There is recommendation to monitor prices in the same sale points during at least one year period.

A centrally fixed list of representative items of goods and services remains obligatory and unchanged for all the regions covered by the price surveys throughout a year. From the description's point of view, the list covers two types of representative items:

- products precisely described including their substantial parameters, determining their features,
- products representing narrow assortment groups like clothes, underwear, footwear, etc., which are supplied onto the market in short series. Selection of a particular product as a representative item within these groups depends on a price collector's decision.

In 2018 the survey covered about 1.5 thous. representative items of consumer goods and services.

The sources of information on retail prices were following:

- price quotations carried out by collectors,
- price lists, regulations and decisions applicable to the uniform prices binding throughout the country or its part introduced by organs of government administration, or organs of local government units and entities running economic activity,
- prices of goods and services purchased on the Internet.

Prices of goods and services were collected in 2017 once a month, with the exception of fruit and vegetables, for which the quotations were conducted two times a month. In the case of uniform prices of goods and services and tariffs, the average prices are calculated as arithmetic

poszczególnych poziomów cen. Co miesiąc rejestrowano ok. 270 tys. danych jednostkowych dotyczących poziomów cen towarów i usług.

Na podstawie zbioru notowań obliczane są średnie miesięczne ceny wszystkich reprezentantów jako średnie arytmetyczne z uwzględnieniem liczby notowań.

Wskaźnik cen reprezentanta w rejonie wynika z odniesienia jego średniej miesięcznej ceny do średniej ceny z okresu bazowego. Ogólnopolskie wskaźniki cen wszystkich reprezentantów objętych notowaniami obliczane są jako średnie geometryczne wskaźników cen reprezentantów ze wszystkich rejonów. Na ich podstawie, stosując średnią geometryczną, opracowuje się wskaźniki cen grup towarów i usług na najniższym szczeblu agregacji systemu wag (w przypadku wskaźnika cen towarów i usług konsumpcyjnych ok. 340 grup elementarnych). Wykorzystuje się je następnie, przy zastosowaniu systemu wag, do obliczenia wskaźników wyższych szczebli agregacji, aż do wskaźnika cen towarów i usług ogółem.

**Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych (CPI)** obliczane są dla ogółu ludności oraz poszczególnych grup gospodarstw domowych, przy zastosowaniu systemu wag opartego na strukturze wydatków gospodarstw domowych (bez spożycia naturalnego i wydatków na ubezpieczenie na życie) na zakup towarów i usług konsumpcyjnych z roku poprzedzającego rok badany. Dane w zakresie wydatków konsumpcyjnych uzyskano z badania budżetów gospodarstw domowych. Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych obliczane są miesięcznie według formuły Laspeyres'a. W badaniu stosowana jest Europejska Klasyfikacja Spożycia Indywidualnego według Celu (COICOP od 2014 r., wcześniej COICOP/HICP).

Począwszy od stycznia 2011 r. wprowadzono nowe zasady uwzględniania **produktów sezonowych** w obliczeniach zarówno krajowych wskaźników cen towarów i usług konsumpcyjnych (CPI), jak i zharmonizowanych (HICP). Za produkty sezonowe uznano te, które są niedostępne dla konsumentów lub ich sprzedawana ilość jest zbyt mała, w pewnych okresach powtarzających się cyklicznie każdego roku, co uniemożliwia obserwację cen w tych okresach (dotyczy to np. niektórych warzyw i owoców lub odzieży letniej czy zimowej). Przy opracowywaniu wskaźników cen konsumpcyjnych wprowadzono następujące zmiany metodologiczne dla produktów sezonowych:

- zastosowano stałe roczne wagi (podobnie jak w przypadku pozostałych wyrobów i usług), tj. przyjęto tę samą wielkość wydatków gospodarstw domowych jako wagi we wszystkich miesiącach roku. Przy metodzie stosowanej do końca 2010 r., w ramach grup „warzywa” i „owoce” uwzględniano sezonowość spożycia i pojawiania się na rynku tych produktów. Stosowana była (podobnie jak w niektórych innych krajach) tzw. metoda Rothwell'a, tj. waga dla całej grupy

means weighted by a number of days being in force of individual price levels. There were about 270 thous. unit data on price levels of goods and services recorded each month.

The set of quotations is the basis for calculation of average monthly prices of all the representative items as arithmetic means, with the number of quotations considered.

A price indice of an individual representative item in a region results from comparing its average monthly price in a given month with its average price in the base period. The indices of all the representative items covered by the survey for Poland are calculated as the geometric mean of price indices of the representative items from all the regions. The same formula is used in calculating price indices of groups of goods and services at the lowest aggregation levels of the weighting system (around 340 elementary groups in the case of consumer price index). Then they are utilized (with the use of weights) to calculate price indices at the higher aggregation levels – up to the total consumer price index.

**Price indice of consumer goods and services (CPI)** for the entire population and for particular groups of households are calculated with the use of the weighting system based on expenditure of the households (excluding own consumption and expenditures on life insurance) on purchasing consumer goods and services from the year preceding the year under the survey. Data on consumer expenditure is derived from the household budget survey. Price indices of consumer goods and services are calculated monthly according to the Laspeyres formula. In the survey the European Classification of Individual Consumption by Purpose (COICOP since 2014, previously COICOP/HICP) is applied.

Since January 2011 there were new rules of inclusion of **seasonal products** in compilation of both the national Consumer Price Index (CPI) and the Harmonized Indices of Consumer Prices (HICP) introduced. Seasonal products are understood as those not available for purchase or purchased in small or negligible volumes, for certain periods in a typical annual cyclical pattern, which makes the price observation impossible in these periods (this concerns e.g. some of the vegetables and fruits or summer and winter clothing). When compiling Consumer Price Indices there were the following methodological changes for seasonal products introduced:

- fixed annual weights were used (as for the other goods and services), i.e., the same level of households expenditure was adopted as weights for all months of the year. With the method used as of the end of 2010, the seasonally varying consumption and availability of products on the marketplace was taken into account in the case of “vegetables” and “fruit” group. The so-called Rothwell method was used (as in some other countries), i.e., weight for the “veget-

„warzywa” i grupy „owoce” była stała dla wszystkich miesięcy w roku badanym, zmieniano natomiast wewnętrzną strukturę tych agregatów w poszczególnych miesiącach roku. Dane dotyczące ilości zakupionych produktów i ich średnich rocznych cen, pozyskiwano z badania budżetów gospodarstw domowych. Opracowany w ten sposób system wag był stosowany do obliczania wskaźników cen dla grup „warzywa” i „owoce” przy wykorzystaniu indywidualnych wskaźników cen reprezentantów obliczonych według formuły średniej geometrycznej, dla wszystkich grup elementarnych tworzących te agregaty,

- w pierwszym miesiącu poza sezonem przyjęto cenę typową (bazową), którą oblicza się przy zastosowaniu formuły średniej arytmetycznej z cen zanotowanych w sezonie z wyłączeniem pierwszego i ostatniego miesiąca sezonu, tj. okresów nietypowych pod względem poziomów oraz liczby zanotowanych cen,
- dla kolejnych miesięcy poza sezonem (począwszy od drugiego miesiąca) oblicza się wskaźniki cen produktów sezonowych na podstawie dynamiki cen pozostałych produktów zaliczanych do tych samych grup elementarnych lub agregatów COICOP. Oznacza to, że w miesiącach, w których nie występują w sprzedaży towary sezonowe i nie można zanotować ich ceny, przyjmowana jest do obliczeń miesięcznych wskaźników cen średnia dynamika cen reprezentantów występujących w tym okresie lub dostępnych na rynku przez cały rok.

Podstawę do opracowania **zharmonizowanego wskaźnika cen konsumpcyjnych (HICP)** dla Polski stanowi obserwacja cen reprezentantów towarów i usług konsumpcyjnych oraz system wag, opracowany w oparciu o dane dotyczące wydatków pieniężnych gospodarstw domowych na zakup dóbr konsumpcyjnych ze statystyki rachunków narodowych. Grupowanie towarów i usług konsumpcyjnych oparto na Europejskiej Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według Celu (COICOP, do 2013 r. – COICOP/HICP).

**Wskaźnik cen towarów nieżywnościowych trwałego użytku**, wykorzystywany do celów zawartych w ustawie o podatku od spadków i darowizn, obliczany jest w oparciu o wyniki badań:

- cen detalicznych towarów konsumpcyjnych,
- budżetów gospodarstw domowych – dostarczających dane o przeciętnych wydatkach, wykorzystywanych do opracowania systemu wag.

## 2. Inflacja bazowa

**Inflacja bazowa** to część inflacji rejestrowanej, która służy do oceny średnio i długookresowego trendu wzrostu ogólnego poziomu cen. Istnieją różne metody pomiaru inflacji bazowej. Można wyróżnić m.in. trzy grupy metod: metody mechaniczne, oparte na wyłączeniu stałego koszyka dóbr, metody statystyczne oraz metody oparte o formalne modele teoretyczne.

able” and “fruit” groups was fixed for all months of the year under the survey while the inner proportions within these groups varied in the consecutive months of the year. Data on the quantitative consumption of products purchased and their average annual prices were obtained from the household budget survey. Weighting system, based on these data, was applied to compilation of price indices for the “vegetable” and “fruit” groups. This was performed with the use of price indices of individual representative items as the base for calculation of geometric mean indices for all elementary groups constituting these aggregates,

- a typical price (base price) was adopted in the first month of the out-of-season period, which was calculated as arithmetic mean of average in season price quotations, with the exclusion of the first and the last month of the in-season period, i.e., periods untypical in terms of price levels and the number of prices collected,
- for the months of the out-of-season period (starting from the second month), the price indices of seasonal products are calculated on the base of price changes of other products under the same elementary aggregates or COICOP aggregates. This means, that for those months, when the seasonal products are not available on the marketplace and there is no possibility of price quotations, an average price changes of the representative items available in those periods or all year round are used for calculation of monthly price indices.

The basis of calculation of **Harmonized Index of Consumer Prices (HICP)** for Poland is an observation of prices of representative items of consumer goods and services and the weighting system prepared on the basis of data on the household monetary consumption expenditure from national accounts statistics. The grouping of consumer goods and services is based on the European Classification of Individual Consumption by Purpose (COICOP, until 2013 – COICOP/HICP).

**Price indice of durable non-foodstuff goods** used for purposes contained in the law on inheritance and donation duty, is calculated on the basis of survey results of:

- retail prices of consumer goods,
- household budgets – providing data on the average expenditures used for weighting system compilation

## 2. Core inflation

**Core inflation** is a part of registered inflation, which serves the purpose of assessing the mid and long-term trend of the overall price level. There are many measures of core inflation. At least three groups of core inflation measurement methods can be distinguished, i.e. mechanical methods, based on excluding certain groups from the basket of goods, statistical methods and methods based on formal theoretical models.

Inflacja bazowa obliczana jest przez Narodowy Bank Polski, który publikuje, począwszy od marca 2009 r., cztery miary inflacji bazowej<sup>1</sup>. Trzy spośród tych miar, tj. inflacja po wyłączeniu cen: administrowanych, najbardziej zmiennych oraz cen żywności i energii, są obliczane przy pomocy metod mechanicznych, natomiast jedna – 15% średnia obcięta – za pomocą metod statystycznych. Najbardziej popularną metodą obliczania inflacji bazowej jest metoda polegająca na wyłączeniu pewnych określonych wskaźników cen grup elementarnych z ogólnego wskaźnika cen towarów i usług konsumpcyjnych (CPI). W celu obliczenia takiej miary inflacji bazowej, zagregowany wskaźnik cen obliczany jest na zbiorze okrojonym o wybrany zestaw towarów i usług. Istotą miar inflacji bazowej jest wyłączenie komponentów CPI, których ceny charakteryzują się silnymi zaburzeniami pochodzącymi z wahań sezonowych i/lub oddziaływania szoków podaźowych (głównie dotyczy to żywności lub niektórych komponentów energii) albo wartość informacyjna ich zmian jest ograniczona (np. z powodu różnych form regulacji). Wadą tej grupy metod jest, do pewnego stopnia, arbitralność wyboru wyłączanej grupy dóbr.

**Inflacja bazowa po wyłączeniu cen administrowanych** obliczana jest po wyeliminowaniu tych cen, które nie są kształtowane przez mechanizmy rynkowe, lecz podlegają różnego rodzaju regulacjom. W związku z tym rozkład zmian tych cen może nie odzwierciedlać długookresowych tendencji inflacyjnych. Ceny administrowane obejmują towary i usługi, których ceny finalne znajdują się w pełni lub w znacznym stopniu pod wpływem instytucji rządowych, samorządowych i regulatorów. Są to ceny towarów i usług, które wynikają wprost z aktów prawnych lub decyzji administracyjnych, są przedmiotem zatwierdzenia lub nie mogą zostać zmienione bez zgody odpowiednich instytucji państwowych (np. regulatorów) oraz ceny, których poziom lub dynamika zmian są prawnie ograniczone. Do cen administrowanych nie zalicza się natomiast cen kontrolowanych pośrednio poprzez zmiany stawek podatków pośrednich, podatków i opłat ekologicznych, regulacji w zakresie bezpieczeństwa produktów oraz Wspólnej Polityki Rolnej.

W ramach wyodrębnionej grupy cen administrowanych, obecnie ze wskaźnika CPI wyłączone są: czynsze mieszkaniowe, zaopatrywanie w wodę, kanalizacja, wywóz nieczystości, niektóre nośniki energii (gaz, energia elektryczna, ciepła woda, centralne ogrzewanie), transport mieszany, usługi pocztowe, usługi związane z opieką społeczną oraz grupa pozostałe usługi (sądowe i adwokackie, administracji państwowej, pogrzebowe i cmentarne). Miara inflacji po wyłączeniu cen administrowanych powstaje poprzez obliczenie zagregowanego wskaźnika cen na zbiorze okrojonym o wyznaczony według powyższej metody zbiór cen administrowanych.

<sup>1</sup> W marcu 2009 r. Narodowy Bank Polski, po dokonanej rewizji miar inflacji bazowej, rozpoczął publikację czterech miar, które zastąpiły publikowane wcześniej wskaźniki bazowe

Core inflation is calculated by the National Bank of Poland, which since March 2009, publishes four measures of core inflation<sup>1</sup>. Three of them, i.e. inflation excluding administered prices, excluding the most volatile prices and excluding food and energy prices, are calculated using mechanical methods, and the remaining – 15% trimmed mean – using statistical methods. The most popular method of calculating core inflation is the method of excluding price indices of some elementary groups from the overall price indice of consumer goods and services (CPI). In order to calculate this measure of core inflation, the aggregated price index is calculated on the set trimmed by a selected group of goods and services. Core inflation is based on the principle of excluding those CPI components whose prices display strong disruptions caused by seasonal fluctuations and/or the effect of supply shocks (this primarily concerns food and some components of energy) or those whose price shifts have only a limited informative value (e.g. due to different forms of regulation). The drawback of this group of methods is, to some extent, the arbitrariness of the selection of the excluded group of goods.

**Core inflation – inflation excluding administered prices** is calculated by eliminating those prices which are not shaped by market mechanisms, but which are subject to diverse regulations, and therefore the distribution of their shifts may not reflect long-term inflation tendencies. Administered prices concern the goods and services whose final prices are administered exclusively or to a great extent by government institutions, self-governments and regulators. These are the prices of goods and service which result directly from legal regulations or administrative decisions, which are subject to approval and cannot be changed without the consent of competent state institutions (e.g. regulators), as well as the prices whose level or changes are restricted by law. However, administered prices do not include prices controlled indirectly through changes in indirect tax rates, environmental taxes and charges, product safety regulations and the Common Agricultural Policy.

Within the extracted group of administered prices currently excluded from the CPI: actual rentals for housing, water supply, sewerage, refuse collection, some energy carriers (natural gas, electricity, hot water, central heating), combined transport, postal services, social services and other services (judicial and attorney's services, state administration services, funeral and cemetery services). The measure of core inflation net of administered prices is obtained by calculating the aggregated price index on the set trimmed by the set of administered prices specified according to the aforementioned method.

<sup>1</sup> In March 2009, the National Bank of Poland, following the revision of core inflation measures, began publishing four measures which replaced the previously published baseline indicators.



**Inflacja bazowa po wyłączeniu cen najbardziej zmiennych** obliczana jest po wyłączeniu wpływu cen najbardziej zaburzonych, czyli cen tych towarów i usług, które są szczególnie wrażliwe na różnego rodzaju szoki popytowe i podażowe i/lub cechują się istotną i zmienną w czasie sezonowością. Silna zmienność niektórych cen może powodować, że wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych, przynajmniej w krótkim okresie, nie będzie właściwie wskazywał długookresowego trendu wzrostu ogólnego poziomu cen.

Wyznaczenie koszyka cen najbardziej zmiennych następuje metodą empiryczną, a koszyk jest przeszacowywany na początku każdego roku, uwzględniając dane, które napłynęły w poprzednim roku. Do wyznaczenia zbioru cen najbardziej zmiennych zastosowano kryterium odchylenia standardowego z próby na poziomie wskaźników cen grup elementarnych. W każdym roku do koszyka cen najbardziej zmiennych zalicza się towary i usługi, zaczynając od najbardziej zmiennych, tak długo, aż ich łączna waga osiągnie 20% koszyka towarów i usług konsumpcyjnych. Miara inflacji po wyłączeniu cen najbardziej zmiennych powstaje poprzez obliczenie zagregowanego wskaźnika cen na zbiorze okrojonym o wyznaczony według powyższej metody koszyk cen najbardziej zmiennych. Tak wyznaczona grupa cen najbardziej zmiennych zawiera przeważnie: znaczną część produktów żywnościowych (m.in. niei niskoprzetworzone owoce, warzywa, mięso), produkty energetyczne (paliwa, gaz, opał), usługi dostępu do Internetu, usługi administracji państwowej i usługi prawne.

**Inflacja bazowa po wyłączeniu cen żywności i energii** eliminuje ceny dóbr szczególnie wrażliwych na wewnętrzne i zewnętrzne szoki podażowe. Do grupy tej zaliczono ceny żywności i napojów bezalkoholowych oraz ceny energii. Na grupę cen energii składają się: paliwa silnikowe oraz nośniki energii (energia elektryczna, gaz, centralne ogrzewanie, ciepła woda, opał). Miara inflacji po wyłączeniu cen żywności i energii powstaje poprzez obliczenie zagregowanego wskaźnika cen na zbiorze okrojonym o koszyk cen żywności i energii.

**15% średnia obcięta** jest to średnia ważona, liczona zgodnie z metodologią używaną do obliczania wskaźnika cen towarów i usług konsumpcyjnych, na zbiorze grup cen, których wagi skumulowane (odpowiadające uprzednio posortowanym rosnąco wskaźnikom cen) są większe niż 15% i mniejsze niż 85%. Obcięcie jest dokonywane symetrycznie z obu stron rozkładu zmian cen. Zostają w ten sposób odrzucone grupy o łącznej wadze 30%, których cena uległa największej zmianie w stosunku do okresu bazowego. W odróżnieniu od innych miar publikowanych przez NBP, 15% średnia obcięta jest liczona niezależnie w układzie miesięcznym i rocznym, tj. obcina te grupy cen, które charakteryzowały się największymi zmianami zarówno w stosunku do poprzedniego miesiąca, jak i w stosunku do analogicznego miesiąca poprzedniego roku.

**Core inflation – inflation excluding the most volatile prices** is calculated by excluding the impact of the most disrupted prices, i.e. the prices of those goods and services which are particularly sensitive to various demand and supply shocks and/or which are characterised by significant and strong seasonal shifts. A strong tendency of some prices to shift may cause that the consumer goods and services index, at least in a short-term perspective, will not properly reflect the long-term growth trend of the total price level increase.

The basket of the most volatile prices is determined with the use of an empirical method, and it is re-estimated at the beginning of each year, including the data which were supplied in the previous year. In determining the set of the most volatile prices a standard deviation criterion was used at the level of price indices of elementary groups. Each year in the price basket of the most volatile prices goods and services are included starting from the most volatile, until their total weight reaches 20% of the basket of consumer goods and services. The measure of core inflation – inflation excluding the most volatile prices comes from by calculating the aggregated price index on the set trimmed by the basket of the most volatile prices determined with the use of the aforementioned method. The group of the most volatile prices, determined in the reference mode, generally includes a significant part of food products (among others, unprocessed and low-processed fruit, vegetables and meat), energy products (fuels, gas and liquid and solid fuels), services consisting of providing Internet access, state administration services and legal services.

**Core inflation – inflation excluding food and energy prices** is calculated by excluding the prices of those goods which are particularly sensitive to both internal and external supply shocks. This group includes prices of food and non-alcoholic beverages and energy prices. The group of energy prices includes engine fuels and energy carriers (electricity, gas, central heating, hot water, liquid and solid fuels). The inflation measure – inflation excluding food and energy prices is determined by calculating an aggregated price index on the set trimmed by the food and energy price basket.

**15% trimmed mean** is a weighted average, calculated according to the methodology used for calculating the price index of consumer goods and services on the set of price groups whose accumulated weights (corresponding to previously ascendingly sorted price indices) are higher than 15% and lower than 85%. The distribution of price changes is trimmed symmetrically on both sides. In this way, the groups with the total weight of 30%, whose prices have changed the most significantly in relation to the reference period, are eliminated. In contrast to other measures published by the NBP, the 15% trimmed mean is calculated independently on a monthly and annual basis, i.e. it cuts off those groups of prices which were characterised by the largest changes, both in relation to the previous month and in relation to the corresponding month of the preceding year.

### 3. Ceny producentów

**Badania cen producentów** obejmują ceny produktów rolnych, wyrobów i usług przemysłowych, robót budowlano-montażowych, a także usług transportu, gospodarki magazynowej i telekomunikacji oraz usług związanych z obsługą działalności gospodarczej.

Dane dotyczące zmian **cen w rolnictwie** pochodzą z miesięcznego<sup>2</sup> i półrocznego<sup>3</sup> badania skupu oraz miesięcznych notowań cen uzyskiwanych przez rolników na targowiskach.

**Ceny skupu** są cenami przeciętnymi obliczonymi jako iloraz wartości (bez podatku od towarów i usług) i ilości poszczególnych produktów rolnych skupionych w badanym okresie przez podmioty gospodarcze prowadzące skup bezpośrednio od producentów.

**Wskaźniki cen skupu** obliczane są w warunkach porównywalnych w ujęciu rocznym po uwzględnieniu korekt wynikających ze sprawozdawczości półrocznej.

**Ceny uzyskiwane przez rolników na targowiskach** występują w transakcjach między rolnikami oraz między rolnikami a ludnością nierolniczą. Ceny te opracowano na podstawie notowań cen wybranych produktów, dokonywanych przez sieć stałych ankietatorów GUS na ok. 440 targowiskach rolnych na terenie całego kraju. Przeciętne ceny miesięczne obliczono jako średnie arytmetyczne wszystkich notowań w skali całego kraju. Przeciętne ceny roczne obliczane są jako średnie arytmetyczne z przeciętnych cen w poszczególnych miesiącach.

**Wskaźniki cen skupu oraz cen uzyskiwanych przez rolników na targowiskach** obliczono na podstawie danych wyrażonych z większą dokładnością niż podano w tablicach.

Wskaźniki cen w zakresie **przemysłu, budownictwa, transportu i gospodarki magazynowej, telekomunikacji oraz obsługi działalności gospodarczej** opracowywane są na podstawie danych źródłowych dotyczących reprezentacji (próby) wytypowanej metodą doboru celowego.

Lista podmiotów gospodarki narodowej dobranych do badania cen producentów podlega corocznej aktualizacji. Zasadniczym kryterium doboru zarówno jednostek sprawozdawczych, jak również wyrobów, robót i usług, jest znacząca wartość produkcji oraz konieczność zapewnienia właściwej reprezentacji we wszystkich podstawowych rodzajach działalności. Listy reprezentantów podmiotów gospodarki narodowej oraz reprezentantów wyrobów, robót i usług są aktualizowane stosownie do zmian w strukturze asortymen-

<sup>2</sup> Meldunek o skupie produktów rolnych realizowany przez osoby prawne i samodzielne jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej.

<sup>3</sup> Sprawozdawczość uwzględniająca korekty danych meldunkowych oraz skup realizowany przez osoby fizyczne o wartości co najmniej 10 tys. zł.

### 3. Producer prices

**The producer price surveys** cover prices of agricultural products, manufactured products and services, construction and assembly works, as well as transport, storage and telecommunications services and services related to business activity.

Data on **price changes in agriculture** are obtained from monthly<sup>2</sup> and semi-annual<sup>3</sup> procurement survey and monthly quotations of marketplace prices received by farmers.

**Procurement prices** are average prices calculated as a quotient of value (without value added tax) and quantity of each agricultural product purchased in a surveyed period by economic entities directly purchasing from producers.

**Procurement price indices** are calculated in comparable conditions annually taking into consideration revisions from semi-annual data reports.

**Marketplace prices received by farmers** concern prices in transactions between farmers, and between farmers and non-agricultural population. The prices are based on price quotations of selected products, carried out by the net of regular interviewers of Statistics Poland conducted on c. 440 marketplaces on the territory of Poland. Average monthly prices are calculated as arithmetic mean of all price quotations at the national level. Average annual prices are calculated as arithmetic mean of average monthly prices.

**Indices of procurement prices and marketplace prices received by farmers** were calculated on the basis of data, expressed with more precision, than those presented in tables.

Price indices in the scope of **industry, construction, transport and storage, telecommunications and services related to business services** are calculated on the basis of source data concerning the representation (sample) marked out by the method of purposeful selection.

The list of entities of the national economy covered by the producer price survey is annually updated. An essential criterion of sample selection of the reporting units as well as products, works and services, is the significant value of the production and the necessity to provide for an adequate representation in every major kind of activity. The lists of representative items of entities of the national economy as well as products, works and services chosen for the survey are updated according to changes in the assortment

<sup>2</sup> Report on the procurement of agricultural products compiled by legal persons and organizational units without legal personality.

<sup>3</sup> Reports taking into consideration reported data revisions and procurement level of at least PLN 10 000, fulfilled by natural persons.

towej sprzedaży. Do badania cen producentów (z wyjątkiem rolnictwa) dobierane są jednostki sprawozdawcze ze zbioru podmiotów gospodarczych sektora publicznego i prywatnego, w których liczba pracujących wynosi 10 osób i więcej.

W 2018 r. badanie cen producentów (bez rolnictwa) obejmowało:

- w przemyśle<sup>4</sup> – ok. 3,2 tys. podmiotów. Przeciętna liczba rejestrowanych w miesiącu reprezentantów wyrobów i usług przemysłowych wynosiła ok. 30 tys.,
- w sekcji „Budownictwo” – ok. 400 podmiotów. Przeciętna liczba miesięcznie rejestrowanych reprezentantów robót budowlano-montażowych wynosiła ok. 3,5 tys.,
- w sekcji „Transport i gospodarka magazynowa” oraz dziale „Telekomunikacja” – ok. 400 podmiotów. Miesięcznie rejestrowano ok. 1,6 tys. reprezentantów usług,
- w zakresie usług związanych z obsługą działalności gospodarczej<sup>5</sup> – ok. 1,6 tys. podmiotów. Kwartalnie rejestrowano ok. 4 tys. reprezentantów usług.

Źródłem informacji o zmianach cen wyrobów, robót i usług są:

- miesięczne lub kwartalne sprawozdania sporządzane przez wybrane podmioty gospodarki narodowej,
- cenniki i taryfy w zakresie przewozu osób taborem kolejowym, samochodowym, lotniczym oraz usług pocztowych i telekomunikacyjnych.

Przedmiotem obserwacji są dwie kategorie cen:

- cena producenta,
- cena bazowa.

W jednostkach budowlanych rejestruje się ceny robót, które zrealizowano, lecz niekoniecznie sprzedano w badanym miesiącu. Cenę roboty uzyskuje się wówczas na podstawie bazy kosztowo-cenowej lub aktualnego kosztorysu. Wynika to z długich cykli realizacji i rozliczania obiektów.

<sup>4</sup> Dotyczy sekcji PKD 2007: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych”, „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją”.

<sup>5</sup> Obejmują: działalność wydawniczą, działalność związaną z produkcją filmów, nagrań wideo, programów telewizyjnych, nagrań dźwiękowych i muzycznych, nadawanie programów ogólnodostępnych i abonamentowych, działalność związaną z oprogramowaniem, doradztwem w zakresie informatyki oraz działalności powiązane, działalność usługową w zakresie informacji, działalność związaną z obsługą rynku nieruchomości, działalność prawniczą, rachunkowo-księgową i doradztwo podatkowe, doradztwo związane z zarządzaniem, działalność w zakresie architektury i inżynierii; badania i analizy techniczne, reklamę, badania rynku i opinii publicznej, pozostałą działalność profesjonalną, naukową i techniczną, wynajem i dzierżawę, działalność związaną z zatrudnieniem, działalność organizatorów turystyki, pośredników i agentów turystycznych oraz pozostałą działalność usługową w zakresie rezerwacji i działalności z nią związane, działalność detektywistyczną i ochroniarską, działalność usługową związaną z utrzymaniem porządku w budynkach i zagospodarowaniem terenów zieleni, oraz działalność związaną z administracyjną obsługą biura i pozostałą działalność wspomagającą prowadzenie działalności gospodarczej.

structure of sales. For producer price survey (excluding agriculture) the reporting units are selected from the group of economic units, both from public and private sectors, in which the number of employees amounts to 10 persons and more.

In 2018 the producer price survey covered (excluding agriculture):

- in industry<sup>4</sup> – c. 3.2 thous. of units. An average number of monthly recorded representative items of industrial goods and services amounted to about 30 thous.,
- in the section “Construction” – c. 400 units. An average number of monthly collected representative items for construction and assembly works was c. 3.5 thous.,
- in the section “Transport and storage” and the division “Telecommunications” – c. 400 units. About 1.6 thous. representative items of services recorded each month,
- in the field of services related to business services<sup>5</sup> – c. 1.6 thous. entities. There were c. 4 thous. representative items recorded quarterly.

The source of information on changes in prices of goods, works and services are:

- monthly or quarterly reports prepared by selected entities of the national economy,
- price lists and tariffs of passenger’s railway, bus and air transport as well as postal and telecommunication services.

The price observation covers two price categories:

- producer price,
- basic price.

In the construction units there are registered prices of works, which have been done but not necessarily sold in a surveyed month. A price of work is therefore obtained according to either the cost-price basis or the current cost calculation. This results from long periods of works completion and clearing accounts for concerned objects.

<sup>4</sup> Concerns NACE Rev. 2 sections: “Mining and quarrying”, “Manufacturing”, “Electricity, gas, steam and air conditioning supply” as well as “Water supply; sewerage, waste management and remediation activities”.

<sup>5</sup> Include: publishing activities, motion picture, video and television programme production, sound recording and music publishing activities, programming and broadcasting activities, computer programming, consultancy and related activities, information service activities, real estate activities, legal and accounting activities, management consultancy activities, architectural and engineering activities; technical testing and analysis, advertising and market research, other professional, scientific and technical activities, rental and leasing activities, employment activities, travel agency, tour operator reservation service and related activities, security and investigation activities, services to buildings and landscape activities, office administrative, office support and other business support activities.

Na podstawie informacji o średnich miesięcznych poziomach cen wyrobów, robót i usług obliczane są wskaźniki cen każdego reprezentanta uczestniczącego w badaniu poprzez odniesienie ceny danego miesiąca do ceny miesiąca poprzedniego. Służą one następnie do uzyskania, przy zastosowaniu odpowiednich systemów wag, wskaźników cen wyższych szczebli agregacji według PKD.

W obliczeniach stosowane są następujące systemy wag:

System wag	Zastosowanie
Wartość produkcji sprzedanej reprezentantów w danym miesiącu	Miesięczne wskaźniki cen przy podstawie miesiąc poprzedni = 100 dla: 1. przedsiębiorstw 2. podkategorii PKWiU w sekcji B, C, D, E
Wartość produkcji sprzedanej według poszczególnych szczebli agregacji PKD w danym miesiącu	Miesięczne wskaźniki cen przy podstawie miesiąc poprzedni = 100 dla grup, działów i sekcji PKD w ramach: 1. przemysłu 2. budownictwa
Wartość produkcji sprzedanej z 2015 r.* według poszczególnych szczebli agregacji PKD, z uwzględnieniem zmian cen i zmian w strukturze asortymentowej sprzedaży	Wskaźniki cen przy pozostałych podstawach (innych niż miesiąc poprzedni) dla grup, działów i sekcji PKD, w ramach: 1. przemysłu 2. budownictwa

\* W latach 2014–2015 roczne wskaźniki cen producentów w przemyśle i budownictwie obliczono przy przyjęciu wartości produkcji sprzedanej z 2010 r., dla lat 2016–2018 – z 2015 r.

**Wskaźniki cen produkcji sprzedanej przemysłu** dotyczą kategorii ceny bazowej, natomiast wskaźniki cen produkcji sprzedanej wyrobów przemysłowych – ceny producenta.

Podział **wskaźników cen produkcji sprzedanej przemysłu na główne grupowania**, tzn. dobra zaopatrzeniowe, inwestycyjne, konsumpcyjne trwałe i nietrwałe oraz związane z energią, dokonany został zgodnie z rozporządzeniem Komisji (WE) nr 656/2007 z dnia 14 czerwca 2007 r., zmieniającym rozporządzenie (WE) nr 586/2001 z dnia 26 marca 2001 r. w sprawie wykonania rozporządzenia Rady (WE) nr 1165/98 dotyczącego krótkoterminowych statystyk w zakresie definicji Głównych Grup Przemysłowych (MIGs).

Przedmiotem badania **cen wybranych wyrobów spożywczych** są średnie krajowe ceny producentów łącznie z podatkiem od towarów i usług (VAT) oraz z wyłączeniem tego podatku. Lista reprezentantów objętych tym badaniem została opracowana w GUS, metodą doboru celowego pod kątem uzyskania danych do wykorzystania przy analizie różnicowania poziomów i dynamiki cen wyrobów spożywczych w sferze produkcji i na rynku konsumenta. Kryterium doboru jednostek sprawozdawczych jest ich udział w rocznej wartości produkcji sprzedanej danego wyrobu w skali kraju. W 2018 r. badaniem objęto ok. 1,2 tys. jednostek sprawoz-

The set of information about average monthly price levels of goods, works and services makes a basis for calculation of price indices for every surveyed representative item, by comparing a price in a given month with the price in the preceding month. This file of data is used – by applying relevant weighting systems – to obtain price indices of higher aggregation levels according to NACE.

The following weighting systems are applied:

Weighting system	Application
Value of the sold production of representative items in a month under the survey	Monthly price indices (the previous month = 100) for: 1. enterprises 2. sub-categories by Polish Classification of Products and Services in sections B, C, D, E
Value of the sold production according to particular levels of aggregation by Polish Classification of Activities in a month under the survey	Monthly price indices (the previous month = 100) of groups, divisions and sections by Polish Classification of Activities within: 1. industry 2. construction
Value of the sold production in 2015* according to particular levels of aggregation by Polish Classification of Activities, updated by the price and sale structure changes	Price indices on other reference bases (different from the previous month) for groups, divisions and sections by Polish Classification of Activities, within: 1. industry 2. construction

\* In 2014–2015 annual indices of producer prices in industry and construction were calculated with the use of data on the value of the sold production from 2010, for 2016–2018 indices – from 2015.

**Price indices of sold production of industry** concern a basic price category, whereas price indices of sold production of industrial products – producer price category.

The division of **price indices of sold production of industry into main groupings**, i.e. intermediate goods, capital goods, consumer durables, consumer non-durables and energy has been made on the basis of Commission Regulation (EC) No 656/2007 of 14 June 2007 amending Regulation (EC) No 586/2001 of 26 March 2001 on implementing Council Regulation (EC) No 1165/98 concerning short-term statistics as regards the definition of Main Industrial Groupings (MIGs).

The subject of a survey on **prices of selected food products** are average national producer prices with value added tax (VAT) as well as without VAT. The list of representative items covered by this survey has been prepared by Statistics Poland with purposive sample to obtain data for use in analyzing the differentiation of levels and dynamics of food prices for production and on the consumer market. The criterion of selection of reporting units is their share in the annual value of the sold production of a given product in Poland. In 2018, the survey covered about 1.2 thous. reporting units as well as about 150 strictly defined assortments of

dawczych oraz ok. 150 ściśle określonych asortymentów wyrobów. Na podstawie notowań ich cen obliczono średnie miesięczne ceny wyrobów. Prezentowane w publikacji ceny wyrobów spożywczych zawierają podatek od towarów i usług (VAT).

W badaniu **cen robót i obiektów budowlanych** uczestniczy około 400 podmiotów specjalizujących się w wykonywaniu różnych rodzajów robót budowlanych wybranych metodą doboru celowego. Zakres badania w 2018 r. obejmował 22 obiekty budowlane, w tym 6 budynków mieszkalnych.

W badaniu **cen robót i obiektów drogowych oraz mostowych** uczestniczy ok. 270 podmiotów, specjalizujących się w budownictwie drogowym i mostowym, wybranych metodą doboru celowego. Zakres badania w 2018 r. obejmował ok. 120 rodzajów robót wykonywanych w związku z realizacją 14 obiektów drogowych oraz około 180 rodzajów robót dotyczących 17 obiektów mostowych, tj. 7 wiaduktów, 6 mostów, 2 kładek i 2 estakad.

**Wskaźniki cen usług transportu, gospodarki magazynowej oraz telekomunikacji, a także usług związanych z obsługą działalności gospodarczej** dla szczebla przedsiębiorstw oblicza się jako średnie geometryczne wskaźników cen reprezentantów. Wskaźniki cen dla wyższych szczebli agregacji obliczane są przy wykorzystaniu formuły Laspeyresa, tj. jako średnie ważone wskaźników cen agregatów niższego szczebla. System wag do obliczeń agregatowych wskaźników cen został opracowany na podstawie danych dotyczących obrotów zrealizowanych w roku bazowym i zmieniany jest raz na pięć lat. Począwszy od danych dotyczących 2015 r., wskaźniki cen usług są obliczane przy wykorzystaniu systemu wagowego przygotowanego w oparciu o obroty w roku 2015.

## 4. Ceny nieruchomości

Informacje na temat **cen lokali mieszkalnych** są opracowywane na podstawie danych uzyskiwanych z rejestrów cen i wartości nieruchomości prowadzonych przez starostwa powiatowe i prezydentów miast na prawach powiatu przy wykorzystaniu informacji pochodzących z aktów notarialnych. Do obliczeń brane są pod uwagę dane na temat transakcji o charakterze rynkowym tj. sprzedaż na wolnym rynku (z pewnymi wyłączeniami, np. sprzedaż między stronami spokrewnionymi) oraz sprzedaż przetargowa.

Zastosowany dla rynkowej sprzedaży lokali mieszkalnych podział na rynek pierwotny i wtórny został przeprowadzony przyjmując założenie, że sprzedaż na rynku pierwotnym dotyczy transakcji dokonywanych na wolnym rynku, gdzie stroną sprzedającą jest osoba prawna i średnia cena za 1 m<sup>2</sup> powierzchni użytkowej lokalu wynosi co najmniej 2 000 zł. Do transakcji na rynku wtórnym zaliczono pozostałe transakcje rynkowe przeprowadzone na wolnym rynku oraz sprzedaż przetargową.

products. The average monthly product prices have been calculated based on their price quotations. Prices of food products presented in this publication include value added tax (VAT).

About 400 entities specializing in carrying out various types of construction works, selected by means of purposive sample, participate in the survey **on the prices of works and construction objects**. The sampling frame of the survey in 2018 included 22 construction objects, of which 6 residential buildings.

About 270 entities specializing in road and bridge construction, selected by the purposive sample method, participate in the survey **on the prices of road and bridge works and constructions**. The scope of the survey in 2018 included about 120 types of works performed in connection with the implementation of 14 road objects and about 180 types of works related to 17 bridge objects, i.e. 7 viaducts, 6 bridges, 2 footbridges and 2 flyovers.

**Price indices for enterprises of transport, storage and telecommunications and services related to business services** are calculated as average geometric mean of price indices of representative items. Price indices for higher aggregation levels are Laspeyres' formula indices, i.e. weighted averages of price indices of aggregates of lower aggregation levels. The weighting system for calculation of the aggregated price indices is based on the turnover generated in the base year and it is changed once every five years. Since data for 2015, price indices have been calculated using a weighting system based on turnover in 2015.

## 4. Real estate prices

Information on **prices of residential premises** are developed on the basis of data obtained from the registers of real estate prices and values maintained by powiat starost offices and presidents of cities with powiat status based on information derived from notarial deeds. For the calculations there are taken into account data on market transactions, i.e. sales on the free market (with some exclusions, e.g. sales between related parties) and sales under tender procedure.

Market sales of residential premises is divided into the primary market and the secondary market with the assumption that sales on the primary market relates to transactions concluded on the free market, where the selling party is a legal person and the average price per 1 m<sup>2</sup> of useful floor area of the dwelling is at least PLN 2 000. Transactions on the secondary market include other market transactions carried out on the free market and sales under tender procedure.

Wskaźniki zmian cen lokali mieszkalnych odzwierciedlają zmiany cen zachodzące na rynku lokali mieszkalnych skorygowane ze względu na zachodzące z okresu na okres zmiany w strukturze sprzedawanych lokali. Obserwacją objęto ceny mieszkań w budynkach wielomieszaniowych nabywanych przez gospodarstwa domowe. Wskaźniki obliczane są przy zastosowaniu metody stratyfikacji, która polega na pogrupowaniu transakcji w możliwie homogeniczne warstwy. Przy wyznaczaniu warstw wykorzystuje się kryteria rodzaju rynku (pierwotny/wtórny), lokalizacji, wielkości lokalu mieszkalnego. Dla każdej z warstw oblicza się elementarny wskaźnik cen jako iloraz średniej ceny okresu bieżącego (danego kwartału) do średniej ceny okresu odniesienia (IV kwartał roku poprzedniego). Wskaźniki dla wyższych szczebli agregacji obliczane są według formuły Laspeyres'a przy zastosowaniu systemu wag opracowanego na podstawie wartości lokali mieszkalnych sprzedanych w roku poprzedzającym rok badany.

Podstawą do obliczenia średnich cen, średnich cen za 1 m<sup>2</sup> oraz mediany cen za 1 m<sup>2</sup> lokali mieszkalnych w 2018 r. są transakcje zawarte w trakcie badanego okresu i zarejestrowane w rejestrach cen i wartości nieruchomości w terminie do 30 kwietnia 2019 r.

**Średnie ceny lokali mieszkalnych** uzyskiwane są jako iloraz wartości i liczby lokali mieszkalnych sprzedanych w danym okresie.

**Średnie ceny za 1 m<sup>2</sup> lokali mieszkalnych** opracowywane są jako iloraz wartości i powierzchni użytkowej lokali mieszkalnych sprzedanych w danym okresie.

**Mediana cen za 1 m<sup>2</sup> lokali mieszkalnych** wyrażona jest wartością środkową w szeregu uporządkowanym od najniższego do najwyższego poziomu ceny i informuje, że 50% cen zarejestrowanych w danym okresie przyjmuje wartości nie wyższe, a 50% cen – wartości nie niższe od wartości mediany.

## 5. Ceny w handlu zagranicznym

**Wskaźniki cen transakcyjnych (unit value) w handlu zagranicznym** obliczono na podstawie obserwacji cen wybranych towarów (ok. 3,5 tys. w imporcie, ok. 2,5 tys. w eksporcie) na najniższym 8-znakowym szczeblu CN (Combined Nomenclature), przy wykorzystaniu danych o obrotach handlu zagranicznego (w imporcie na warunkach cif, w eksporcie na warunkach fob). Źródłem danych jest deklaracja Intrastat służąca do rejestracji obrotów z krajami Unii Europejskiej i zgłoszenia celne stosowane do rejestracji obrotów z krajami trzecimi. Wskaźniki cen dla najniższych szczebli CN, obliczane jako „unit value”, są następnie agregowane na:

- działy i sekcje CN,
- działy i sekcje SITC (Standard International Trade Classification),
- główne kategorie ekonomiczne BEC.

Price indices of residential premises reflect price changes on the residential premises market adjusted for changes in the shares of sold premises taking place from period to period. The survey covers the prices of dwellings in multi-dwelling buildings purchased by households. Indices are calculated using the stratification method, which consist in dividing transactions into as homogeneous as possible strata. Stratification is based on the type of market (primary/the secondary), location, size of a dwelling. An elementary-level price index is calculated for each strata as a quotient of the average price in the current period (the given quarter) and the average price in the reference period (fourth quarter of the previous year). Indices for higher aggregation levels are calculated using the Laspeyres' formula with a weighting system based on the value of residential premises sold in the year preceding the reporting year.

The basis for the calculation of average prices, average prices per 1 m<sup>2</sup> and the median of prices per 1 m<sup>2</sup> of residential premises in 2018 are transactions concluded during the survey period and recorded in the registers of real estate prices and values by 30 April 2019.

Average prices of residential premises are calculated as a quotient of the value and number of dwellings sold during the given period.

**Average prices per 1 m<sup>2</sup> of residential premises** are developed as a quotient of the value and useful floor area of residential premises sold during the given period.

**Median of prices per 1 m<sup>2</sup> of residential premises** is expressed as a middle value in the range of values ordered from the lowest to the highest price level, and informs that 50% of prices recorded in a given period has values not higher, and 50% of prices – values not lower than the median value.

## 5. Prices in foreign trade

**Transaction price indices of foreign trade (unit value)** are calculated on the basis of observations of prices of selected goods (about 3.5 thous. in imports, about 2.5 thous. in exports) on the lowest 8-digit level of CN (Combined Nomenclature), utilising data regarding foreign trade turnover (imports – cif, exports – fob). The source of data are following: INTRASTAT declarations providing the turnovers' register with EU Member States and custom declaration document used for turnovers' register with third countries. Price indices for the lowest CN levels are calculated as "unit value" and then they are aggregated into:

- CN divisions and sections,
- divisions and sections of SITC (Standard International Trade Classification),
- broad economic categories of BEC.

Wskaźniki cen na wyższych szczeblach agregacji opracowano przy wykorzystaniu formuły Paaschego:

- miesięczne, jako relację wskaźników dynamiki wartości obrotów w złotych do wskaźników wolumenu obrotów,
- miesięczne narastające i roczne, przyjmując jako system wag strukturę wartości obrotów z roku badanego.

**Badanie cen importu i eksportu** prowadzone jest na celowo dobranej próbie towarów (według nomenklatury CN) oraz przedsiębiorstw. Towary objęte badaniem należą do sekcji B, C i D klasyfikacji PKWiU. W badaniu uczestniczą wybrane przedsiębiorstwa produkcyjne i handlowe niezależnie od ich sklasyfikowania według rodzajów działalności zgodnie z PKD.

Rozmiary i zakres próby przyjętej do badania zgodne są z wymaganiami Rozporządzenia Rady (WE) Nr 1165/98 z dnia 19 maja 1998 r. (z późniejszymi zmianami) dotyczącego statystyk krótkoterminowych.

Wyboru towarów i przedsiębiorstw dokonano na podstawie danych pochodzących ze statystyki handlu zagranicznego.

Podstawowe kryteria doboru towarów do badania (na 8-cyfrowym poziomie CN) to:

- znacząca wartość importu/eksportu,
- reprezentatywność i odzwierciedlanie ewolucji cen dla podobnych grup towarów, które nie zostały poddane obserwacji,
- obecność w obrocie w jak najdłuższym okresie.

Zasadnicze kryteria doboru przedsiębiorstw do badania cen to:

- znacząca w skali kraju wartość importu/eksportu przedsiębiorstwa,
- występowanie wytypowanego 8-cyfrowego grupowania CN w danym przedsiębiorstwie, przez co najmniej 2 lata.

Wybrane do badania przedsiębiorstwa we współpracy ze służbami statystycznymi dokonują, w ramach 8-cyfrowego grupowania CN, wyboru towarów-reprezentantów do bieżącej obserwacji cenowej.

Badanie obejmuje:

- ok. 6 100 przedsiębiorstw (ok. 3 300 importerów i ok. 2 800 eksporterów),
- 2 700 grup towarów na 8-cyfrowym poziomie CN w imporcie i 2 100 grup towarów na 8-cyfrowym poziomie CN w eksporcie,
- łącznie ok. 25 000 rejestrowanych w miesiącu towarów-reprezentantów.

Materiałem źródłowym o poziomach cen w imporcie/eksporcie jest miesięczne  **sprawozdanie C-05 – „Sprawozdanie o cenach towarów w handlu zagranicznym”** przekazywane przez podmioty gospodarcze wybrane do badania, które w okresie sprawozdawczym realizowały import/eksport towarów.

Price indices for the higher levels of aggregation are compiled according to the Paasche formula:

- monthly, as relation of the indices of turnover value in Polish currency to the indices of turnover volume,
- cumulative monthly periods and annual, using the structure of turnover value in the surveyed year as the weighting system.

**The imports and exports price survey** is conducted on a purposely selected sample of goods (according to the CN) and enterprises. Goods included in the survey belong to section B, C and D of Classification of Products by Activity (PKWiU). Selected manufacturing and trade enterprises take part in the survey regardless of their classification by kinds of activity according to NACE.

The size and scope of the sample surveyed are according to the requirements of the Council Regulation (EC) No 1165/98 of 19 May 1998 (as amended) concerning short-term statistics.

Goods and enterprises were selected on the basis of data derived from foreign trade statistics.

Basic criteria of selecting goods for the survey (on a 8-digit CN level) are the following:

- significant value of imports/exports,
- representativeness and reflection of price development for similar groups of goods that are not under observation,
- presence in the sales as long as possible.

Basic criteria of selecting enterprises for the price survey are the following:

- significant at a country-wide scale value of an enterprise's imports/exports,
- occurrence of the selected 8-digit CN level in a given enterprise for at least 2 years

The enterprises selected for the survey, in cooperation with statistical services, select, within the 8-digit CN level, representative items of goods for current price observation.

The survey includes:

- c. 6 100 enterprises (c. 3 300 importers and c. 2 800 exporters),
- 2 700 groups of goods on the 8-digit CN level in imports and 2 100 groups of goods on the 8-digit CN level in exports,
- altogether c. 25 000 representative items of goods registered in a month.

The source material about the levels of prices in imports/exports is a monthly report **C-05 – “Report on the prices of goods in foreign trade”** submitted by economic entities selected for the survey, which imported/exported goods in the reporting period.

Przedmiotem badania są:

- **ceny importu na bazie CIF** – ceny towarów dostarczonych do granicy celnej kraju importującego,
- **cenę eksportu na bazie FOB** – ceny towarów dostarczonych do granicy celnej kraju eksportującego, spełniające następujące warunki:
  - ceny faktycznej transakcji, a nie ceny z cennika,
  - ceny ustalone na podstawie faktur kupna-sprzedaży,
  - ceny reprezentatywnej transakcji (odnoszące się do konkretnego dnia miesiąca) lub średnie ceny kilku porównywalnych transakcji zawartych w miesiącu sprawozdawczym,
  - ceny wyrażone w złotych.

System wag do obliczania wskaźników cen stworzony został w oparciu o roczną wartość obrotów ze statystyki handlu zagranicznego. Obowiązują wagi z roku 2015. Wagi na szczeblu 8-cyfrowym CN to roczne wartości importu/ eksportu (w PLN) za rok bazowy. Wagi na poziomie klasy, grupy, działu, sekcji PKWiU mają postać wag udziałowych obliczonych w oparciu o obroty w imporcie/eksportie za rok bazowy.

Podstawowym wskaźnikiem cen obliczanym na podstawie uzyskanych od przedsiębiorstw danych, jest miesięczny wskaźnik przy podstawie miesiąc poprzedni=100 na poziomie konkretnego reprezentanta towaru. Następnie obliczane są wskaźniki cen na 8-cyfrowym poziomie CN w skali kraju. Wskaźniki cen za miesiąc sprawozdawczy (przy podstawie miesiąc poprzedni) na 8-cyfrowym poziomie CN obliczane są jako średnia geometryczna elementarnych wskaźników cen reprezentantów należących do danej 8-cyfrowki CN. Miesięczne wskaźniki cen przy podstawie miesiąc poprzedni=100 dla 8-cyfrowego poziomu CN agregowane są (według klucza powiązań CN i PKWiU) na 4-cyfrowy poziom PKWiU. Obliczeń dokonuje się w oparciu o formułę Laspeyres'a, tzn. jako średnią ważoną wskaźników cen przy podstawie miesiąc poprzedni=100 dla 8-cyfrowego poziomu CN, przy wykorzystaniu odpowiednich systemów wag. Następnie przy zastosowaniu odpowiednich wag obliczane są wskaźniki cen na wyższe szczeble agregacji PKWiU.

## 6. Ceny w Unii Europejskiej

Podstawowe wskaźniki cen dla krajów Unii Europejskiej dotyczą:

- cen towarów i usług konsumpcyjnych:
  - zharmonizowane wskaźniki cen konsumpcyjnych (HICP) obliczane zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 2016/792 z dnia 11 maja 2016 r.;
  - wskaźniki cen nieruchomości mieszkalnych zamieszkiwanych przez właściciela (OOH) obliczane zgodnie z rozporządzeniem Komisji (UE) nr 93/2013 z dnia 1 lutego 2013 r.,
- cen producentów w rolnictwie,

The subjects of the survey are:

- **prices of imports based on CIF** (cost, insurance, freight)
  - the prices of goods delivered to the customs border of the importing country,
- **prices of exports based on FOB** (free on board) – the prices of goods delivered to the customs border of the exporting country,
  - actual transaction prices, not of a price list,
  - prices fixed on the purchase-sale invoices,
  - prices of representative transactions (relating to a specific day of a month) or the average prices of several comparable transactions concluded in the reporting month,
  - prices expressed in PLN.

The weighting system used in calculating of import/export price indices has been created on the basis of the annual value of imports/exports from foreign trade statistics. Weights from 2015 are taken into account. Weighting factors on the 8-digit CN level are annual values of imports/exports (in PLN) for the base year. Weighting factors for the class, group, division and section level of PKWiU are expressed in percentage shares of turnover in imports/exports for the base year.

The basic imports/exports price index, calculated in the basis of data obtained from enterprises, is the monthly index based on the previous month = 100 for a particular representative item of goods. Then, there are calculated price indices on the 8-digit CN level for Poland. Price indices for the reporting month (based on the previous month) at the 8-digit CN level are calculated as the geometric average of the elementary price indices of the representatives belonging to the given 8-digit CN. Monthly price indices based on the previous month = 100 for the 8-digit CN level are aggregated (according to the CN and PKWiU link key) to the 4-digit PKWiU level. Calculations are carried out in the basis of the Laspeyres formula, i.e. as a weighted average of price indices based on the previous month = 100 for an 8-digit CN level, using appropriate weighting systems. Then, using appropriate weighting factors, price indices are calculated for higher levels of PKWiU aggregation.

## 6. Prices in the European Union

Main price indices for EU Member States relate to:

- prices of consumer goods and services:
  - Harmonised Indices of Consumer Prices (HICP) calculated in accordance with Regulation (EU) No 2016/792 of the European Parliament and of the Council of 11 May 2016;
  - Owner-occupied housing price indices (OOH) calculated according to the Commission Regulation (EU) No 93/2013 of 1 February 2013,
- producer prices in agriculture,



- cen producentów w przemyśle zgodnie z rozporządzeniem Komisji (WE) nr 656/2007 z dnia 14 czerwca 2007 r., zmieniającym rozporządzenie (WE) nr 586/2001 z dnia 26 marca 2001 r. w sprawie wykonania rozporządzenia Rady (WE) nr 1165/98 dotyczącego krótkookresowej statystyki w zakresie definicji Głównych Grup Przemysłowych (MIGs),
- cen producentów usług zgodnie z rozporządzeniem Rady (WE) nr 1165/98 dotyczącym krótkookresowej statystyki wraz z późniejszymi zmianami.

Źródłem danych o wskaźnikach cen w krajach UE jest statystyczna baza danych Eurostatu – Urzędu Statystycznego Unii Europejskiej – zaktualizowana na początek grudnia 2019 r. Baza jest dostępna na stronie internetowej Eurostatu.

Dane o Unii Europejskiej (UE) prezentowane są oddzielnie dla poszczególnych krajów członkowskich oraz agregatu – UE 28 (28 krajów członkowskich UE: Austria, Belgia, Bułgaria, Chorwacja, Cypr, Czechy, Dania, Estonia, Finlandia, Francja, Grecja, Hiszpania, Holandia, Irlandia, Litwa, Luksemburg, Łotwa, Malta, Niemcy, Polska, Portugalia, Rumunia, Słowacja, Słowenia, Szwecja, Węgry, Wielka Brytania, Włochy).

Niektóre dane mają charakter wstępny oraz szacunkowy i mogą ulec zmianie w następnych edycjach publikacji.

- producer prices in industry according to the Commission Regulation (EC) No 656/2007 of 14 June 2007 amending Regulation (EC) No 586/2001 of 26 March 2001 on implementing Council Regulation (EC) No 1165/98 concerning short-term statistics as regards the definition of Main Industrial Groupings (MIGs),
- producer prices in services according to the Council Regulation (EC) No 1165/98 concerning short-term statistics as amended.

The data source on price indices in the EU Member States is the statistical database of Eurostat – the Statistical Office of the European Union – updated at the beginning of December 2019. The database is available on the Eurostat website.

The data on the European Union (EU) are presented both individually for each Member State and as an aggregate for the EU 28 (the 28 EU Member States: Austria, Belgium, Bulgaria, Croatia, Cyprus, the Czech Republic, Denmark, Estonia, Finland, France, Germany, Greece, Hungary, Ireland, Italy, Latvia, Lithuania, Luxembourg, Malta, the Netherlands, Poland, Portugal, Romania, Slovakia, Slovenia, Spain, Sweden, United Kingdom).

Some data are preliminary and estimated and can be changed in the next editions of the publication

## Podstawowe pojęcia

**Akumulacja** – przyrost majątku narodowego w określonym czasie obejmujący, w ujęciu wartościowym, nakłady brutto na środki trwałe, przyrost rzeczowych środków obrotowych, nabycie aktywów o wyjątkowej wartości pomniejszone o ich rozdysponowanie.

**Cena bazowa** – kwota pieniędzy otrzymywana przez producenta od nabywcy za jednostkę produktu (wyrobu lub usługi), pomniejszona o podatki od produktu (VAT i akcyzowy) oraz o ewentualne rabaty i opusty, a powiększona o dotacje otrzymywane do produktu.

**Cena producenta** – kwota pieniędzy otrzymywana przez producenta od nabywcy za jednostkę produktu (wyrobu lub usługi), pomniejszona o ewentualne rabaty i opusty oraz o należny podatek od towarów i usług (VAT) i powiększona o podatek akcyzowy (w przypadku płatnika tych podatków).

**Cena skupu** – cena płacona producentom rolnym przez podmioty gospodarcze skupujące produkty rolne bezpośrednio od producentów, obliczana jako iloraz wartości (bez podatku od towarów i usług) i ilości poszczególnych produktów rolnych skupionych w badanym okresie.

**Cena targowiskowa** – cena uzyskiwana przez rolnika w transakcjach między rolnikami oraz między rolnikiem a ludnością nierolniczą, obliczana jako średnia arytmetyczna wszystkich notowań w skali całego kraju w badanym okresie.

**Cena środków produkcji dla rolnictwa** – cena towarów i usług nieprzeznaczonych do bezpośredniej konsumpcji, nabywanych jako środki produkcji oraz na cele inwestycyjne przez rolników.

**Cena towarów i usług konsumpcyjnych** – cena (łącznie z obciążeniami podatkowymi, w tym VAT) płacone przez ludność na rynku detalicznym za towary i usługi nabywane w celach konsumpcyjnych.

**Cena transakcyjna w handlu zagranicznym (unit value)** – cena transakcyjna w imporcie równa się cenie na warunkach franco granica polska lub cif port polski, a cena transakcyjna w eksporcie równa się cenie ustalonej na warunkach franco granica polska lub fob port polski, przeliczonych na złote według obowiązujących kursów walut obcych w złotych.

**Dobra (towary) konsumpcyjne (trwałe i nietrwałe)** – towary służące do zaspokajania potrzeb konsumentów w zakresie wyżywienia oraz innych potrzeb bytowych w szeroko rozumianym zakresie.

## Main terms

**Capital Formation** – the increase of national capital in given period that includes, gross fixed capital formation, changes in inventories and acquisitions less disposals of valuables.

**Basic price** – the amount of money received by the producer from a purchaser for a unit of product (good or service), reduced by any taxes on the product (value added tax VAT and excise tax) as well as any rebates and deductions, and increased by any subsidies received for the product.

**Producer price** – the amount of money received by the producer from a purchaser for a unit of product (good or service), decreased by any rebates and discounts as well as by the value added tax (VAT) due and increased by the excise tax (in the case of the payer of these taxes).

**Procurement price** – price paid to agricultural producers by economic entities purchasing agricultural products directly from the producers, calculated as a quotient of value (without value added tax) and quantity of individual agricultural products purchased in a surveyed period.

**Marketplace price** – price received by farmer in transactions between farmers and between farmers and non-agricultural population. It is calculated as the arithmetic mean of all quotations at the national level in surveyed period.

**Price of means of production for agriculture** – price of goods and services not intended for direct consumption, purchased by farmers as means of production and for investment purposes.

**Price of consumer goods and services** – price (together with tax burden, including VAT) paid by the population on the retail market for goods and services purchased for consumption purposes.

**Transaction price of foreign trade turnover (unit value)** – the transaction price in imports equals the price on franco Polish frontier or CIF Polish port, while the transaction price in exports equals the price fixed on franco Polish frontier or FOB Polish port, converted into PLN according to the obligatory foreign exchange rate.

**Consumer goods (durable and non-durable)** – goods serving satisfying the needs of consumers in respect of food and other broad-based sustenance needs.

Do towarów konsumpcyjnych zalicza się:

- żywność i napoje bezalkoholowe;
- napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe;
- towary nieżywnościowe.

Pojęcie to ma charakter umowny – w zależności od funkcji jaką spełnia dany towar może on być konsumpcyjny lub niekonsumpcyjny.

Ze względu na spodziewany okres użytkowania danego towaru można je podzielić na dobra trwałe i nietrwałego użytku (pozostałe).

**Dobra zaopatrzeniowe** – surowce, półfabrykaty lub wyroby gotowe, służące w swej przeważającej części celom dalszej produkcji.

**Inflacja bazowa** – część inflacji rejestrowanej, która służy do oceny średnio i długookresowego trendu ogólnego poziomu cen.

**Kursy walut** – średnie miesięczne kursy obliczane na podstawie dziennych kursów kupna i sprzedaży walut obcych, ogłaszanych przez Narodowy Bank Polski.

**Mediana cen** – wartość środkowa, która dzieli uporządkowany rosnąco zbiór badanych cen danego produktu na dwie równoliczne części w ten sposób, że poniżej i powyżej tej wartości znajduje się jednakowa liczba zanotowanych cen. Mediana jest kwartylem drugim, którego wartość nie zależy od wartości krańcowych (odstających, ekstremalnych) rozkładu badanych cen.

**Nakłady inwestycyjne** – nakłady finansowe lub rzeczowe, których celem jest stworzenie nowych środków trwałych lub ulepszenie (przebudowa, rozbudowa, rekonstrukcja lub modernizacja) istniejących obiektów majątku trwałego, a także nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji. Nakłady inwestycyjne dzielą się na nakłady na środki trwałe oraz pozostałe nakłady.

**Nakłady na środki trwałe** – to nakłady na:

- budynki i budowle (obejmują budynki i lokale oraz obiekty inżynierii lądowej i wodnej) w tym m.in. roboty budowlano-montażowe, dokumentacje projektowo-kosztorysowe,
- maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia (łącznie z przyrządami, ruchomościami i wyposażeniem),
- środki transportu,
- inne, tj.: melioracje szczegółowe, koszty ponoszone przy nabyciu gruntów i używanych środków trwałych, inwentarz żywy (stado podstawowe) i zasadzenia wieloletnie, a ponadto odsetki od kredytów i pożyczek inwestycyjnych za okres realizacji inwestycji.

Consumer goods include:

- food and non-alcoholic beverages;
- alcoholic beverages and tobacco;
- non-foodstuffs goods.

This term has conventional meaning depending on the function, the given commodity can be consumer or non-consumer.

According to the expected time of use of a given commodity, consumer goods can be divided into durable goods and non-durable goods (others).

**Intermediate goods** – raw materials, semi-finished or finished goods, primarily for further production.

**Core inflation** – the part of registered inflation, which is used to assess the medium and long-term trend of the general price level.

**Currency exchange rates** – average monthly exchange rates calculated based on daily buying and selling foreign exchange rates, published by the National Bank of Poland.

**Median of prices** – price which divides the ordered set of observed prices of a given product into two equally numerous parts so that there is an equal number of noted prices below and above the value. Median is the second quartile, whose value does not depend on the marginal values (outlier, extreme) of the distribution of the analysed prices.

**Investment outlays** – financial or tangible outlays, the purpose of which is the creation of new fixed assets or the improvement (rebuilding, enlargement, reconstruction, modernization) of existing capital asset items, as well as outlays on so-called initial investments. Investment outlays are divided into outlays on fixed assets and other outlays.

Outlays on fixed assets – outlays on:

- buildings and structures (including buildings and places as well as civil engineering works) of which, among others construction and assembly works, design and cost estimate documentations,
- machinery, technical equipment and tools (including instruments, movables and endowments),
- means of transport,
- others, i.e., detailed meliorations, costs incurred for purchasing land and second-hand fixed assets, livestock (basic herd) and long-term plantings, interests on investment credits and investment loans for the period of investment realization.

**Pozostałe nakłady** – to nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji oraz inne koszty związane z realizacją inwestycji. Nakłady te nie zwiększają wartości środków trwałych.

**Popyt inwestycyjny** – założona odwrotna relacja między ceną dóbr inwestycyjnych, a ich ilością, którą przedsiębiorcy są skłonni nabyć w danym odcinku czasu.

**Popyt krajowy** – ogół wydatków gospodarstw domowych, przedsiębiorstw i sektora publicznego na zakup towarów i usług w danym kraju lub kwota, która byłaby wydana przez te podmioty, gdyby dobra te były dostępne.

**Produkcja globalna** – ogół produktów wytworzonych w ciągu okresu księgowego.

**Produkty sezonowe** – produkty dostępne na rynku w dużej ilości lub potrzebne nabywcom tylko w określonych miesiącach w roku np. niektóre owoce i warzywa, mleko owcze, niektóre rodzaje ubrań, obuwia i sprzętu sportowo-rekreacyjnego, usługi turystyczne, opał na zimę, nasiona i sadzonki, prace polowe i ogrodnicze.

**Relacje cen detalicznych wybranych środków produkcji dla rolnictwa do cen skupu produktów rolnych** informują, jaką ilość produktu rolnego należy sprzedać w skupie, aby móc nabyć środek produkcji.

**Relacje cen w rolnictwie** – stopień opłacalności sprzedaży produktu rolnego na określonym rynku zbytu w badanym okresie.

**Relacje opłacalności tuczu trzody chlewnej** – zmiany w dochodowości tego kierunku produkcji; oblicza się je jako stosunek ceny skupu żywca wieprzowego (za 1 kg) do cen skupu i cen uzyskiwanych przez rolników na targowiskach dla wybranych produktów rolnych.

**Relacje cen uzyskiwanych przez rolników na targowiskach do cen skupu** – informacja, o ile razy przeciętna cena targowiskowa była wyższa (lub niższa) od ceny skupu danego produktu rolnego; oblicza się je jako stosunek ceny uzyskiwanej przez rolników na targowiskach do ceny skupu wybranego produktu rolnego.

**Reprezentant wyrobów lub usług** – produkt (wyrób lub usługa) o precyzyjnie określonej nazwie, typie, podstawowych parametrach techniczno-eksploatacyjnych, a także jednostce miary, wytypowany do określonego badania statystycznego.

**Rynek pierwotny nieruchomości** – ogół ofert sprzedaży i kupna nowo wybudowanych samodzielnych lokali mieszkalnych i samodzielnych lokali użytkowych oraz spółdzielczych lokali mieszkalnych i użytkowych, a także domów jednorodzinnych, które nie były jeszcze przedmiotem obrotu.

**Other outlays** – outlays on so-called initial investments as well as other costs connected with investment realization. These outlays do not increase the value of fixed assets.

**Investment demand** – the assumed relation of the price of investment goods and services to their amount which entrepreneurs are willing to purchase in a given period of time.

**Domestic demand** – the total amount of money that is spent on goods and services by the people, companies, and government within the particular country, or that would be spent if the goods and services were available.

**Output** – the total of products created during the accounting period.

**Seasonal products** – products available on the market in large quantities or needed for buyers only in certain months of the year, e.g. some fruits and vegetables, sheep's milk, some types of clothing, footwear and sports or leisure equipment, tourist services, fuels for heating for winter, seeds and planting stocks, field works and gardening.

**Relations between retail prices of selected means of production for agriculture and procurement prices of agricultural products** inform about quantity of the agricultural product which should be sold in procurement in order to purchase the given mean of production.

**Price relations in agriculture** – the profitability degree of sales of a given agricultural product on particular market during the surveyed period.

**Relations of profitability of pigs fattening** – changes in profitability of this production direction. They are compiled as ratio of procurement prices of pigs for slaughter (per kg) to procurement and marketplace prices received by farmers for selected agricultural products.

**Relations between marketplace prices received by farmers and procurement prices** – information how many times an average marketplace price of the agricultural product was higher (or lower) than its procurement price. They are calculated as the relation between of marketplace price received by farmers and procurement price of a selected agricultural product.

**Representative of goods or services** – product (a good or a service) with a precisely defined name, type, basic technical and operational parameters and a measurement unit, selected for a specific statistical survey.

**Primary real estate market** – all offers for sale and purchase of newly built separate residential premises, separate business premises and cooperative residential and business premises as well as single-family houses which have not been traded yet.

**Rynek wtórny nieruchomości** – ogół ofert sprzedaży i kupna samodzielnych lokali mieszkalnych i samodzielnych lokali użytkowych oraz spółdzielczych lokali mieszkalnych i użytkowych, a także domów jednorodzinnych, które były już przedmiotem obrotu.

**Siła nabywcza** – realna wartość pieniądza. Określa, ile dóbr i usług można nabyć za jednostkę pieniądza.

**Spożycie** – wydatki poniesione przez jednostki instytucjonalne będące rezydentami na towary i usługi wykorzystywane dla zaspokojenia bezpośrednich, indywidualnych i zbiorowych potrzeb członków społeczeństwa.

**Spożycie naturalne** – to towary lub usługi konsumpcyjne pobrane na potrzeby gospodarstwa domowego z indywidualnego gospodarstwa rolnego, bądź z prowadzonej działalności gospodarczej na własny rachunek – rolniczej i pozarolniczej.

**Środki trwałe** – rzeczowe aktywa trwałe i zrównane z nimi, o przewidywanym okresie ekonomicznej użyteczności dłuższym niż rok, kompletne, zdatne do użytku i przeznaczone na potrzeby jednostki.

Do środków trwałych zalicza się:

- nieruchomości, w tym grunty, prawo użytkowania wieczystego gruntu, budowle i budynki, a także będące odrębną własnością lokale, spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego oraz spółdzielcze prawo do lokalu użytkowego,
- maszyny, urządzenia, środki transportu i inne rzeczy,
- ulepszenia w obcych środkach trwałych,
- inwentarz żywy.

**Terms of trade** – wskaźnik określający relację zmian cen towarów eksportowanych do zmian cen towarów importowanych.

**Towary nieżywnościowe trwałego użytku** – towary służące do zaspokajania potrzeb bytowych ludności związanych z: ubiorem, konserwacją mieszkań i domów oraz ich wyposażeniem, własnymi środkami transportu, sprzętem telekomunikacyjnym, sprzętem do odbioru, rejestracji i odtwarzania dźwięku i obrazu, sprzętem fotograficznym i filmowym, sprzętem służącym do przetwarzania danych, muzycznym, rekreacyjno-turystycznym itp.

**Wskaźnik cen produkcji budowlano-montażowej** – obrazuje zmiany cen bazowych w budownictwie, tj. w trzech działach PKD: „Budowa budynków”, „Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej” oraz „Roboty budowlane specjalistyczne”.

**Secondary real estate market** – all offers for sale and purchase of separate dwellings and separate business premises, cooperative residential and business premises as well as single-family houses which have already been traded.

**Purchasing power** – the amount of goods and services that can be purchased with a unit of currency.

**Final consumption expenditure** – expenditures consists of expenditure incurred by resident institutional units on goods or services that are used for the direct satisfaction of individual needs or wants or the collective needs of members of the community.

**Self-consumption** – commodities or services used for needs of the household, received from private farm or from the self-employed activity, agricultural and non-agricultural.

**Fixed assets** – tangible fixed assets and their equivalents, with a lifetime exceeding one year, completed, fit for use and designated for use by the entity.

Fixed assets include:

- real estate, including land, right of perpetual use of land, structures and buildings as well as separate owned premises, co-operative ownership right to residential premise or co-operative right to utilitarian premise,
- machinery, technical equipment, transport equipment and other articles,
- improvements to third party fixed assets,
- livestock.

**Terms of trade** – an index describing the relation of price changes of exported goods to price changes of imported goods.

**Durable non-foodstuff goods** – goods meeting the living needs of the population related to: clothing, dwelling and housing maintenance and their equipment, own means of transport, telecommunication equipment, equipment for the reception, registration and reproduction of sound and images, photographic and film equipment, data processing equipment, musical equipment, tourism and recreational equipment, etc.

**Price index of construction and assembly production** – illustrates changes in basic prices in construction, i.e. in three divisions according to NACE: “Construction of buildings”, “Civil engineering” as well as “Specialized construction activities”.

**Wskaźnik cen produkcji sprzedanej przemysłu** – obrazuje zmiany cen bazowych w przemyśle, tj. w czterech sekcjach PKD: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę” oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja”.

**Wskaźniki cen rozdysponowania importu według kierunków przeznaczenia** – wskaźniki cen importowanych towarów w podziale na 7 kategorii przeznaczenia według Klasyfikacji Towarowej Handlu Zagranicznego według Głównych Kategorii Ekonomicznych (BEC):

- żywność i napoje,
- towary zaopatrzeniowe dla przemysłu,
- paliwa i smary,
- dobra inwestycyjne (z wyjątkiem środków transportu),
- środki transportu oraz ich akcesoria,
- towary konsumpcyjne gdzie indziej niewymienione,
- inne towary gdzie indziej nie wymienione.

**Wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych** – przyjmowany jako jeden z mierników inflacji, informuje o ile więcej lub mniej wydał przeciętnie konsument na zakup tej samej ilości takich samych towarów i usług, w danym okresie czasu w porównaniu do okresu bazowego.

**Wskaźnik relacji cen „nożyce cen”** – iloraz wskaźnika cen produktów rolnych sprzedawanych oraz wskaźnika cen towarów i usług zakupywanych przez producentów rolnych.

**Wskaźniki cen produktów rolnych sprzedawanych** – wyrażają zmiany średnich ważonych cen skupu i cen użytkowanych przez rolników na targowiskach. Wskaźniki cen towarów i usług zakupywanych wyrażają zmiany cen detalicznych towarów i usług zakupywanych na cele: konsumpcyjne, bieżącej produkcji rolniczej oraz inwestycyjne.

**Wskaźniki cen importu i eksportu** – obrazują zmiany cen produktów przemysłowych będących przedmiotem międzynarodowej wymiany handlowej, tj. w sekcjach PKWiU: „Produkty górnictwa i wydobywania”, „Produkty przetwórstwa przemysłowego”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę”.

**Wskaźniki cen nieruchomości mieszkalnych (HPI)** – odzwierciedlają zmiany cen zachodzące na rynku lokali mieszkalnych skorygowane ze względu na zachodzące z okresu na okres zmiany w strukturze sprzedawanych lokali.

**Wskaźniki cen producentów usług związanych z obsługą działalności gospodarczej** – obrazują zmiany cen wybranych usług w zakresie informacji i komunikacji, działalności związanej z obsługą rynku nieruchomości, działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej, działalności w zakresie usług administrowania i działalności wspierającej.

**Price index of sold production of industry** – illustrates changes in basic prices in industry, i.e. in four sections according to NACE: “Mining and quarrying”, “Manufacturing”, “Electricity, gas, steam and air conditioning supply”, “Water supply; sewerage, waste management and remediation activities”.

**Indices of prices of distribution of imports by direction of use** – price indices of imported goods by 7 basic categories according to the Classification by Broad Economic Categories (BEC):

- food and non-alcoholic beverages,
- industrial supplies,
- fuel and lubricants,
- capital goods (except transport equipment),
- transport equipment and their accessories,
- consumer goods not elsewhere classified,
- other goods not elsewhere classified.

**Price indice of consumer goods and services (CPI)** – regarded as one of the measures of inflation, it informs how much more or less the average consumer spent on the purchase of the same amount of the same goods and services in a given period of time compared to the basic period.

**Index of price relations (the so-called price gap)** – quotient of price index of sold agricultural products and price index of goods and services purchased by farmers.

**Price indices of sold agricultural products** – reflect changes of average weighted procurement prices and prices received by farmers on marketplaces. Price indices of purchased goods and services express changes in retail prices of goods and services purchased for consumption, current agricultural production or investment purposes.

**Price indices of imports and exports** – show changes in the prices of industrial products being the object of international trade, i.e. in sections of Classification of Products and Activity (PKWiU): “Mining and quarrying”, “Manufacturing”, “Electricity, gas, steam and hot water supply”.

**Housing price indices (HPI)** – reflect price changes on the residential premises market adjusted for changes in the structure of sold premises taking place from period to period.

**Producer price indices for business services** – reflect changes in the prices of selected services in information and communication, real estate activities, professional, scientific and technical activities, administrative and support service activities.

**Wskaźniki cen transakcyjnych w handlu zagranicznym** – określają zmiany cen w walutach obcych oraz zmiany kursów walut wyrażonych w złotych.

**Wskaźniki cen usług transportu, gospodarki magazynowej i telekomunikacji** – obrazują zmiany cen w transporcie, gospodarce magazynowej, działalności wspierającej transport, działalności pocztowej i kurierskiej oraz telekomunikacji.

**Zharmonizowany wskaźnik cen konsumpcyjnych (HICP)** – określa zmiany cen konsumpcyjnych bez uwzględnienia wpływu zmian w podatku od produktów i usług (VAT) w tym samym okresie. Obliczany jest według ujednoczonej metodologii stosowanej w Unii Europejskiej. Służy do pomiaru inflacji oraz oceny stabilności cen we wszystkich krajach członkowskich UE.

**Zużycie pośrednie** – obejmuje wartość wyrobów i usług wykorzystanych jako nakłady w procesie produkcji, wyłączaając środki trwałe, których zużycie jest rejestrowane jako amortyzacja środków trwałych. Wyroby i usługi są albo przekształcone, albo wykorzystane w procesie produkcji.

**Transaction price indices of foreign trade** – specify changes in prices in foreign currencies and changes in exchange rates of foreign currencies expressed in PLN.

**Price indices of transport, storage and telecommunications** – reflect changes in the prices in transport, warehousing and support activities for transportation, postal and courier activities and telecommunications.

**Harmonised Index of Consumer Prices (HICP)** – determines changes in consumer prices excluding the impact of changes in the value-added tax (VAT) in the same period. It is calculated according to the unified methodology used in the European Union. It is used to measure inflation and assess price stability in all EU Member States.

**Intermediate consumption** – consists of goods and services consumed as inputs by a process of production, excluding fixed assets whose consumption is recorded as consumption of fixed capital. The goods and services are either transformed or used up by the production process.